
3
409

KÖPRÜLÜ
409
M. ASIM B

الله ولي التوفيق

حسبي الله

وحده

عقل میدانی زندان بلا

۴۰۹

توکلت علی الله

۴۰۹

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آل سیدنا محمد

حسن دل آویز

شکر و سپاس و منت بی قیاس اول خالق الجن والناسه که موهبت احسان فیضندن طینت انسانی تاب عقل مهوشله منور و شراب عشق سرکشله مخمّر ایدوب طلسم اسم اعظم ایلدی **قطعه** اگرچه سینه از نور خرد داد • ولی نور خرد از نور خود داد • ازل گنجینهٔ دار عشق خود را • بنام سروری ملک ابد داد **نثر** حمد نامحدود و ثنای نامعدود اول واجب الوجوده که عطیهٔ بی امتنانی یوزندن مطیهٔ نفس اهل عرفانی فضل کارساز و لطف بنده نوازله مطمئنه ایلیوب بساط عالم انسنه و خلوت سرای قدسنه محرم قلدی **شعر** گرچه دور افتاده دلها زان جناب کبریا لیک لطفش در سرای انس قربت داده جا • عارفان اندر شهود او شده محو شهود • بی نشان شد لاجرم ایشان ز دیدار فنا **نثر** نه وهم بی سهمنه انک سرایردهٔ احدیت فهمنه راه و آردر و نه جواسیس حواسه اسرار هویتی درکنه اشتباه **بیت** آنجا که جناب سنی نیاز یست

زمزمهٔ مسکف کافهٔ امم • و عامهٔ ارباب همم • لسان غیبدن • و زبان لاریبدن • ترنم بی ندا • و تکلم بی صوت و صدا ایله بی نقط و حروف • و بی جزم و وقوف • بر خطبهٔ مجید • و موعظهٔ پر وعد و وعید • املا و انشا ایدیکم آیهٔ تلک • درجماعت جامع نه فلک • اول قبلهٔ دل و جان • و محراب زمین و آسمانه • صف صف • و طرف طرف • قیام و قعود • و رکوع و سجود • ایدوب راکعون و ساجدون • فسجد الملائکة کلهم اجمعون **نثر** قلوب مسجد فلکده نمازه • سدره آچدی دعایه دست نیازه • طوغرولق او زره چون قیام ایتدی • آنده جبریل حق امام ایتدی • گر آیدی چون رکوعی شیطان **نثر** جمله سهو اولدی سجدهٔ سی انک

فهم دو جهان خیال بازیست **نثر** کاه بر قطرهٔ صویه شول نقش جمال و حسن بی مثال ویرب اول رسمه گنجینهٔ عرفان و آیینهٔ صورت جان ایلر که نظر اولوا الابصار انده حیران قلوب وصل امیزن قان اغلر **بیت** ابدر بر قطرهٔ صودن گوهر خاص • قلور خوش معرفت بحرینه غواص • شو رسمه یازر انده صورت جان • که تا بنی گورسه قالور ذهنک و حیران **نثر** و گاه بر ورقدن اولقدر شکل زیبا و صنع بی همتا گوستروب شول و جهله جریدهٔ حکمت و مجموعهٔ عبرت ایلر که دل اولوا الالباب آندن یوز سبق الوب بیک در نازک خیال ایلر **بیت** تماشا ایلسه هر برگی تکرار • گورسن انده حکمتدن نلر و آر • منوّر هر چچک مشکات حقدر • نظار آینه مرآت حقدر **نثر** و تحیات طیبات و تسلیمات زاکیات اول سید السادات کیم آب حیات مآب شرع مطهرله کون و مکانی زنده و آفتاب عالم تاب طریق منوّرله زمین و زمانی تابنده قلدی **بیت** عالم قلوردی ظلمت کفر ایچره مختفی • نور هر آیتی اگر اولماسه رهنما **نثر** او بر همای و آز شاه باز در که علو همتی عینینه نعیم و جحیم دانهٔ خردل گلمدی و علو عصمتی یوزندن جیفهٔ دنیایه سایه صالمدی **بیت** هم سرمه لنّدی جوهر ما زاغدن گوزنی

و قولی شعری • و نصلی علی من اصطفاه بین الوری • و اسری بعبده لیلاً من المسجد الحرام الی المسجد الاقصی الذی ... من آیاتنا الکبری • فاوحی الی عبده ما اوحی • و هو بالافق الاعلی • ثم دنی فتدلی ... و علی آله و اصحابه و خیر احبابه و انسابه • علیهم افضل الصلوات و اکملها • و اکمل التحیات و افضلها ...

اوراق • ودیوان محنت کبی پردرد واشتیاق مفرد بلالو دلک دود سیاهی • فراق او دینه یانش یعنی آتی
آوزمانکه خلوت کزین کوه عزلت • و ویرانه نشین دشت غربت • آلوب تار عنکبوت نساندن غار هجرانه پرده دار • دریهای
ظلمت هو ایسله ثانی اثنین اذ هما فی الغار مثنوی جهاندن یوز چوریب نامه کبی • دلم کسلشدم آندن خامه کبی
بنون دنیاده بریارم یوغیدی • اکرچه آنده اغیارم چوغیدی • قول قانیله کوز یاشن ازردم • قرا یازولی دیوانم یازردم
نثر جهان خسرولرینه شهد وشکر ریز اولوب • کاه حکایت شیرین وپرویز • وکاه روایت کلکون وشبدیز • کاه تیشه
خامه ایله کوه لنکه آغاز • وکاه بیستون
غم ناله وفریاده دمساز دهم آواز
مفرد دلی فرهاد کبی دود آهی •
ملامت کوهنک ایرسیاهی • فرقنده
جترشاهی • وفوقنده خیمه
شهنشاهی • اولوب مدید و
بعید • اول مطلوب زمانک حصولنده
ومرغوب جهانک وصولنده • آق
کاغدا وزره نامه سیاهی تحریر •
وصحیفه سیاته جریده کبی هم
تسطیر • ایدوب آخر ساق کلام
خلخال اختتامه انجام • وکریبانا
ابتدادن دامان انتهاده تمام اولمدن
ومطلع دیوان راز شاه بیت نیازدن
مقطع وتخلص بولمدن • خیاط دست
قدرت سندس خضرادن • بر سرو نمنک
خلعت والاسی • ومشاطه ید حکمت
استبرق حمرادن • بر کل رعنانک
اطلس زیباسی • هر سدره قامتک
طراز عالم آراسته همسر • وهر قد بالانک
اندازه بالاسنه برابر • سوزن قلمله
آراسته • ورشته رقمله پیراسته
قلی خلعه دهان یاردن بر هاتف غیبی •
وزبان دلداردن بر کشف لاریبی •
سرجاندن آواز • ورموز نهاندن کشف
رازیله لدقده آغاز دستان دوستان
ودن کار ازل علی بعیده الکتاب • وقصه کذار فی قصصهم عبرة لاولی الالباب • منشی جریده علم بالقلم • ونقاش
خریطه علم الانسان مالم یعلم • لسان مجاز • وزبان تعمیه والغاز • له علما علمنی • وفصحا کلمنی • جام جهان نمای مانند
صورت حال واستقبالدن بر وجهله کشف مثال • وعرصه جلوه جمال • اتمشلردر که زمان حکما یوناندن • دفع
دوران قدما یونانیدن • اسکندر رسطوبت • وافلاطون حکمت • عقل نام بر فیلسوف جهان • وفیلقوس زمان •
وار درکم عقد بند حکمی جان کبی ساری • وحصار تنده امری قان کبی جاری ایدی • نکار معرفتده باغ جنان • مخزن الاسرار

هم خالص اتدی قلبنی اکسیر ماطعنی نثر ناموس اکبر راه خدمتنده
بر پیک پویان طاووس اخضر بارکاه قربتنده بر مکینه در
بان در صلی الله علیه وعلی آله واصحابه الذین کانو نجوما للدین و
رجوما للشیاطین وعلی التابعین وتبع التابعین والسلف
الصالحین رضوان الله علیهم اجمعین الی یوم الدین

سبب تسطیر این مقاله وتحبیر این رساله

اما بعد احیانا واوان حدتا تمده وعنفوان شبابتمده قرطاس
فراست ومقیاس کیاستله احوال پر ملالی واعمال ما فی البالی
وزن ایدردم وسجلات حسناتمده تفحص اوراق وصحایف سیاتمده
تصفح اطباق ایلردم وایام کذشته واعوام برکشته تأسف
وتلهف کوستروب اغلردم وبوترنم اعتذار ومتکلم عجز وانکسارله
دل شکسته وخاطر دلخسته می اکلردم قطعه سنک کتمز بشکدن بو همواله
دماغک جمله طبراق طولمینجه • بو سرکردان نلعک یا یانی یوقدر
وجودک سربسر خاک اولمینجه • نثر لکن اعتنه قوای طاغیه ارتقاده
وازمه هوای باغیه ارخاده ایدی وعلوم ظاهریه اشتغال
وغیرت اقران وامثال که رقابی ظل رسوم اعتبارله مشدود

الانهار وبهار معدلتنده بوستان جهان • فانظر الی آثار میدان سیاستده اصحاب فیل شکار ترمیهم بحجارة من سجیل • حالی السنة
والفرض • ومحامی انا جعلناک خلیفة فی الارض • بالطول والعرض • بالقطع والفرض مثنوی جهان قلاغه جان اکه تسلیم •
بدی صف لشکر اولمش یدی اقلیم • قیوسنده ملازمدر شب وروز • بولر بر کره نوبت بلده نوروز • انک وصلینه قربان اتیکه جان •
کلور هر یلده برکز عید قربان • نقاش کائنات • ورنک آمیز معادن ونبات • ایسولای عالمی تحریر • وصور بنی آدمی تصویر •
آنده کده رقم خانه تقدیری • وقلم نامه تقرف وتدبیری • انک زبانه تعلیم وتفهیم • دبنجه ارادتنه تفویض وتسلیم • ایدوب توقیع
وکان حقا علینا نصر المؤمنین • صحیفه
جبیننده کون کبی طالع ومنشور دولتک
تجری المحسنین • لوحه رخسار سیمینده
بدر صفت لامع • افعال خدع وبدع
واقوال مخترع ومبتدع • خلق جهاندن
مرفوع • واهل ماندن مرفوع ایدی مثنوی
هوایه کمه اویمزدی مکرینی •
دلو قنلولق ایتمزدی مکر می •
کوزللر طره بقمزدی حرمدان •
بکر سرو سهی باغ ایدن •
کوکه آغمزدی بو مفلسلکمی •
تمر عاشقلک دود سیاهی •
فرزند طلبدن عقل تاجدار
ازخمه دنه کار اکرچه کم حکمه هر دیار
محکم دم • وشمع جمعنه پروانه صفت
روزکار رسوم ایدی • آنکه معدوم کبی
بالی لذتندن محروم ایدی بیت
اوغول بالندن آیرد زار داغ دل •
بیاردی خلوتنده یکم سوم
بحر عروض کبی ادب • ومانند
نی درخوش ابی ایدی فرد
کلاهنده ایدی عیدی درستهواز
بیمی ایدی بردرک ... از
قراطبراغه کوزیاشن قرار دی •
دکر رخسرح ایدوب کوهر اردی
نثر لاجرم منطق حکمت لقالری • ...
حجت برهانلری • مقیاس میزان صریح • وقیاس برهان صحیح • اوزره بو مقدمات بینة الانتاج • ونتیجه ...
انواع مقدمات مسلمه ترتیب • واصناف قضایای موجهه تالیفه ترکیب • ایدوب آخر اصل حسب کیان • ...
نوسنه واندن • مداینده نفس نفیس آدلو کوزل شیرین کبی آغزلغی طتلو • برکاوشیرین زبانله • ...
دانه • خسرواز اشرفا دنانده • واسعد ساعاتده • نایده ... • ...
برج ... قران سعدین • واقران اسعدیه آدلدی مثنوی ...

وقلوبی غل غفول اغترارله مسدود وتکمیل دولت دنیا ونیه تحملاتنه
ساعیلر وتحصیل لذت نفسانیه تمتعاتیچون داعیلر هر نفس بو
کس بو الهوسه رهزن اولوردی وهواجس مکر وضلال ووسواس
فکر وخیال خلوت سرای سرمه یول بولوردی لاجرم بو حال مبهم
برله غلوات حیرتده سرکردان وفلوات فکرتده حیران کزوب
کاه ارباب مناظراتله غوغا وجدل ایلشردم وکاه اصحاب معانی
شعراتله انشا وغزل سویلشردم وکاه برجو مرده خل وخمرک استعدادی
وکاه بر شاخدن خار وثمروک استمدادی فکر ایدرم حالات
کلوردی که بر سر بر سرو رفتاری که کل رخساری هو اسنده
اوچردم واوقات اولوردی که بر شکر کفتاری بولوب لعل درر
باری صفاسیله کچردم یوم تعطیلم ظرفای دوران وعرفای
زمانله کلکشت وسیر کوه دشت ایدی ولیل تحصیلم صحیفه معارف
وسفینه لطایفدن نقد کمال وعقد خیال اتمکدی تا او کادک که
توفیق ربانی دستکیرم وتلفیق سبحانی مشیرم اولدی عین
اعتبارله نظر قلدم ونور احتضارله یقین بلدم که عیش جهان
ظل غمام کبی زایل وخط زمان حلم منام کبی حایل در دنیا رنیک

جو دولت مطلعندن طوغدي اول آماه ٭ ملكلر ديدي كوكدن زاده الله ٭ جون درج فطرتدن اول در
كرانمايه باهر وبرج كنف خلقتدن اول مهر آسمان پايه ظاهر اولدي امهات طبايع جار اركان وآباء
بدايع نه كردان اول طفل ذو الكفلك وخلاصه ما في العقول والسفلك صفوف ملكده وصنوف
اهل فلكده تهنيت وتهزين وتربيت وترتين بدر عقل مصفا اشارتيله ومادر نفس مزكي مشاورتيله
لايق ومستحق وموافق ومطابق كوروب مثنوى برايدوب آني مشك ختنك كبي ٭ صررلر
برحريره مشك كبي ٭ قامتن مه نو ايلدي جين ٭

كاوله مهدنده خبر زرين ٭ پس فواعلنه صوكى نار ودرهمنك غايتي هم ودلبنك ودولنك آخرى
لت ونعمتنك نهايتي غمدر نعمت عالم برحرفنك تصحيفيله نقمت
جهان ومنحت بني آدم بر وصفنك تحريفيله محنت جان اولور
پس عاقل بونده ندن مغرور وكاهل بونك نسنه مسرور ٭
دوستر بيت آردجه درهميشه اجل شاهبازي جون
اي كبك قهقهيله ندنار بو غفلتك نثر عارف اولدركه بو مسكن
محنت ومكمن عبرتده مطامح انظارني مراتب اعتباريه حصولنه
ومسارح افكارني مناصب اعتزاريه وصولنه تعليمنه پس
نفسه عتابله خطاب ايدوب ايتدم كه اي عدو مبين واي رفيق
مهين فاني يوا عتنا فدن انصراف وانضافله اتصاف ٭ (اهانت ايدني)
پچون بو الهامك عمليله عامل وحقيقي قبليه مستقبل دكلسن
بنيان بنيه بو قوايم اربع اوزره بويله قايم وايوان منيه مراد
بو علايم ارفع اوستنه دايم اولورمي صنورسن فرد
العمر ماء قد جرت والوقت سيف قاطع ٭
ان لم يقيد بالعمل فالعلم در ضايع نثر ايام فرقتك
مدتنه اعتماد اتمه كه اول جراحات شتادن عبارتدر وهنكام
صحبته [illegible] سور ديلر زنكار ٭ بزدلر لوح سيمه خط غباره ٭
[illegible]

آباء علويه وقوابل امهات سفليه
اول فرزند برزجي الخلقتك ومولود
اعوانى الفطرتك مقام رفيعن جهان
ارض فلكك ده بين الحيوان والملك
بلند حكر كوشه متقبلنك نام
بر لقبن [illegible] قلدي مثنوى
بولدي جون اول مه دوهفته كمال ٭
كند واكر كلكنى بلدى هلال ٭
جرخى بايندي فلك ده مهر ومهك
بلدي دوشيدي ماه جاردهك ٭
[illegible]
علم الانسان ما لم يعلم
[illegible]

ناطقه كه دررهمدركات عقوله منطبقه ومتطابقه درر وغرادراكات صادقه كه صور معقوله وعاني
نفس الامرله متطابقه ومتصادقه در زمان سهلده وآوان قبل المهلده اجمال وتفصيل وتحصيل و
تكميل ايدوب حكمت اشراقيده افلاطون صفت مهر كردون سوار وعلوم مشائيه ده مجه ارسطولر
ركابنده غاشيه دار اولدي مثنوى ايلسه جرخه برمغني بركار ٭ دور ايدردي جهاني دايره
وار ٭ قطب مركز صفاتن ايلسه شرح ٭ نقطه نقطه ايدردي عالمي طرح ٭ صفت قلعه وصفت بدن

رخصتك مهلتنه استناد ايله كه اول تمتق ناسدن كنايتدر اطفال
كبي هلك لعبت وهوايه سالك اولوب جوز وموز وموزيله ممكور
وارزال كبي زيال دنيايه متمسك اولوب يجوز ولا يجوز له مسحوز
قالدك فيا اسفا على حالي وعاقبتي ويا لهفا لما لي وخاتمتي پس
فرس فراسته راكب وسفر سفارته يوردك دواسنه طالب
اولدم بر مقتضاي اذا تحيرتم في الامور فاستعينوا
من اهل القبور هر ديار دكم برمرقد منور راكلدم خضوع وافتقارله
زيارت اتدم وهر كنارده كه برمشهد مطهر بولدم خشوع واستغفارله
ارادت كوستردم وبر موجب من سلك برأيه فقد هلك هركو
بر اهل سعادتكه اشتدم باب سيادتنه آيابنه جهره عبوديت
سوردم وهر كوچه ده كه برصاحب هدايت فهم اتدم خاك راه
سعادت نصابنه جبهه خدمت اوردم اكرچه هر برينك نظر
همتلرندن مستفيد اولدم وبركت صحبتلرندن لذت جديد
بولدم اما اضطراب عطشم رشحات حياض عاطفتلريندن
تسكين والتهاب آتشم فوحات رياض معرفت جنابلرندن
تمكين بولمدي ول سببدن عتبه عليالرينه انتماء تام وطريقه ٭

وبناي طلسم بن جزاير مرج البحرين
بن يلتقيان وحصار بينهما برزخ
لا يبغيان وفي وسط ساحلي النهرين
اكبر نار وآب وكيمياي هوا وتر
آبدن جزيره برزخ نام برمقام فرح
حيزده كام ده نقره خامدن قلعه
بدن وحصار تن آدلو سيم خام
[illegible]
مثنوى
[illegible]
مكانا عليا
[illegible]

زرين سرهر قوز دقده اول حصارك [illegible]
[illegible]

وهر مجوف ستونی منی کبی پیوند ایدوب ایوان عناصر کبی چار دیوار وبروج آسمان صفت
اون ایکی رهکذار او زره تقسیم عیان وتحریر وترسیم بیان اتمش اول اکی ستون عاج
وا وستنده بر قصر زجاج که قبه سنده هر کوهری بر عالم خراجی وبیک سلیمان تخت وتاجی دکر

مثنوی صناسن ایکی بلورلن مناره • دیرک اولمش کومشدن بر حصاره • بلورین قبه ایکی
کومش میل • کتورمش سر حقیقت میل در میل نثر اندن برداز ویوسی بیک پاره ایکی لعل ایداه میخ ومسماری
در شهوار مصرع بابنده وکتابه چشمک

عظمی لر نه اقتداء تمام ایدیدم فلا بد حیرت واضطرارم مشتد
وضجرت واشتجارم ممتد اولدی هر زمان تجرع وتجرّ وهر آن
تفجّع وتنجرّله تضرّع ومناجات وتشفع حاجات ایلیوب واجاب
وتابدن وملهم صوابدن بو مینک حصولن واشبو نعمتک
وصولن توقع ایدر ردم مدحت خدام کرام سدهٔ سدره مقام
امیر کبیر وسید خطیر جناب ارشاد مآب حضرت شمس بخاری
علیه عون الله الباری لپس سرادق هل ادلکم علی تجارة تنجیکم من
عذاب الیم والله ذو الفضل العظیم ماوراسندن عنایت
بی علت وهدایت بی منت سبیل رشاده مرشد وطریق سداده
منشد اولوب بر جمع وفانک خدمتنی تلقین وبر شمع صفانک
صحبتنی تعیین ایلدی که شعارلری بذل الموجود ودثارلری نفی
الموجود ظاهرلری خلقله مخلوط وباطنلری حقله مربوط نظرلری
امراض قلوبه داروی نافع ونفسلری اعراض نفوسه دواء
دافع التفلری سموم غموم فتوره تریاک اکبر والتفلری تذهیب
وتهذیب صدوره کبریت احمر خبایای اسرار کونیهٔ کاشفلر
علم وجودله وخفایای اطوار غیبیه واقفلر عین شهودله روشن

نابنده بنفشهٔ ردیف لاجوردیله بر
بیت لطیف یازلمش یا زنجیر بنجه بنجه
مثنوی لبی یاقوت دلبرکبی رنکین • یازلمش خاتمنده حتم مشکین •
چکلمش سر خلاصان خلقهٔ جیم • بر لعلین حقه اچمش غنچهٔ میم •
نثر واوتوز ایکی دانه اق انجودن • ومصقا لولودن ایکی صف دندانه
سیمین اورلمش ومیاننده یاقوت
رمانیدن بر شهنشین قورلمش واستنده
بر ترجمان صاحب بیان که بتمش ایکی ملتدن
اوتوز اوج دلی سویلر وبلیغانه هر فصیح
زبانله شرح ایدر قلعهٔ تنک دلی اتوک
انده وحصارک کلید وفتحی اتوک دلنده
مثنوی شکر گفتار لوطی سخنگو • کوزلکبی اغزلبی طتلو • مکر کیم سوسن
باغ جنابدر • انکچون بسندن ایا غر زباندر •
حذر قیل سترکی فاش اتمه زنهار • دیمه کیم
قلعه الحیده دلم وار نثر اندن سر نکون
بر خود مرجان وادن طتو زیبا بر کوچشمدن
بر زوبان بنهان سنده بر کوه بی کران کوه
بدخشان صفتده دامانی پر لعل درخشان
هر طرفی کان لعل وکوهر وهر کنجی معدن

سیم وزرده هر معدنده ایکی در لو جوهر وهر جوهرده انواع شکل وصوره روضهٔ جنت کبی هر طرفی تجری
من تحتها الانهار ... صفت صفه نحسنده دورت زیبا جویبار ناری الکون ودیناری اللون
... بحر کدول کبی زرین حباب کنابنده جامهٔ زرین وعمامهٔ نیلوفرین
ایله ... کوزلولر ... شمع کبی ... لک یوزلولر باشلرنده ... ووکله کوشه لرنده
... خلیل ... لری ... سر ... نازموسی ... لری

عارض یعنی
صکره دن
حاصل واقع
اولدلی
درلر

سوز شیندن برآثر بهودی وهودی برنجه صراف وضراب کرهٔ آفتابدن سبیکهٔ خورشید تاب
ونقود کواکب ومآهی سیماب یدوب ماه رولری مهر لرینه کرمتیله قرض ورلر ومشتریلری کلیچهٔ خزانه
صفوت صرف وزرلر بهودی نجه لر صراف زرلر کتورمش هر بری صندوقهٔ زر تموکون کبی زرین زیور
آلمش کوزلک بحرنه نیلوفر زده ملمش سکری الطعمه ومسکی الرائحه یاقوتی اللون وعنبری الفاتحه خمر ابرعاعی
کبی بر بحر رنکین وجویبار خونین کبی لذة للشاربین وحسرت للناظرین در اطرافنده کونشدن لاله وش
رنک البحی وآینه صفت هوادن نم

وپرورشلری ترک صورت وعمل بعزیمت وذکر علی الدوام
وعزلت عن الانام وخلوت در انجمن وسفر در وطن وهوش
در دم ونظر در قدم اولیک کتب فی قلوبهم الایمان وایدهم
بروح منه مظهر کفت آر او تباینی تحت قبابی لایعرفهم غیری
ومظهر کردار سبحانی ما اعظم شانی وجنابی اعنی خدام کرام
حضرت سید السادات ونواب کامیاب جناب سند السعادات
رابطهٔ سلسلهٔ اصحاب صفا وواسطهٔ قلادهٔ ارباب صفا قطب الاوتاد
وغوث الافراد المنسلخ من برازخ الملک والملکوت المستغرق
فی تیار بحار اللاهوت سر الله المکشوف بین اهل الارض والسماء
ونور الله المحفوف بلباس البشریة فی الورنی المخصوص بمواهب لا عین
رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر المشرف بمراتب
شرف الارشاد لاهل الوبر والمدر سلطان مقام التحقیق والیقین
شمس الملة والدین شیخنا ومولانا سید احمد البخاری
النقشبندی نعمه الله تعالی بانواع الایادی وادام برکات
بقائه ومن علینا باعادت شرف لقائه که عتبهٔ علیه لری
محمیهٔ قسطنطینیه علی سکانها تحف التحیة اقطار السنیة واطوار که بلا سبیل ...

قابیجی مزاجلری کرم وامزاجلری نرم
کلغزار لاله رخسار ساقیلر تاب حمل ایله
کل کل واهل مجلس شوق غلغلهٔ بلبل
اولوب لعلین پیاله لرک جوشیله
قانن قیندرلر ورنایین صراحیلرک
خروشیله قنلو بورکن اویندیرلر
مثنوی مکر دور اغتش ول یاقوت سیال
بکفلرکل کل الملمش غزلر آل • رحی
ساقی قدحدن کل کل اولمش • انکچون
اهل مجلس بلبل اولمش نثر اندن
برآب عین صافی وجلاب شیرین
شافی اوزره عاجی طبقلرده وزجاجی
رواقلرده سیمان ... صراحی کردن
ساقیلره فرش کومش ... داغی
صوبی اقر وحباب ... کنار زندان کوز
اوحیله لقر مثنوی چشمه ... الانهار
اولوب آب ... اوقور رضوان
افتح ابواب ... باشمن جکر ... ذر
آب حیاتک ... اموشن ... حالیق
مماتک • ومنتهای چشمه حیاتده
برآب ... وسلسبیل ... جار
... دیوانه
لرک منبع جنون وسود ... ومسانه

لرک سیدی نفرهٔ وغوغای مثنوی قراکو نلو لرک بختینه بکزر • قراکو کلو لرک ... بکزر ...
تاریک بحر یازکبی • قراکو در دل اغیار کبی ... جهانک فرهاد کوه کیلر ... وقعانک ... و ... نک
... محبت تیشه دار ... وحصار ... دها دمار اولوب ... وحیوز
التمش نیل روان وسیل ... وان کبی اطراف ... واکناف سبز ... جارلر ...

بهیّتهٔ اعطا ایلمشلر غزل در مدح آن شاه دین و دول

نظم

براولو درگاهه چو قدن انتسابم وار بنم
ایشکنده روز و شب چوق فتح بابم وار بنم
اون سکز بیک عالمی روشن قیلور هر بر تویی
عرش و کرسیدن یوجه بر آفتابم وار بنم
خاک پایین کحل ایدر ملک ملکده حور عین
هر شه گردون سوار و مه رکابم وار بنم
ینه رب عشقی او دنده جمله عقلک دفترین
شمدی فضل و بابی یوق بر خوش کتابم وار بنم
طایران سدره ایرمز همّتم پروازنه
لامکان سیمرغیم عالی جنابم وار بنم
میر افندی بنده سیم مذهبمده رجب آل
غیرلرله نه سؤال و نه جوابم وار بنم
باکه بو دولت ایکی عالمده بس در لامعی
کاستان نقش بنده انتسابم وار بنم

نثر والحاصل بو آستان سعادت آشیانه انقیادم
و سدهٔ سیادت نشانه استنادم باعث اولدی که زاویهٔ
خمول و ساویهٔ هممولده قوّت و فراغتله انزوا و پای
فراغتی دامن عزلت التواء ادره اوتورم بنا برین مولد
محروسهٔ بروسادة حماها الله عن البأسا فی الصبح و المسا
شاهد اولیاء کرام و مرقد امراء عظام و دار الصلحاء و
دن الاتقیا وسیم بو فقیره مولد و منشأ در بر گوشه ده باغ دنیا
بر خوشهٔ توشه و عرق هوادن هر ریشه نک قطعنی اندیشه
ایلیوب کند و قال و حالمده اولدم کفتار پریشان و کردار
پر نام و نشاندن ال چکدم و حبّ حبّ مولای و تخم ختم دنیای
دل مزرعنده اکدم و بو بیتی سینه دیوارنه ثبت ایتدم

بیت بو ملکک حاصلی ای دل قمو باد هوادر بیل
هوای دوستان غیری خدا حقی هبا در بیل

نثر الغصّه بن بو جامله سرمست و بو خیالله مدمست اکن اتفاقا
بر یار سرافراز که سالهای عمر دراز بو بنده پرسوز و سازله
مصاحبت صادقه و منابعت سابقه واردی مستانه و از جیب و

دامن دریده والناره برجریده کستاخانه باب خانه‌دن
اچرو کردی بعد رفع السلام وفتح الکلام اول حریف چون
خریده الومه ویردی وتضرع وزاری وتوقع طلبکاری
کوستردی که بو خوب ولطیف ومحبوب ظریف که لباس
فارسی برله ملبس در ترکی خلعتله آراسته ورومی کسوتله پیراسته
اولماسی غایت ملتمس در • بیت •
چون وردی سکا خدای سینهٔ پاک •
آیینهٔ پاک ولطیف ادراک •
معنی یوزینک کوتر نقابن • اچ حکمت ومعرفت کتابن •
نثر چون اول سمنبر مشکین نقاب ومه پیکر شیرین
جوابک فضلهٔ قناعه‌سنی وپردهٔ احتجابنی طلعت دلکشا
وبهجت جانفزاسندن رفع ایلدم بو مخدرهٔ دوشیزه و
مستورهٔ پاکیزه بولدم که افسر ابتدادن خلخال انتهایه دک
سراتاپای حسن جمال عالم آرای کوشش وکردنی عقود درر
آبدارله وجیب ودامنی نقود کهر ابدارله • بیت
عن کل معنی فیه لفظ مخبر • فی کل حرف منه رمز ظاهر

سخن

نثر سخن‌دان اهل خیال وصاحب بیان فضل وکمال
شعرای دورانک مشهوری فتاحی نشابوری
فتح الله علیه ابواب رحمته بفضله ومنته خاصهٔ قریحه‌سندن
الفاز ونهایتله ایجاز اوزره حقیقت انسانیدن تعبیر مجاز
وتغییر راز برله بو رسالهٔ دلپذیر ترتیب ومقالهٔ لانظیر
تهذیب اتمش که قوة ذایقهٔ حلاوت الفاظ شهد
آمیز وعذوبت کلماتنی شور انکیز کامی جانه شربت عینا
یشرب بها المقربون چاشنی‌سن ویرر وشامهٔ استنشام
روایح روح پرور واستنشام فوایح روح کزندن مشام
جانه ویسقون من رحیق مختوم ختامه مسک بخوری ایر
کورر مجمل اول نثر لاآلی وکوهر متلالی یا اول واخر وباطن
وظاهر امعان نظر قلدم نقد حالمدن نشان وعقد حالمدن
البالمدن بیان بولدم وچوق معانی بدیعه الحاق اتمکه وبی
حد صنایع عجیبه الصاق اولنمغه متحمل کوردم دل داعی اولدی که
اول قصهٔ پر حصه‌نک ضمننده بعض احوال نفسمدن درج
وخیال نفیسمدن خرج ایدوب اول درجا علی ذر تیفة الامثال

ذایقه
داطوق

روایح
قوقولر

حصوله موصول اوله وجان ساعی دوشدی که اول حکایات
نادرایک بیننده بسط بساط مخاطبات وفتح سماط مجا
وبات ایلیوب اول اقتضا **علی طریقة الامتثال** بروق
مسؤل اولا لکن چون عزم فراغت مصمم وخرم غزلت
محکم ایدی اول یار جانه خطاب ایدوب جواب شافی
ویردم که **نظم**

بن دردله خسته ودلفکارم ٭ سن طرفه خیال ایدرسن ای یار
چودر پی بودومن فتاده‌یم ٭ آیا تو کجا ومن کجایم ٭

نثر خصوصا بوامرده مجال او
فکروخیال یکبر وابداع جدید واختراع مزید کرک مع هذا
بوبابده بلغای عرب وفصحای عجمدن اجناس تجنیسات و
ترشیحات وانواع ترصیعات وتوشیحات اوزده اقسام
تشبیه وکنایه واطوار تلمیح واستعاره برله بی حساب
بدیع کتابلر تصنیف ولا محاله غریب رساله‌لر تألیف اولمشلردرکه
عقول فحول اسلوب مرغوبنده حیران وبصایر اکابر ترتیب
غریبنده سرکرداندر وهم ترکی عبارت ظرافتدن دور
ولطافتدن مهجوردر وبن تتبع بوفنده قلیل البضاعه و

بروق: پارلاق
خرم: اهتمام ایله قصد ایلمک
احتیاط: خبر لوسنی احتیار ایلمک
تلمیح: قصه‌یه اشارت
فحول: بیوک علما

ونیل

وذلیل بی استطاعه‌یم مثال خامه شکسته زبان ومانند
دوات بسته دهانم معلوم درکه بپایه‌ده بی پروانه دکلوز باده
پویان اولسه فارس میدانله همعنان وطوطی کویا نه قدر
فصیح اللسان بوالفوارس دورانله همبیان اولمز
ظرفای زمان خود سیاقت عبارتده فرزدقه دق طوترلر و
عرفای جهان حرفت استعارتده جریر وحریره حرف آترلر
بوجمله ایله نیجه نسخه تسوید ونه مقدمه بسط تمهیدادم که ممدوح
انام ومقبول خاص عام اولا همان طعن ولومه ودخل سومه
سبب دوشر شرط یاری ورسم وفا دارییه اولدرکه
بوابرام مدفوع وبواقدام مرفوع بویرله **قطعه**

شعر شاعرده نه لطف اولادل پرخزنله ٭ شهد کفتار ایلین طوطی لری آیینه در ٭
میل زر درکاملة هرسفله مدح اتدرن ٭ دوشرن بلبل لری دام بلاچینه در ٭

نثر من صمت نجا براسه فقدرنج وقتی کم اول یار
صادق وهوادار موافق بومخالف جوابی کوش ایدیجه

وایتدی بونه غدر غدر آمیز و بهانهء افسانه انکیز درکه
یوز بیل پای تکاپیلی دامن تفاهمله چکمکدن بردم قدم غمتی جار
اوستنه بلکی فرق ها را اوستنه قومق یکدر نظم
نه در عالمده فضل و فضل انسان   بیان و نطق و خلق و لطف احسان
نثر اکرچه کم لسان تازی و زبان دری زیده فنون
بلاغت و فسون فصاحت اوزره انلرک غایت و مصنفاته
نهایت یوقدر اما هر شرتبک بر لذتی و هر زمانک بر دولتی
واردر و هر لباسده بر طراوت و هر کاسه ده بر ملاحت اولور
و تورکی دل که عیب بی دل کبی جلیه اللتفتدن دور و حلهء
شهرتدن عور اولمغین مهجور ارباب کمال و منفور اصحاب
اولوب بولسانده انشا اوزره کتب معتبره و رسایل
معتوره کرچه آز دوشمشدر مدح پادشاه اسلام
اعظم و شاهنشاه معظم لکن پادشاهمزکه سدرهء
سدره مقامی قدوهء انام و ملجاء خواص و عوام در
مد الله ظلال جلاله الی قیام الساعة و ساعة القیام
و شهریار مزکه درکاه کردون پناهی که مدار اهل فضل و

کمال

٩

کمال و مرکز ارباب حال و قال در لا زال من ان یکون
کعبة للاقبال سایر سلاطین مملکت و اساطین سلطنت
اوزره دولت قاهره و شوکت باهره سنک فضل و ارتفاعی
و قدر و اصطناعی کون کبی روشن و یقین اوزره مبرهن
اولماسیله بولسانه باقی السنه رجحان جلی و شان علی ور مشدر
که الناس بزمانهم اشبه من آبائهم الا و هو السلطان الاعظم
و الخاقان المعظم مالک ممالک العثمانیة بالاستحقاق
المجلی المختص بمواهب السبحانیه من حضرت الملک العلی باسط
بساط جناح النجاح بالامن و الامان الکا بمتکاء ان الله یأمر
بالعدل و الاحسان قاصر قصر القیاصرة کاسر جماجم الاکاسرة
قهرمان الماء و الطین ظل الله تعالی فی الارضین السلطان
ابن سلطان الی تسعة بطن من آل عثمان سلطان سلیمشاه بن
بایزید ابن سلطان محمد خان بن سلطان مراد بن سلطان
محمد بن سلطان بایزید بن سلطان مراد بن سلطان اورخان
بن عثمان خان جعل قیام مجده المؤثل مضروبة علی سمک السماک
و اعلام عزه الاثل منصوبة فوق فلک الافلاک ما دام الفلک

الدّوار وجری الفلک فی التیّار اول بر مَلَکِ پری صورتدرکه
هرکیم انک بشرهٔ منوّرنه نظر ایدر ماهذا بشر دیر و بر ملک
پاکیزه صورتدرکه انک اخلاق مطهّرنده تأمّل قلوران هذا الّا
ملک کریم او قورمحصول بحر کانٓ کانٓ ملاحت سحاب جود فیض
نصابندن بر قطره در معلوم انس وجان کتاب دانش
فضیلت مآبندن برنکته هذا قصیدة مشتملة بضایع الاشعار
علی بدایع الاسحار موسومة بلوامع البلاغة فی مطالع الفصاحة
حسن المطلع فی الترصیع ای سلیمان سطوت وعیسی قدم
یوسف لقا قوی نریمان هیبت وحاتم کرم جمشید را تجنیس تام
قول اولور قولو شرب کوره جماک جو رعین
کل کبی کلسک جهان کیبی جهان طولر صفا

تجنیس ناقص

ای وکونه قول اولمش قوللرکدر مهرو ماه مشتری ولالی بللیدر جو عبدی مشتری

تجنیس زاید

خاک راهک تخت ودولت چشمنه آب رو آنیک توزی سعادت چشمنه کحل جلا

تجنیس خط

ملکت

[illegible]

مملکت بر جسم درطاپک دورر روحی انک سلطنت بر چشم در عدلک دورر انکا ضیا

تجنیس مرکّب

کار زار اولور سنکله کیم ایدر کار زار طولین جانی نوا کیله اولور جانی نوا

تجنیس مکرّر

سن سن اول عادل وشاه سکندر در بوکون چلدی تیغ آهنینی سدّ یأجوج بلا

تجنیس مطرّف علی ثلثة انواع

ظل عدلک حارس آفاق در آفاتدن حرّ ظلم وجور دوزخچون زهی خوش ملتجا

قلب کلّ علی الطّریقین

منزلنده خاکه صیمز کاخ عدنی اسیکک فرش در عنبر وشرفده قدرکه نسبت سما

قلب بعض

دخل ایدر خلد برینه قصر کلکته صفّه سی رقص اورر خوشنک اچنده مهر ومه صبح ومسا

ردّ العجز الی الصّدر

کیمیا خاصیت اولسه خاک پایک طلکدر طلک بو درکم خاک پایک کیبی اولا کیمیا

نوع آخر علی طریق التضمین

التجا انسه عجمی الشکوکه خاص وعام کیم جهانده یوق انک کبی دخی امن اوزره جا

نوع آخر علی طریق عکس مستوی

اشتراء قدرا چون زر خرج ایدر قاپکده شمس باب لطفک گرچه کم مفتوح دگل ای ارتشا

جمع تفریق

استرم دون کون عدوکیله طپوکه یار اولیه ساکه قدر عزت او کا محنت و درد و بلا

نفی و اثبات

یو قدر ر دورکده بر خونین جگر الا قدح دوشمدی عهدکده بر نالان مگر بربط سرا

تشبیه مطلق

صبح وش سنجاق اچوب کن کبی صلساک تیغ زر هفت اقلیمی دوترش سر سر دینجه ما

تشبیه مشروط

بحر او قوردم طبعکه بحر اولسه سائل نهاد کان دریدم کفکه کان اولسه گر اهل سخا

تشبیه تأکید

بلکه فیضک دشتندن بحر اولبدی قرار بلکه جودک محنتدن کان دوشبدی بی نوا

تشبیه اضمار

چونکه دستک ابر در خصمک نچون دیر بار اشک چونکه دریا در دلک عالم ندن بر ماجرا

تشبیه تفضیل

آستانک چرخ اعظمدر ولی بی انقلاب طلعتک بر شمس تابندر طلوع صبح و ما

التفات

قاپکه یوز سوردکیچو بولدی بو قدری کنش ای کنش خوش بندهٔ علیایه اتدک انکا

ایهام

فیض احسانک ادر در صدف اجره یتیم نشر الطافک قلو رستان دهری بی نوا

محتمل الضدین

بولمدی قاپک کبی چرخ فلک بر آستان کورمدی طاپک کبی دور قمر بر پادشا

تأکید المدح بما یشبه الذم

سایهٔ عدلکده راحت عالم الا سیم و زر دست جودکدن پریشان اولب ایلر اشتکا

مستعار خالص

کلشنکده بر سمنبر جاریه آب روان خدمتکده بر پریوش اوغلاندر باد صبا

مستعار تخییلی

قوش اولب پرواز ادر ساسماننه شهبنک چنگل اظهار قهر کدن قچن اولور رها

موجبه

قوبدی جودکدن یوراکی کلدی کانک اغزینه نیلهٔ کم قهرک صدا سندن عدونک خسروا

ارسال المثل

لطفکیله عالمی سیر آب ادرسک طکلمدن سبزه لر نیسانیله لاید بولور نشو نما

ارسال المثلین

بر فتوّت چشمه‌سی یوز بیک گناه آلوده‌ئی — بر مروّت اشمه‌سندن بحر اولور یوز گوز بلا

اشتقاق

دود آهی کمسنک افلاکه ممدود اولمدی — تیغنک اودی طلعت دهره ورلدی شنا

سؤال وجواب

طالعمده چوق نحوست وار دیدم بر کامله — دیدکم اولمق دلرسک دولتیله آشنا

منقطع الحروف

روی زرد و زار کاورلدن دود ازده وار
ارزوی داوری دردینه زر دورر دوا

منفصل الحروف

مملکت صبطینه سن مستحق سلطنت — کیم جمیع خلقه فضلک شعلهٔ شمس ضحی

معمّا در اسم سلیمشاه

بغلدی دل مهروکه خلق جهان ای بحر جود — ساکه هر شاه دیار اولسه عجبمی خاک پا

تنسیق الصفات

خسروا ساکا بود روا چیره مسلّم در بو کن
دار گیر و عدل و داد و حشمت و جود و سخا

تبیین النسب

مفخری سن آل عثمانک ابا عالی نژاد — بر خلف سن کم سلف روحینی قلدک پر صفا

حسن المخلص

سن محمّد آیت و حیدر دلی مدح ایده مز — لامعی سلمان دکل حسّان اولورسه خسروا

حسن المقطع فی الدّعا

نوره غرق اتدکجه دهری مهر و مه شام و سحر — طلعتک آیینه‌سندن عالم اولسون پر صفا
دشمنک تغرن ارتسون شمع وش قهرک اودی — دولتک قندیلی ورسون تا دم محشر ضیا

نثر لاجرم کافهٔ امم و زمرهٔ همم خصوصا ارباب علم و اعیان رقم ترکیده دوشن تثلیث عبارانه طالبلر و نفیس منشاته راغبلر در وهم قصّهٔ ما قلّ ودلّ و قضیهٔ ما کثر ودلّ بو مقدمهٔ ما کد و نکتهٔ مؤیّد در اما اول که عذر و قصور و بهانهٔ فتور در سؤال اجابه جواب وراي ولولا الباده کورنمزکه استدعا اوداني رد دا بو آب استفاده‌يي سدّ طریق فتوّتدن دور و مسلک مروّتدن مهجور در بحمد الله که طبع نقادکه موصوف و ذهن وقّادله معروف سن نظم یوق لجّهٔ فیض حقده امساک دریایه طلب جقر در پاک نثر همان آن کاخ همّت بلند کرکدر که شاخ طبیعت برومند اولا نظم سن ایله جانه منجانه خدمتن ای دل

نه غم بو بابده بر دخل ادیبه هر گستاخ سیما ایمز که شاه ذات فلك اشراف
و منبع احسان والطاف در جرایم کهترانه اعتراض و معایب زیر
دستاندن انقباض کوسترمزلر بلک هر مقامده که بر لذت اولا
انماز اید بر ذیل عفوله مستور ایدرلر و هر کلامده که بر عثرت بولنسه
اعراض ایلیوب ذیل لطفله معذور طوتارلر فان من دیادن الکرام
الرافة لمن کان کریم و ان من عادات السادات الالتفات
وحاصل الحال بعد طول المقال اول دوشنک در خوشتنی رد
مجال اولمدی ناچار تألیفه وار مقصور احواله معترف و همم جلالم
مفتقر اولوب اقدام اقدامله بادیهٔ مرآده یوز اوردم که
ما لا یدرک کله لا یترک کله و بالاضطرار چون عاشق زار لومهٔ
لائمان و طعنهٔ طاعناندن حذر ایتمیوب اسب همتی میدان
مقصوده سوردم که لکل ساقط لاقط بیت فسون چون دام
در افسانه دانه ترانه بویله دوشدی مرغ جانه والحمد لله
الذی هدانا لهذا وما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله بو املک
تحصیلی قبل حلول الاجل میسر و بو عملک تکمیلی بلا هجوم الکسل
مقدر اولدی امیددر کی بو جراءت غرامته مفضی و بو تجاسر سآمته

اوسامه
یعنی ملالت

منتهی اولمیا و بو نسخهٔ زیبایه ناظر و بو روضهٔ دلارانک تماشاسنه
حاضر اولان اخوان کرمدن متوقعدرکی و خلان همدمدن
متضرعدر که الطاف عمیمه لرندن اعطاف کریمه لرین مبذول
بیوروب بو عبد محتاجی و مریض لاعلاجی دعای خیر و مرحمت برله
یاد و استدعا فضل مکرمت برله امداد بیوره لر و هر مقامده
که هفوات کلام و سهوات مرامدن واقع اولمشدر قلم عفوله
اصلاح و دم لطفله ارداج ایده لر و بو ذرهٔ بی وجودی عداد
موجوددن عد ایلیوب ابواب فضل الهی و احسانی مسدود
ایتمیه لر چون سوابق الطاف عنایتده سر افتادهٔ بی قدره
دستگیر و لطایف عفونی غایاتک هر درماندهٔ بی عذره
عذر پذیردر کتاب محو و اثبات فضلک ایله مکتوب و نامهٔ
حسنات و سیئات لطفک دلیله محسوبدر محبت هیمان به یاد
سنده مهجور اولنلرک آب دیده سیحون و محنت هجران
هاویه سنده رنجور تنلرک سوز سینه سیحون جمله اقوال
و افعالمزی زلل و خللدن محفوظ ایله و جمیع نیات و اعمالمزی
توفیق و تلفیقکدن محظوظ قل اللهم ارزقنا ادعیة الصلحا

هفوات
خطایا یعنی قصور

ارداج
یعنی تعبیر معنی دیکر ستر

هیمان
متحیر اولمق

ومعرفة العرفاء • وعدنا من فرقهم انك انت المجيب للسائلين
والمحسنين للعالمين • امين يا معين بحرمة النبي الامين

اغاز کتاب حسن دل و صفت عقل کامل

اما بعد مشاطهٔ عرایس خیال وخراط نفایس مقال یعنی
عاقدان بازار عقل وخرد که ناقدان آثار نیک وبددر و
پیشه کاران جادودل که معماران کارخانهٔ آب کلدر آینهٔ
ماضیده حکایت حال واستقبال وارادهٔ ما فی البال ادب
وآینهٔ معنیدن ضروب امثال بوزندن صورت مثال
کوستروب فنون استعارات وشجون عباراتله بویله
روایت ایتدیلرکه دیار یونانده قدیم الزمانده گزیدهٔ
انام مقبول خاص عام عقل نام بر پادشاه پر احترام واردی
که خطهٔ مغرب زمینه تا نواحی شام والی وشهریاردی

نظم
معموردی عدلیله عالم • مسروردی فضلیله ادم •
لقماندی علم حکمت ایچره • بهماندی فهم فکرت ایچره

نثر
جمال بی نظیری رواح حیرتده مصباح صباح ارواح •
ورای منیری جناح ضجرتده مفتاح نجاح اشباحدی •

و شیحون یعنی انواع

حسدلر

مقصوده ایرمك

فلکی الجمال ملکی الخصال عظیم الشان ساطع البرهان
ایدی عنایت یزدانی وموهبت یزدانی وسبحانی برله
خرابنی معمور ودفاینی قصورایدیب اثار سلطنتی و
دریاسنده ملوک جهانیاندن ارتوغدی لکن قایم مقام پادشاهی
ونایب مناب معدلت پناهی بر فرزند دلبندی یوغدی

نظم
اولمزدر یدرشولمکه باری • خیر الخلف اولسه یادکاری

نثر
لاجرم بر عقل صحیح وقانون نقل صریح بو مقدمه نك انتاجی
وعاقبت مملکتك اصلاحی ایچون اصل کیاندن وتخم نوشروانداندن
نفس نام بر نکار سرور وانك وصل باغنه هوادار
ومیلی دزاغنه کرفتار اولمشدی

نظم
کیمك کیم بر زن خوش سیرتی وار
جهان ایچره تمامت راحتی وار

نثر
اتفاق فی الآفاق چون
ربیع حکمت پرموهبتك شمایم نسایم وفوایح روایحی هبوب
ایتدی ول کلبن حسن طلعتدن ونهال باغ بهجتدن سزاوار
تخت وتاج بر غنجهٔ غناج بتدی که نه آبای افلاك وچار امهات
آتش هوا وآب وخاك انك کبی مولود مسعودی وفرزند
محمودی وموجودی کورمش دکلدی چون طلعت پسردن

غناج
شیوه لی

دنوز

مقبل
اقبال صاحبی

دیده ٔ پذیر پرنور و سینه ٔ ماذر مسرور اولوب جگرگوشه
لودن دل کبی مقبول و مقبل بولدلر همین شادان و خندان
اول غنچه ٔ مرادک و ثمره ٔ فوادک آدنی دل قلدلر وقتی کم
بر مدّت اول دُرّ گرانمایه ٔ لاله و دایه برله عقل و نفس
کنارنده تربیت و قوّت بولدی هنوز مَهْد ایچنده ایکن مهدی
زمان و شیرخوره ایکن شیر جهان اولاجاغی غرّه ٔ
مَهْ کبی ناصیه سنده تابان و شعشعه ٔ مهرصفت جبهه سندن
رخشان اولدی لاجرم اول گزیدهٔ کون و مکان و زبدهٔ چهار
ارکان یعنی اول طوطی ٔ شکّردهان و عندلیب شیرین الحان صدالر
چون چهار ساله ایردی و میدان قیل و قاله گردی بر اوستاد
نکته دانه و ادیب خوشبیانه معروف دوران و
فیلسوف زمان دانا و زیرک آدی چشمه ٔ مشتری کی ادی
اکه ویردلر **نظم** الینی صوندی چون لوح بیانه
همین بر سبق قودی حرف جهانه **نظم دیگر** بسال هفت شد بر سبعه قاری
باستظهار هفت سبع تجاری **نثر** بیش اون یل چون عمر عزیز
صرف علوم بروجهله جمله مجهولی معلوم اتدی که هر سر پاینده

مُفَسِّر و هر رازا وکنده مقشّر اولوب منطق خوش و حکمت
دثار زندن اول قدر بدیع معانی فکر و فهم اولنوردی که بیان زبان
تقریره طاقت کتورمزدی و کلام بلاغت شعارندن
اول دکلو نکتهٔ عربیّت بولنوردی که کلک بنان تحریره
قدرت تیورمزدی والحاصل جمله علوم آلهی ده برکمال و رسوم
عادی و پادشاهیده بی مثال اولب از رمانده شایسته ٔ و سزا
وار امر پادشاهی اولدی صفت قلعهٔ بدن و دل صدر نشین
اورا تخت تشریح بدن کردن مگر عقل تاجدارک قلعهٔ بدنی
درلر شامخ الارکان و راسخ البنیان بر محکم حصاری وارد
که اچنده اصناف عجایب و انواع غرایب بی شماردی
مجمع طلسمات و معدن فلزّات معبر عنبر بند زنبار رفیع بلاد
منیع نادره ٔ صنع صانع بر شهر جامع ایدی که عالمده نه آتسنه
انده موجود و دلکشا لقده محسود مقام محمود ادی معمار
روزگار و مهندس چرخ دوّار ادی اول قلعهٔ چون بهشتی
بنیاد و حصار عنبر سرشتی آباد ه اتمزدن قرق یل اوّل
گل دلا و زینی آب حکمتله امیز ایدوب بر عبرت انگیز ایلمش که

رسم نقش نگارنه وطرح در و دیوارنه عقول فحول ایرشمز
وافهام انام کرشمز بیت مکرّم کعبه کبی بارکاهی
قدیمی اصفیانک قبله کاهی نثر قواعدی ایکی میل بولاد
اوزره اورلمش و مبانیسی ایکیوز قرق سکز مجوّف
عماد متخالف الابعاد ایله قورلمش ارم ذات العماد التی
لم یخلق مثلها فی البلاد انک شاننده برآیت و بیانیدن
بر روایتدر ترتیبی بروج کبی اون ایکی باب و ترکیبی چرخ
کردان صفت طقوز کوهر تابدن قلنمش در دور فلک
دوری و سور پر سروری یدی یوز یکرمی بندله مشیّد
و مسامیر انجم حسابله مقیّد اولمشدی طرح و تقسیمی چون سبع
شداد ایدی محلّهٔ فلک نهاد اوزره بنیاد ایدی و صرح دتر
سیمی بر اطوار عناصر درت بازار پر مفاخرله آباد ایدی
هر بازار ایکی طرف و هر طرفنده انواع اهل حرف
دکانلری پیراسته و خانلری آراسته هر برنده انواع
صناعت و هر برنده اسباب بضاعت بازار اوّل
سوق حلی و حلل بیت یهودیلر قمو صرّاف و زرکر

[illegible]

دودر

دوربهر کوشه ده زرلر بوزرلر نثر لباسلری صفرای فاقع و قماشلری
چون شمس لامع پوتهٔ آتشین ده سبیکهٔ خورشیدی
سزدررلر و کرمیّت بیع و شرا ایله مشتریلر قوزدررلر ٥
بازار ثانی سوق شراب ارغوانی ٥ بیت
سراسر سرخ رو خونی نثرلر ٥ هوا اهلینه دایم می صترلر
نثر پیش خونلری خونلری قورمشلر و لعلین پیاله لری
دوتب دورمشلر دم افسونله بازار قیندرلر و خروشله
خریداری اویندرلر بازار ثالث سوق حوادث بیت
قموسی سیم تن رومی مه رو ٥ سلیم و اهل اسلام و ملک خو ٥
نثر کلبه لری عاجدن و پرده لری زجاجدن مبایعاتن
کورن طالبلرک اغزی صوی اقر و معامله لتنه وارن راغبلر
طشرادن باقر بازار رابع سوق وقایع بیت ٥
قمو نصرانیلر مغرب زمیندن ٥ که سودا اهلی کوزلر کمیندن
نثر بازارنده قراچیلر و کفتاردلرنده دغاچیلر قچن بر
کوز قورتمش بوالهوسی و مسکین سینه کسی طویرلر مسک
تاتاری و عود قماری کوسترب قرابویا و کوک چویدیله

بو یارلر و بو چارسونک اورتاسنده بر چشمه سار عظیم واردی
که بحار فیض بحار آثارندن سراسر اول دار و دیار روضهٔ بهار
کبی نضافت و طراوت برله شاداندی و اول سرچشمه دن
اوچیوز التمش جوی دلجوی هرکنارا نهار جاری کبی بی قرار
اولوب رواندی و سکز پیشه کار معمار اول حصارک تعمیرنده
لیل و نهار درکار و بی قرار ایدی و بو قلعه نک احمده کنده کنبد
دماغ درلو مقوس کمرلر و مقرنس منظره لرله مثال قصر خورنق
بر طاق مطبق وار ایدی که قلهٔ فلک اشتباهی ابر سیاه اچنده
ادی برونی یدی غرفهٔ زیبا و درونی اوج خلوت سرا
اوزره تعلیمشدی عقل نامدارک بیش خزینه سی اول ارادهٔ
مرهون و مدفون ایدی کم من خبایا فی الزوایا القصه شهریار
عقل اول حصارک دوق قاری و بو یوردی فرزند دلبندی دل
جوان بخت تختگاه و دار پناه اولسون دیو منشور بیوردی
دل سعادت شعار داخی ولی عهد عقل تاجدار اولوب جوش
صدر مملکتده قانون معدلت اجرا اول سرای زیبایی کندویه
عبادت ایچون ماوی قلدی لکن بر مقتضای جوانی و بر موجب

هوای

هوای جهانبانی که الشباب داء دوی والصبی صبی
دل داخی گاه جولان میدان و گاه بازیچهٔ گوی چوکان گاه
حکایات لطایف و گاه روایات معارف گاه سیر دیار
و گاه قصد شکار گاه ابیات و اشعار و ترانه و گاه شراب و
رباب و چنک و چغانه گاه مشکلات نقلیاتدن نکته لر
حل و گاه و گاه مقدمات اشکال اشکال عقلیاتدن جدل گاه
مضاحک صوری و گاه فکر مسالک حضوری گاه بزم الهی
و گاه عزم ملاهی برله تقلب احوال و تبدل آجاله کوره دنیای
غداره و غدارنک رغمنه دون و کون خلان صفا و اخوان
وفا یله عیش و عشرت و دولت و سلطنت سوردی بیت
فرصت روزگار کم یابست صحبت دوستان غنیمت دان
نثر و هر نفس اصحاب عرفان و ارباب بیانک مجالس
علیه سنده و محافل سنیه سنده اسرار عالم و آثار بنی آدمدن
صورردی ترقی العقلاء بمجالسة الازکیاء شنیدن دل ماجرای
آب حیوان و غولت کردنش از نفس بی وجدان
بر شب که چشمهٔ تاب آفتاب بو فروتابدا آب حیات ظلمت

حجابنی بورندی وخضرا آسمان شمع وجمال فروزاننه دخانی
نقابنی اورندی وچهرهٔ افلاکده هزار آن چشمهٔ پاک وتابناک
یریر کورندی مکر شهزادهٔ دلک اناسی نفس نفیسک داخی
کتابخانهٔ دانیالدن مخرج بر نیچه اوراق کرمشدی که حکایات
عجیبه وروایات غریبه محتوی اخبار قرون دول وآثار
قرون خیل اوزره منطوی اکرچه کم غایتده موجز ونهایتده
متین ایدی لکن مصدوقهٔ ولا رطب ولا یابس الا فی کتاب
مبین ایدی نفس خاتون داخی بو کتاب مسطوری واوراق
مزبوری اوغلی دل همایونه تشحید خاطر وتماشای نوادر اتسون
دیوانه زانی ولایق ومحل ومستحق کوروب ویرمشدی دل
داخی اول مجموعهٔ لطایف وسفینهٔ معارفی کندوزنه
جلیس خلوت وانیس سلوت ایدوب کیجه لر مطالعه سندن
ایو مزدی وکوندزلر اللندن قومزدی قضاء ربانی وتقدیر
یزدانی بر کون خضر واسکندر وظلماتک حکایاتن وچشمهٔ
آب حیوانک روایاتن بولور که بوستان جهاندن روان خا
کدان جهانده بر چشمهٔ نهان وار ایدی که آب روی و

منبع

منبع حیاتدر نجه مایهٔ سرور شادمانی وعین عمر جاودانیدر
نظم باذن الله اولر اول چشمهٔ پاک — اجل زهرینه خاصیتله تریاک
نثر همانکه دل اول چشمه نک زلالی هواسندن بر
عطش وخیال صفاسندن سرخوش بلکه سراسر آتش
درونی مشوش اولوب چون آرزوی آب دلک خاطرنه
محکم تاب وتشویش ویردی فلا بد کندونک امیرلرندن
ومملکتک پیرلرندن بو ایشی تفتیش ایدوب روانلر داخی
ایدرلر که ای شهزادهٔ خورشید راو ای سرو آزادهٔ
جمشید لقا که سیلاب تیغ آتش بارک آب روی عالمینی
دروشراب لعل شکربارک مسکن صفرای اهل زمین در
بزوم سماعمزه ایرشمشدرکه آب بقا درلر دار دنیاده
بر چشمهٔ صفا واردر لکن بو مجرد بر خبر ومحضا کفتار در
همین بر خبر جاریدر ویر افسانهٔ بازاریدر اللرده زیرا
اول چشمه نک شربتی بر خسته یه میسر ومنبعنه برکمسه یول بولمش
دکلدر اهله شویله فهم اولنور که همان بو کار دایرهٔ پرکار کبی نی
سر وخانهٔ فلک دوار کبی سنیلی راه ودر طلسم معما کبی

فتحی مشکل واسم مسمّی کبی بنی معینی وحاصل کیمیا کبی ارمکانی
وعنقا کبی مکاتنی یوقدر چون دل سودایی مشرب مجلس
اهلندن اول شب بو مخالف پرده ده کی سرا غازی واهنک
ناسازی اشتدی ناچار داعیهٔ آب حیاتدن ملول وبالاضطرار
تدبیر مملکتدن معزول اولوب کوشهٔ عزلت وترک صحبت اختیار
اتدی آمدن نظر دیده بان بخدمت دل ورفتن بطلب
آب حیوان وجیوادن منازل بر سحر دیده بانی قلعهٔ اسمانی
افتاب عالمتاب دوربان احوال جهانه برج شرفدن نظر دل
خاکدانی منوّر اتمشدی مکرکه دلکشا بر جاسوس عیّارتیی
وارادی که چالاکلکده یلدز کوزندن سرمهٔ چکردی وطاس
فلکدن مهرهٔ قپردی وصبحک اغزندن شافقن اوغرلردی
نظم بیک طرفة العین آن تیزرو • نورد جهان کرد هنگام دو •
ببزم صفا بود شمع سرا • بعزم جهان نیز چون پیک صبا •
نثر سیّاح ملک جهان وسبّاح قلزم عمان قلعهٔ بزره دیده
بان وارادی نظر تیز دستانلادی بر عادت خدمت دلک
خدمتنه کرب عبودیت یوزن یره سوردی واینهٔ چهره

٥٥٧

دلده غبار تغیر وزنکار تفکر مشهد ایدوب بر طور رنده کی
ورسم افکنده کی دعالر وثنالر ایلیوب سبین صوردی دل نام
مدار اتیدی ای مردی جهان دیده وای یار کزین نظم
که هردم سندن اولور فتح بابم • سنک فضلکله در روی عالم آبم •
نثر چهره مده کی غبار ملال وصفحهٔ مده کی اثار انفعال
نشان آب حیوان ال ویرمدوکندن ودامن مقصوده پنجهٔ
امل ایرمدوکندندر روزکاردرکه انک سماعندن مفهوم
وصفاسندن محروم اولمشم صونک هواسی درونمه اودصلدی
وکیجه وکندز فکری سنینه الدی که بر کیشی منبعندن خبر ویرمز
ودیرلرکه کمسنک الی اوکا ایرمز نظر ایتدی ای شهریار
روی زمین خاطر عاطرک غمکین وصفحهٔ چهرک پرچین ایدوب
بساط انبساط دورمه ونشان اختلاطی کتورمه سلطنت امورنی
مهمل ومملکت تدبیرنی مختل قلمه اکر طریق مضیق عالمده بولنیده
حریق وغریق یوقمه همتک رهبری رفیق وشفیق همدم اولا
نته کیم دمشلودر الرّفیق ثمّ الطّریق والدّلیل ثمّ السّبیل بن کیم
سیّاح عالم وملاح بحر اعظم بالعین والفرق کالرّیح

والبرق **نظم** کردن کبی کابناآتی دآیر
انجم کبی روز وشب مسافر **نثر** اولوب اخترمرادک
برجنی بلمنجه وکوهر درجنی بولمنجه کلمیم واطراف عالمی کوشه
بکوشه جست وجوی وکوچه بکوچه تک وپوی ادب خد
تبکده آب ددی حاصل اتمدین اغزمه بر اچم صوالمیم اکرآتش
کبی سنک خارادن حصاری وارسه فتح ادب آشکار ایلیم
وکر نهنک صفت قعر دریاده قراری اولورسه هیچ ادب
آشکار ایلیم چون **دل کامکار نظر** نامور دن بوهوادار
لغی کوردی بر پاره غصه سی کیدب کند وفاخر طونلرندن
نظره بر خلعت لعلین کیردی نظر داخی دعا دهانن اجدی
وودلک اوزرنه ثنا نثارن صجدی همان بر نیت سفر
که قطعة من السقر در جراین پر آب ودرونن خوناب
ادوب تراب اغترابه یوز اوردی عون حقی پناه وعزم
راهی ایلیوب نمت همتدن سوردی ودم بدم بو ترانه ایله
ترنم وبو بیت عاشقانه برله تکلم ایدردی که **نظم**
بی سروپا عزم کوی یار دارم غریب ❊ بلمزم آیم می یا خاکم می چکدی یا نصیب

نثر چون نظر بر مدت اقصای مسافرتده قطع مراحل
وطی منازل ایدوب همت ومجاهده قلدی عجایب سفرو
غرایب بحر وبردن چوق نسنه مشاهده قلدی
رسیدن نظر جاسوس به شهر عافیت ودر رسیدن خبر چشمهٔ
حیات از ناموس بر موهبت وصفت بهار وصبح
اول جمله دن بری بر صبحدم که چهرهٔ دیار زیور انوار ایله بزنمشدی
وکردون عالی جناب چشمهٔ آفتابدن یوز صوین قرنمشدی
عندلیب ادیب چمنده هر ورقدن یوز سبق آلوردی
غنچهٔ صاحب پرده کلشنده حیاسندن غرق عرق اولوردی
اب خشکوار باد بهار رعافیت بخشدی وعرصهٔ بوستان روضهٔ
جنان کبی پر زینت ونقشدی **نظم** اوردب روح القدس کیبی صبا دم
جهان سر سبز دی چون نخل مریم ❊ صفادورنده آب ایدوب تغنی
کلیم آسا دریدی رب ارنی **نثر** ناکاه نظرک یولی بر فضای
خوشی هوانک اوزرنه چقاکلدی چونکم نظر اول جانبه
نظر صلدی بر صحراده بر حصن حصین کوردی که دور فلک کورنک
متانت عصمتی سدهٔ سدید سکندر کبی متین وقلعهٔ سنک خارده بر رکن

رکین مشاهده ایتدی که برج بارو سنک متانتی عفّتی تشبّث مکرو
هاتدن امین وقتی که نظر نامور بو شهر نامداریه و بو حصن پر
وقاری کوردی برمکنه دن آدن و پادشاهنک عدلندن و دا
دن صوردی ایتدیلر بو خطه نک نامی شهر عافیت
و حکم عقل نامدار ناموس آدلو برجوان والی ولایتدر که سحاب
وقاری حیاسنک نثارندن صفحهٔ دیار چهرهٔ دیار کبی و باغچهٔ
کلزار کبی غرق عرق در و آفتاب رخساریه چنانک اسفارندن
هر کنار دریای انواره مستغرق در پس نظر جاسوس شهر طاووس
اجوب عزم پای بوس ناموس ایلدی چون سراپردهٔ شاهی و
سرای پادشاهیدن ایچرو قدم بصدی مسند وقاره نشسته
بر شهریار کامکار کوردی جامهٔ علمله آراسته و عمامهٔ
حلم برله پیراسته بماندم خدمت آستانه سنه عبودیت یوزن
قودی و ادب آستینی یوزنه دوتب ثناء محمدت اوقدی و
غصّهٔ قصّهٔ آب حیوانی و عزم خرم دل و جانی ازجیب تا
بدامانی حکایت و بیان ایتدی نظم دیدیکم برغریب ره نوردم
بو جنت وجودیه پرده دو کردم یوزاورب عالمه کرخاک دکر سنک

روانم صوکبی فرسنک فرسنک نثر ناموس ایتدی ای سرهنک
صاحب فرهنک بو بر حکایت تمثیلی و روایت تخیلی در راد آب
حیاتدن آب رودر که بیر چشمهٔ حیا و ادب و بقا نامهٔ الی
یوم القیام سبب دره هر کم حلیهٔ ادابله بزندي و وآر دنیاده
یوزصوین قوندی تا قیامت نهار محمدیتی دللرده جاریه
و نام پاکی بحر صفت تکدردن عاریدر نظم چون ناموسک
ابی کلماتندن عطش زایل و مرادن حاصل قلمدیه مثنوی
هذا الجواب العلیل شفاء بل هو کسراب بقیعة یحسبه الظمآن
ماء دیوب شهر عافیتدن متعطش الاکباد و محترق الفواد
چقوب کتدی سؤال و جواب نظر در شهر شهرت و ماجرای
آب با فخر صاحب شوکت و صفت بهار هر کون که زینت
بهارله هر دیار آراسته و شهرت روزکارله جمال غرا زیر آسته
اولمشدی صحن چمن و دشت و دمن نوای بلبل و قمری قهقهای
کبک دری برله طولمشدی زمین مسکین از سر عاد بلاس فقري
اکنندن چقاروب خواجهٔ واد لباس فخرله طونمشدی بساط
هامون وسیط بوقلمون رنکا رنک دیبای زیبا برله دکوناکون

کلستانی کنجالریله دوشنمشدی سرو آزاد باشنده هوای
غرور ونخوت برله خرامان وآب دلشاد کوکلنده صفای
سرور سلوتیله روان ایدی **نظم** کل صحن کلستانه آل آب روانندن خط
رغمینه جهانک سور عمر کذراندن خط • اتفاق نظر پر غم بر شهر معظم
وبر سواد اعظمه ارشدی که نقطهٔ سواد خال طلعتی نور دیدهٔ
جهان وصفحهٔ بیاض جمال وصورتی سرور سینهٔ دل وجان در
چون نظر بو شهر شهرت انکیزه وبو خطهٔ دلاویزه نظر صلدی
اطرافی حسبت وجوی ادب برکمسنه دن خبر الدیکه بو شهره شهرت
وپادشاهنه **فخر پر شوکت** درلر بس نظر کندوی بر رسم تجار
بر خواجهٔ بزرکوار صورتنه قویب فخر تاجدارک خاک پاینه
برنچه دانهٔ در شاهوار ولعل آبدار نثار ایتدی مناسبت کلام
ومحافظت مقام کوزلنوب چهرهٔ مقصودک نقابن کوتوردی
وآب حیاتک حکایتن کتوردی فخر ایتدی ای نظر سر عقدن
سهو قلم ویا جهالتدن التباس رقم اولوب سنی مسلک سدادن
دور وحسنک رشادن مهجور ایتمش که اول صورت ماء
چاه دروم مراد عین شافیدن زرصافی در وحوض چشمهٔ جاندن

حشمت وخانمان در که مادة الحیات وسرمایهٔ خیر اتدر و
بقاء نام الی یوم القیام در وحصول مرام باتمام انوکله اولور
نظر چون فخرک کلماتن وبیان ایلدوکی نکاتن وتوجیه
سنی معنی وتأویل مالا یعنی سن استماع ایتدی جوابندن
شفا وخطابندن درد نه دوا فهم ایتمیوب فخره وداع ایتدی
همان لحظه شهر شهرتدن سر عتله آب روان کبی دوان
ونار سوزان کبی کریزان اولوب صحرالرده ودریالرده
یوز اوردی چون بر مدت بیدایی مسافرتده همت مرکبنه
سوار اولوب باد صباوش سوردی وکتدیکی فضای قدرت بر اجتهام
کذر کردن نظر عقب زهد وریا آراوتشان جستن از زندق آب

چشمهٔ بقا را

نظر متهام بر کوه پر شکوهک دامننه ایردی که قلهسی دخان غمان
کشیده کبی توسن بی ستونه همسر وکلهسی سحاب مسکین
طناب کبی سراپردهٔ کردونه برابر اولمش **نظم**

سپه در برفته تیغ بر سر ... نهاده چون فلک بر فرق مغفر
کمر بسته بمیدان ایستاده ... عدو از بیم در پایش فتاده

نثر مداخل ومخارجی طرق اندیشه دن تاریک
وتنک ومذاهب معارجی لیلهٔ طلا کبی تنک وبیشه دن تاریک
وپردرنک نظم عزلت اهلی کبی صارب دامین ایاغنه
باش اچوق شام وسحر ایشلیز دو کت اهلیه دعا بغلمش قوینه اصحاب قناعت کبی طاش
زهدله قلمش جهان کنجینه سینی زیر پا قطب اوتاد جهان یا خضر دریا یا غار
کم دلندن فیض اولو مجموع ارباب صفا نثر نظر نا مودبر زمان اول
ازاده بیچاره ومضطر طور ردی آخر الامر بر کمنه بولوب اول
بقعهٔ هولناکک معبرن وسایر لرین صور دی ایتدی بو جبل سما سیما
عقبهٔ زهد وریادر وشبوک اوستنده بر بنای عظیم وصومعهٔ
قدیم وار در که اچنده مرتاض وتایب بر پیر راهب پر مواهب
اولور که آدی رزق ور وز شب دریای اشکه غرق در نظم
رخی زر اشک لعل وصاچی کافور نیر بر شمع کافوری در اول نور
نثر نظر ایتدی راهبلر قوت ریاضتیله تصفیهٔ قلوب وروح
ادب عبدان وملازمت خلوت وعزلت برله صاحب فتوح اولوب اسرار
خون اولولرکاه اولور که اثقال جسمیه واحمال رسمیه لرن بتخفیف
وتخفیف ادب بر طاغدن بر طاغه طیران ایدرلر اطراف کاینات

ثمی

شمس چاور ومرغ تیز پر کبی سیران ایدرلر وکاه دوشرکه
غرایم طلسماتله دعوت جن ادوب خبر الورلر والحاصل رهبانیت
شدیده برله چوق دره لوامور بعیده یول بولور شاید که عیسی
نفس ودرد مه فریاد رس اوله القصه نظر پر غصه عنکبوت وار
واله وزار اول کوه فلک بر وجه عروج ادب اول صومعهٔ همایون
ومصطبهٔ میمون اوزرنه ایردی بر کنشت بهشت سرشت
کوردی که قبهٔ چرخ برین کبی فرجوانبی قنادیل چون کواکب برله
تزیین وآیین نکارخانهٔ چین اوزره انواع خشت زرنوشته
درو دیوار ی تلبیس اولنمش فرش پاکی اضاف رخام خام
الماس فامله شویله اسلنمش که صان روان دوان آب جالاکدر
مواج نقوش تابنا کده اول دکلولا جوردی وزر اندودی نقوش
انکلیونی ورسوم خلزونی نقلنمشدر که کویا صحن افلاکدر روح
مثلث ومسدس کسملر ومقرنس ومقوس رسملر سیر غازیان
کبی نیم قبه لر چاتلمش وکمان چاجزیان کبی سیم کمرلر اتلمش نظم
بو درو واره حیثیت دیر کورنلر که حقیق استمزانه کرنلر
نثر وقتی کم نظر ناموراول معبد دلارا ومرقد زیباسی

تماشا ایلدیے خادملرندن اجازت وحاجبلرندن دلالتله
واآب شکل صوفیانه ورسم کوفیانه برله پیر زرنیقی زیارت
وداعیهٔ آب حیاتی حکایت ایلدیے زرق ایتدی ای مرید صادق
وای طالب محق آب حیات دارعقیده سلسبیل جنتده در وبو دنیاده
کوز یاشندن عبارتدر اکر سرای جهانده عیش ونوش جا
ودان دلرسک اجی کوز یاشلرین روان ایله وکردون زمانه
جفاسیے بی پایان استرسک شوراب تزویریے فراوان
ایله که اول بحر پر امواج ظاهرده اکرچه ملح اجاجدر لکن معنیده
عذب فرات وچشمهٔ آب حیاتدر نظر روشن ضمیر پیر
زرقک داخی کلام مشوب وبیان مکذوبندن نشوهٔ صدق
وصفا ورشحهٔ لطف ووفا بولمیوب استفاضه سندن استحاضه
فهم ایلیوب یوز فتور وانکسار ویبک تکدر واضطرار برله خمیری
وخاطر تیر سیل روان ومارد وان کبی اول طاغدن آشغه
انمکه اخذ ازتمام کوستردی زحمت کشیدن نظر
درجز گلستان پر محنت وراه گم کردن در بادیهٔ غربت
ایاملہ یولی برکون بو جنکلستان جان ستانه اوغرادی

تزاحم اشجار بی بار وتراکم شاخسار پرخارندن مور ومار
طاقت گذار وباد سبکبار مجال رفتار میسر ومقدر دکولدیے
اکر شیر شرزه صولت حمزه ایله اول دیارینه دیاره کلیدی
دست خار کبی پنجهٔ پر شکنجه سی انجلز بدا عقده قلیدی بیل
دمانک کچکده اموزلری سوکلوردی وغول بیابانک پرلریے
وارپرلری دوکلوردی نظم اکر اوغرسه اول اشجاره پنجه بیل
قلور مرغ قفس اچره پنجا تیل نثر والحاصل نظیر بی دل
بر راه مورچه دکلو بولوب دوشه سورچه هزار شکنجه ایله
اول میشه زاردن زار ودل افکار مرور وعبور ایلدیے
قضای زبانی وبلای ناکهانی چاه سقر کبی عقارب وحیات
مقر اولمش بر وادی بی باده ینکلا وزرنه اندی که مناهلنده
حمیم وجحیم روان ومنازلنده سموم وغموم وزان سوادندن
دیو بد نهاد وحشت ونهادندن تنین سنکین فواد دهشت ایدر
اظفار غیلان وخار مغیلان کبی مجدر واکل وانهاری سم الغار
وزهر مار کبی محذور وقاتل در وسینی قلب لئیم کبی مظلم وحمیم و
بطونی عین سقیم کبی پر خیم وریم ناچار نظر دلفکار محنت بی

حد و شدتنی عد برله اول وادی بایلدن یکا راحل و حاجل اوکوز
ابر حامل و غیث نازل کبی توجه قلدی چون اول سقرینی مغرک
مقرّنه نزول موجوف پرخوفنه حلول ایتدیسه هنگام ظلام
یعنی هنگام شام ایرشدی عالم قره کو وجهان اکو یا کوا اولدی
دشت و وادی ظلمت چادرن بوزندیسه هر سر حجر رأس الغول
کبی و هر آب شمر عین الثور کبی کورندی رجوم نجوم شیاطین
شب دیجور رجوم ادب شعبان آسمان دهانندن اطراف
جهانه آتش افشان اتمکه باشلدی نظر بیچاره بو حالتدن حیرته
و بو حشیتدن حجرته یکن ناکاه کوشه وادیدن بر منادی
آواز ایدیسه **نظم تازی** الا یا عاکف الوادی الظلامی
فان الله هادٍ للانامی وان الیسر بعد العسر فاصبر
لان الصبر مفتاح المرامی **نثر** وقتی کم اول واز طرب ساز
نظرک سمع و جمعنه ایردی همان دم جانینی صفادن سماعه
کوردی تشنه یکن فراته و مرده یکن حیاته ایرشدی ندا ایدوب
ایتدی که ای هاتف غیب وای سروش بی عیب ندا آیه
پر صداک بانک صباح کبی ظلمت غمدن فلاح و روح ینی

تحمل کن اگر خواهی حضوری
فان الصبر مفتاح السروری

حبر کن حافظا بسختی روز و شب
عاقبت روزی بیابی کام را

فتوحه

فتوحه جناح و نجاح در **بالله الهادی فی ظلمات البحار.**
والبوادی بو جنکلستان وادنیک ادی تندر و سداد
رشادی تیره دندر یوخسه بو منزل هولناک مهبط هلاک میدر
و بو تنکنای حیات جای ممات میدر و یا بو مکان غاد هان اژدها
میدر و بو مقام تنک کام نهنک میدر دینه اول سروش
پرسر و رجواب ویردی که ای نظر مهجور **بو وادی**
باحیرت هاویه غم تبدر و اول جنکلستان عوایق
خارستان علایق در بو طریق مضیقدن مخرج و بو جایی
تنکنادن راه فرج قریب در و حق سبحانه و تعالی
مضطرنیک دعواتنی مجیب در هنوز بو سوزده یکن تتق
افقدن فالق الاصباح مصباح **صباحی** یاندردی روی
جهان خندان و کون و مکان تابان اولدی نظرک الله
بر شاه راه کروب اول زندان عنادن و زهدان بلادن
کندوی خلاص ایتدی چون بر مدّة دراز و بو در دنیا زله
یوله دوشب کیتدیسه **افتادن نظر جاسوس**
صاحب سیاحت بکرداب حیرت

روزکارله بر دریاکنارنه یتدی که طول محیطی بسیط ارض
غبرایه یول کسمش وعرض عریضی ساحهٔ لجهٔ خضرا اوستنه
صنعت اصمش غواص وهم دقت اندیش عمقی غورنده حیران
وسباح فهم مصلحت کیش تجاوزی امرنده سرکردان نظم

کوکرسه اشتر کبی طوتر کوبکلر عالی — اوررسه دم اژدر کبی بر لقمه ایلر عالمی
سیر آفاقی کشت اتمش سیر تایل درز — جز اچون کفنده کی کشتی صفت شکل درز

نثر القصه نظر اشاغه یوقارو چوق یوکردی اخر بر کیمسنه
بولوب ساحلن ومعبرن وسایر احوالی خبرلرن صوردی ایتدیلر
بو دریای عمان اندیشه واشغه طرفی کرداب حیرت در
واوته جانبی ساحل نجات وبادشاهنک دی همت در نظر همتک
مکارم اخلاقی ومراسم اشفاقن شنیده نسبتن وحسب دهجستن
استفسار ایتدی ایتدیلر اوتن هاشمی الاصل وفتوتده عاصمی
النصل سخاده ابر ماطر وعطاده بحر ذاخر لطفی عمیم وخاندانی
قدیم بر شهریار کریم وجهاندار عظیم در نظم

جود دریاسنده نه افلاک بر کرداب حباب — قدری صحراسنده یدی بحر وبر چوز سراب

نثر چون بی اختیار نظر نی خرد شورب دریاکنارنه اندیـ

بر سفینه بولوب اچنه کیردی تعلق ریسمانی اوستنه کلوب
توقف لنکرن اچرو الدی وبصیرت چارمیخلرین چکشدرب
عزیمت بادبانن یوقارو قالدردی افتاب جهان تاب کبی بروج
ابیدن قوسی منزل ادب تیر صفت مقصود طرفنه یونلدی یعنی
ملاح وار نظر سبکبار فرصت کار بار وقوت روزکارله همت
کشتی نجات طرفنه صلدی چون بو منوال اوزره بر قج میل دریایو زنده
روان اولدی قضا ایله بر باد عاصف وروزکار مخالف چقوب
صواعق وبوارق عیان اولدی افواج امواج بر خطردن ذوق
نظرکاه اوج سماکه عروج وکاه حضیض ثریا که ولوج ایلدی دار
دجهٔ دکیز قیندی وقملرا اوینندی وروزکار اردی نظر بیچاره
بر قاچ کون اول بحر بی پایانده حیران وسرکردان کزدی
آخر الامر تراحم تلاطم وتزاحم تراقم حددن متجاوز اولوب
اسباب الاتی صردی وبوردی نظرک سفینه سنی التوبیه
طاشه اوردی سر جمله کمیلر تارمار اولوب نظم
تلخ کام وشوربخت بر تخته پار ایله قالدی نظم حیرت سفینه
سنده بو دل چاردمیخ اولوب بر روزکاره ایردکه یوق طاقت تحن

بو بحر پر خطرده که مواج در دوام • جری الریاح لیس کما تشتهی السفن •

نشر دایما ریاح تقدیر ذورق تدبیری صوب مقصوده کوره

سورمز و ملاح توفیق سفینهء امدی ساحل مراده ایرکورمز

القصه آخر کار آسیب امواج روزکار سورب نظرنی

لنکری کرداب حیرته صلدی چونکم نظر صاحب سیاحت

سیاحت فنده ماهر و بو امرک یراغیچون هر لحظه یاننده ایکی

قباغی حاضر ایدی بالضروره اول ایکی قباغله چوق سیاحت ایدوب

عاقبت عافیت یقاسنه چوب قورتلدی

خلاص یافتن نظر صاحب سیاحت و رسیدن بشهر هدایت

برمرغزار کوردی که ساحت صحراسنک کلزار ربیعی جنت علیا

کبی دست تطاول خزاندن مصون و بر خرم دیاره ایردی که

فسحت فضاسنک ادوار مینیی حوالی برج حصارکبی تکامل حدثاندن

مکنون ایدی و اول صحن ممتهدک میاننده بر حصن مشید

کوردی که قواعدی تحت الثرایه نزول و معاقدی تحت سرایه

وصول بولمش خندقنک طاشی سمکه ملجاء و جو شقنک باشی

سماکدن اعلا اولمش ایراقدن شهاب ثاقب ویقیندن سحاب

ساکب کبی کورنوردی مکر که همت ملک رتبت اول قلعهء فلک

منزلتی کندویه دار السعاده ایدوب آدن هدایت ویرمشدی

نظر فرومانده داخی بلا و محنت و عنا و افتقاردن جان آتشی ایریشی

بیک در لو جد و جهد له همتنک درکاهنه ایرشدی چونکم

اجازت اولدی ایچرو کیردی کلشن سلطنتده تمشیر بر

نهال تازهء بر کمال کوردی که اندازهء سرو بالاسی یاننده

اغصان طوبی بو یال و بالله پست اولور و نشیمن رفعتده

قرار اتمش بر شهباز همایر و از مشاهده اتدیکه سیر انک

میداننه طایر آسدرة المنتهی ایترب امیو اول پر و باللہ شکست بولور

کمالده شمس الضحی جماله بدر الدجی علی القدر جلی الصدر

پس نظر صاحب کهر اولکی لوازم اکرام و مراسم احترامدن ریزه

کتوروب خدمت آستانه سنه باش قودی و مکرمت دعا

نن اچوب دوام دولت روزافزون و ثنای رفعت بخت

میمون اوقدی همت صاحب شوکت داخی چون نظر کوهری

آدابله پیراسته و زیور احسابله آراسته کوردی ملاطفت

و معاطفت یوزندن نام و نشانن صوردی و اصل مکانندن

خبر صوردی نظر جز کلامله فتح مرام ایدوب آب حیاتچون
اولن سر کذشتن و سیر کوه دشتن سویلدیی که روز
کار زنی شمار در دل نامدار ایچون آب حیات جویانم و
حباب صفت بو هوایله سرکذشته بادپیمایم نظم
بو جست و جو ایله بن بی سر و پا   یوز اورمادق نه طاغ قالدی نه صحرا
نثر گاه افسوس ناموسله مایوس و گاه افسانهٔ نفرنا لوسله مهلوس
اولدوم گاه ظلمات رزق راهبله خشک دل و گاه دیار غربت
و بحار حیرتده گرفتار آب گل دوشدم بر کمسنه درونم آتشنه
آب افشان اولمدی و بو دیدهٔ غم دیده اول چشمه نک منبعندن
بر بیرده نشان بولمدی نظم سکندر روشن امیدیله بو یولده
ویردم تشنه دل جانی نه مشکل نثر همت ایتدی ای مضطر آب
ابله جگر تاب قلن وای طلب شتابله حاصلی سراب اولن قصهٔ
آب حیات قضیهٔ تحقیق و کلام تصدیقی در منبعی معین و وجود
مبرهن اما حصولی دشوار و وصولی سینی هنجار در بلکه محاله
قریب و شربتی بی نصیب در نظر ایتدی اگر چکمکه اول
چشمه آستانه ایرمز باری سیزلره خبر ویرمکه ضرر و زیان ویرمز

ان

ان لم توافقنا فی سلوک هذا الباب لکن اهدنا الی سواء الصراط
که بی کشتی دریاده سباحت و بی دلیل بیدادده سیاحت قلمز
سیزدن نشانه خبر بندن دل و جانله سفر اگرچه کیم سعیمده عجول
و مضطربم لکن خدمتمده تابتم نه منقلبم که رنج التمسینجه کنجه ارلمز
و مجاهده چکمینجه مشاهده وارلمز و مجاهده چکمینجه مشاهده وارلمز
نظم جانان دلین جهانه قلمز   یوق یوق نه جهان که جانه قلمز
نثر که المختال خائن والمقدر کائن فانی متوکل علی الحاکم
الذی لیس علی حکمه مزید یفعل الله ما یشاء و یحکم ما یرید
لا یدفع قضاؤه التحذیر و لا یرد تقدیره التدبیر   خبر دادن
همت از منبع آب حیوان و تعریف کردن وی عشق و
حسن را بنظر دیده بان همت ایتدی ای جوان مرد
صاحب درد طریق فتوتده فطنت و مسلک مروتده منت اولمز
عرض صعوبتدن غرض سندن طلب اجر و عوض کلدر پس کوش
و هوشی بندن یکا طوت سکا بو معمانک اسمن بیان و بو دفینه نک
طلسمی عیان ایده یم بندن مقام تحقیق سندن عزم طریق
من صحح العزیمة ساعده التوفیق ای نظر عیلح بیلکل کیم

دیار مشرقده بر پادشاه گردون پناه و بر شهنشاه انجم سپاه
وار درکم آدی عشق عالم سوز و کنیتی ظل الله دلفروز در چراغ
دولتی فروغی مشاعل عرش اعلادن ثاقب و سنجاغ شوکتی
توغی منازل ثریایه غالب در پری و آدمی درگاه خدمتنده بنده
حلقه بگوش و وحوش و طیور آستانه عبودیتنده سرافکنده
و مدهوش در مؤلف ادوار و مصنف اشعار در نظم
نی دمسازه اول اورمشدر اود   انک سوزیله اولدی عود پر دود
اول اتدی بلبله الحان تعلیم   انوکچون گل دوتبدر گوش تسلیم
نثر سیلاب تیغ چکان میغی خوفندن عیون عالم سیحون
اولبدر پرتاب سهم پوهیمی دردندن گلزارک بغری خون
طولبدر والحاصل زبان خامه بیان اطوار سلطنتی اداسندن
قاصر و بیان خامه زبان آثار عشرتی استقصاسندن متقا
صردر و سلطان عشقک حسن بانو درلر بر دختر چون
اختری واردرکه نقاشان چین و ختا جمال بی مثالی نقشنک
بر نقطه سندن حیران و طلعت پرکمالی پرکارنک دایره
سنده سرگرداندر مثنوی زلفدن آلور صبا شمیمی

بوینن

بوینیدن الور سحر نسیمی   بر قلجه میانی اولده معدوم
بر نقطه دهانی اولده موهوم نثر بر نوربا هر درکه دیده
فلک آیینه رخساری انوارنه طاقت گتورمز و بر صنع
نادردرکه سینه فلک صحیفه دیدآری اسرارنه فکرت تیورمز
نظم دگرلر دوده اقلام اولسه اشجار   اولنمز شمه اوصافی اعلام
نثر حسن بانو ایچون شهریار عشق دامن کوه قافده که
مانند دمشق بر شهر عالی بنا و بر باغ جنت حوالی مهیا اتمشدر
هر گوشه سنده یوز تزیین و هر کوچه سنده بیک تقیین فیها
ما تشتهی الانفس و تلذ الاعین عرصه هشت بهشت
جمال نسخه سندن بر روایت و روضه ارد بهشت کمال سوره
سندن بر آیت در بیت   بو وضع بی مثالک بگیده بیری
یزلمز جمع ایدرسک بگیده بیری   نثر اول شهرده شهدیدار
و اول باغده باغ رخسار دیرلر و اول باغک اچنده مکتوم و ختام
مشکله مختوم شهد شافی کبی بر چشمه صافی واردرکه عینا
یشرب بها المقربون لا فیها غول و لا هم عنها ینزفون
انک شاننده بر آیت منزل و بیاننده بر عبارت مجمل در

انک ادی چشمهٔ فم در آب حیات اوچشمه نک اشمه سندن
مدغم در مر بار حسن پری رخسار اول باغ فردوس اثارک
صحننده واول چشمه سارک اوستنده کندونک اصحاب واحبابنی
واتراب وانسابیله کانهن الیاقوت والمرجان لم
یطمثهن انس قبلهم ولا جان بیت

جواریدر جواری شکل انلر دکل دختر کوزلر ضیا نور اخترز

نثر بونلر عیش وعشرت وبزم صحبتده اما نه جانی وار درکه
بر کمسنک حسن پری رونک کفت وکونیلر اول چشمهٔ دلجودن بر
سر موی کلونشان ویره ویا حسن با نونک ساقیلرندن غیری
بر کشینک اول آب روان بخشه الی ایره وداخی اول شهرک
مقامیرلرندن دکمه بر تاجر قماش وقلاشلرندن بیکین بر عیاش
باش قوریتارا اولمز اول کلستان جنت ستانه انس وجاندن
کمسنه یول یولمز که هر کوشه سنده بی امان بیک خصم غیور
وهر کوچه سنده پاسبان یوز کلب عقور وار بو جمله دن غیری
منازلنک دربند وعقباتی نامحدود ومراحلنک مخایف
نکباتی غیر معدود در بر دیو پری دیو که اکا رقیب دیرلر

اول

اول پرده شهریار درخون خور وینی شفقت ومردم آزار و
بدسیر تدر نظم تندخوی وترش روی وموذی بی مرحمت

حیله کار ودلفکار وخونی پر شیطنت نثر شهر دیدارک دیده
بانی وباغ رخسارک نکهبانی درچون دیار سکسار دن کچرسن
نیم قونداشمک مقامنه کذر ایدرسن که دیار دلارا وخطهٔ خط
استوادر اوای قامت وعلمدار حسن پری طلعت در بلندپایه
وشرف سایه راست کفتار ودرست کردار موزون
طبیعت ومستقیم فکرت جوآندن اندن کچنجه سر منزل ماربایا اندر
که غایت محل خطر در ومجمع شور وشر درچون اندن عبور ایدرسن
سرحد شهر دیدار آره مرور ایدرسن مثنوی

دوشنمش سر تسر وصحن صراطی قواستبرق وسندس بساطی
هواسی مسک وخاک پاکی کافور فضاسی نور وصحنی مجمع حور

وحاصل الحال بعد الطول المقال نظر همتدن قونداشی قامته ورقه
ترتیب توقیع ورقعهٔ تحیت تضرع ایلدی همت داخی الینه
برخامهٔ مشکین عمامه الوب بر آدرنه بر مطول سفارشنامه
یازوب نظرکه الته وردی نظر داخی بسم الله الدلیل

الهادیه فی ظلمات البحار والبوادیه دیوب
یوله کردی چون بر مدت نظر اختر سیارکبی برج منزل وآباد
سبکبارکبی نیجه اوج حضیض دن مرور وکذر قلدیه کرفتار
شدن نظر ادیب در دست لشکر رقیب چون سرحد
دیار مشرقه یعنی ناحیهٔ ولایت عشقه ایر شدیه چاره ناچار
نظر بی قرارک یولی دربند سنکساره اوغردی وهم وحذر
وخوف وخطر نظرک جکرن طوغردیه تبدیل کسوت
وتغییر هیئات ادبدن بنده کردی چون بر میل مقداری کتدی
ناکاه بر مرمر عموده یتدی بو عمودک دایره سنده پولادله
قزلمش وعمرانی دله یازلمش بر قاچ سطر کورندیه
ای بو مقامه کذر ایدن سالک بو طریق پر مهالک طوبطلو
غول قونکنای خمول در بادیهٔ بی پایان وسنکستان بی درماندر
مورد بلاد ومحن ومهبط عنا وحسن در • بیت •
کلی در نوک خار وخاری خنجر • ملی در زهر مار ومار اژدر •
نثر مناهلی بی آب ومنازلی پر تاب در وبو دربندک
اغزنده بر حصار وار در که اهلی جمله سنکسارلردر عزیبه

مربری عزیم بی محابالردر وفقیره قموسی موت مفاجالردر
زیرا شهرنک بناسی اورلدقده واساسی قونلدقده طالع برج
اسدده وخانهٔ کبر وحدده بولنمش زحل نحوستله ناظر
ومریخ اوج سیاستده حاضر ایمش مشتری سمت طالعدن
دور وآفتاب جهانتاب بعید النور ایمش کواکب نحس انظار
تربیعله طالع وتواقب سعد اتصالات شرفدن راجع واقع
اولمش پس هر کیم ترک جان وسر ایتمز بو مقامدن اکا دو
کتمز وقتی کم نظر بو خطی اوقدی تحیر باشنی تفکر دزنه
اوردی نه دونمکه مجال ونه کتمکه احتمالی وار بر زمان متفکر
اولوب طوردی آخر الامر مصرع کوزم باشومه یادیه بازو
دیوب اول دیارسنی دیاره یوز اوردی ناکاه اراقدن
بر خرپشته کوردی که اوستنده بر قلعه بنیاد اولنمش قلعه سی
ثور کردون همسر وکله سی کلب اکبرله برابر بروفی تماثیل عفاریتیله طو
لو درونی عزازیل وطواغیتله مملودر مصراع
نحوستده زحل له هم ترازو • وبو اثناده یکن قضایله لشکر رقیب
نظر غریبی برج بارودن کوردلر تماندم اول سورینی

سرورک اوستنده صور و نفیری اوردلر و روان قلعه دن
اشغه اندلر یوکردیلر و نظر بیچاره اورتایه الوب چکوب
چوردلر **نظم** چو خونی دست پالیس بشته گردن
بصد آزار جانش خسته کردند **نثر** والحاصل نظر غریبی طوتوب
کتوردلر رقیب مهیب اوکنه کتوردلر **نظر** چون رقیبه
نظر صلدی صخره جذن زشت بر هیکل دیو سرشت کوردی
اعوذ برب الناس من شر الوسواس دیوب طوردی
رقیب داخی نظرک وضع هیأتن کوروب نام و صفتن صوردی
نظر ایتدی بر مردم حکیم ذوفنون یونانی و بر فقیر علم رهنمونی
ربانی ام طواف جهان و صراف زمانم فتح طلسمات
وطرح فلزات ادرم بعون الهی حکمت ریاضیده فریدم و علم
طبیعیده وحیدم اخراج دفاینده بی بدل و اظهار خزاینده
ضرب مثلم صنعت کیمیاده ماهر و کشف ضمایر و خبایاده
نادرم وقتی کیم رقیب پرخشم **مصراع** صفر روی آهن دل و آتش چشم
بر آب زر کبی کلماتنی استماع اتدکده زر کبی رویی اصفری
خندان و چهره انکر کبی چشم احمری فروزان اولدی و قلبی

چاق کبی اغزی اکلدی سیم و زر اشتدی بلدکن یاکلدی
که مزاجنده حرص زر غالب و قدیم الزماندن کیمیایه طالب
ایدی دایما بنوک کبی اوستاد کامل و بر عالم و عامل استردی
لاجرم نظری محک امتحانه اوروب کماهی ثمنینه علمن تکلیف
کوستردی که دعوینی معنی لاف و کذاف اولور و دروغ
بی فروغ اکثریا عادت وصاف اولور نظر عیار صاحب
عیار داخی کندوی سنکین دوتب ترازویله سوز میدانینه
کردی و افسانه اکسیر ایله اول سنک بدکوهر و سک سیرتک
جواب خرکوشن ویردی و ایتدی زر کامل العیار استرسک
وجمع دنانیر دراهم دلرسک سفر شهر دیدار و عزم باغ
رخسار اتمک کرکدر کیمیانک ادویه عجیبه و مفردات
تراکیبی اول دیارده بولنور و موادنک تحصیل و جواهرنک
تکمیلی اول مرغزارده اولنور که بو طلسم اعظم بی حجر مکرم و
تصنیع زر کبریت احمر اولمز بو بر صنعت پر حکمت و عبرتدر
ظاهری سیاعت و باطنی سباغتدر مایه بخل و حسد و ربط روح
جسید درحلنده عقل فرار و عقدنده نفس طیار در درهمنه

اتمّ تمام و دنیا آرنه نارمدام کرک اوستادنه رعایت و جان و
دلدن عزّت کرکدر رقیب ایتدی ای یار غمخوار سر رشته کار
اظهار هنرده در بو خصوص شهر دیدار و باغ رخسار دد کلک
جمله نظرده در اکر سن قالکی صحیح و عملکی صریح کوستره سن
جانکی بند غمدن و بوینکی قید المدن قورتره سن عزّتک فراوان
و منّتک بر جان اولا ددیے رقیبک طرنه کرڈی

عزم کردن نظر و رقیب بشهر حبیب و رسیدن به بستان
قامت و کریختن از دست رقیب

القصّه نظر و رقیب مانند سک و آهو و مثال کلاغ و
تیهو عزم سفر ایدوب دیار سکّاردن شهر دیداره متوجّه
اولدیلر قدرتله برکو قامتک مقامنه ایردلر بر مدت اول
آرادہ آرام ادوب طوردلر رقیب و نظره هر سوزده یوز
تلطّف و هر یوزدن بیک تکلّف کوستردی ملایمتلر ایلدی
نظر داخی انواع حیل و ضروب مثل برله رقیبک عقلنی ربوده
قلوب موافق سوزلر سویلردی اخر نظر رقیبدن التماس
اتدی که نخلستان قامتی وار وب سیران ایدلر بعد زان و

شهر دیداره کدلر والحاصل نظر و رقیب کلوب قامتک بستاننه
کردلر و زیر بالا اول روضهٔ دلکشایی تماشا ایدوب مراد
نخلندن مقصود میوه سن درردلر بر مقام سدره قیام و
طوبی خرام کوردلر که نظیری یوق • نظم •
هر شاخ درختینک اوتار صفت ممدود هر سجی طیور زنک اشعار کبی موزون
نثر بو اثناده یکن اتفاق قامت صاحب نطاق نظر ادیبی
رقیبه قریب و بو امری غایتده غریب کوردی دیوک انسانله
نه مناسبتی و شیطانک رحمانله نه مشابهتی وار دردیب ال
التندن نظرک حالنی صوردی نظر ناموردا خی قامت پر
استقامتی کوردی که بر دلارام سرو خرام و بر کل اندام طوبی مقام
درکه شکل شنی مثالی صن شمع خاور صورت با اعتدالی کویا
روح مصوّردر خوبلقده علم و شش سرافراز و مرغوبلقده قلم مثال
چابک باز نظم صلنسه باشدن ایاغه ظرافت
اوتورسه فتنه و طورسه قیامت نثر همان دم چهرهٔ چون زر و دیدهٔ
پر کهر برله ایاغنه دوشب عم وک اوزون و قدک فزون اولسون
دیو دعالر اوقدیے و قرنداشی همتک نامه سن اوکنده قودی

قامت چون اول مطوّل نامهٔ مصنّعی من المطلع الی المقطع تماما
مطالعه قلدی حسب حاله و مصدقهٔ مقاله مطلّع اولوب بیلدی
لکن تغافل و طریق تجاهل اوزره دونب رقیبه سؤال ایلدی
و مدارا و مواسا برله بو یوزدن شجرهٔ موسا کبی اول سرو دل آشنا
قیل و قال ایلدی که ای قهرمان دیار عشق جهان سوز وای نگهبان
حصار حسن دلفروز **نظم** که سن سن قهرقافینک پلنکی •
بلا عمّانک خونی نهنکی **نثر** بو سفر شام و سیرنی نکاهه سبب ندر
و بو سرهنک بی فرهنکله هم سنک و هم تنک اولوب باعثی
بو دیار خوشه نیکه کلمکده آهنک و طلب ندر رقیب ایتدی
ای سرو سما پایه و ای سرو سما سایه روزکار رسنی شمار ایدیکه
بن بندهٔ قفاکده مرض داء الکلبدن اضطراب قلب واردی
اشبو مرد حکیم ذو فنون اقلیمی بولدم اولدانک دواسنه و
اول دردک علاجنه مباشر اولدم بو داخی لطفندن ناکاه بن
مهجور و محرومه آب سکی انکوره له تعدیل مزاج ایلدی وکاه بن
بیمار زینی تیماره دار وی خر توتله علاج بیوردی آخر اتمام
علاجده بر کیایه محتاج اولندی که وجودی کم یاب و حصولی ار

تقابمش

تقابمش لاجرم اول کیانک سوداسنده کوبکو جست و جوده
و سو بسو تک و پوده یوز وقتی کم قامت دلفریب کلمات رقیبی
دکلدی کفتارنده استقامت یوغدغن اکلدی لکن بر مقتضای
اکرموا الضیف ولو کان کافرا اول مسافرلر ایچون ضیافت
قیدن کوردی و نی کبی میان بسته اولوب خدمت مقامنده
طوردی چو عیش و عشرت آراسته و مجلس ضیافت پیراسته
اولدی اثناء بزمده رمزله ساقیان مهرولره قامت اشارت
ایلدی که رقیب خالی درونی طولویه طوته لر چونکم اول کران
جانک یوکی تیندیه سبک سرلر آیاغندن دوتب اول مجلسدن
طرح اتدلر **بیت** • بزم حسنکدن رقیب خوری سوز
کم ییر شمر کلشن جنتده خر **بیت آخر**
مجلسکده کم رقیب سک نژادی کورسه دیر • بوستان جنتده چربونه اشک باشیدر
نثر القصّه چون قامت رقیب عفریتک دیو شرابله
عقلنی اوردیی و مردملک یوزندن اول غول پری ریودُو
رویی مجلسدن سوردی نظر مهجوری یاننه دعوت
اتدی و تلطّف و جمیله استمالت اتدیکه ای مهمان عزیز دای

انسان صاحب تمیز که آیینهٔ چهرکده صورت روشنایدن
نشان و صحیفهٔ جبهکده چشمهٔ آشنایدن بیان وار **نظم**
که سن پرده دار منظر دل • جمالکدن مشرف کشور دل •
نثر بو دیو خوانخوارله محرم و غول مکارله همدم نه یوزدن اولدک
نظر داخی کندونک اصل ولایتنی و **آب حیاتک** حکایتنی
و نجه عم دیارونه و جهله رقیب الندە گرفتار اولدوغن بیان
ایلدی آخر اول مرد دلک آتش حرص زرله شمع وش کرم
افسردهٔ آب و کلک هوای کیمیا ایله موم وار نرم ادب
مکر و افسونله و حیلهٔ پرفنونله ذیل خدمت عصمة النوا و سایهٔ
سعادت حضرتنه التجا ایلیوب سن سرو بالانک عالی همتیله
خلاص اولدم و سن سدره مقامک منتها عنایتیله نجات
بولدم ددی قامت چون حکایتی بلدی نظره رعایتلر قلدی
مکر کیم قامت خوش نطاقک **شاق نام** بین الخدم بر غلام صاحب
قدمی واردی که مقام خدمتده کی مستقیم و پایدار دی قامت
داخی نظری اول حاله غلامه اصمرلدی الوب مقامنه کده و نظر
غریبی نظر رقیبدن پنهان ایده بو یکا چون ظلمت شام

خواب غفلتدن کوزن اجدی و فرشتهٔ صبح بام عالمه نثار
رحمت صجدی **رقیب دیو** خوابکاهدن اوکار شراب و مخمور
و خراب دل مشوش و درونی پر آتش برله طوردی و کوشه
بکوشه نظر ملک منظری جستجو ایدوب هر کشیدن صوردی
نظردن اثر و نشانندن خبر بولمدی عاقبت نظردن
نومید اولوب دیارینه عودت و مقامنه عزیمت ایتدی
بو یکا چون نظر بی زاد عنا عنایت قامت برله بند سقامتدن
رقیب افتندن آزاد و ذوق الهی برله **شاق** صاحب و فا قله هم
وثاق دوشب دلشاد اولدیه اول نخلستانک هواسن
غایتده معتدل و فضاسن نهایتده خرم دل بولدی درخت
انارنده شاخلر کوردی که نهال چنار کبی برک کلدن پنجه دار
و نخل بی خارنده رطبلر سیر ایتدی که میوهٔ جنت کبی شکربار
طوبی مثال دوحه سنک هر غصننده انواع اثمار روضهٔ علیا
کبی عرصه سنک هر صحنده اصناف ازهار لعل فام الملر شفتالو
شهد کامله چون ورد احمر برورقده آویخته و عطر انکیز
ایوا لر نارنج دلاویزله مانند شهد و شکر بر طبقده آمیخته

[illegible]

باغنك هر كلى دوروى وزيبا وكلزار نك هر كلى وبلبلى طوطئ
كويا وشكر خا **نظم** طونمش ورد رنكينله هر شاخ
اوتربلبلرى كستاخ كستاخ **نثر** پس نظر داخى نيت
قلدى كه منزل قامتده بر مدت اقامت ايده كه سراپاى
اول بستان دلاراى تماشا ايدوب هر آرايى كوره وسر
تا سر اول نخلستانى وبوستان زيباىي تفرج ايليوب سايهٔ سنده
خوش ذوق وصفايى سوره قامت سرو خرام داخى مروت
كمن قوشنوب قيامت مقاملرده نظرى آرامه صبح وشام
ضيافت ومسافرت ايدوب تمام قيام كوستردى والحاصل
نظر نامور بو اسلوبله وقت تبسم صباحدن زمان تبسم راه
كاول مقام طوبى خرامده سيران ادوب جولان ايلردى كاه
بو حاله شكر نيرد آن وكاه حيران آب واندن چشم اشكن روان
ايلردى اخر الامر چون نظر فرسوده لكدن آسوده اولوب
راه پيمالكدن غنوده اولدويه

ديدن نظر عجايبهاى بستان قامت وكذر كردن با صد
بلا ومحنت از آن منزل با حيرت

عزم شهر ديدار وقصد باغ رخسار ادوب مقام قامتدن كذر
ودل مقصد نه سفر اتمك دلدى ناكاه اول نخلستان اچنده
كذر كن اول بوستاندن كچوب كذر كن سيم خامدن دوزلمش
بر كمر پر زيوره كه استاد صاحب كمال صنعت جر اثقال ورشتهٔ
خيالله بر كوه كرانى وبر كنج اول كمر التنده اصوب بستان قامتى
اكى قسم عبرت انكيز وحكمت آميز بر عجب طلسم اتمش نظر بيچاره
چون بو مقامى كوردى دم بسته وحيران ودلخستهٔ سركردان
قلوب طوردى هر نه درلو خيال وكوكلو يله قيل وقال ايلدى
نه كچمكه امكان ونه دونمكه فرمان ايلدى مكر كيم حسن پرى رخسارك
بر شبرو وكمند انداز وعيار وبر دل دزد جانباز وطرارى
وار ايدى ادى **زلف** پردستان واصلى فرزندمند وستان ادى

قطعه كمند تابدار ن اتسه چرخه • غزال مهر اولوردى يرده غلطان
اكر سر حلقهٔ دامن كوريدى • امان استردى اژدرهاى دوران

نثر اتفاق اول دم خاطر درژم بر له قصد شكار وعزم كلزار
ادب بوستان قامتك اكنافنده وباغ رخسارك اطرافنده
كلكشت وسير كوه دشت ايدركن تاب آفتابدن قچوب بر خيمهٔ

مسکین طناب و بر سراپرده ٔ فلک جناب التنده جهت
آسایش ایچون اول کمری باش ادنمشدی نظر حیران بو
پریشانلغی ایله زلف پریشانک سر وقتنه اردی چونکم نظرک
آتاسی ترکستاندن و اناسی هندوستاندن ادی زلف پریشانه
آشنالق وردی بماندم زلف دلاور خوابکاهندن خشمله سر
قالدروب ایتدی که ای دزد بی باک و ای عیار چالاک کیمک
افسون دستانیله بو مقام دلارایه ولند وایا عکله دام بلایه دوشدک
بلزمسن که بو باغده کل حیادن ازپای تا بفرق عرق عرقه خونه
غرق در و بنفشه نک عنادن الف قامتی دال و آشفته حال
اولیدر بو صحراده یخ کبی ایک جکری بسته و قمر کبی افتابک سپری
شکسته در مثنوی اول کردن اتمدکمی بیک خیال ∴
کیم اولابردآمه اول سر رشته دال • دیمدکمی کاوله بو تیغ بلا •
ظل ممدودی اژدها نثر نظر ایتدی ای شهباز هما
پرواز وای عقاب عقاب مخلب سرافراز بر مردم مسافر و بر غریب
شکسته خاطرم نظم نولا بن بنده یه لطف خداوند •
ادرسه بو سرمو دکلو پیوند • زبان اتمز شکوه تنکینه برمور •

نظردن اکسک اولمز چشمه ٔ نوز نثر نه وار بن افتاده
یه دستکیر و بو کمراهه مشیر اولوب بو کمر پر عبرک ماوراسن تماشا
و بو طلسم باحاطرکا و تسن بیرآن اتدرکه همت مکشوف و
عنایت مصروف بویرله پس زلف دلاور داخی نظر
مسکینه رحم ایدوب اول کمر سیمین و قمر تاب اوستنه جقوب
اشاغه حبل المتین کبی بر کمند مشکین پر تاب قلدی نظر
چابک تاز و سرانداز عنکبوت وار بی صبر بی قرار
اول کمند معراج پایه نک قلابنه صر مشوب همای شرف سایه
کبی حال مشوب برله اوج سمایه حسنه پرواز اتدی ناکاه کوزنه
بر صحن جنت مثال و بر کلشن حورا جمال کورندی که اثمار
جات بخشی کویا فواکه جناندن اورندی یا نهر لبندن تربیه
بولمش و یا شربت عسل برله تعبیه اولمشدی که هر بر نیک طعمی
شکردن احلی و بوی مسک ازفزون ازکی ادی و اول میدان
شرف ایوانک باشنده بر سیم ستون دکلمش که پایه ٔ عرش شدن
نشان و شمع کافوری کبی درخشان ایدی نظم
کوزلر ضیا نورانی عرش پایی • کیم اولمش کرسی ٔ لوح خدایی •

نثر نظر بر زمان اشفته و حیران اولوب اول
پرده طوردی آخر زلف دلآویزدن اول کلشن حیرت
انکیزک حالن صوردی زلف ایتدی بو مقامه صحن سینه درکه
صدر سیران کاه بستان قامت و شاهراه حسن پری طلعت در
و اول ستون زیبا میل جام جهان نما درکه سرحد شهر دیدار
علامتدر و مزرع باغ رخساردن امارتدر القصه نظر
داخی داخی صحن سینه تماشا ایدوب زلف هوادارک
کمند تابداری قوتیله اندن یوقاری عروج اتدی چونکم
منزل زلفک سرحدنه یتدی زلفله وداع ایدوب کندی زلف
داخی جون کوردی که بو دکلو نظرله علاقه ارتباط و سیاقه
اختلاط واقع اولدی و اول سببدن که اورتاده همشیره لک
رابطه سی و اشنالق واسطه سی بولندی کندونک موسی
مشک بویندن بر رسم یادکار و دفع مضا راچون نظره
برقاج تار عنبر بار وردی و ایتدی که ای برادر نامور اکر
بر راه پر خطرده بر تشویشه و یا بر صعب ایشه کرفتار
اولکسن بو موی عنبر و شکن بر تارنی خوشش بر آتشه

قل

قل که انک رایحه دلکشندن مشام جهان معطر و دماغ
کون مکان معنبر اولمدین بن یانکده حاضر و اسباب خلاصکه مباشر
اولورم والحاصل نظر زلفدن اول یادکاری الوب
متوجه شهر دیدار و عازم باغ رخسار اولدی ناکاه
نظرک راهی بر کروه بی پایانه یعنی لشکر ماریا یانه اوغرادی
هر طرفدن هموم هجوم ایلیوب نظر بیچاره مغموم و مفهوم اتدی
لکن نظر مجروحک بلسنجه تریاق فاروق واردی بو
سببدن جد و جهدله انلرک النّدن یول بولدی و هزار
حیله و بندله نیچه لرینک چنکالندن خلاص اولدی
او لکه میقات اصل و موعود وصل ادیدی اکا توجه اتدی
آخر سینه سوزان و دیده کریان برله بر کون دامن کوه
قافه یتدی رسیدن نظر بی قرار بشهر دیدار
و دیدن خیل خال نامدار و در آمدن بواسطه ایشان
بباغ رخسار مسنوز تتق فقدن آفتاب جهان تاب
نیمه روبل که کوشه ابر کوسته مشدی انفاس صبحدم زمین و
زمانی معطر و اثار پرتو قدم کون مکانی منور قلمشدی

قلزم سپهر شعشعهٔ مهرله چلقانمغه و قلل کهسار لمعهٔ انوارله
یانمغه باشلامشدی که جانب قبلیدن ناگاه بر نور رباهر کون کبی
ظاهر اولدی بو اشراقک شدتندن و بو تجلینک هیبتندن چوق
مدت نظر واله وحیران و دم بسته و سرگردان دوردی
بر زماندن که کندوی جمع ایلدی دریا ایچنده نوردن بر شهر زیبا
کوردی که سور پر سور زنکی مانند شمس و قمر بر خشت و بر
زر و برج بارو سنک قلعهٔ فلک رو بر و در سراسر بدنلری مجوهر
وکعبة العلیا کبی سرتاسر حریم محترمی پاک و روحانی وجنت
المأوی کبی سرتاپا عرش و فرش معطرّی تابناک نورانی تنسم
روایح روح پروردندن دماغ جان معطر و استشمام فوایح
روح گستردندن مشام جان معنبر اولور نظر دیدبان بی
ریب و گمان بلدی که بو بهشت عنبر سرشت تحتگاه حسن پری
رخسار یعنی شهر دیدار در که میقات اصل و مرقات وصل در
قلم و شش خرقنی قدم ادب رقص کنان یعنی باشی اوزره
اول یکا اولدی نظر نامور چون اول شهره ایردی قلندر وار
یوریوب بازارگاهنه کیردی بر چارسوی معتبر کوردی که

انواع

انواع زینتله آراسته هر دکان برگونه کان متاع و هر
گوشه بردرلو منزل اجتماع اول طرفدن مزاد مشک و
عنبر بوجانبده فریاد شهد و شکر کیسه لر آچلمش جواهر
صاچلمش خریدار بر خریدار طرارلردر کار جر حرفک
املی بر حریف و هر صنعتک اتی بر ظریف متاعلرینه
جانلر بها چکرلر قماشلرینه جهانی شرا ایسترلر معاملاتنده عقللر
ربوده بیاعاتنده دللر فرسوده والحاصل نظر قلندر دریوزه کنان
اول چارسوی بر زمان سیران ایلدی اندن کچوب
محلات شهره یوز اوردی هر چارسونک باشنده بر محله
چون مجله کوردی که هرجانبی منزلهٔ اقدام عقول و هر گوشه سی
مطرح افهام فحول هر کنجنده یوز شاهد صاحب جمال شهید سهام
بلا و هر طرفنده بیک عابد اهل حال عبید مقام رضا طاق
بر طاق و رواق بر رواق لم یخلق مثلها فی البلاد هر سرانک
بر رسم و نهادی و هر کوچه نک بر ادی وار اول کرشمه
اکنجی شیوه اوچنجی شمایل دردنجی عشق قطعه
بو شهر دلگشانک کوره سیدی خوش هواسن تاحشر باب جنت اغزن آچب قلیدی

غلمان حور رضوان ایرسیندی بو مقامه   دیرلردی جنره مسکین اولیندی بونولکیدی

نثر مع القصه نظر صاحب شناس نینی حدو بی قیاس
اول شهرک صنایع اشکال و بدایع تماثلندن تفرج ادوب کزرکن
شهرک اورتاسنده بر روضهٔ بهشت آرا و بر حدیقهٔ زیبا کوردی
که هزاران زینت و تزیین برله رشک حور العین فتبارک الله
احسن الخالقین کللر بنفشه ایله دسته و ژاله لر عقد پروین کبی
بسته نرکسلر قلب لاله ده خفته سنبللر سایهٔ سنبل ده نهفته
ورد سایه پروردی حیادن غرق عرق صفایح یاقوت کبی
آچلمش طبق طبق نظم مرغ انوا سنجی اول باغ دلفروزک
بلبل صفت آشفته پروانه کبی جان سوزی نثر رشحات زلال انهاری
مایهٔ اشهار نبات نفحات شمال ازهاری مادهٔ روح حیات
والحاصل نظر خونین دل کورنجه بلدی که اول کلزار باغ
رخسار در همان خطه سور با اول کلزاره تعیین کلدی
و اطراف نظر صلدی قوم زنکبار دن بر بلوک جماعت پریشان
روزکار کوردی که نظم مجمر کبی جان و جکری اودلره یانمش
عنبر کبی باشدن بشه سودایه بویانمش نثر حوالی باغ

رخساری بی تکلف طولانب کذرلر اول باغ ارم کبی
درمکله دوکنمز کللردن بی تصرف دیررکو یا مشعر حرامک
مجاورلری و یارکن مقامک زائرلری در وقتی که نظر بونلری
کوردی کیملرسز و کیمک خیلندن سز دیو صوردی بونلر ایتدیلر
حسن صاحب جمالک حبش بکلرندن بر خالی وار در که دریا جنیده
مشهور بک و یکانه لر ایچنده بر کتد رفتهٔ دور قمر و نقطهٔ
دایرهٔ شور و شر در بر جمله موز اول خال نازنینک بندهٔ
کمین و بو خلد برین اولانک نکهبانی و امین لری یوز نظم
در هوای وصل آن شکر دهن همچون مکس   دستها بر سر و می مالیم و شکری می کنیم
نثر نظر ایتدی ای قوم کزین و ای طایفهٔ پر تمکین
یقین بلک که بن بی سر و پا اول نقطه ایچون روز و شب
صاحب درد اولوب پرکار صفت سرکردان ایدم و بن غم
دیده و پر سودا اول جواهر ایچون دون و کوان فرد اولوب
دریالرده و صحرالرده جویاندم زیرا اول خال که غرابت حسن و
جمال و حسبت لطف و کمال و جهیله چهرهٔ عالمه زین در قرابت
پیوند و نسبت فرزندیوزندن بن دل سوخته قرة العین در

روزکار درکه انک فراقندن حالم تباه و ستارم سیاه
اولمشدر بو درد له دلفکار و بو محنتله زار و ینی قرار
اولمشم در آخر بو دیارده خبرین الدم لاجرم جانمی غربته
صالدم اول آرزو یله اوش جانا توب بو مقامه کلدم امید
درکه باری یاری قلب من بعد وصالیله سینم مسرور و جمالیله
دیدهم پرنور اوله محصّل نظر پرحیل بو افسونله باغ رخساره
کردی و بو افسانه ایله مقصودنه ایردی چون بر زمان اکلدی و کله
مانند شبه و جوهر هم رشته و مثال مشک و عنبر دمبسته
اولدی پس لاابالی و آرزینه دردو بی پروا اول باغ دلارایی
تماشا و اول چشمهٔ روح افزای آرایی سیر ایلدی

رسیدن نظر بسر وقت غمزهٔ بی خبر و کشیدن غمزهٔ دلاور نقصهٔ روی خنجر و دانستن هر یک دیکری بدر یافت کوهر

امّا خداوند حال و قال و نخل بند چمن خیال بو اسلوبله روایت
و بو نقل عذوبتله حکایت ایلدی که نظر صاحب کوهرک
بر کهتر برادری دلاوری وار ایدی که عالم طفولیتنده بلکه کهوار

صبا وتده ایکن علی سوق القضا کرفتار اهل نعما و نظردن جدا
دوشمشدی روزکارله خدمت حسنه ایرشب دلاورلیغی
اوجندن شهرهٔ روزکار و سلاح دار حسن پری رخسار اولمشدی
غایتده خونریز و تندخو و نامی غمزهٔ جادو ایدی تیغ
خونریزی و همندن پهلوانان سپهرک خنجری الندن دو
شردی و تیر دلدوزی سهمندن سلطان مهرک اعضالری
دتررردی نظم سر کرداندی مدام اول می پرست
هر زمان الوده خواب و چشم مست نثر اتّفاقا اول
وقت نظر نامورکه کلشن رخسارده کزردی و کلکشت ایدر
کنارادردی مکرکم غمزهٔ دلاور بر نرکستان ایچنده
مخمور خواب اولوب یاتوردی بلکه مست و خراب اولوب
اویردی غفلتله نظر بیخبر اوزرن اوردی بلکیوب
غمزهٔ دلاور یرندن طوردی نظم کورب بیکانه بر آدم او خونریز
یرندن صچردی آهو کبی تیز نثر چونکم نظر غریبی کلشن
ایچنده کوردی غضبندن قلج چکوب اوزرنه سوردی ایتدی
ای درد چالاک وای عیار بیباک نه کیشی سن و کیمک

یولداشی سن بو صحن باغک که روضهٔ عفتندن نفحهٔ
شمال وصبا یوز لطف وقارله کچر و پردهٔ عصمتن نسیم صبح و
مسابیک حسن اعتذارله آچرسن بوکتا خانه صفت
و بیکانه صورت برله نه زهرا ایله کذر ایدرسن ونه یورکله کذرسن
مع القصه غمزهٔ بدمست نظری دست بدست بغلدی اکنندن
جامه لرین صویب عریان ایلدی قصد اتدی کم ریاست کوستروب
سیاست ایده و شهریار حسنک لیباغن رعایت ایده مقرر در
شول مست که آشفته اولوب سمت عقله کتمیوب همان مشتته
اعتماد ایده حاصل اندن ستمدر و اول مجلده رحمت المن ایمکک
مآلی بمین زحمت والم در ناچار نظر دلفکار کوردی که
بو بضاعتله مخالفته استطاعه یوق قضاء مقرر دیوب سمعاً
و طاعة دیدی و نظر مهجورک خاطرنده ازبر دعاء ی نور
و حرز مأثور واردی یماندم انوکله مناجاته و ستر دلدن حضرت
خدایه عرض حاجاته نیاز ایمکه باشلدی **نظم**

الا ای رازدان رب مولی — سیه کار از تو شد این چرخ کحلی
مرا عین وعنا ور چشم مهرست — حقیقت از تو دانم نه از سپهرست
درین دور سپیدی و سیاهی — مرین سرگشته را از تو نگاهی
بزیر تیغ غم جانم زبون شد — دلم چون ساغری غرق خون شد
بسا کردیده ام بر خاک هر باب — بستان سائل بر غم نی آب
بآخر در هوای آب حیوان — بقصد جان کشندم تیغ حرمان
مرا حاصل نشد زان آب جز تاب — کنون جان میکنم بی آب و بی تاب
خداوندا بخاک پاک آدم — که پرمردم شد از وی عین عالم
بنور مصطفی آن چشم بینش — ضیاء شمع جمع آفرینش
رهاندی نوح را از آب طوفان — خلیلت را شد آذر آب حیوان
خلاصی ده از این نامسلمانم — نگاهی کن بعین مهربانم

نثر مکر کم غمزه و نظرک انانک جزع یمانی و کوهر سیلانی
وضعنده اکی شاه مهرهٔ پرشهره سی واردی که بری یاقوت
رمانی و بری لعل بدخشانیدن قیمت داردی هر فرزند
نه زخم چشمدن کزند ایرمسون دیو بر بازوبند اتمشدی و رقیه
غمزه نظری قتل اتمکچون عریان قلمشدی اول کوهر ناب
واول مهرهٔ نایابنی بازوسنده کوروب بکدی نظردن مهره نک
اصلن صوردی یعنی بو قالله نظری محک امتحانه اوردی

که بو مهرده مهرا شنا آیبدن نشان و بو کوهرده بحر رو
شنا آیبدن بیان وار نظر ایتدی ای نرّاد مهرۀ سروری
وای کشادشسدری دلاوری کرچکم بو کوهرک ضیاسی اصلنه
غمّاز در لکن بونک سلک بیانی غایت طول و دراز در اجمال قصّه
بودر کم بزوم اصلموز شهر طبقات درونسلموز صاحب کشف
وکرامات در اناٰم ترکستانی و اتاٰم هندوستانی در اول جهتدن
بنداخی ابلق صفت و بوقلمون خلعت اولدوم بز ایکی برادر
ایدک نامور و ایکی کوهر ایدک چون اختر بیدسرایمز وار دی
آبنوس و عاجدن هر بری صافی رق زجاجدن و بو مهرۀ
تابدار که بازو مده وار ترکیبی اوج تائی کهردندر و صنعت
حکمت بر له مجزّ در پدر و مادر هر بریموزه بر راول کهردن بازو
بند و زخم چشم ایچون سفندا تمشدی کم بو تعویذ له نظر خورشیدن
و بو هیکل بر له مخالف عملدن حفظ ایلر دی یعنی بزه کون یوزن
کوسترمزدی و استموزدن یاوز یل اسدو کن و یوردموزه
یاد ایل قوندو غن دلمزدی آخر نوازل قضا و قدر روزلازل شور و
شر منهل عیشوموزی مکدّر و پرخون و سیل اشکموزی فراق

وچیخون ایلدی کرفتار اهل خطا و بر بریموزدن جدا اولدوق
روزکار در که بو درد له دلخسته و بی قرارم سیّاح بحار و سیّاح
هر دیار رحالیا بمقتضای الغریب کالاعمی سهو خطا یله نه عمیا بو روضۀ
بهشت ارآتیه تماشا آیدم صاندم بلمزلکله عظیم عصیانه و ایکی
الوم قنده بولنوب اوش عتاب امیر کامیاب بر له جانمدن
اوصاندم وقتی کم غمزۀ دلاور نظر نامور دن بو حکایتی
استماع اتدی بر زمان حیران اولوب کندو دن کندی
و تقیین بلدیکیم بو جوان فرّخ کندونک اوز برادر ید روایکیسی
داخی بر صدف کوهریدر **قطعه** خور تقمه غریب و درویشه
نه بلورسن که شهزاده اوله • نمداچر مثال آیینه اول •
زهن روشن ضمیری ساده اوله **نثر** همان دم قانی جکردن جوشش
و دل و جاندن خروش ایدوب قرنداشیی در آغوش ایلدی
مکر که غمزۀ دلاور کا اول کلشن سرآده بر کلشن دلکشاسی
وار دی که محرابنی فلک مقرنس کبی هر طاق مقوّسی یا صلمشدی
و رواق مطبقنک الننده قنادیل معلّق اصلمشدی و ایوانی
میمونک کتابه سنده قلم مشکین رقم له آیت نون یازلمشدی

سقف آبنوسن وفرش پرفسوننن سورهٔ نور دخان قاذبلمشدی

نظم برایوا نیدی اول طاق فلک خم که چرا نیدی اوکا عین عالم

نثر پس غمزهٔ دلدوز نظر فیروزیه بوامر عذرآمیزک
عذرن دلیوب اول کاشانهٔ فلک طاقه وصحبت خانهٔ قمرنطاقه
کتوردی واول که شرائط انسانیت وروابط مروتد ریرنه
یتوردی اخشامدن صبح بامه دک عیش نوش وبربرنی دراغوش
اتدلر گاه برساغرله مست وخراب وگاه بربستر اچره هم
خواب اولدلر

نظم کورن دیرانلری اول خوابه اچنده ایکی بادام در برقابه اچنده

نثر تا اوکا دک که مهرهٔ باز
دوران پردهٔ آسمانیدن عیان اولدی وچهرهٔ کون مکان
چرخ بزنیک حسن زمینه عین مهرله نظردن رخشان
وتابان اولدیه بوطرفده

خبر یافتن حسن بانو از آمدن نظر وقصهٔ آن کوبا پیسکه

حسن بانو خبر ویردیلر که غمزهٔ دلاورک بربرادری وارمش
که مدت مدید نابدید وقرون سنینه حساب نا یامش

اتفاق سوق ربانینی وتقدیر یزدانی دون تماشای گلزار
وگلگشت باغ رخسارا درکن غمزهٔ دلاور برله ابو غوا اشب
بولشدلر وبربرنیک چهره لرندن نشان آشنالق وسیما
لرنده آثار روشنالق کوروب صورتشبه بلشدلر اگرچه کم
اولا غفلتله خصومت وعناد یوزندن تیغ وسپر اولدلر لکن
ثانیا معرفتله قرابت واتحاد وجهیله شهد وشکر دوشدلر
حالیا بر حجره ده جلیلر وبر حجله ده انیسلر بربرلیه دم
ولحم ومغز شحم وشحم اولوب عیش وعشرتده وبزم صحبتده دزمی
والحاصل غمزهٔ حسن بانو داخی دعوت ایدوب قرنداشمک اد
نظر سمارد روجوهرشناسلقده شهرهٔ روزگاردر هنا نظره
لآلی وخرمهره ومحاورهٔ جواهر وعین الهره ده نظم ونثر
اوزره نیچه رنگین رساله سی واردر جهانک طوافی وزمانک
صرافیدر علم میزانده کی خبیر وفن اوزانده کی بصیر ولانظیردر
بازار تمیزده ناقد وبصیر مردم روشن ضمیردر خط ابداریه
درج ابن مقله دن نازک وتردر ولفظ اشعاری نظم انوریدن
خوب وروشندر

نظم الی واردر تمامت هنرده •

جهانک موشکافی در نظرده **نثر** حسن ایتدی بللور درکه
بنم خزینه‌مده مخزون و مهر مهر سینمده مکنون بر مهرهٔ پرشهره
واردرکه قیمتی طاشدن قزلمش و اوستنه بر صورت دلپذیر
قزلمش و بر شکل بی‌نظیر یازلمش بلمزم بر صورت روحانی
نه پیکردر و اول سنک بدخشانی نجه کوهردر **منظوم**

ددی اول کوهر تاج سعادت — در یکدانهٔ درج لطافت
خزینه‌مده بنم وار بر کهر پاک — لقاسندن اولور جانلر فرحناک
قزلمش اوستنه بر صورت خوب — لطیف و نازک و مرغوب و مطلوب
هزاران رنکله طولمش زمینی — که آنی کورسه اکمز نقشی چینی
بلمزم کرچه اول کوهر نه کاندندر — بو صورت یا نه معنیدن نشاندر

نثر هر نه دکلو کم بو کوهر مه پیکری دورانک کره کشالر
عرض ایتدم و جهانک موشکافلرنه ایلتدم عقده‌سی حلنده سرکردان
و نقطه‌سی کشفنده بی سر و سامان قالدلر لکن دیمزم که
بو طلسمی عالمده فتح ایدر کیمسه‌در که زیرا **فوق کل ذی علم علیم**
چون غمزهٔ حسنک بو یوزه‌دن کلمات کهربارن کوش قلدی
نظر سمادی حسن پری رخسارک حضورنه کتورمکی مناسب

بلکه واجب بلدی همان لحظه قونداقشنی الوب حسنک نظرنه
کتوردی نظر داخی حسنک اشارت بشارت نماسیله
و تلطف تکلف کشاسیله قرشوسنده اوتوردی و اول کیم لوازم
خدمت و مراسم عبودیت درخوش آدابله ادا ایدیب کلماته
کیردی حسن پری پیکر هر نه سؤال ایتدیسه بر قانون **نظر**
جوابن وردی والحاصل اول ماه پرده‌نشین و خورشید
زهره جبین کلید الماسیله خزینهٔ جواهردن قفل یاقوتی فتح
ایدوب نظر صاحب کهر برله هر بابدن سوزه کردلر تا سوق
کلام و قصد مرام مله آدم و ملک و عنصر و فلک جمله بر کوهردن
خلق اولندوغنه **وهو الذی خلقکم من نفس واحدة**
و جواهر نفوس و لآلی عقول مشیمهٔ صدف و صلب کنف
خلقتده شرف اتحاد و شفقت وداد اوزره الفت صحبت
ایتدکلرین بیان ایدوب بربریله اظهار آشنالق و اثبات
روشنالق کوستردلر آخر حسن قمر طلعت اول طاشدن
تراشلنمش صورتی صدر رخانه‌دن طلب ادب نظرک
اوکنه قودی نظر داخی اول شاه مهرهٔ الته الوب

شهریار حسنه دعالرا وقدی چونکم اول جوهر باپیکره نظر قلدی
شهزاده دلک صورتینی کورب بلدی نظر اتیدی
ای واسطهٔ قلادهٔ خوبی وای درة التاج محبوبی نظم

غبار اهنک اول مرآت جاندر ° که انده صورت عالم عیاندر °

نثر بی کان بلکل کم بو یاقوت رمانینی نه بدخشانیدر نه سیلانی تقدیرنه درهم وقیراط ارشمز وتدویرنه صنع خراط کرشمز عقیق یمین کبی رنکی سهیلی وشعرادن المز ودر عدن کبی وضع پرورشن دریادن کلمز نه لطافت جمالی تاب افتابدندر ونه غایت کمالی پرتوی ماهتابدندر حقیقتده بو کوهر نور آیینی پازهر حیوانینی مانند حجر مکرم در وتمثال تریاق اعظم در فساد فساد عالمین در وصلاحی صلاح اهل زمین در مادهٔ روح در وسرمایهٔ فتوح در وبو کوهر استنده کی پیکر باپرکار وصورت معنی دار که سر دفتر نکارستان چین وغایت آبدار ورنکین در وحسن رسمنک ولطف طلسمنک اثر رنک وآمانی زنک وجرانید سلطان مغرب فرزندنک صورتیدر که آدی دلاور جهان اچنده جان

کبی مقبول ومقبل در منظوم نظر ایدر رایا لطف اتی دلبر °
سعادت ساکه یار و بخت رهبر بو صورتکم مثال نقش جاندر °
بو کن معنیده شول نوردن نشاندر که اول آیینهٔ نور خدادر
که اول کنجینهٔ صدق وصفادر اتاسی شاه مغرب در انک بل
آدی دلدار چو دل مقبول ومقبل بدن شهری درر اول لعل کانی
کهر درطشده قلمشدر مکانی نثر القصه نظر حسن بانویه اول دلکو

آشفته شدن حسن پری شمایل از اوصاف دل وچاره جستن از نظر عیار در باب وصال بیار

دلکل حسن صورتن ولطف سیرتن واخلاق مرضیه سن واشفاق سنیه سن واطوار سلطنتن واقدام مرتبتن جمعیت مخزن وسمعیت منظرن حدایق لطایفن وحقایق معارفن بزم نشاطن وبسط بساطن وانبساطن بیان وعیان ایلدیکه

کرچه کم باطل قولق کوزر اولدی حق نظم لیک کوزدن اوکا ولدی عاشق قولق

الاذن قبل العین تعشق احیانا وان کان التباعد فی البین مکانا

حسن پری رخسار نظر عیارک کفتار سحر آثارنه ربوده اولوب

جمال دلکوره‌مدن دیدارنه شیفته واخبارنه فریفته اولدی
والحاصل بو سوزلردوک سوزی خرمن جاننه آتش برقدی
لاله لعلین پیاله کبی جکردن یقدی اما غیرت وحمیت یو
زندن تحمل وقرار وسکون واصطبار کوستروب کشف راز
وعرض نیاز ایتمدی چون بو حال پرملال اوزره بر قاج کون
کجدی وهوای غمّا جیشی صبر دکاننی اجدی محبت دیکی نار اشتیاق
ایله تیز طشدی وسیلاب محنت باشدن اشدی سودای
دل حسنک دماغنی پربخار وهوای وصل قراری کاربارن
تارمار ونار محبت جاننه کار ایتدی ناچار حسن پری
رخسار نظر ناموری خلوت دعوت ایلدی نازو
اعتذار آری قویوب نیاز واهتزازن سویلدی پری وش
شیشه دن چیقوب کل کبی پرده‌ٔ پرتب دردنهانن عیان
وسوز دل وجانن بیان قلدی وایتدی کم ای شاعر
ذو فنون وای ساحر پرفسون خونبی جمال جمیلی دلکبی
مفتون سراپای عفتده لیلی یکن بیدای محنتده مجنون ایتدک و
صالنه داخی واصل ومقصودمی حاصل ایتمک کرکسن منظوم

شو میدن کم بکا صوندک طولو جام — ایت اکا داخی بر جرعه با کام
دیمکذ نکم دلومی ایلدک کرم — اولا کم ایده سن طشن بغرنی نرم
دکلسه وصل کر قسمتده مقسوم — یانم اول شهدن ایر ونیته کم موم
اکر اولرسه بن غرقابه چاره — چکم دل کشتی سن غمدن کناره
ایدرسک کر بنی مقصوده واصل — ایدرم مقصودکی عالمده حاصل

نثر نظر ایتدی فرمان بردارم وبنده‌ٔ شهریارم
خدمتک جانمه منت واشارتک کوکلمه بشارتدر نظم

اکر جان ویردیسم فرمانم اوزره — کورم منت اول امری جانم اوزره
کرم اوده اسیم سیل کبی چالاک — یوزم بو یولده ایدم صو کبی خاک

نثر امّا دل که ولی عهد عقل نامدار وفریدروزکاردر آینی
اسا تلغله کتورمک دشوار ومشکل کاردر زیرا روزو شب
عقلک خدمتنده قایم ودرکاهنه ملازم در بر لحظه عقلک
عین عنایتی اوزرندن کتمز وانک اشارتنسز دل برایش ایتمز
عقلک خودآری جهان آراسی مفتر سیر در وضمیر ضمایر
کشاسی مدبّر بر در لکن مدّت مدید در که دل تشنه‌ٔ آب
حیوان ونشانی انس وجاندن جویان در ترک صحبت و

کوشه ٔ عزلت اختیار ایدوب عقلك خدمتندن متجنب
و بو سودایله مجنون و مضطر بدر نظم
دل دوشدی سکندر کبی غم ظلمتنه آه — لعلکدن اللدن خبر آب حیاتی
نثر اکر بو آستانه ٔ سعادت آشیانه دن بر همراز بجمله
همای شرف پرواز کبی همعنان و نشانه ٔ آب حیوان
ایله روان دوان اوله امیددر که باد صبا کبی اسوب و بیابان
فرقته یول کسوب دلك غنچه مثال خاطرن کشاده
و اشتیاقن زیاده ایدوب هزار دستانله کل کبی اله کتوررز
و آز مدت ایچنده اول اهل عز و نازی بیك درد و نیاز
له و اول سرو سرافرازی یوز شوق و اعتزاز له حضوره بر
جبوره یتوررز وقتی کم حسن آباد نظردن بو کلماتی اشتد
تدبیر منیره تحسین و آفرین لر اتدی ایتدی کم ای نظر
شماره بنم پیرلردن بر غلامم وار در آیینه دار آدی خیال
محتال و نقاشلقده بی مثال در نظم
ایدر آتشده رسم نقش مانی — یزار آب اوزره اشکال هوایی
کچر بر لعبه عیارلقده — کچه یلدز کوزندن توتیاسنی

هوا یوزنده اودیا زسه کوزلر — خدایا درکه سن صوبو بلایی
نثر غایت شیرو بی باك و دزد چالاك مزاج کیرلکده نظیری
و تابی تدبیرده مشیری یوقدر نازك و باریك بین و جاسوس
امین در و اتمام عشق عالی مقام نغمه تام بر غلام داخی
ویرمشدر آوازه ٔ کمالی حجاز و عراقه و صفاهانه کتمش
در و زمزمه ٔ جمالی عشاقه نی نوایی محیر اتمشدر نظم
شول پرده که چاندن ایده آواز — صرچنکنی زهره ٔ طرب ساز
نثر داودی صوتی جمع طیور و عیسوی نفسی احیای نشو ایلر
مکر کم غلغله سی کوش آسمانه ایرمشدر که سماعندن صفایله شمس و
قمر چرخه کرمشدر و یاقوت رمانیدن بر قیمتی انکشتر
نیم داخی واردر که مثلی عالمده معدوم سرچشمه ٔ آب حیوان
انکله مختوم و مهر سلیمانی کبی نکینده طلسم اسم اعظم مرسوم
و دعای قدح مرقوم نظم — دهنك خاتمنه کم نظر اندیشه دیدی
خوبلق ملکنه وارسه سلیمان سن نثر بس ایکی غلام صدیق ای نظیر
شفیق سکار رفیق طریق تیر و اول خاتم عتیق دل حریفه آب
حیواندن نشان تحقیق و نمونه ٔ تصدیق بیتر همان اقدام

اقدام ایله بو یولده اهتمام کوسترمک کرک که من طلب
شیئاً وجدّ وجد ومن قرع باباً ولجّ ولج نظر ایتدی ای شاه جمال
خامه مثال باشم اوزره رقص کنان یوریب نامه وش بوکلوب
درم و دست لم یزل روز ازل النم صفحه سنه هر نه یازدی ایسه
کورم بعون الله ربّانی وعنایة یزدانی سنی مراد که واصل
و مقصودکی حاصل ایدیم صدق وصفا ایله بیل بغلیوب

عزم کردن نغمه وخیال ونظر بجانب دل نامود و
وصورت نمودن خیال از چین بی مثال واشفته شدن دل
بنی مجال

القصّه نظر اول انکشترین
لعل نکینی خیال امین دوربین برله یمین الوب منزل بمنزل عزم
دیار دل قلدیلر بلکه پری وار اعین نا سدن احتراز و کبوتر کبی اوج
سمایه پرواز ادب **نظم** طرفة العین اچند کدیلر یولی
نظر ایله خیال تخت دله **نثر** ونغمهٔ پر فرهنک داخی کیدوب کوکل
اتباع واشیاعی برنیچه قانون صحبت وآداب صحبت بلورموزون
کلمات وشیرین حرکات حریف وظریف بغله بو یولدن داخی
آهنک شهر بدن اتدیلر سهل زمانده چوق مسافه الوب آخر الامر

اولکه مقصد اصلی و مرصد وصلی ادی اکا یتدیلر همان دم نظر
اسباب سفر برله دلک حضورنه واروب زمینه یوز اوردی
نظم
او تور مشدی اولب دل صدر ایوان   فلک قلبنده صن خورشید تابان
نثر دل داخی نظرک سرکذشتن وسیر کوه و دشتن صوردی
نظم
دردی ای نرکس سرچشمهٔ عین   بیاضکدر سواد عالمه زین
زنحکده برق اورر نور بشارت   دلکده آب حیواندن نظارت
نه فیض جام جمدن ایردی اسان   نه اجدک خضر الندن آب حیوان
نثر نظر دعای دولت وثنای خدمت اوقدی وآب
حیواندن نشانی یعنی اول خاتم مرجانی دلک اوکنده قودی
وخیال محتالی دله تربیتلر اتدی دل داخی انواع تکلّف واصناف
تلطف کوستروب نظری رعایتلر اتدی واشارت ایلدی
خیال نقاشه و اول جاسوس جماشه حاجبلر اجازت ویردی
خیال داخی نیجه قیل وقال روان ودوان ایچرو کیردی چون
دل کامرانی صدر سلطنتده کوردی دعای دولت ادوب
زمین خدمته عبودیت یوزن اوردی دل داخی سرفرازلق
یوزندن وبنده نوازلق سوزندن خیال صاحب راز و بیر نیازه

اکرام واعزاز ایلیوب **نظم** ددی ای خازن گنجینهٔ حسن •
ضمیر روشنک آیینهٔ حسن • قدم بصدقک چو بو خلوت سرآیه •
ایرشدی جان و دل ذوق صفایه • جمالکدر دله مهمان و غمزه آز •
وطن قل چشمهٔ چشم پری وار **نثر** والحاصل دل نامدار خیال عیاره
گفتاره چکوب اصل گوهرلرندن و هنرلرندن استفسار ایلدی
خیال ایتدی امیر کبیر و کشورگیر وای منظور خدای بی نظیر
نظم قپوکدر کعبهٔ اقبال عالم • طپوکدر قبلهٔ آمال آدم **نثر**
بن کمینهٔ دیرینه نک مولد و منشاسی مسجد اقصی و قبهٔ
صحرا درحالیا فراتش صوامع عشقم و نقاش صنایع دمشقم بر
مرد صورت نگار حسن پری رخساره آیینه دار دل ایتدی
بر صورت دلکش و بر نقش مهوش رسم ایله که اول صورت
با معنی صدق مقالکه شاهد دعوی اوله فی الحال خیال محتال
داخی صورت جمال حسننی مثالی بر پاره حریره تحریر
و هزاران شیوه و لطافتیله تصویر ایدوب دلک الینه
ویردی دل داخی نظر ایدوب کوردی سننی نظیر و بی مثال در
نظم اوردلر صورتکبی دیواره یوز حیران اولب

دل سرآینده گوزلر نقش تصویرک سنک **نثر** شهریار دل
چون اول نقش زیبایه و رسم غرایه نظر ایتدی اول
گرهلردکی عقدهیه و اول دور ایچنده کی نقطهیه حیران قلوب
کندودن کیتدی بر جبهه کوردی که لوحهسی کنگرهٔ آسمانه بر
تولر صلمش و بر رخساره سیر ایتدی که دایره سنده شمسهٔ
خورشید رخشان و حیران قالمش و اول عذار اوستنده زلف
تابدارک نقشنه باقدی که عاشق و معشوق کبی رومی
و ختایی بیرقلر بر بره کرشمش گویا که بر بوستان جنت
ستاندر که برجانبنده انواع ازهار آچلوب بر طرفنده اصناف
اثمار ارشمش موی مرغولی گرهلرینک عقدهسی ختادن
رومه کبوتر صلمش ایدی خامهٔ مسکین جامه حسنی ایوانک
مقرنسلرنده شویله قوشلر قوندرمشدی کم نگارستان چین
دم بسته قالمشدی طرهٔ مسکینی شکنجینک بولکلری
بازار ماهتابه شکست ویرمشدی و حاشیهٔ عارضی حلزو
نیلری هالهلر زین ادب قدر آفتابه مدخل ایرکرمشدی
کوشش پرگوهری صدفکارینک نیم سر برکانده صیرفیلر

زاز اولوردی و دردشلرینک قطارّی خرده لرینه
یک مایه بیک دقیقه یول بولوردی زنخدانی مقاعرینک
قعرنه تعمّق ایلمک فهم ایرمزدی دهانینک عقدسنک نقطه سی
دکمه بر خرده بینه راز ویرمزدی مطوّق غبغبنک ترنجه
سی صن آب متعلق ادی منبت لبلرینک غنچه سی کویا جام
مروقدی اوستاد نخل بند قامتی شمشادنه اول حالتی ویرمشکیم
بر سرو رواندی یا کلکونی و چمنی حلّه لر کیمش مصوّر جاندی

نظم سفیداجی جهان رخسارنه زین • سوادی حور عینه قرّة العین •
سعادت صبحنک اول غرّه سیدر • شب قدرک بو مشکین طرّه سیدر •
شفق کلکونه سرخ رودر • کوکل نیلی غمدن بغری صودر •

نثر والحاصل اول کسملردکی رکسملر و اول ترکلرده برکلر
کوشه لردن خوشه لر و ترنجه لردن لاله و غنچه لر کوستروب
زیبا و تر آویزه لر و نازک و شیرین لوزه لر و کونا کون پرداخت
بوقلمونی و تشعیرات انکلیونی برله برمرایش آرایش
ویرمش که زمین و زمان حسننه آفرین و لطفنه تحسینلر
ایلیوب رنک پیر نیرنکنک ارژنک ذکی و سوستمان نازک

افشـ

افشانینک ثانی حیرانیدی القصه دل اول نقش و نکاره
بر وجهله ربوده اولدی و درونی آتش محبتله طولدی
که تقریره قابل و تحریره متحمل دکول آخر الامر بر کیجه خیالی خلوت
حجره سنه دعوت ایلدی جمال حسنه اشتیاقن و نار عشقله
احتراقن سویلدی که کیجه لر صبحه دک بی خواب و سحردن شامه
دکن بی تاب مست خرابم چون جانده محبت تخمنی اکدم تدبیر
بدندن بالکلیه ال چکدم اکر بر قاچ کون داخی بو زخمه محکه بر
مرهم و بو خاطر پرغمه بر همدم اولمزسه ملامت عام و
عالمده بدنام اولورم خیال ایندی ای شهریار جوان بخت
و ای شهسوار فلک تخت خاطرکنی غم و ضمیر منیرک خرم
طوت که بنمله خواجه تاشش بو دیاره بر مرد عیار کلمشدر که
شاعر و ذو فنون و پر فوندر قطعه ••

بنم تصویرم الور سینه دن دل • انک آوازی ویرر تنلره جان •
بو قوت روحدر اول نقش خطّی • بو راز غیبدر اول صنع یزدان

نثر عالمک ظریفی و جهانک حریفی در مطلوب ارباب
صفا و محبوب اصحاب وفادر مل سینی خمار و کل بی خاردر

واقف اسرار و عارف اخبار در ملایم طبع و شیرین
بیان موافق قول و جرب زبان در حاصل کلام اول شهریار
عالی مقام اول ندیم که بی مثل عدیم در اکر همدم حضرت
کریم اولامسک یو قدر که خاطر مستهام انکله آرام ادب
وجودندن صفا و جمعیت حضورندن انس سلوت حاصل
اولسه در • نظم زاهدک صوم و صلات و ذکر اولور
اندیشه سی • عاشقک شعر و خیال و نغمه در اکلنجه سی •

نثر لکن انی مجلس شاهه و بزم پادشاهه کتورمکه عقل
پر سهمدن تمام خوف و وهم ایلر که یانینده محل عتاب و معرض
عقابه دوشرم دل ایتدی نیم دهلیز صماخ و غار سماخ درلر
کنبد دماغ التند بر باب السرم وار در کی جمیع راز اشلر و مخفی
جنبشلراندن دخول و اول محلدن وصول بولر اکر نغمه اول
قبودن الوب کلسن قد و کمهدن نه یاده خبر و نه باده اثر اولا
خیال داخی فرمان شاه جهان بر سر و جان دیوب بر کیجه نغمه
کستاخی دهلیز سماخدن دلک حضورنه کتوردی دل داخی انواع
ملایمت و اصناف ملاطفت ایدوب نغمه یه یر کوستردلر

اوتوردی حق خدمتی یرینه کتوردی **آغاز قصهٔ**
نغمهٔ جان کسل و صحبت کردن وی با دل عالم مثل

نظم
کلبر وای عندلیب دلکشا   پردهٔ نوروزدن کوستر نوا
کاه پرواز حجازات که عجم •   ایله عشاقی مفتتنم •
سوز عشقیله یوب فانوس وار   نغمه لر کوستر بزه ققنوس وار
تازه لندر کهنه عشقی ساز له •   رقص اندر عالمی آواز له •
جان و دل طولسون سماعکدن صفا   نایلر اچره اورسون بو هوا •
نالکی کوکده ملکلر دکلسون •   یرلره دشسون صداسی اکلسون
ستر عشقی اچمه لیکن دکمه •   کل همین پرده له بشله نغمه •

نثر چون نغمه نک قدومیله مجلس مشرف و غموم دیرینه
برطرف اولدی شهریار دل امر ایلدی بر قانون سلطنت
بزم و صحبت قوردلر دلّلر مشامنی معنبر و جانلر دماغنی معطر
اتسون دیو اوده عود اوردلر و کوچک بزرکه مقامن کو
ستردلر کرمیت و جمعیت عشرت اثناسنده دل نغمه دن
مقام مولودن سؤال ایلدی نغمه ایتدی ای شاه کامران برا اون
ایکی قبیله یوز سماع و صفا دمنده بیله یوز مولدا اصلیموز شهر عالم

سوز و مورد وصلیموز چمن دلفروز در قرأة قرآنده قراء
سبع خوان و حکمت یونانده ابن سینا و فلاطوندر افسار انبیاده
مفسر و اطوار اولیاده مذکر زهره مقام که هواسی دلکشادر
اول بزه مسکن و جا درگاه حلقهٔ درویشان و گاه هم صحبت
دردنوشان اولورز نظم گاه پرواز ایلرز اوج صفایه مرغ وار
گاه اینب بز خوش مقامه ایدرز قرار گاه تندز چون هزبر گاه نرمز چون سمور
گاه شکر گیبی گرمز گاه دریا گیبی شور نثر دروازه لرده نوبتی
بز اورورز دیوزه لرده صورتی بز ویرورز ناقوس مغانک
سلسله سی بزوم المزده در گلبانک اذانک غلغله سی بزوم
دلمزده در ماتملرده پرشیون و سورلردمنده غایت شین
اولورز تیمش ایکی دلی سویلرز زبان شیرین ایله اون سکز
بیک عالمی طویلرز ناقهٔ سینی طاقه صدامزله یوز منزل گدررز
اصحاب فقر و فاقه غنامزه هزار وجد و حال حاصل ادر د مومنلرک
ایچنه اوداور رو نفسمز مرده لری در گور آوازه مز بطلری تیریدرن
بیدای مغربه بلکه خاکدن افلاکه و سمکدن سماکه و ثرادن ثریایه
ایرمش در مسایل اصولک صرونیدن یدبیضا و معاقد تراکیبک

شعوبنده

شعوبنده انگشت نمایز نظم ملکی دون کون شمس و قمر چرخه گدرسه
پرغلغله در زمزمه مزدن دل افلاک نثر چون نغمه هر بابه اجناس
و فصولن و هر نوعله فروع و اصولن سویلدی ندمای مجلس که
هر بری سیاقت عبارتده بو الفوارسه سبقت ایدرلر و کنایت
استعارتده فرزدقه دق طوترلر منطق پرحکمتنک فصاحتنه
تحسین و بیان کلامنک بلاغتنه آفرین اوقدلر بعده دل
بیوردیکم عشقک دیارندن و حسنک اطوارندن و سیر
اتدوکی مقاملردن گوکللر تفریح ادجی کلاملردن بنه بلبل بهانه
و طوطی مثال زبانه گله لاجرم نغمهٔ پرفرهنگ شهریاردک
آهنگنه موافق و صحبت سلطنت هواسنه مطابق قانون طرب
و پردهٔ ادب برله گاه توالی آلام فراقدن شکایت و گاه دی
ایام آشنیاقدن حکایت یوزندن بلند آوازله بر غزل غرّایه
سر آغاز ایلدی که سلسلهٔ جنبان مجانین عشق و محبّت و
نکته گذار دوآوین وجد و حالتدرده غزل

چون ازل صبحنده اوردی نوبتین سلطان عشق
ملک دل عرش اوزره دکدی رایتین سلطان عشق

قانع اولمز اون سکز بیک عالمی فتح ایله •
عرشدن اعلا طوترچون همتن سلطان عشق •
لجهٔ دریایه دوشسه دامنن ترا ایلمز •
• چرخ عالی کبی کوزلر عصمتن سلطان عشق •
برنظرده سرتسر قیلر حشمدن یر یوزن •
• عالمه اظهار ادرسه حشمتن سلطان عشق •
موج دریا کبی عالم بربرینه طوقنه •
• برنفس دیرتسه بادسطوتن سلطان عشق •
قهر بیله اولدررکن لطفیله دیرکورر •
• ایشنک کندو بلورنه هم حکمتن سلطان عشق •
لامعی بابنک کل اولوردی جمیع کاینات •
• کون کبی عرض ایلسیدی طلعتین سلطان عشق

نثر هنوز اول شعر شورانکیزک جرعه سی الده باقی
ایکن نیه بو غزل شهدآمیزک پیمانه سیله ساقیلق ایلدی که
اول رافع التهاب آتش اولدوسه بو دافع آتش دوشه

غزل آخر
دلبرده داستان اوللی حسنک آیتی •

افسانه اولدی عالمه یوسف حکایتی •
• ای دل کرامت استرسک وار عقل قو •
کل اوردیار عشقه قدم کور ولایتی •
• ای آشنای عشق قطره ایچن اولسه محیط •
دریای حسن یاری که یوقدر نهایتی •
• واللیل قدر زلفنه کوکدن برات در •
والشمس آیت رخنک برروایتی •
• دورایله ای قمر یوری دون کن فلک مثال •
نه ابتداسی وارره عشقک نه غایتی •
• آه ایتدکجه عالمی یاندردی حسن دوست •
یل اسدکجه آتشک ارتر سرایتی •
• میدان عشق بازده مردانه سن بکون •
اولسون سنکله لامعی حقک عنایتی •

نثر والحاصل شهریار دله اول کجه نغمنک صحبتندن شول دکلو
وجد و حالت و سکر و حیرت کلدی که بی اختیار کل کبی جبین
دامننه دک چاک و بلبل وار افغان دردناک ادب جوش

وخروش آفاقه ایرکردی وانین وحنین مجلس اهلنه حیرت
ویردی صباحه دک دم نغمه ایله شور وشغب وعیش طرب
یوزندن احیای شب تا علی السحر ایلدیلر •

صفت روز پیروز واشتیاق دل پرسوز

چون غره غرای صباح طره طراری رواحدن ظاهر
وانوار آثار صبح طول وعرض سماوات وارضه منتشر
اولدی نسیم سحر تنسم وجمال عالم تبسم اتدی مهره مهر مار
اغزندن کورندی وچهره سپهر زراندود چادرله برزندی
باز سپید روز پرنور زاغ شب دیجوری صحن فلکدن سوردی
وخروس صبحگاهی خروش ادب جناحنی اوردی کوس سلاطین
کوشش زمینی پرطنین اتدی وفریاد نای روبین فرسخ
بفرسخ یرلرکتدی مرغان شجری افغان سحری برله ارباب
غفلتک حضورن اوجردب مقربان خوش آوازکبی
داودی دالرله حسینی نوالرکوستردی انجمن انجم پریشان
وقمر آیی جهان آرای نام ونشان اولدی شعر
کوتردی شاه خاور خوابدن سر • یودی عالم یوزن نوریله یکسر •

قوندی لوحدن طغرای دیجور • کنش جلیله بزدی دهره منشور •
اچلدی چونکه فصل صبحگاهی • صچلدی عالمه نور الهی •
سحر آیینه نورحدا آدر • سحر کنجینه صدق وصفادر
فتوح ابوابنه مفتاح حقدر نثر شهریار دل ارام اتدیلر
صحبتی داغتدلر نغمه وخیال وسایر اصحاب حال وارباب
قیل وقال هر بری مقامنه کتدلر لکن دل باده مجتدن دماغی
پربخار ودیده جانی خمار رحنک خیالیله پریشان درد دهن
وسوز جان برله اول کون تا من الفلق الی الغسق بو منوال
ونسق اوزره کام وناکام صورت صبره ارام کوستردی
اما غلبات شوق ونزاع وجذبات تعطش واتیاعدن
کاه کوشه کلشنده صباحت خدن ذکرا دب ورد احمر
برله مناظره وکاه صحن چمنده رشاقت قدن فکرایله
سرو عرعرله محاوره ایلردی چونکم نیه هنکام شام ایرشب
سراپرده ظلام توده خاک اوزره چتر افلاک کبی قوردیلر
کیرو دل کامیاب نواب اصحابنه امر قلدی عیش و
عشرته وبزم صحبته بنیاد اولدی نغمه دستان سرا کنز بلبلی

سعادت سعد بعضا فتوح

خوش نوالکی زبان فصیح وبیان ملیح برله گاه احوال عشق
کتابندن بر فصل وگاه جمال **چین** بابندن بر اصله سر آغاز
ادب مجلسه بر وجهله حرارت واهلنه حیرت ویردی که عقول
ومحول شیفته وقلوب شعوب فریفته اولدی القصه
بو اسلوب له حذرنابه دیجوردن خذروایهٔ روز پرنوره
دک صحبت متمادی وعشرت متوالی اولوب شوق وطرب
متزاید وشور شغب متاکد اولمقده ایدی تا اول کادک که
برکون **شهریار دل** طرح صحبت **وخیالی** تنها دعوت
ادب ایتدی که ای یار دوربین وای غمخوار گزین جمال مطلوب
حجاب فرقتله نیجه بر محتجب وچهرهٔ مقصود نقاب حسرتله
نیادک منتقب اولسه در فراق یار رجانمه کار واشتیاق دلدار
کوکلمی سنی قرار اندی دیدهٔ غم دیدمدن جواهر عالم چقدی و
سیلاب محنت صبرخانه سن یقدی یانمده خمرله جمر وخارله
تمر بر اولدی دریای درد ومحنت طشدی وامواج بلا ومحنت
باشمدن اشدی لنکر صبرم قعر حیرتده قالدی وروزکار مخالف
دلدن قرارم الدی بادبان فکر وهوشم پاره لندی وصفرای

کشاکش

کشاکش غمدن درونم بولندی دامن اختیارم الدن کتدی
هول وهراسدن جانمه تیدی دم بوقدر که محبت هوالری
بورب صارمیه وبن درمانده یی غناجار منجلرینه کرمیه
اکر بو محنت کرانه کناره وساحل نجاته چاره اولمز سه
واول عتبهٔ رفیع مرتبه یه که مصب ینابیع لطف وجمال
ومقر سفاین امانی وآمال در خضرلق ادب ارشدرمز
سکبشک بوقدر که بو اورتاده کشتیٔ وجودم بر سنک
حادثیه دوقنوب تارومار ویا بر موج صاعقه برله غرقاب
بوار اولور **نظم** ای خضر دم ارشمزسک اولسه هلاک
کرداب حیرت اچره وجودم سفینتی **نثر** خیال ایتدی شاه
صبا عزم وای پادشاه دریا حشم چون قلاب محبتی بو بنیوکه دکدر
وعلاقهٔ سلطنت کسب الدن بر قدک شرط یاری وهواداری
اولدر که همان شرطهٔ روزکاری کوزلیب صندل عزیمتی وذو
همتی بو عمان سنیه پایانه صلوزامیند درکه شوق کورکلرن چکوب
بونجه بیک میل محیطی بر از مدتده آلاوزهر کم بوی دلبری مقام
محمود واستانهٔ یاری قبلهٔ مقصود بلوب اقدام عزیمت واحرام

همت برله طلبده فتور وسعی ده قصور ایلمزکه راه محبتده
منزل صورلمز و مسلک وصلتده عاشق یورلمز تجارت
عشقده سود و زیان اکلمز و دلیل رضای دوست اولن
بیلمز سالک دیار یاره زاد و راحله ء عازم کوی دلداره
رفیق قافله کرکمز سفر حج پر عقبه در و قصد جهاد تسلیم و
رقبه در دیدار کعبه مشقت خار مغیلان سز و قطع بیابان سز
اولمز حقیقت حرمت بیت الحرامی و شرف رکن و مقامی
اولکسه بلور که جانن بو یولده قربان و خانمانن نثار خاک
پای جانان ایده یقین درکه دمک صفاسی عمره سورب
حیات ابد بغشلر اما بو ایش مردانه لراشی در نبوک کبی ایشی
کم اشلر **نظم** جان استرسک جهانه قلمه • جانان ایسترسک جانه قلمه •
نثر مشهوردرکه صید سمندر اتمک آستین جانی جمره اتر
و سیر قوقنوس ایلمک دلین کندوی هنده صتر اکر سند اخی
یاردن تمتع دلرسک و دیدارینی توقع ایدرسک کوکب
سعادت وصال برله قران و مرکب دولت اتصال الله همعنان
اولمق استرسک همان زاد و سلبی ناقه ء طلبنه بغلیوب

بلا و محنت سلسله سیله هم قطار اولوب وصفا و همت بدرقه ستن
قافله سالار ادب ره روان شوارع نیاز وافتقار وسالکان
شوارع عجز وانکسار برله عزم دیار یار و توجه کوی دلدار
اتمک کرکدر عجز و نازله و درد و نیاز بعد المشرقین و دعوای
محبت برله سودای سلطنت جمع بین الاختین در والحاصل شهریار
دل چونکم خیالک ارشاد اشارتن واندازبشارتن بربر
معلوم و تفسیر و تطهیر مفهوم ادندی ایتدی که ای خیال محتال
من بعد نیت اقامت و فراغت استراحت ایتدن محال در
بلکه کم بوکوندن کرو بادیه ء غربتده و هاویه ء کربتده لبیک
کویان بربیک بویان ام امیدر که اول میقات اصله
واصل اولوب عرفات وصلنده مرادمی حاصل ایلیم اما
کجه ء آوازه ء حی علی الوداع حلقه ء اجتماعده اصحاب وفا
و فاقه استماع ایچون نه ارباب شقا و شقاقه ایچون نغمه ء
خوش الحان و شیرین بیان برله عزم و بزم ادلم و علی
الصباح بانک فلاحله راه نجاحی طوتب کیده لم

آمدن وهم وزیر در حضور عقل تاجور دعوی کردن

از احوال نغمه وخیال دل ونظم غزل

اوجدی چون دهر آشیانندن بو زرّین پر عقاب

بیضهٔ سیمین چرخی قلدی بال غراب

بر غزال شیرگیری خاکه صلدی ناگهان

قوس نغشیله اتب بهرام شب تیر شهاب

شاه خاور طنطنیکن عالمی دارا تیله

تختگاهن ایلدی دارا ب وش تحت التراب

قلدی بیک ابکار عصمت قلب عقربدن ظهور

اجدی یوزخاتون غیبی روی عفتدن نقاب

حقّه باز چرخ الوب بر طاس الینه نیم کوفت

صچدی بو نطعا وزره زرّین مهره لردن بی حساب

بلینه پر ترتیب بزم اولدی فلکده هر طرف

زهرهٔ زهرا الینه الدی کرم اولب رباب

زین ایچون بر شمع روشن یقدی هر کوکب کلب

مشعل سلطان کبی اورتالرنده ماهتاب

نثر بینه چون مخدرات آسمانی روزن دخانیدن

عرض جمال ادوب چهرهٔ سپهره زیب وفر وطلعت دهره

زیور وردلر عرصهٔ مینا روضهٔ مینوکبی پیراسته وصحن آسمان

گلشن جنان کبی آراسته اولدی شهریار دل ینه امر اتدی

که زمرهٔ مطرب ماهی رقّاص یعنی صحبت خاص اتدلر نظم

ینه پیمانه لر دور اتدی بزمی • ینه مطربلر اتدی سازه عزمی •

ینه صحن جهان آوازه لندی • ینه زخم دل وجان تازه لندی •

ینه آغاز ادوب نیلر فغانه • دنلدی نقش وتصنیف وترانه •

نثر بالجمله دل اول کیجه غرور عشق وجوانی برله مغرور ومسرور

نغمهٔ کامرانی برله مسرور خیال سفر اوزره مقرر اولوب

بساط انبساطی وسماط نشاطی گل کبی آچوب گوش هوشی عندلیب

نغمه لک نواسنه طوتمشدی یاران طرب وهم کاران طلب

برله عیش وعشرته مشغول اولوب بازیچهٔ دنیا وکنهٔ اللیله

حبلی قضیّه سن اونتمشدی بو جانبده عقل ناجدارک وهم نام

بر وزیری واردی پر احترام که مانند بزرجمهر دانندهٔ احوال

سپهردی اکثریا دلک جزویاتنه ناظر وشرایفا وقاتنه

حافظ اولوردی ودایما پیشه سی ودون کون اندیشه سی

ترک محالیچون سلطان عقله واول برهان خلقه القاء تعدمات
مخاوف اتمکدی اتفاق وسایطله دلک نیتنه وقرایله
نغمه نک صحبتنه واقف وبو قضایانک نتایجندن خائف
اولوب عقل تاجدارک حضورنه واروب نظر وخیالک تر
تیب مکرن ونغمهء محتالک تمهید فکرن بیان ایلر وایدرکه
ای خلاصهء عالم عظمی وای خلیفهء عالم کبری وصغرا که محققک قیاسی
وتصدیقک حدسی درهر امرک موضوعن بداهتله معلوم وهر
شیئک مصنوعن ضرورتله مفهوم ادرسن دلوجوان که تصور
مبادیء زمان وتفکر تجربه ودوران اتمشدرکلدرمنوز رسوم
دورانی وحادودکون ومکانی بلمز بربلوک غربت اوغوسی
قلاشلر وبرنچه رهزن ومردوزن مشعبد ومعربد قلماشلر
برله مصاحبت قرشدرمش در وطبیعت برشدرمشدر انلر
داخی فضیله ودل ناموردن رخصتله اثناء صحبتده واوقات
عشرتده احوال دیار عشقی تعریف وجمال دیدار حسنی تو
صیفلر ایدوب دل عاشق وزار وواله وبی قرار اتمشلر حالیا
دل داخی اول طایفهء ناخائفه نک دلالتلرنه موافقت واشارتلرنه

موافقت

موافقت ادب طالع فرصتی نکاه ونیت عزم راه ایلمش در
اگرچه کم دل رای جهان آراسیله وفکر جهان پیماسیله خبایای
دهره واقف وخفایای سپهره عارف کچر اما سپاهء عشقک
کیدندن غافل ودیار حسنک صیدنه مایل در واول هوائیلرک
اوچورسنه فریفته واسوب صبا وسیله شیفته در اولکه
اصابع معجز نماسندن ینابیع ماء وکلیچهء ماه اکی شق اولدی
الفتنة من ههنا دیو دایما ایما ایلر دی اگر شهزاده پند و
نصیحت واول مفسدلره بند وسیاست بویرلمزسه مقرردرکه
بو اشیک اخری فساده بلکه تخریب بلاده واررکه الشيء اذا
جاوز حده انعکس ضده نظم دوتدی آهم اودی داماکی
ای سروخرام ** آب وصلکله سوندیر که تیغ دهری تمام نثر
پس اولی وانسب ولازم وواجب اولدرکه عنان بلا قانیاتی
طاشمادن وسیلاب فتنه باشدن آشمادن دل نامداری
دام عنایه دوشمدن وبلا زنبورلرن اوستمزه اوشمدن
دله بر بسط مثال گوشمال وطرح نغمه وخیال وبند نظر و
محتال اتمک گرکدر نظم دل الدن کیتدی تدبیر ایلمزسک

اکر پاییه زنجیر ایلمزسک نثر که فانذر عشیرتک الاقربین
نص تنزیل رب العالمین در سلطان عقل چون وهم نامداردن
بو حکایت پر شکایتی اشتدی من یسمع یخل موجبیله
عمل اتدی اما ایتدی ای وهم پر سهم اکر چه کم رایکده فایق
وقوتکده صادق سن لکن معلوم در که دعوای بی بینه عمل
بلانیته در ولیس الخبر کالعیان تحویل کمان وتحصیل اطمینان
ایچوندر نظم از سیل اشک چشم تا کفت وکوی طوفان
نسبت چه باشد ای جان این دیده ان شنیده قال اولم تؤمن
قال بلی ولکن لیطمئن قلبی بو قصه‌یی تأکید و بو قضیه‌یی اوزره
وار ددر وهم ایتدی ای خلیفهٔ روی زمین وای امیر المؤمنین
اوشده اول ره‌زنلر جملهٔ متفرعاتی وزمرهٔ متعلقاتیله قلعهٔ
بدن اوکنده کنبد دماغ قربنده سلطان خاتون یعنی نفس
همایون بنا اتدوکی سماع خانه‌نک دار الضیافه‌سنه نزول
اتمشلردر نظم کر مرکلک قلاغنه بردم نه فایده
کرچکلم طوتدی عالمی فریاد بلبلک نثر خاب سلطاندن
اکر اشارت و فرمان اولورسه جمله‌سن قید و بندله عز

حضور

حضور کوزه کتورسونلر برینی سویلدوب قیل و قالنه وحال
باملالنه کوز و قلاغ اولب جزاءً بما کانوا یعملون هر نبیه
مستحقلر و نه حالده لایقلرسه امر ایله یرنه یتورسونلر دیدی القصه
دیوان کردن عقل عالم آرای وآمدن چنک و دف و نایی
فرمان قدرتوان وحکم قضا جریان اوکا منجر اولدی که همان
سماع خانه جانبنه بر قاچ کمسنه صالدلر دار الضیافه‌ده
وضیع و شریف قوی وضعیف هر کمی بولدلرسه الوب
کلدلر چون کم آیین ارکان ورسم دیوان یرنه کلدی عقل
جهانکیر داخی اول قید ومحنت اسیرلرندن یکا نظر صلدی
اول جماعت غربا وقوم ادبانک ایچنده جان وجکری طغلو و
بوینی ایاغی بغلو بر پیر فانی و بر شیخ منحنی کوردی که قهر دهرله
بلی بوکلمش وتیغ جورله بغری سوکلمش وکریه‌سندن صاچی
دوکلمش آشفته حال وطرفه جمال وزرافه مثال هله بر هیکلدر که
عنقا و نیمادن غریب قدی قورلمش کمانه وجسمی قورومش استخوانه
بکزر غایت ضعفندن تننده رکلری صایلور ورقت حالندن بر
باتندن بریا آتشنی کورنور اما نوعروسان کبی طلعتی حلیهٔ حسن

وجمال برله آراسته و پیرایهٔ غنچ دلالله پیراسته شاخ نوبهار
کبی باشدن آیاغه نقش و نکار اولمشدی **نظم**

اکرچه پیر قدالّا جوان دل • تواضعلو مؤدب مرد کامل •
قچن بر دیله آتش سوزه آغاز • ویرر هر بر قلی بلبل کبی دل

نثر وبو پیر ظریفک یاننده بر غلام لطیف و بر دلبر
ظریف وار که طلعتده بدر منور صورتده سکه مدوّر شاهد
حیدری مثال ساده جمال باشدن آیاغه پیر خلقهٔ خلخال دلی
خاموش و سینه سی پرجوش صدف کبی سرتاسر کوش
آیینه صفت نمدپوش قلبی ساده و ذهنی کشاده بندن غمدن
آزاده بر طفل ترک زاده **نظم** الورکن مهر ومه دن حسنله باج
بر اکی منقره عالمده محتاج • طویلمز صحبتینه کیجه کوندز •
کدا در کرچه کوکلی کوزی آج • **نثر** وبو آلای غم فرسا ایک
ایچلرنده بر برنای هواپیمای و بر جوان میان بسته و میانه
بالای طورر که رشاقت قدندن سرو معتدل شرمنده و خجل
سینه سی مشروح دیده سی مفتوح بکزی الینمش بغری
دلینمش خالی الذهن سینه سی دل کوکلی کوزی آچوق بر ظریف

کامل **نظم** یله کیتمش قرار و هوش و صبری • زمان ایتمش دل و جانینه جبری
بوشالب هر هوا آییله هوسدن • ادراجیادو کونی بر نفسدن •

نثر والحاصل عقل باجدا زامرایلدی که بونلرک فرعی و
اصلی و جنس و فصلیله قصد مرادلرن و فکر نهادلرن
سویلیه لر انیس و همدملرن و جلیس و محرملرن نقیر
و قطمیر و قطره و غدیر بشرح ایده لر • • •

حکایت کردن چنگ پیش عقل پیر فرهنگ از اصل و تبار و سیر کذار خود

اوّلا اول پیر ناتوانی بر موجب امر سلطانی بر جوان خجسته
کوب آهسته میدانه کتوردی پیر داخی بیک درلو ادب
و شور و شغب برله تخت او کنده باش اشغه صلوب زانو
خدمت اوزرنه اوتوردی فکرت عالمنده کندوی بزه
بوردی و چکدی مقالت دمنده کاه آغدی کاه سکدی
هر طرفدن بزرکو شمال و اپن مدوا رسال تدلر آخر دهشتندن
هر بر قلی بر دل اولوب بلبل کبی قال و قیله باشلدی سخن با غنده
بیان بدقلر نه کلدن قلملر اشلدیسی پس آیتدی که ای دعای

وسراغاز ثناء شهنشاهی ادب ایتدی که ای شهریار
خطا وختلج وای شکر گفتار وشیرین بابنح که نوای عدلک
زمین وزمانه و عراق صفاهانه طولمشدر وصدای فضلک
حجاز وعراقه ودشت وقبچاغه یول بولمشدر تسبیح ملک آوا
زهء مکرمتک آهنکی در وزهرهء فلک بزم عشرتکده برحائز
جنکی دربن پیر قدّ خمیده وحقیر غم دیده زمین چیده بر جوان
ایدم خرّم دل غیرت افلاک ورشک آب کل بر زمان غلوای
غرور وخیلاء سرورده دل تازه ونازنینی اندازه ایله
زمرهٔ ظریفان وفرقهء حریفانله خراماندم کل کبی بلبللر دلنده داستاندم
محافلده صاحب صدردم منازلده فلک قدردم کردون
کردن کشن نمله ال براتمشدی ویوزدرلو هوا وهوس کوکلمه
بیراتمشدی هزاران وحوش وآدمی سایهٔ فضلمده خوش کچردی
وصدهزار جنّی وپری هوای وصلمده اوچرلردی بادوزان
بونیمله قول صلهء اهتزازادردم آب روان آیاغمه یوز سورر
عزّ وناز ادردم انک نفسی سردندن مضطرب وبونک
دوی پرکردندن مجتنب ادم اسمان صاحب جمال کبی ایاغمه

بلکن

سیمدن خلخال طاقنب کاه حلّهء اخضر وکاه جامهٔ مجوهر
کیردم وآفتاب تابنده منظر کبی باشمه افسر اورنوب
کاه مذهّب دیبالرله وکاه نور آیینی قبالرله صالنوردم
مسافرلره مسند ومجاورلره مرقد ادم انعام عام واحسانم
صبح وشادی دمبدم که دست احسانمی آچرادم زیردستانمه
جواهر صچرادم باشم اوجنده هردم اوّل رواحدن اخر صباحه دک
قنادیل نور ومشاعل سرور تابان وفروزان اولب خوش
آواو شرین ادا فصیح اللسان ملیح البیان مقریلر داودی
سراغازلرله شکرافشانلق وخوشنحونلقلر ادرلردی واطرافمده
بی حد نعمت سماطلری وبی عد عشرت بساطلری آچلوب غرّهء
صبح باآمدن ظلام شامه دک مار ومور برک نواله نبد وحوش
وطیور ذوق وصفا مله خرسندلر بن فارغ وازاده بی باک
ودل کشاده باشمده باد غرور وکوکلمده فتادهلردن نفور هوا
یولنده هوس اتکن میانمه صوق بیلمشدم وافتخار واستکبار
یوزندن باشم اسمانه قالدرب اضطفار واحتقار وجهیله جملهدن
ال چکوب یکم سلکمشدم فانّ الکبر شوم والدّهر ظلوم غشوم

بلمزدم بو زمانک عیشی ظلّ زایل وخطّی ضیف راحل در ودنیانک
صوکی نار ودر بمنک اخری بمدر ستر تی شرتت ونعمنده غم مدغم در
نظم ملک جهان که حاصلی باد هوا ایمش ٭ سیل فنا یوزنده یاپلمش بنا ایمش
بیک احتماادر کشتی مرکد صوکی ٭ آخر دوا بودرده بمین داغ دوا ایمش
نثر پس قضای ربّانی وتقدیر یزدانی بوکن روزکار مخالف
اسدی نخوت ورعونت عروقنی کسدی ثابت قدم مکن بی قرار
وسایهٔ فرومایه کبی خاکسار اولدوم تیغ قطیعت برله وطندن
دور وشمشیر هجر له مسکنمدن مهجور اولدم چون که مولد و
منشاء دن کذر اتدم حیث ماشاء دک سفر اتدم غربت جانمه
تأثیر وکربت بکرمی تغییر اتدی طراوات حضرتم هوایه ولطافت
نضرتم مایه کتدی بی فرّ رونق اولدم اصلها ثابت وفرعها
فی السّما ایکن عالیها سافلها یه ماصدق اولدم اخر
بعد اللّتیا والّتی چکوب بو اصناف شدّتی یولم بو دیاره
اوغردی که عبد المؤمن ایلی دیمش ولسانلری عبد القادر دیلی
دیمش جمله سی غریب نواز وبیچاره دمساز اصحاب عزّت
ونازوهر بری بلند آواز کمسه لر ایمش بکا غزّتلر وجان ودلدن

اتدلر هر طرفدن کلوب باشمه اوشدلر مرقّع پلاسلرمی چقروب
مرصّع لباسلرله بنی دوزدلر قوشدلر سینمک داغنی کوردلر
اوستنه شفاستا زیا قولرا وردلر جراحتلرمی بند واصلاحمی
نیه کزندا اتدلر یکرمی درت تای ابریشیم ورب بنی خواجهٔ
جهانه صاتدلر بیماری مفلس بیکانه وبی نوا ایکن احسانلرله
بای قلدلر بنداخی بو خلق عظمای کوروب قاپولرنده بوینی
بغلو بنده لرندن وبو لطف جسیمه ایروب طاپولرنده جبین غلوا
افکنده لرندن اولوب ثابت قدم اولدم عاقبت بعد
از روزکار وطن اصلینک هواسی لقاسی یادمه واول
انجمن بزمک صفاسی غناسی نهادمه دوشدی یاران کرامک
ذکری اینچه اودبر قدی والحاصل قدیمک فکری بغرمی یاقدی
بهماندم بی اختیار واختبار بالحیرت والاضطرار اول حضرت
اصحاب کرامه وارباب عظامه وداع اتدم بو حالتیله
نواسنج وراضیٔ محنت ورنج اولوب عزم اطلال وربع
اتدم سنی استعداد زاد قافله وسنی استمداد رفقاء
وراحله منازل شاقّه پای اشتیاق یوله سفر اتدم عراق

وحجازده چوق نشب و فراز عجم واصفهانده نیی حدیقها
کز قلدم مثال قامتم درد التنده دال وپیشم زبان حالله قیل
قال اولدی اکلدم ایله طاشلره کار و عالمی زار اتدم وبو
سوز وساز و درد ونیاز له هر دار و دیاره که اوغرادم آواز
حزین وناله وانین ایله جگرلرین طغلدم او موزلرنه کتورب
بنی صحبتلره التدلر دیزلرنه الوب بکا چوق رعایتلر اتیدلر
سخن میدانه گردکجه قفادارم اولدلر احوالمی سویلدم باشلرن
صلدلر فریادمی دکلیوب آیه لرچلدلر آخر سوق روزکار
بن مستمند وزاری بردیاره صلدی وبدرقهٔ چرخ دوار
بن دلفکاری بزم شهریاره الوب کتدلر بمزم بونلرن
اکار و ونجه چنک بلایه گرفتار ونه آهنک جفایله زار
اولسرم چون پیروک سوز وگدازی ودرد ونیازی بومقامه
ایردی سخن گفتن دف پیش عقل صاحب شرف
از مبداء حال ومرجع مآلش مجلس املنک
دود سیاهی یعنی کونیولکلرینک آه واهی غمامه ایردی شهریار
عقل امر ایلدی که اول فرزند دلبندی واول طفل دنی الکفلی

سویلدلر او کاداخی بو کتابک فضلندن وبو بابک اصلندن
شرح ایده لر زیرا جری اوغلاندن المق اسان وصبیان ادنی
نسنه ایله هراسان اولور پس بو سرهنک خوش آهنک بر ندن
طوردی ایلرو کلوب اوغلانک یوزنه بر ایکی طبانچه اوردی
اوغلان داخی شاه اوکنده لرزان لرزان یوز یره قویب
بیرک تاپنه اوتوردی قرار و بوزارو پرده حیای یوزدن
کتوردی اتیدی که ای شاه خورشید طلعت وای پادشاه
ناهید عشرت که صحبتکده شمس قمر بر زرین دف وتمکنده
بحراخضر بر کمترین کف در بنداخی بو پیرله دمساز و بلاده انبازم
ظاهرده اول کمان و بن سپرم معنیده اول پدر و بن پسرم
صورتده اول دراز و بن کردم صنعتده اول اوستاد و بن
شاکردم بنداخی بحر عمانده بر غواص ایدوم روز و شب اول
میدانده رقاص ایدیم دیار دریاده تهمتن اکلردم واقلیم باده
روئین تن دنلردم خرچنک چکمدن پیچان ونهنک انکمدن
گریزان ادی سیر سرعتم نیل رواندن ارتوغدر وزقوتم پیل
دوانده یوغدی تمساح ملک دریا ومصباح قعر بایدم نهرک

دیبا جنی مقراض کبی بجردم و بحرکه ملح اجاجن شربت بیر نه
اچردم مرغان آسمان جالم هواسنده اوچرلردی و حوش
بیابانی و صالم سوداسنده کچرلردی دلبر سیمین بدن کبی دون
دریا قوسننده و عقیق یمن کبی هر لحظه سبخرهٔ صما قولتوغنده یا
توردم جوف پرخوف بسیط محیط صیدکاهم و شکاف کاف
یکمین زمین نیاهم ادی کاه کاخ خاکدن سمک سماکه دکن
آچوب هجوم ادردم و روی دریادن صحن افلاکه صولر صچوب
عرصهٔ هوای پرنجوم ادردم وکاه صدر قلزم دم غرممدن
پرجوش و ظهر عمان غم رزمله زره پوش ادی وسعت
حوصلمدن دریای مواجی کوزمه صلمزدم و قلل جبال کبی امواجی
قطره یه المزم هر قجن که اژدها کبی دم اوردم توسن دیانک
اغزنه کم اوردم بس بو کملهٔ ملک یم جمله مسخرم و کبی لو جمله
بر لقمهٔ مقررم ادی یانمده در خوشاب ریک دریا کبی
سنیه قدر و قیمت و نظرمده کوهر پرتاب حصباء بطحا کبی نیه
منزلت ادی جیسم قعر دریاده کوزلر سبیکهٔ سیم در درلردی
طالبلر وصلم اچون زرلو خرج ادب عملر یرلردی که لر آب ناب

اچنده بی خواب اولوب افتاب کبی تاب اوردم و کوندزلو
بوقوتا بله مهتاب کبی یاآب اولوردم هر لحظه بر جمع اشنا ایله که
هر بری بر شمع روشنا در عرصهٔ دریاده که مثال لجهٔ خضرادر
تنفس صباحدن تغلس رواحه دک و مبادی شامدن
منادی صبح بامه دک مداعبت و ملاعبت ادردک و هر دم یاران
صافی دل و پاکیزه روی و همکاران روشن ضمیر و خوش خوی
بر لحظه صحن باده که آیینهٔ کلشن مینادر انفلاق روز پرنور
دن انفلاق شب دیجوره دک و تنسم لیلهٔ مشکین دن تبسم
سحر چینه دک بشاشت و بشاشت کوستردک سورت سرور
مزدن بلمزدک که چرخ غدار آخر شصد وارپشت خمیده برله
بلمزجه تک و پوی ده در و غیرت غرور موزدن اکلمزدق
که روزکار پرحیلت دام صفت هزاران دیده ایله آردمزجه
جست وجوده در زمانک بازیچه سنه مایل و طبانچه سندن
غافلدم جهانک خودم هممک غایتی هم و ام سممک نهایتی سم
اقبال مقلوب و احسانی محسوبمش **نظم** کوک دیدکلک بر
اورلمش جان ستان سنک • یرصند و عک جهان یودجی اژدهامش •

کوش ایت فغان کوسی که دبیر سینه سن دکوب

کاوس دوری کچدی بو نوبت سکا ایش

نثر القصه بر کون غفلتله دام بلایه کرفتار روشست عناده دلفکار اولدم دیارمدن اواره واحمز وارکنارده وشادم مجروح ذلحته ومطروح دم بسته قالدم روزکارالندن تنلر و کردون کینه کذاردن مختلر کورب برمدت اقصای مسافر وبیدای غربتده یوزم اوزره سوردم اخر انواع عنایه اوغربوب وخنجر جفالرله بغرم طوغریب مشک داغ کبی خشک مزاج ایلدن ایله کزروا قلیمدن اقلیمه سفر اتدم مرور ایام وشهور اعوام ایله بر مقام دلستانه یعنی شهرزاد ولستانه ایردم چون سرحدنه دخول اتدم بر لنکر بهشت پیکره نزول اتدم که صفه سی شدادی وقبه سی بغدادی عرصه صحنی صفحه دریا کبی پاک وچهره کلشنی روضه جنت اعلا کبی خار وخاشاک هر کوشه سنده بیک جمع فراغ وهر زاویه سنده یوز شمع چراغ هر طرفده بساط انبساط وهر جانبده سماط نشاط

نظم

درونی قلب عارف کبی روشن

برونی روی دلبر کبی کلشن

اتر جامینی پرتو اسمانه

که حیران اندر اکا چشم زمانه نثر حلقه حلقه درویشلر هم صحبت وهم کشیلر اگرچه کم هر بری شیر شکار کبی سلاسل اغلال کبی مقید واشتر مهاری کبی تمام خلقی لله مقلدلر اما نه جمله سی فارغ البال وازاده ومطلق العنان ودلکشاده کیمی زانوی ادب برله اوتورمش کیمی قدم تواضع اوستنه طورمش کیمی خدمتده پویان وکیمی فکرنده حیران اجلنده بر پیر حیدری مشرب وبر شیخ جعفری مذهب صدر نشین وصاحب وقار وتمکین باشی جبینه وپاسی زیلینه چکوب دایره پرکار کبی نه پا وسر وفلک دوار کبی بی راه ودر دریا مثال زبان خاموش وسینه پرجوشله کندویه لنکر ویرب اوتورمش رسم درویشانه وشکل پریشانه برله پرده تکلفی وحجاب تعففی اورتادن کوتورمش چون بر قاج کون اول ازاده مقام واول خرم جاده ارام اتدم بنی پیرک خدمتنه التدلر قابلیتمی مدح ادب اول شیخه صاتدلر پیر داخی بکا عین عنایتله نظر قلدی حلیمدن احوال خفیه می نور فراستله بلدی خدمتنه قبول ادب بکا تمتلر وایلر وچکوب تربتیلر ایلدی اول اخوش ایین قلندری وتزیین حیدری برله بن غمناک تراش ادب پاک اتدی

انواع تلطف واصناف تکلفله یوزم کوزم آچوب بن خاک آیینه
مثال تابناک اتدی کوش وهوشمی دلب حلقه لر طقدی زخم سینمی آچوب
یاقولر باقدی والحاصل بنی پر زر و زیور و چنبر فلکه همسر ایلدی سهل
مدتده هلالکن بدر و آز ساعتده پایمالکن صاحب صدر اولدم هر
دلبر سیم بری که کورسم اغزمدن زر کوستروب کوکسم قفقردم

نظم چو بر سیمین بری کورسم ارقدن • اکا زر کوستروب کوکسم قفردم •
قچن بر طلعتی خورشیده تبسم • همان دم زار اولب بغرم تقیردم

نثر کرمتمدن دریمه صغمزدم صحبتمدن کمسئی یغمزدم دروش و
دل ریشلر و حریفان هم کیشلرله دریوزه کنان هر مجمعده که یوز
قز درسم مال فراوان جمع ایدردم هر بزمه که اوغسم قونیم واتکم
پر کوندرلردی و هر مجلسه که یوزاورسم بی حساب سیم و زر
کدردم طبلهٔ قند کبی اسباب شکرله زینت و سفرهٔ اعیاد کبی
انواع نعمله نکنت حاصل ادردم اما بو جمله ایله هنوز دریانک
کم کم اتدوک قولاغمده و اول شور وغوغا دماغمده قالمشدر قجانکی
اول حالنی تفکر و اول عیش و عشرتی ایدردم حیرت ایله
سینمی دوکمکله وکندومه سو کمکله انینه تشلردم باشم چکز نوب

کوشم

کوشم پرطنین اندامم پر رعشه اولباشم آه واینن اولوردی
آخر بو حیرتله اول پیری عزیزه وداع اتدم چون بر مدت بو
درد و حالتله کتدم کل کبی بکزم نارغبتدن کل وکنش کبی سینم
ضرب حیرتدن دهل اولدی عاقبت بو پیردمسازی و بو شیخ
همرازی بولدم اکر چه کیم بو جامی و بن خیدریم واول حسامی
بن جعفریم اما دردحالتده یک رنک و نبردم صحبتده هم
آهنکر پس صحبت پیر قدیم تازه لندی و عشق نهانم تازه لندی
اوش بو صورتله خدمت شاهه یوز سوردم و حضرت پادشاه
باش اوردم بلزم بوندن اکا روچنبر فلک بنی بی سر و پا ینه
او نیلرا و نیادر و شمدیدن کرو روزکار کینه کدا زبن
مبتلا چون نه فتنه لر قنیادر

بکفتار آمدن نای پیش عقل جهان آرای از نشو نما و مولد و منشاء خود

چونکم اول غلام همان زبان فصیح و بیان ملیح بر له کلامنی تمام و
پیامنی بر مرام سویلدی ارباب دیوان واصحاب عرفان
فصاحتنه تحسین و بلاغتنه آفرین ایلدی بعد زمان فرمان سلطان
اوکا مقرر و حکم شاه جهان شوکا منجر اولدی که اول جوان دم بسته

وشباب دلخسته نك داخی خبرین الالر ونیّت ما فی البالن و
کیفیت حالن بله لر پس اول جوان بوالهوس داخی همان اوّل
نفسده کفتاره کلوب اکلدی که محافل فلکده ملکلر جمع اولوب
قصّهٔ پر غصه سن دکلدی ایتدی که ای شاه راست کرو وآر
وای پادشاه شکر کفتار که سلطانلر روز شب خدمتکده
نی کبی کمر بغلر و قهرمانلر دون وکون قهرک اللدن نی صفت
قان اغلر بن دل و مستمندک داخی حکایتی فوج بعد الشدّه
خبرلرندن عجیب و سیر منقبتی هند وجدّه سفرلرندن غریبدر
انلرکه سخن نیستانندن شکرلر یمشلردر اکری او تو رطوغرو
سویله دیمشلردر اکرچه کم صورت حالمدن نیدکم معلوم وقیل و
قالمدن نه نسنه اید وکم مفهوم درامدی بن بنده نك دخی
مولد ومنشاءسی ساحل فرات و مرقد و ماواسی اول منبع حیات
ایدی شمشاد وش هر نفس عمدن شاد وسرو آسا هر دم المدن
آزاد یاران صفا یله خرامان وهم کاران وفا برله خندان ایدم
سوسن کبی رطب اللسان وطوطی صفت شکر دهاندم کنارجو
یبا رده دم بدم عمر کذراندن خطّ فرا وان وهوای دلدار له

اول دیارده هر نفس روی جانانندن ذوق بی پایان
حاصل ادردم نه دست زمان زبان حرفمه انکشت قوردی
ونه بازوی دوران قفامه مشت اوررردی کوکلده آتش
غم ونه سینمده داغ والم وار دی شهریار شهر واسط
وشهسوار دار الملك وسایط ادم رحله یردن حلقهٔ سپری
یردن قیمق دلردم وتیغله بولسم سپهر مهر ایکی دلردم دایم حلّهٔ
اخضر له فلك فرخنده کبی آراسته وهر دم توغ مجوهر له آفتاب
تابنده منظرلین پیراسته ایدم عالمده عالی علم وجهانده خوش
سالم ایدم غرورمدن پنجهٔ ثور زمینه اورمشدم وسرورمدن
کلمی چرخ برینه ایر کورمشدم بلمزدم بو دنیانك حفظ حیاتی
صحن حیا تمش وکلشن خناتی کلخن خناتمش غناسی عنا فضاسی
قضا فناسی فنا واقبال لا بقا یمش محبتی محنت له توامان وسرتی شرّ له
اخو آنمش **نظم** بانك خروس صحن سرا کیده ای عزیز
قالدر مغه جنازکی دون کون صارمیش ∴ دار غم و مدار بلاّ و
اساس درد ∴ چرخ برین دد کلری بر آسیابمش **نثر**
آخر الامر نکمن غیبدن طلایع احزان باد خزان کبی بارد یو ر کو شتروب

عشرتمی منغّص وطلعتمی مبرّص قلدی وقایع دوران آز زمانده
سرتاسر وجودمی زردوزار و پردرد ونزار ایلدی بلدم که
بو دولت فانیه اتّکا وصحبت زندکانیه اتّجا همان مایه
استناد وهوا آیه اعتماد مش مرد صاحب فر صاحب فرهنک
بوی رنکله مغرور ونمایش آرایش برله مسرور اولمازمش که اول
زینت مخنّثان وزیور موئنیان در هرکم بهیمی طبع اولورلر
شهوا نیده اسیر اولورلر اول کیم سلیمی عقلدر ملکت روحانیه امیر اولور
پس عاقل اولمش که بر ملکه سالک وبو ملکه مالک اولامش که
اول سیلهٔ نجات وواسطهٔ رفع درجات اوله لاجرم بو فکرله
مقام قاعده کوندزلر صایم وموطن عبادتده کیجه لر قایم اولوب
برمدّت بو حالله کجدم طالب حق وعاشق جمال مطلق اولوب
لیل ونهار واله وزار برایاغ اوزره دعایه ال قالدرب باشم
اجدم عاقبت هاتف غیبدن جواب وسروش غیبدن
خطاب ارشدی که قایم مقام رضا وای اقف موقف بلکل کیم
بو سبیل دلیلسز باشه وارمز وبو طریق رفیقسز دکمیه ال ویرمز
بو مسالکک مهالکی نیه حد وبو مراحلک هوالکی نیه عدد
اولا

اولا مهاجرت اوطان ومفارقت اخوان اتمک وثانیا
بر مقتدای دین وبر پیشوای کزین اتکن طوتمق کرکدر که
العوام کالانعام ولو عاش الف عام ومن سلک بلا هادٍ
هلک ومن اقتدا الی عالم ملک
القصه اول خطاب مستطابله دم بسته وپای صبرم شکسته
اولوب مصروع وآرطورکن تقلیدم بر نچه زمان بالینم حجر
وبسترم مدر اولدب بو دردک تمام سفر وبر اقلیمه داخی
کذر سنز اولمازمش بلدم پس وطن مألوفدن الوف حسرت
وصنوف کربت برله بجرت ادب دل مشتاق وسینهٔ
صد افترا قله راه عراقدن کعبة العشّاقه رحلت اتدم که
مرقد سلجوقیان ومسند دیار یونان در اقلیم رابعدکل فلک
جار مین درکه منزل شمس هدا ایدر ومحل اهل ولا ایدر
نظم بلدةٌ فاقت علی الامصار من کلّ الامور ::
ماؤها عذبٌ فراتٌ ارضها مسکٌ بهور ::
:: قبلة العشّاق قد یأتون من فجٍّ عمیق ::
زائرًا بالسعی والاحرام کالبیت العتیق نثر

چونکم اول حرم کرم و اول حریم محترمه ایردم خاک پاکنه وتربت
بارتبتنه یوز اوردم بخار بخورآمیزندن دماغم معطر و هوای
دلاویزندن مشامم معنبر اولدی زائرلری قرشو کلدلر بالوجوه
المسفرة ومجاورلری المه الدلر ضاحکة مستبشرة که جمله سی
دمساز وغیب نواز ارباب صفا واصحاب وفا ایمشلر
چون برقاچ کون کچدی بونلرله الفت وهربریله انس وسلوت
حاصل اولدی بنی بر پیری مولوی وبر شیخ معنوی خدمتنه الدلر
که نظری نورانی ومخبر روحانی جامه کرکی وعمامه برکی برله او
تورمش رسم غازیان وطور تازیان اوزره طیلسان صرقدب
میدان معرفت ومضمار حکمتده معنی یوزندن نقابنی کوترمش
اطرافنده خلق بی عدد جمله صاحب کلاه واهل نمد کمی زانوی مسکنت
اوستنه اوتورمش وکمی قدم خدمت اوزره طورمش ودودبدز
کوشی وهوشش پیرک کفتار شکربارنه اورمشن پیر داخی سلوا
عما بدالکم وما توا سئوالکم دیوب رقص وسماع بابندن
سوزه کیرمش وکلامی شول مقامه ایرکورمش که قفس قالب که
مطیهء آب کل در حقیقتده رعیت مرغ دلدر هرکاه که طایر

روح

روح انسانی وارادت فیض سبحانی برله بو خاکدان کون کوه
فساددن اول خاندان اصل ومعاد طرفنه طیران وعزم جولان
کوستروب اضطراب وانجذاب اتسه تعبیت برله بو قفص
خاکی داخی حرکت ایلر یعنی رقت قلب مضطرب اندام قالب
متحیر جمله سر آیت ایلر للارض من کاس الکرام نصیب بو معنیه
اشارت ایلر وبو حالت داخی اغلب اوقات روح پر
فتوح موا رسماخدن وحس صراخدن عاید اولور بو معنیدن
درکه اول سلطان مقام لی مع الله کاه کاه طوطیء شکرستانی
مقال بلاله انبساط احوالچون ارحنا یا بلال دیو بیورر لردی
یعنی دل عارفان که میکدهء عشق ومحبت بلکه آتشکدهء درد و
محنت در دمبدم هبوب نفحات نفسدن نه هجوم هوا وهوسدن
مشتعل ومتحلحل اولوب تن مسکینه کاه نار اشتیاقله کرمیت
وکاه انوار صفایله نورانیت بغشلر وکاه واله بی قرار وکاه
کویان وزار ایدوب درلو درلو حالتلر اشلر زیرا سلطان
عشق که قالب واشباح خلق وانلردن اوک که ظهور ایتدی
جمیع ارواح طریق سمع دن مرور ایتدی اعنی نوش خطاب الست

انلری راه کوشدن مدهوش ومست اتدی نکته
الاذن تعشق قبل العین بو قصه دن تمام معلوم وبو قضیه
دن زیاده مفهوم اولور وكان الله سميعا بصيرا بو کا برهان
صریح اولوب در وقول نبوی وحدیث مصطفوی علی قائلها
تحف التحایا که ابوبکر وعمر رضی الله عنهما حقنده که وارد ومشتهردر
انتما منی بمنزلة السمع والبصر بو دعوی یه سند قوی وبینه
معنوی در وانبیاء عظام علیهم السلام مدن راه حقده ومشایخ
جمال مطلقده انوار شمع دیده اثبات اتمش چوقدر سمعدن کرفتار
اولمش بوقدر زیرا سمع صاحب ثبات وبصر طلب التفاتدر
بس هر پست همتک بو مقامه دست قدرتی وهر شکسته
رایک بو منزله پای قدرتی وقوتی ایرشمز انهم عن السمع
لمعزولون ولهم اذان لا یسمعون فی الحقیقه اهل سمع واول جمع
ایچون شمع انلردر که اذا سمعوا ما انزل الی الرسول تری
اعینهم تفیض من الدمع والحاصل بو صحرانک سیلی بر
مدد وبو دریانک زیلی نه حد در دیبه پیر دل کرم وروی
پر شرم برله کلامنی نرم وآهسته ومجلس اهلنی آشفته ودم بسته

قلدی وقتی کم بن بی دل اول کلمات غریبه ونکات
عجیبه اختیار کندومه خطاب ادب ایتدم که انی کم استماعنده
استردک بحمد الله زمینده بولدق واو کا کیم بیللر طلب ایدک
المنة لله بودم واصل اولدوق پس ایلرو وارب ادب و
جهیله پیرک یاننه باش اوردم ودردو طلب سبیله ال بغلیوب
قوشوطوردم چون اول پیر عیسی نفس بن دردمندونی که نظر
قلدی ونیازمی عقده دلمی کشف ایلدی وحل مشکلمدن سویلدی
هر یوزدن بکا تربیتلر وعطالر باطن همتلر ایلدی نیداخی غیرت
وخدمت کمرن قوشنوب تیغ مجاهده ایله بغرمی دلدم وکوکلمه
اولان خیالاتی کونیه یی بالکلیه نار محبتله یاقب بوشلدم
وپیرک خدمتنده باشدن ایاغه کوز وقولاغ اولدم واول
مسیحا دمک نفسندن خسته ایکن صاغ اولدم هر لحظه که بر مغلقه
بر اشارت اتدی کوزم اوزره طوتدم وهر دم که کوشمه برسوز
دیدی درونمدن مجمر کبی دوتوشدم القصه عنایت الله وهمت
پیر خانقاه ایله قلبم صافی اولدی اعمی ایکن بینا وابکم ایکن کویا
منفور ایکن پرنفیر ومطرود ایکن همراز پیر اولدم آز زمانده چوق

فتوح ونفخت من روحي دن فيض صبوح حاصل اتدم چون سعادت
ملتمس قبول نفسده يمش پس قبول نفس باقي هوا وهوس درد بوب
هوش در دم ونظر در قدم بر له عامل اولدم آخر بو سوز كدازود رد
ونيازله ملامت اختيار وترك ديار ايدب ايلدن ايله يوزاوردم
وكرم وپر در روزكار پر كرددن نه اير شديسه خوش كوردم
معابد وسومنات وصوامع وخرابات ديمدم هر مجلسه كه واردم
راز عشقي بيان وهر محفله كه ايردم اسرار نهاني عيان اتدم نيز مطلره
او دبر قدم ومجعلوي سوزله با قدم هر كشي كند وهواسندن
بكا يار وناله ايله دلفكار اولدلر نيچه لر اتش دروغ باد هوا دن
دلچته ر باد پيما صندلر بلمدلر كه بو نفير م اندن نفور مدن
وبو شعارم اول شعو رمدندر اكرچه طينتم آب كلدندر فاما
حجتم جان ودلدندر اوازه بلندم تنبيه الغافلين وناله
كزندم تشويق واصلين ايدرا ولكه مرد صاحب درد دربلور
كه سراسر كفتارم سر توحيد والحانم ذكر تمجيد در نظم
من نيم از عشق خالي يك زمان — از فراق يار خواهم اين فغان
قبلهٔ روي دوست — كفتهايم جمله هاي سوي دوست

نثر

نثر اكر مجموع عالم حرفمه برمتق قوسلر بن در دمند يار دن ارتو
غندن نالان اولمزم واكرچه بني آدم بكا اكري باقسه لر بن مستمند
اول هواد آردن غيريدن افغان اتمزم اوشن احمال حالم بودر كه
شاهك سمع جمعنه ايردي ودر دماغي الباكم بو رسمه دركه پادشاهك
كوش وهوشنه كردي باقي سماع خانهء عالمين نواي عشرت پادشاهي
سي برله پر طنين اولب انضار دولت صفا وعشرتله دست
افشان چرخه سون واعداي سلطنت بلا ومحنتله پاي كوب وسر
كشته جان ويرسون وقتي كم عقل تاجدار اول طرهٔ طرارلردن
پرسيدن عقل جهان آراي حال نغمه را از چنك ودف وناي ابرشين
بو كفتار شكر بار واخبار سحر آثاري كوش ايلدي عبارات مهذب
لرنيك فصاحتنه حيران واستعارات مستعذبلرنيك بلاغتنده
سركردان قالدي حكايات باسكايتلرندن بي حد عبرت
وقصهء پر غصه لرندن بي عد حصه الدي زلال مقال لري التهاب
غضبنه تسكين واضطراب شغبنه تمكين ويردي آخر بولردن
نغمهء صوردي پس اول جوان خوش بيان يرندن طرو
كلدي ايتدي اي شاه جهان كامياب واي پادشاه عشرت

نصاب بن بندهٔ بی کس و کمینهٔ بوالهوس اناک نفسندن
فرزندی واکثر مقاملرده دلبندایدم حالیا نغمهٔ ناموربودم
دل و خیال و نظر برله شاد و خرّم عیش و عشرتده و ذوق و
صحبتده در و الحاصل عقل تاجدارینی اختیار بی اختیار زنجیر
سرهنک پرفرهنک و نوّاب کامیابله کلوب سرای دلک
طاّمنه چقرلر و ستارلو روزن دماغک جامندن اچر و بقرلر
کورسه لرکه نظر عیّار و خیال طیّار وطرّار مجلسده کمی شرابدار
و کمی شیرین کار دلک الندە جام جمانه و نغمه نک دلنده بو ترانه

نظم برکجه عزم طواف کوی یار ایتسم کرک • آتلریله صبح اولنجه آه و زار ایتسم کرک
آه کم صبر ایتیوب صلدم نظر بر نقشه بن • کم خیالیله انک جانلر نثار ایتسم کرک
نافه کیبی و شبن مسکین صچی سوداسنه • بر دریه صبرلنب ترک دیار ایتسم کرک
روزکارم صلدی حیرت بحرنه دل فلکنی • یعنی بو اورتاده اول جانی شکار ایتسم
یولنه جان ویردکم دلدن قبول ایتمز بنه • یوز سوروب آیاغنه چوق اعتذار ایتسم
عاقبت لیلی صچی درد یله مجنون وار • بن بو عقلک کاربارن تارمار ایتسم
لبلرندن استر یکن لامعی آب حیات • خاکنه یوز سورمکیله افتخار ایتسم کرک

نثر چونکه عقل تاجدار عیناً بو بزم دلارای کوردی زمانا مقام

تفکرده

تفکرده طوردی وهم ایتدی ای شاه کیاست وقت سیاست
نه محلّ فراست در بونلرده باب امهالده اهمال دکل بلکه بر کمال کو
شمال کرکدر تا کم بر داخی بو استان کردون شبهت و اسمان
ابهتک صحن پرصحننه کر و فتنه القا و شهزاده جوان بخت
فلک تختنه درلو درلو اغوا ایتمیه لر لاجرم سلطان عقل داخی
غضب نام بر جلّاده امر ایتدیکم دل ناموری و نظر و خیالی
بند ادوب زندانه صله و نغمهٔ قصّه خوانی سایر اخواتیله
آردلرنجه الوب تا کم بو دیارکلمده نیّت لرن اندن تفتیش
ایلیوب معلوم و فتنهٔ قیتمقده عزیمتلرین بر بر مفهوم
ادنه القصّه چون شاه دیار عقل کلوب مقامنده اوتوردکی

بیان کردن نغمه از اصل خود پیش عقل تاجدار و
نمودن هنرهای خویش به پیرادوار

فرمان شاهی برله نغمهٔ بی کناهی بر سرهنک پای تخت اوکنه
کتوردی عقل ایتدی ای نغمهٔ خیره راوای کستاخ بی پروا
بلور سن که سلاطین زمان اساطین اسمان درانلروک مجلسنده
سخن راست لرکدرنه کم و کاست اکر راستی رستی که

عشرت مقالنده اقالت وذلت روانیه حمایت اولمزکه
کلام کفته تیرجسته وتارکسسته درپس سوز سنجنده وپرداخته
وپسندیده وساخته کرکدر نغمه ایتدی ای شاه بلند مقام
وای پادشاه ارجمند وپراحترام اکرچه اکثر یا اشعار رموز اشعار در
احسن الشعر اکذبه والشعراء یتبعهم الغاوون اما داًیما
کفتار رمزک بو دوتاری که پر زنک ونکار جمله حکم واسرار
درکه ان من الشعر لحکمة ولسنا بشاعر مجنون لاجرم هر سخن که
قسطاس عظیم ومقیاس مستقیم اوزره درعقل ایتدی بلدم که فصاحتده
رطب اللسان وبلاغتده سریع البیان سن وجوابه
حاضر وایجاز واطنابه قادرسن لکن الذ الکلام اوجزه
واحسن المقال اعجزه پس خبر ویر کل که نه یردن کلدک ونه
دیارده اولدک بو دیاره عزم نیتک وبو سیر سلوکده غرضک
نه در نغمه ایتدی ای شاه فلک اشتباه بنم غم وقصم حکایت جالوت
وطالوتدن اوزون وروایت هاروت وماروتدن فزونتر در
اول وقت که آدم صاحب اسما قرین حوا ایله اهبطوا منها جمیعا
خطابی حکمیله اول دار وصلتدن بو دیار رغبته واول محفل بلادن

بو منزل بلایه کلمش لر واول کلشن صفادن بو کلشن جفا بیابانه
کلمشلر ملک ملکدن وفلک فلکدن مرور وعبور ایدرکن انین
وحنین آدلو ایکی کروه بنلره همدم اولوب نزول ایلمش حضرت
آدم که کلوب یریوزنده کربت وغربت وضجرت ووحشت
ووادی وصحاری وبوادیده ربنا ظلمنا نداسن ورد صبح و
مسا ادب کنبد سمایی پرصدا قلمشلر تا اول کاه که بونلری آرزوی
افتراق آرزوی اشتیاق ازپای تا بفرق نار ندامت وسوز
انابت برله حرق ایتدی آخر کار اول درت یا ربو سوز کداز ودر
دو نیاز له کلوب غار حرا ده برآراده قرق ییل تحت الارض
بالطول والعرض عزلت وریاضت وخلوت مجاهدت چکمشلر
بن مستمند وزار ودردمند ودلفکار کمین زمینده اول
اربعین ایچنده ظهوره کلمشم اول دار رغبت وغار کربتده بو حال
ومنوال اوزره اولمشم ناکاه بر سحرکاه بو دیده معلوملرکه تو تیای
حکمتله مکحول اولمشدی ادوار چرخ دوار که اون ایکی قسم در
واطوار انجم سیاری که بر عجیب طلسم در تماشا ایدرکن کمین
کمکوندن بر برق درخشان نور افشان اولوب سراسر آفاقی

نوره غرق ایلدی و هر طرفدن کوشش پر هوشمه زنک و هم
آهنک سرا غازلر و بلند آوازلر ابر شدی که صدای خوش اداسندن
زمین و زمان مدهوش و کون و مکان بی هوش اولوردی نظم

بودملر درکه جانی اودا دِرلَرْ ❋ یقیب دل ملکنی پُرْ دُوْدِ ادرلر ❋
اشتنسه خسته دللر اوله لر صاغ ❋ سماع ایدب طشا طش طاغ طاغ

نثر والحاصل نظر قلدم بر صحن خالی کوردم مکشوف اطوالی و بر
صحن عالی مشاهده اتدم مجمع العوالی هر کوشه سنده یوز حلقهٔ ذکر
و هر کوچه سنده ارباب فکر جمله سی تجرید و توحید و تمجید و تمهید
اوزره هر بری بر مقامده قایم صوامع ملک ملکوتده سر تسبیح
حیّ لا یموته ملازم اولب رهبر کوی طریقت و مرشد کفت و کوی
حقیقت اولمشلر و بو ارباب طبقات و اصحاب کرامات
و مقامات ایچنده بیری نقیب ادیب کوردم طلعتلری مطلع
نور و بهجتلری منبع سرور منظر منورلری شمع جمع صفا و محضر
مطهرلری مرآت صفات حالوجهٔ جبههٔ لرنده یزلمش
الله نور السموات والارض وصفحهٔ رخسارلرنده چکلمش که
مثل نوره کمشکاة مجموع جمال قطب آفاق که مقام اطلاقده

استغراقده وارمش در ناظر و خدمتنده حاضر اولوب اشارت
بشارت نما بیلکه سیران و طیران ایدرلر و بونلردن غیری بر
یر مسند عزتده و مرقد دولتده اهل تمیز نیچه عزیزلر کوردم که هر بری
بر جماعتک رهنماسی اولمشلر کمی منصب قضاده حاکم و کمی مکسب
رضاده قایم اوتورلرنده بر نیچه امام و خطیب و مفتی و طبیب که
هر بری صاحب طیلسان و اهل لسان دم فتواده صان نعمان و شافعی
و یا مستغفری و یافعی در و قدم تقواده جنید و بایزید
و یا شیخ عبید و بو سعید در و قانون شفاده بو علی
سینا و یا ابن ذکریا در و بونلر و کارآسنده جا بجا
بارکاه ریاستده امیرلر و بارکاه سیاستده شیرلر و ارکیمی فارس
صحن عزت و کیمی حارس حصن دولت تعففدن غنی لر و تو
قفدن سخی لر خدمتلرنده نیچه بیک بیک خیر و شر و چاوشان
قضا و قدر رهکیاده سکرتمده و کتمده و بونلردن خارج طوایف
مختلف المعارج سیر ایلدم که جمله سی خلقتکونده بر وصورت
لونده مغایر بعض طور طیورده و مخلب و منقارله و بعض شکل
سباع ده انیاب و اظفارله کویا موقف عرفات و یا عرصهٔ

عرصاتدرازدحام اقوامدن اقدام علی الاقدام عابد و عاصی
و آنی و قاصی مور و ملخ کبی آمیخته و بر بر نه آویخته اولمش
القصّه چون اول ندای پر فتوح که غذای روحدر اشتدم و بودر
یای انوار که منبع اسرار در مشاهده اتدم همان دم بی اختیار
واله بی قرار و دم بسته و آرا اولوب کندمدن کتمشم و بو
جوش و خروشدن مدهوش و بی هوش اولوب بر نیچه زمان
یاتمشم چونکم بنم بو حالت و حیرتمه باقشلر آه و حسرتله اول چا
هدن طشره بر قشلر بر زماندن که هوش و خروشه کلدم
زمین و اسمانه و اطراف جهانه نظر صلدم اول جمعیّت پریشان
و اول صحبت بی نام و نشان اولمش همان جانمده سماعک عنا بینک
صفاسی و اول بزمک نوا اسنک اداي دلکشاسی قالمش لا جرم نها
دمدن فریاد و فغان ال ویردی جان و دل دمساز محبت اولوب
پای کوبان و دست افشان رقصه کردی اخر بو درد و نیاز و
سوز کداز ایله و آرب **بیت الله حرامی** و رکن مقامی و اول
حریم پر احترامی طواف ایدوب پرده کعبه یوز سوردم
و حلقه مقصوده ال وردم چونکم حجر الاسوده یعنی کوهر عالی سنده

سلام

سلام ویرب استلام اتدم داخی تبرّکچم طا شب کندمدن
کتدم و اول چاه مکرّمدن یعنی ماء زمزمدن بر قدح نوش ایلدم
جان و دلدن زمزمه لر حاصل ادوب فرحدن برا و لقدر دخی
خروش ایلدم بو سعی صفاده و سیر اعتقادده سماعه باتقدن
برسرا غاز غم پرداز ایرشدیـ • **نظم تازیـ**
الا یا زایر البیت الحرامی • اذا غنیت مقصودا ثنال •
و من یرقص لوجه الله قد فاز • فانّ الرقص لله حلال •
نثر والحاصل بن بی دل و لا یعقل اول آوازه نک صفاسیله
و اول خرّم مقامک خوش هواسیله اول حریم عظیمده بر نیچه کون
مقیم اولوب چوق زیبا تصنیفلر و غرّا تألیفلر ایلدم و شبستان
خیالمده اول قدر نقش دلکشلر نغلیوب تحریره کتوردم
که نکارستان چین زنک پر نیرنکنه صد آفرین اوقیوب حیران
و دنک اولورلردی و بزم اهالیده منشور اولان نظم لاّلیده
اول دکلو خرده لر کجدم که صحبتمه خلق عالم جانلر نثار ادوب
آهنکلر ادرلردی اخر بو درد دله و اشتیاقله بیشتر و قافله
عشّاق اولب راه عراقدن کذر اصفهان اتدم و طواف

هر دار و دیار و صراف هر شهر و حصار اولب سیر جهان اتدم
عاقبت کار اداوار روزکار اولوب بو دیارکردون وقاره
وخدمت شهریارکامکاره صلدی وشش اجمال سرکذشتم
واد مال سیرکوه دشتم بودرکه باشمه کلدی بلمزم شمدیدن کیرو
بو پرده ٔ زنکارنک نه ظاهر و بوکنبد پرآهنکدن نه صادر
اولیپ‌در
وقتی کم عقل تاجدار نغمهٔ شیرین کفتارک بو بیان سحر آثاریندن
دکلدی فسانهٔ فسون آمیز ونوای بلا انکیزندن اشفته و هواییی
وشوریدهٔ سودایی اولب جان و دلدن اکلدیسی **نظم**

نوا ایله کهسارا اولور پر صدا • طرب ایلرا انشتسه خدا •
اکر سن دکلسک حجردن بتر • دم عشقیله جانوردن بتر •
اشتسک چو بر بلبل دردناک • دکلسن نچون کل کبی جامه چاک •

نثر بی اختیار نغمهٔ فصیح اللسان ومليح البيانک فصاحتنه
تحسین وبلاغتنه آفرین اوقدی هما ندم تدبیر سلطنت وتعمیر مملکتدن
ال چکوب پردهٔ ناموسی وحجاب سالوسی بریکا قودی نغمه‌یی
ندیم خاص وسردار خواص ادنب لیل ونهار عیش و عشرت بنیادینی

استوار ایلدی جود و سخاالن آچوب خزاین ودفاینی هر میرکدایه
اولشدردی بزم وصفا بساطن قوروب چنک وچغانه ونقش و
ترانه برله صبح مسایه اولشدردی چون بو منوال اوزره عیش و
نوش متمادی اولدی وجوش وخروش متوالی اولدیسی اطراف
دیار و هر صحن کنار شور و شرار و فتنه و فرار له طولدی مسالک
و ممالک مناسک وصفالک اولدی مرافق وطرایق وبوایق
وعوایق برله طولدی مکرکم **عقل تاجدارک** حضرهٔ قدسده
واول مجمع انسده که مرقد انبیا و مشهد اصفیا وقبلهٔ مقدم و
نقدکرمنا حولها برله مکرم در بر مرشدی واردی که رهبر
مسالک طریقت وصفدر مهالک حقیقتدی دل منوری نفحات
ریاض انسدن مشکوب اولمشدی و سر مطهری جذبات عالم
قدسله خوش دوشمشدی آفتاب آسمان کشف ومشاهدت و
سهیل عین محبت ومعرفتدی قطب دین و دولت وشمع جمع
سنتدی ایدی شرف اکابر و مشرف خواطر ایدی قدوهٔ کرام
نام پر احترامی **شیخ الهامدی** چونکم اول معتکف کعبهٔ لاهوت
و مسندنشین صفهٔ جبروت ایدی غلغلک نغمه ایله بزم صحبتن

معلوم وكامی ملاهیه رغبت ایتدكن مفهوم اوندی بمقتضای
غیرت الله كه الحب لله والبغض لله درخشم الیوب
فی الحال عقل عتاب آمیز خطابله بر مكتوب مستطاب یازوب
كوندردی صورت مكتوب شیخ الهام بعقل عالی مقام
بسم الله الرحمن الرحیم یا ایها الذین امنوا ان جاءكم فاسق
بنباء فتبینوا اما بعد ای عقل نامدار وای شاه ذو الافتخار خلاصهٔ
كلام و زبدهٔ مرام وغرض سوق عرض اولدركه سن بمقتضای
انا جعلناك خلیفة فی الارض روی زمینده خلیفهٔ حق و شهریار
یار مطلق سایهٔ كردگار و پرتو پروردگارسن امر معروف و
نهی منكر سن وحل و عقد و خیر و شرسن جمیع دست تصرفكده
و ذمت تكلفكده در وكان فضل الله علیك عظیما وانه
كان بنا بصیرا و علیما پس سكا لایق مدركه بر رهزن خلایق
و عیار طرایق كه روز و شب مقامی خرابات و كلامی طامات
هوائی و هرجائی و سودائی و رسوائی نواح مصایب و مداح
نوایب مردود شریعت و مطرود طریقت هر قولنده یوز
خدع و هر فعلنده بیك بدع ضال و مضل و مختل محل عیاش و

قلاشی

قلاش و رئیس اوباش حریف و ہمدم جلیس و محرم ادب
اخبار مخترع واطوار مبتدع عن سمع قبول و رضا برله اصغا ایدوب
فسق و فجوری عالمینه و طهو شوری روی زمینه افشا ایده
نته كم دنلمش الغناء رقیة الزنا تا شور و شغب و اشوب
طربدن نظام مملكت مختل و امور سلطنت مهمل اولا الفتنة
نائمة لعن الله من ایقظها رفعی و منعی اوزره كه واجب ایكن
جمع و سمعنه راغب اولاسن ولا تحسبن الله غافلا عما
یعمل الظالمون الا ان حزب الله هم المفلحون نظم تازی
الا یا مستحلی الرقص توبوا • من الاهواء المنفس الرزیلی •
قال الله فی القرآن فاته • كلوا مثل البهائم وارقصولی •
نثر و حضرت سلیمان علیه السلام من المنان كه اخوان كرامی
و خلان عظامی عصمت نه حدا رب هب لی ملكا دیركن والقینا
علی كرسیه جسدا برله كرفتار اولدی و بر لحظه التفات سیر
غیر ایتدیكیچون انی احببت حب الخیر له اعتذار ایلدی آخر فمسحوا
بالاعناق له رجوع الی الملك الخلاق ایتدی بر مسلك ممالك
و بر ملكه مالك اولدی خاص و عام و سوام و هوام كام و ناكام

امرنه رام اولدلر اكر سندآخی سعادتك دارین دلرسك
وتحصیل ریاستین استرسك اول مفسدی كه مرشد هوا ونشید
مكر وغادر صحبتكدن دور وخدمتكدن مهجور ایده سن من لزم
الاحتیاط ترك الاختلاط زمرهٔ سلاطین كوه وار صاحب وقار
برقرار كرك نه آن كه القاءِ شیاطین له كاربوده ومشوش اولا
الجبل القاصف لا یزحزحه العواصف وبنیاد ریاست منعقد
سیاستله پایدار واساس سلطنت دفع شیطنت برله استوار
اولور اول سلطان دین وبرهان یقین كه اخلاق مهذب
واشفاق منتجب برله قافلهٔ سالار مرادب وپی رو صفات
ربّ ادی لا خیر فی حلیم بلا غضب وردی یمین مأمول اولدر كه
كزندایدمدن نصح وپند مقبول ونهج قدیم صراط مستقیم اوزره
امورك معمول ولا واما من خاف مقام ربه ونهی النفس
عن الهوی فان الجنة هی المأوی تا بادیدهٔ نسوا الله
فنسیهم نیهنده كمراه افرأیت من اتخذ الهه هواه
قبیله سندن اولمیه سن فان الذكری تنفع المؤمنین والسلام
علی من اتبع الهدی ردكودن عقل نغمه را با ارشاد الهام

وكر تحقق نظر از زندان بخاصیت خاتم لعل فام وقتی كم
بو خطاب مستطاب عقله ایردی وبو كلام پر عتاب كوش
وهوشنه كردی تمامن دم هدایت شمع یاندی وخواب غفلتدن
اویاندی ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء یعنی بلدیكم بو نامهٔ
كافوری خامه كم سرتاسر طراز عبارتله مطرز وبو دفتر عنبر ختام
یكسر شیرازهٔ استعارات واعتبارات له مشترزدر هر معانی
بدیعه كه انده بنان بیان ورقم قلم برله تقریر وتحریر اتمشدر
عین صواب ومسئلهٔ بی جواب در پس اول بزم عشرتدن
پشیمان واول جمعیت صحبتدن پریشان اولدی فی الحال باندن
نغمهٔ كمراهی رد وملاهی ومناهی بابن بالكلیه سد ایلدی
استغفار واعتذار ادب تبت ورجعت واسترحام واستظهار
كوستروب انبت عما نهیت ددی اما راوی ایدر چون بو كلا
دل ونظر وخیال فسونكر زندان عقل با موریده محبوس وعن
قریب نجات وخلاص احتمالندن مأیوس اولدیلر اتفاق اول
خاتم بدخشانی كه چشمهٔ حیوانك نشانیدی هنكام صحبت وثنایِ
عشرتده دل بی خبر آنی نظر صاحب كوهره محافظت یوزندن امانت

ویر مشهدی مکرکم اول خاتم مکرمک طاشنه واول انکشترین
لعل نکینک قاشنه طلسم اسم اعظم یازلمش ودعای قدح قازلمش
ایدی خاصیتی اولدی کیم هرکم آنی اغزنه السایدی همان دم جمله
خلایقک نظرندن نهان فی الحال بسط زمان وطی مکان
حاصل اوب چشمهٔ آب حیوان نظرنده عیان اولوردی
پس نظر امین ومهین بلدی کم بو محبسدن خلاص بی تأثیر خواصن
اولمز همان ساعت اول خاتمی اغزنه صالب اهل زندانک نظرندن
غایب اولدی وطرفة العین ایچنده کندوی کلشن رخسارک
اورتاسنده بولدی نظر بو سیر سرعتدن متحیر وامر وحالتدن
متفکر اولوب ایتدی که یارب بو دولت نایاب عجب حالت
خواب میدر وبو قدر واقبال وهم خیال میدر بو اثناده کوکلی
ایله یا چرا آده یکین ناکهان نظر حیران آنی کوردیکه بو کلزار بهشت
آثارک میدا آننده ماننده نکین سلیمانی بر پاره یاقوت رمانی
وضع اولنوب اوزرنده صنع پرکارله نقش نکاری بوزندن
بر رسم قدیم بر حلقهٔ میم بغلنمش وکویا اول میم اچنده بر قرمزی
تارله کذار ایدب نقطهٔ وهمی استاد موشکاف الندە ایکی

میم اولمش وبو صورت انفجارک ضمننده رتب کافی بر عین
صافی درج ایلمش که صن چشمهٔ حیوان ویا نهر جنانندرکه شهد
شکردن احلی ومشکدن ازفردن ازکی واول چشمه سار خوشکوارک
اوستنده طلسم کوار الماس بر تیغ آبدار اصلنمش که
باغ رخسارک الماسی اندن اناره دونب ایکی پاره اولمشدر
صن اول حسام بی نیام انکشت محمددن علیه السلام مشتقدرکه
اشراق برق حدتی سپهر بدر منیری ایکی شق ایتمش واول
تیغ با صنعتک خشیتندن النس وجابنده اول زهره یوقدرکه اول
چشمهٔ روانه قریب ونصاب زلالندن با نصیب اوله
لالروقتی کم نظر عطشان اول چشمهٔ جوشانی کوردی عنان اختیاری
الدن کدب همان یوزاوردی که اول عین صافی وشهد شفافک
شربت جانبخشندن دفع اضطراب ورفع التهاب آتش ایده

قطعه
ارسشه تشنه لب آب حیاته * مجال صبر اولا میانده هرکز
وصال یاره فرصت بولسه عاشق * قالورمی خوف وخشیت جانده هرکز

نثر قضایله که اغزن آچوب خاتم اغزندن چشمه‌یه دوشر اول چشمهٔ
شهد وشکر همان لحظه نظردن غایب اولوب غم وتشویش

زنبورلری نظرک باشنه اوشر القصه نظر بو حیرتده ایکن رقیب
دیو اوزرن اوردی مجال ویرمیوب عزیمتنی محابا کبی تقاضاسندن
واجل مفاجا کبی بوغازندن طوتوب اشغه یوقاری وبر مقدار
سورر آخر الامر انواع ازالر و اصناف جفالرله نظر بیچاره دیار سنکساره
آلوب کیدر بر خانهٔ پر ظلمت و کاشانهٔ کدورت اچنده محکم
بند ادوب چون بر زمان نظرنی درمان حبس رقیب دیوده
قالدی برکون زلف پریشانک ویردوکی قللر خاطرنه کلدی همان
لحظه چقمق چقوب اودتیقدی اول موی مشکبارک بر تارینی اوده
برقدی اول دم اچنده زلف مسکین نفس نظر مسکینه فریادرس
ارشدی و محبس خانه نک غرفه سندن اجرو کردی کوردی که نظر
غریب اشکنی سیلاب و بغرنی خوناب ادوب بند رقیبده
هلاکه قریب اولمش فی الحال نظر کرفتارک بندلرین چوزدی و
سلاسل اغلالدن یوزدی الوب شهر دیداره کتوردی و حسن
پری رخسارک حضورنه بیتوردی وقتی کم حسن بانو نظر و
دلفکاری کوردی قصهٔ پر غصه سندن صوردی نظر داخی
خیال و دلک کرفتار اولدوغن و کندونک نندان عقل

تاجداردن

تاجداردن فرار اتدوکن و دل بی قرارک حسرت و اشتیاقندن و
حیرت و احتراقن نقیر و قطمیر قلیل و کثیر بر بر حکایت ایلدی
چونکم حسن پر غیرت بو سوزلری اشتدی خاطر پریشان اولوب
بر زمان فکر اتدی آخر نظر نامورک قرنداشی غمزهٔ دلاوری
طلب ایدوب امر ایلدی که نظر عیاری عقله رهبر اولوب طرار
نعله بواشی بتوره لر یعنی دل مجبوسنی خیال جاسوسله زندانه زنداندن
خلاص ایدوب شهر دیداره کتوره لر پس غمزه و نظر فرمان
سرور بانو بر سر دیوب شهر دیداردن برچه جست چالاک و
دزد بی باک عیار و طرار و مکار و سحار پری رو جادولرله که
هر بری بر ذو فنون مکر و فسون و اعجوبه نمون چرخ بوقلمون
در صچاک اغزندن ساقزن چلرلر و کیجه تاب دیده سندن
سرمه سن چکرلر عزم شکار زنیتن و کلکشت دیار صورتن
کوستروب شهر دیداردن چقوب کیتدیلر قطع مراحل
وطی منازل ادوب آز مدتده سرحد دیار عقله یتیدلر
بر مقدار آرانده قرار اتدیلر خبر دادن غمزه هم نامه دیدار بانه
فرار نظر عیار و ارسال کردن عقل تاجدار نامها

باطراف دیار ومنهزم شدن تو بۀ جهان گیر پلنگ عقل دلیر

امّا راوی ایدر وقتی کم بو جانبده وهم نامدارکه وزیر عقل تا
جداری نظر عیّارک غیبتندن خبردار اولدی شهریار
عقلک حضورینه وارب ایتدیکه ای شاه قوی رای وای پا
دشاه جهان آرای نظر دین حیله گرکه زندان شاهیده محبوس
وامیدنجاتدن مأیوس ایدی بوکیجه مکار رغله بندلرن آچمش
وطرار رغله جبدن قچمش اکر بو امرده مسامحه واهمال اولنه
اول دزد بی باکه واول شبروچالاکه دایرۀ مملکتدن ونا حیۀ
ولایتدن طشره یول ویرله واول مار افسرده وعیار پژمرده
مرده یکین دره مقرّر درکه انک فتنه سی صرصرندن بودیار
ده نیچه کبود وحیله سی لشکرندن حضور شهر دیاره انجه نبرد
اولاکه اول عیّارک عیشق جهاندارله الی وحسن پری
رخسارله دلی وار درپس عقل شهریارا احتیاطی واجب بلوب
امرایلدی که کاتب دیوان بر مراتب عنوان حوضۀ حکو
متنده اولان بقاعک سردار وسالارینه وتخت سلطنتده
دوشین قلاعک دزدار وشهریارلرینه حکم عالیشان واجب

الاذعان

الاذعان خاقانی وطغرای غرّای جهان آرای سلطانی یازلوب
مضمون میمون وفحوای همایونده حسب قضیّه واصل قصّه
علی وجه التهدید والتأکید شویله تقریر وتمهید اولنه که هر
پرده بندلری احتیاط تامّله محافظت ویوللری تمام تمامیله
محارست ایده لر شویله که طریق قلال وشواهق جبالدن
قوش وچورمیالر ومعبر دشت وممرّ صحاری وبوادیدن
وحوش کچمیالر وکم من جبا یا فی الزوایا دیوب گوشه
بگوشه جمله اطرافی وکوچه بکوچه جمیع اکنافی جستجو ایدهلر
سیّاح رباح وطوّاف صباح ورواح کبی مسارح عالم ومطارح
نهنی ادمه دتک وپوی ایلیلر تا نظر عیّار رو نیه سفروتایه
مملکتدن طشره یول ویرمیوب اله کتوره لر ومحکم قید و
بندادوب حضور شهریاره یتوره لر والحاصل بو اسلوب
نامه ومحکم واجب الاطاعه لر یازلوب بر نیچه کون فکرایتدی
بر نیچه بیک طیّار وحبا زقارکه هر بر ثمات گردش فلک جهان
نوردار مز اللّه نه وردلر اطراف ممالکه و نشانلری صاحب
ارائکه کوندردلر هر دیارک صغیر وکبیرنی وهر کنارک فقیر و

امیری حکایت وشکایتی بلوب حکم نی شاله امتثال ایدلر وخواب
بلادکه مداخل ومخارجی بغلدلر اول جمله دن بری زرق راهبک
توبه نام براوغلی وارایدی قلعهٔ زهد وریاده دزداردی
اول داخی موار دخلایقه دیده بانلر ومعاقد طرایقه نکهبانلر
قویب نظر عیارک اردنجه جویان وطلبنده پویان اولدی
قضا ایله غمزه ونظر گروه جادولرله برسحرادن برسحر
دامن کوه زهده ایردلر استراحت نیتنه برکوشه ده حضور
خوابه واروب آرام ادرلر بو طرفدن توبهٔ دلیر داخی بوونلرک
تهیئات تبلیه ذیل جلدده صورت تعریض کوستردکلرندن خبر
اولوب برلشکر جرار وبر عسکر کینه گذار برله شبیخون ایدوب
اوزرلرن اورر غمزهٔ دلاور داخی مانند حمزهٔ صفدر اول
خواب نوشیندن بلکلیوب یرندن طورر القصه سپاه توبه ایله
لشکر غمزه بر کارزار ایدرلرکه سام ونریمان ورستم
داستان انی کورسه لردی دنک وحیران ودلتنک وپیچان
اولورلردی آخر و کار روزکار نصرت وظفر غمزهٔ دلاور
جانبندن اولوب اسر توبهٔ عالیک قدر ریبت ولشکری

شکست

شکست اولور طرفة العین ایچنده سپاه غمزه اول کهپار
گردون بر وجه عروج ایدوب هجوم تند باد اجتادله بلاد ثمود
وعاد کبی اول دار ودیاری خراب ویباب ایتدرلر وحصار
توبه یی یقوب صومعهٔ ریاضتنه کیرورلر وپیر زرقی بولوب
برکمال کوشمال ویررلر اول داخی رقدهٔ جهالتدن اویانب
تائبا وآیبا مقام انابتده ومحل اطاعتده صد هزار تضرع
واعتذار وبی شمار ایله تذلل وافتقار ایله کردن عبودیتی رقبهٔ
رقیت تسلیم قلور وآب دیدهٔ مهابت دیده سی سیلاب
ایله استشفاع ایدوب من بعد شهریار عشق جهاندارک آستان
سعادت آشیان گردون شبهتنه وسدهٔ سیادت
نشان آشیان ابهتنه خدمتن کندویه واجب التقدیم
بلور پس اول یردن مرفه الحال وفارغ البال ارتحال و
انتقال ایدوب شهر شهرته متوجه اولدلر فخر تاجداری
مسند عزتده وسریر شوکتده غافل وعاطل بولورلر ندیمان
باروبنکاهی وتخت خرکاهنی یغما ایلیوب کندوی بر لعبه بازه
خلقه بکوش وبر درویش پوست پوش ادرلر اول دیاردن

داخی کچوب عاقبت حصار عافیته کلورلر آنی بر ساعتده
فکر و تدبیر و مکر تندویرله آلورلر و ناموس سروریی
برسوزله پاک قلندر ایدوب ادنی دهرشاهیدن تراش
بر مرد عیاش و قلاش ایدرلر والحاصل ولایت عقلدن
هر مملکته که اوغررلردی بی حد نهب و غارت وسبی و خسارت
ایدرلر ما قطعتم من لینة او ترکتموها قائمة علی اصولها
فباذن الله فحواسن ادوب ان الملوک اذا دخلوا قریة
افسدوها معناسن افشا ایدرلر چونکم برن شهرنیک نواحیسنه
و تختگاه عقلک حوالیسنه یقین کلورلر لاجرم بتغلیط عوام
و تخلیط انام ایچون وعقل عالی مقامدن احتیاط تام ادب
تغییر صورتی و تبدیل هیئاتی مناسب بلکه واجب بلورلر پس
غمزه دغای سیفی اوقیوب اول جادولر بر بلوک آهو لرد
بر الای غزال پری رولر اولورلر مراتع جدی و حمل و مصانع
دشت جبلده بی باک و فرخاک سیران و جولان کوسترلر
ایام رخصت و هنگام فرصت کوزلیوب سحاران مغول
و مکاران غول کبی بجد افسونه و حیلهٔ فسونه مجد و مشغول

اولورلر بیز کلدوک شکایت کردن توبه پیش عقل از
غمزهٔ طرار و عرض نمودن وهم احوال دل بیقرار
بو جانبده عقل تاجدارک احوالنه و دل کرفتارک قصهٔ پر ملالنه
بر سحرکم طلایهٔ صبح صادق لشکر زنکبار لیل غاسقی صویوب
طرایق خلایقدن سور مشدی و سلطان مشرق سرادق فلک
معاطفنی مفارق شواهق و پستنه قور مشدی یعنی روز و
پیروز خداآن و خورشید دلفروز تابان ادی عقل تاجداری
داخی آیین جهانبانی و رسم کامرانی وزره دیوان اتمشدی
میر و ارکان و صدر اعیان یرلو یرنده اوتور مشدی ناگاه
اطراف ممالکدن برنیچه دادخواه و توبهٔ منکسر اول منهزم
سپاهله دیوان عقل تاجداره اردلر و داد فریاد عسکر غمزهٔ
دلاورک اول دیارده اتدکلری تخریب بلاد و تعذیب عباد
قسمندن فساد و عنادلرن عرض اتدلر و قتیکم شهریار کامکار
یعنی عقل تاجدار و توبهٔ دلفکار روا ول اهل فرار دن بو
اخبار اسراری بلدی بو قصهٔ پر غصه دن چوق حصه الکیوب
خیلی اندیشه قلدی بو اثناده یکن وهم پر هنر داخی دل

نامورک حدائق عشرتدن مضایق عسرته وسرای اطلاقدن
تنکنای اغلاقه دشوب سیمای صفانماسنه ژنکار تغیّر و مزاج
نازک علاجنه آثار تکسّر کلوب استقامت طبعی منحرف و
صباحت خدّی منخسف اولدوغن بیان ایلدی وایتدی که
ای شاه کزین وای پادشاه دوربین اکر شهزاده نک
امرنده بابیر وعلاجنده تفکّر اتمیوب بر مدّت داخی تأخیر
بلکه بر ساعت تحقیر کوسترله رای جهان آرای شهریاره
مخفی اولمیا که بو بابده تمام تقصیر اولنوب عظیم تشویر و محکم
تدمیره دوشلور که بو واقعه نک تأثیرندن و بو حادثه نک توزیرندن
دل مرض هولناکه دوشمشدر ناچار عقل تاجدار و همّ نامدارک
بو اخبارندن بیحضور و بو کفتارندن پر نفور اولوب مقتضای
ابوّتدن دریای محبّت جوش ایلیر دار السّعادهده طبیبی تسلّی
نام حکیمی بقراط دهر و سقراط شهر دمی متبرّک و قدمی مبارک شیر
بینی راحت دلخستکان و مرهمی شفاء دمبستکان فیلسوف
ذوفنون و حاذق پرفسون مقالاتی برقانون و اشاراتی
رهنمون بر مرد کاردان و اوستاد خوش بیان ندی دعوت

ایلیوب جکر کوشه سی و سرمایه ء توشه سی قرّة العین و جمال
سلطنتک زینی فرزند دلبندی دل دردمندن یکا کوندردی
والحاصل تسلّی طبیب کلوب دلک نبضنه ال اوردی وقا
روره سن کوردی مدّت یومندن و نقیضه ء نومندن
صوردی اسباب علاماتندن تفکّر قلدی و مرض عرضی
هر نه واقع اولدیسه بلدی التهاب نیران غمدن هیمان و
اضطراب بحران المدن خفقان صورتن مشاهده ایلدی
بعدزآن سوربشهریار عقلک مجلس شریفنه واردی
و موقف منیفنه ایردی دعاده لن آچوب و ثنا نثارن
صچوب سوز میدانه کردی ایتدی ای شهریار ملک قوّت
وای تاجدار فلک طبیعت که تیغ خوانخوارک شربتی اعدای
مملکته سبب سبات و شمشیر کرز جان شکارک ضربتی
دشمنان سلطنته مادّه ء دوار و سدردر خنجر آبدارک
عکسندن بدن افتاب پر رعشه اولمشدر و دبیت
کهربارک شکسندن دهنی سحابه لقوه یول بولمشدرکاه
صدمتک حرارتی نار سوزانی روز و شب تاب و تب اجره

زرد و زار ادر و كاه بيننك بر و دتى آب حيوانى دم بسته
و پيوسته و دلفكارايلر راى جهان آراى پادشاه نى همايه
معلوم اولاكه دل نازك مزاج مشكل العلاج اولمشدر اولا
افتراق شاهى واشتياق پادشاهى احتراق موادّ وانحقاق
فواد حاصل اُدب بخار فاسد دماغنه ساعد اولمش كه علايم
مالخوليا ولوازم سوداكوسترب نار حرارتدن جكرى يانمش
وفوط بيوستدن جانى بويانمش عوارض يوميه دن قوت
ضعيف وحماى يوميه دن بدنى نهيف دوشمش بكزى انمش
بغزى دلنمش **نظم** صورر سك شاه احوال بدندن
كورن بر رشته صانور پيره هندان ٥ **نثر** همان تأخير اتميوب ساتقا
برقاج كون منضج مغلابلر و ممتزج شرابلرله اصلاح موادّ
وتقويت دماغ وجكر وفواد قلنه بعده چون كيفيت طبيعت
بلنه ملوكى لطيف مسهلاتله و سلاطينى خفيف فتيلاتله على وجه
التدريج بالترويج والتهييج استفراغ اخلاط رديه وتفتيح
سُدَدِ دماغيه وكبديه اتمك كركدر سيلان بلغمى وغليان دمى
تقليل وتحليل وحرارات صفرايى وبخارات سودايى تسكين
وتعديل

وتعديل ايدر موافق ربوبات ومناسب جوبات وكافور
اشربه و دوا و ياقوت جوارش وغدا استعمال ايلمك لازم
اولمشدر الطبّ للملوك لا للمملوكِ والصّعلوك وغناء روح
افزا ولقاء اخلّايه ترويج خاطر وتفريج قلب فاتر اولمق
واجب كورنمشدر كه لقاءِ الخليل شفاءُ العليل در **نظم**
كولر يوزلر ادر دلخستهٔ شاد • فرح سوزن دا اولر جان غمدن ازاد •
نثر پس عقل تاجدار دل نامدار ايى زنداندن چقاروب
نصيحتلر اتدى تعطف ابوت وتلطف فتوت يوزندن خلعتلر
ويروب رعايتلر اتدى وبو حسن تدبيرات ولطف ترتيباتله
مباشرت علاج وتقويت مزاج ايلديلر بر كون شهريار عقل
اوغلى دل جوانبختى خلوتنه دعوت اتدى فرهنك ودانش
وآهنك ستايش يوزندن ايتدى كه اى فرزند سعادت
مند واى جكر كوشه دلبند بلكل كه لشكر سلطان عشق وحسن بانو
بر بلوك اتراك واكراد و بر بلوك كروه شقى وقوم بى باك
وجلاد در و بر الاى قان ايجى زنكيلر و بر نيچه پرتجى شر جكيلردر
ليل ونهار اشلرى كار روزار وتخريب ديار وفتنه و

شرآر در لطف و مروت نهادلرندن مطروح و مسلوب
و صدق و محبت دللرنده مصحون و مقلوب در انلرک حیله سنه
مغرور و فتنه سنه مفتون اولورسک غرتک تحتندن دور
و رختندن مغبون اولورسن و اختیار دیار رغبت سزا
وار اهل سلطنت دکلدر ان الوئیب غیب حیث ما کان
ارباب نظر اوکنده بدیهی در سمانا دوستان قدیم العهدی
و یاران هم مهدی ترک اتمک مقبول اصحاب مروت دکلدر

نظم تازی : فالبدر بین النجوم انور :

والورد فوق الغصون ازهر نثر پس اولی بودر که
تأملی پیشه و باب استعجالی اندیشه ایده سن التأنی
من الایمان والعجلة من الشیطان عاقل اولدر که امید
دانه ایله دام بلایه گرفتار و یوق هوا ایله قفص عناده دلفکار
اولمیه واکر البته اول دیاره عزمک مصمم و قصد قلبکده
مدغم ایسه باری بر قانون جهانداری و بر آیین شهریاری
ارکان دولت و اعیان سلطنت برله قلعه‌دن بدندن بر
لشکر انجم شمار و عسکر گردون غبار ایله عازم شهر دیدار

و طالب دیار یار اول اگر بعون باری دولتک یاری
قلوب میامن تأییدات الهی و محاسن توفیقات نامتناهی
برله مظفر و منصور اولاسن مقصودکه واصل و مرادکی حاصل
ادب مجبور و مسرور اولاسن وگر نعوذ بالله ناگاه طالع
و بخت قوی ساعد اولمیوب قضای تقالیب یزدانی
و تقدیر تصاریف ربانی برله مغلوب و مقهور دوشه
سن باری خلایق یاننده معذور اوله سن

وضع کردن عقل ناموس لشکر را و عزیمت نمودن دل
بدیار حسن پری پیکر را

شول ایامده و اول هنگامده که زینت اردبهشت صفحه‌ء
عالمی مانند بهشت اتمشدی و مجاهدان طبیعت و مبارزان
قوت کمین کموندن ظهور ادب میدان زمینده طرف
طرف صفلر دوزمشدی و باهدادان نامیه و سواران
ارض سامیه دشت هاموندن سکردم صلب عرصه‌ء
غبرآده زمرد زبرجدی او زنده زمردین علملر چوزمشدی
چکادم بصیمش خمیده لشکر نظم سوسن اوزنده گذرنشنش بر

چکمش کله خار تیغ بران • طوتمش یوزنه بنفشه قلقان •
بید ایلمشیدی خنجرین تیز • اولمشدی چمن سپاهی تجهیز •

نثر والحاصل خطهٔ خاک صحن افلاک کبی انوار ازهار ایله
تابناک اولمشدی و آفتاب جهانگیر شیر سوار شمشیر
تابدارله حصار چرخ دوّاری مسخّر ادوب منزل حمله گذر
قلمشدی که دل نامور اناسی عقل سرورک اشارت بشارت
فزا وایماءِ مسرّت نماسیله لشکر جمع اولنماسنه متقاضی
و دیار رحسنه عزیمتنه راضی اولدی مکر کم عقل تاجدارک
صبر نامدار دیرلر بر سپهسالاری که میدان مبارزنده
تمام ثابت قدم و دوران مقاومتنده مشهور عالم اُدی
همّتی نظرنده قلّهٔ قاف حبّه جه و غیرتی دمنده نه طاق فلک
بر قبّه جه دکلدی پس عقل جهانگیر داخی صبر دلیری چپاکر
گردون مآثرنه سرلشکر و همّتنی رهبر ادنب دل نامور قوشندی
شویله که اوردوی همایونک خیام گوناگونندن دشت ها
مون صحن هامون صحن بهار بوقلمون کبی آلا مال اولدی
وخیول چون سیولک سواد غبار رفتارندن بیاض عرصهٔ

دیار رستق اولمش مشقّه مثال اولدی کندوسی داخی نوّاب
کامیاب و خدّام سیادت ایابی برله محفل نعلیوب بر
ایکی منزل کوه و وادی و صحاری و بوادی ده صورت
تسکار و سیر سبزه زار آدینه جگر گوشه سی دلی کوندردی
چونکیم بو کبکبهٔ شاهی برله بر قاج کون کتدلر بر مرغزار بهشت
آثار و بر صحرای خرّم دیاره یتدلر ناکاه قاصدان اطراف
و قایدان اکنافدن بری خبر کتوردی که فلان منزلده که
زین جبلی مرقع جدی و حمل و فلان محلده که طرف چمنی روضهٔ
عدندن بدل دربر بلوک مشکبو پری رو آهولر کوردک که
دیده لری کحل الهی برله سرمه لنمش و ناصیه لری غرّهٔ
صبحگاهی کبی وسمه لنمش صحیفهٔ طلعت آیات صُراحُه
جمیل رقم و خامهٔ بیان کبی روان و دوان اولماغچون پای

نظم
عالم پیمالری تیغ قدرتدن قلم اولمش
مدام آفتی بیمکدن هر بریک • صدف ایچی کبی پر مهرهٔ مار •
همیشه سنبل ترا وتلمقدن • قتونک نافه سی پر مشک تاتار •

نثر ربقهٔ المدن رقبه لری آزاد و داغ درد و غمدن

فارغ الاکباد عقد ثریا کبی منزل منزل اول مرغزار فلک مثالده
سیران وجولان ایدرلر **نظم** نه آهو بلکه بر جمع پریشان
تسرّ الناظرین از رنک ایشان   بملک سبزه هر یک تاجدار است
خرامان با قبای زرنکار است **نثر** چونکم دل نامور آهولر خبرن اشتدی
همان دم کندونک برقاچ خواص و محرمیله اول دیاره تیدی آهولرکه
غمزهٔ جادونک لشکری ایدی و دیار سحر افسون رهبرلری ایدی
چونکم بونلری کوردلر بر یره کلوب طوردلر باشلرن قالدروب
مست و حیران انلردن یکا بر زمان باقدلر و ایاقلری ایله قرع
باب وحشت زناب ادرکبی برقاچ کز روی زمینی قاقدلر آخر
الامر دلک خیلندن و اول محفلک صهیلندن رم صورتن کو
سترب دیار **چین** دن یکا فرار اتدلر دل نامور بونلرک مکرندن
بیخبر عقبلرنه دوشب کتدلر **نظم** پیاده دوشدی چوق شهلر صلوب آتن
بچالراوردی شه رخ اولدی شه مات **نثر** القصه دل پردرد و صاحب
نبرد اول کردون زمین نورد و باد پیما آهولرک پاینه دوشدی
بوطرنغله نیچه کوه و صحرا آشدی بوجانبده **عقل تاجدار** کوردی که
هنکام شام اولدی **دل نامور** کلمدی و اطرافه آدملر صلدی کسنه

بولمدی علی السحر لشکر جرار انجم شمارله اول مقامدن کچوب و
نیچه عقبه و دربند کچوب دل نامورک آردن سوردی ∴

خبر دادن غمزهٔ جادو و چین بانو و نامه فرستادن چین بعشق و جمع کردن لشکر

چونکم غمزهٔ جادو بو فتنه قایندی و اول دریا کبی لشکری یرندن
اوینا تدی سرو حسن بانونک اوزرنه ایردی دلک •
لشکریله قدومندن و سپاه عقلک هجومندن خبر ویردی پس
چین بانو داخی ایکی زانو اوزرنه کلوب غضب اتدی
وکاتب السحر **مژکان دبیری** طلب اتدی که آتاسی شهریار
عشق خامهٔ مسکین جامه ایله عبودیت نامه یازه طومار کل
رخسارک ایچنده سوز دیو شهد و شکر ازه اولا تحیات شاهی
و دعوات پادشاهی قلوب اتیدی که بنم بر عبد مملوکم واردی
خیال نام ونقاشلقده شهرهٔ ایام برقاچ صعلوک کله مرافقت و
موافقت قلوب دیار عقله آیاق قلمشدی اول ولایتک
پادشاهی یاننده اظهار صنعت ادب رغبت و رعایت بولمشدی
چون اول غلامک اول یرده اقامتندن خبرالدم اول اقلیمک حاکمنه

نامهٔ تحیّت آدم صلدی هر نه یوزدن که تنزّل ایدم تعلّل و
تکاسل کوسترمش و هر وجهله که تذلّل قلدم تفضّل و تخایل ایلمش
انَّ عِبَادِی لَیْسَ لَکَ عَلَیْهِمْ سُلْطَانٌ دَدم اشتمدی
و قول استحسان و عمل شایان رسینجه اول قولک جبلی ایچون تحفه لر کوندردم
قبول اتمامش والحاصل نه قید و بندله اول غلامی بکا ارسال و نه نصیحت پندله
ایصال اتدی بلکه عتاب آمیز خطابلر و حراب انکیز جوابلر یازب
کوندرمش آخر دولت و صولتنه مغرور اولوب و بو جانبک
فراغت و عدم التفاتندن ممکور اولوب لشکر انبوه و سپاه پر شکوه ایله
کلوب سرحد مملکته قدم بصدی و رعایای ولایته نهب و غارت
و جسارت و خسارت یوزندن ال اوزاتدی نظم
قتی الدن طپنجه یمین باش ● صنوبر بازوسن آهن مشتی طاش
نثر اکر بو سیل عرمک دفع و منعنه یعنی بو خیل غرّیمک قلع و
قمعنه مقیّد اولنمز سه مقرّردر که از زمانده و آشوبی دریای
طیشر و امواج محنت و بلاسی باشدن آشر باقی فرمان اول حباب
کردون مطاع و عالم اطّلاعکدر القصّه چونکم نامهٔ حسن
سلطان عشقک حضورنده اوقندی اول سوزلر قلبنده تیر ترک

تأثیری کبی طوقندی لکن عدم التفت یوزندن غایبانه خطاب
ایدوب ایتدی که ای عقل تیره رای و ای دل خیره درای
غفلت و جهالتله آب سلامتکزی منهل حیاتکزده بلندر ردکوز
و نار بلاپی هوای خودرای برله علولندردوکز اکر مردینی
دردسک طورو کردنبر دنجه اولور کورپس هماندم مهر
دلیره که سپهسالار عشق جهانکیر ادی امرایلدی که سپاه شرفله
عزم ایده وحسنک لشکرن و دلاورلرن جمع ادب شاه مغربک
عسکریله رزم ایده مهر دلاور داخی بی توقف بر رسم قهرمانی
و اسلوب جهانبانی بر لشکر انجم پیکر ایله عقلک اوزرنه یورو
دی شویله که غبار قدوم مراکبدن و اثار نجوم مواکبدن چهرهٔ
کون روان و هر فوج انبوه بر دریای آتش موجدیی
خون افشان نظم نجه لشکراقشاره روده بکزر ●
دموراچیذره پنهان اوده بکزر نثر و آز مدتده کلوب
حسن بانونک خدمتنه اردی حسن پری پیکر داخی جمله سر
ورلرن و دلاورلرن دردی نجه دلاورلر که هر بری پروانه
و آر حریص شمع و دغا و سمند روش و آله آتش هیجا ایدلر

و بو حالات و دارات ایله شهر دیدارک اوکنده بر میدان فلک
کردار ده کوناکون خیمه لر اوردلر و اوردوی همایون قوردلر
و عرض سپاه ادوب پیاده و سوار و صغار و کبارک هر نه که
وار جنک و جدال و حرب و قتال ایچون یراغ و یاتن و اسباب و
آلاتن کوردلر ترتیب مردان و ترجیب میدان تدبیر علل
و تسخیر و حیلدن هر نه واجب و لازم ایدی قیوردلر و آخر امری
اوکا مقرر اتدلر که اولا عقل نامدار آره تجسس احوال و تفحص
قیل و قال ایچون رسول و ضعنده بر کمسنه ارسال ایده لر
و تخویف و تحذیر و تهدید و تشویر یوزندن بعض کلمات ایله
تدبیرلرده نقصان و اختلال ویره لر نامه فرستادن مهر
دلاویز جانب عقل تاجور مکرکم مهر دلاورک غم دیرلردی
بدخو و تندرو بر غلامی وار ایدی دیار زنکبار دن بر بچه مردکار
زار ایدی و کا قوشوب عقل تاجداره ایلچی ایلدلر و بر طومار
کردار تیازلوب ایچنده زهرآمیز و قهرانکیز سوزلر سویلدیلر
چون نامه شهریار عقلک حضورنده فتح اتدلر عنوان بیانندن
ارکان دیوانک قلوبی خوف و هراس ایله طولدی یازلمش که

ای عقل

ای عقل نامدار و صاحب وقار بلمش اولاسنکم بز بر لشکرز
که عدادده ریگ رمالدن اکثر و فواد هر جبالدن اکبر صواعق سیوفمز امان
بلمز و صواعق صفوفمزدن جهان نه صنعمز طینتموز قهرله تخمیر و جبلتمز زجرله
تصویر اولنمشدر نه کبیره کبرندن اوتر و عزت و نه صغیره
صغری اجلدن زحمت ایده روز فَمَنْ سَالَمَنَا سَلِمَ وَ مَنْ
وَ مَنْ خَالَفَنَا نَدِمَ اولکم دولت آتندن پیاده اولمق استمزلر ایله
عناده قصد اتمز و هر کم سعادت تاجن قور زخاک پایمزه
باشن اوردر هر خرگوش بی گوش که خرکبی حماقتدن فیل دمان
و شیر ژیان ایله بر بیشه ده هم بیشه و روز اشکنجه ده هم پنجه اولمق
دلسه مقرردر که مقرن مقر و جایکاهن تباه ادب بغرنی
پرخون و جانی بلایه مرهون ایدر سن داخی اکر تخت دولتکدن
دور و بخت و عزتکدن مهجور اولمق استمزسک کرکدر کم ترک
و نفی خلاف و کنا یکه اعتراف و خطا که انصاف ادوب
معذرت یوزن کلوب سلطان عشق اوکنده منزلت
ترابنه سوره سن و عبودیت جبهه سن باب سعادت
مآبنه اوره سن و الا اوشده برق خاطف و رعد مصاف

کبی ارشدم حاضر اولوب طوره سن فلا سلموا الا انفسکم فالیوم
تجزون عذاب الهون بما کنتم تستکبرون فی الارض
بغیر الحق و بما کنتم تفسقون فانا ملوک الارض شرقا و غربا و اخذون
کل سفینة غصبا فالسلام علی من کان من حزبنا فاسرعوا الجواب
قبل ان یاتیکم العذاب وقتی کم نامه نک مضمونی معلوم و
مرقومی مفهوم اولدی **عقل** داخی بدبکیم کندالیله بلایی صتون المش
و ایاغیله اوزن دام بلایه صلمش لکن غیرت و حمیت یوزندن
کندویه تزلزل ویرمدی و مقابله و مقاتله رانیدن بابن ایردی
کم من فئة قلیلة غلبت فئة کثیرة باذن الله و کم من مدع
خجل عن دعواه ددی و امر ایلدی که **غم دلیرک** نامه سن
یرتب یوزنه اوردلر و انواع حقارت و مذلتله دیوان شا
هیدن سوردلر و کندو لشکرنه استمالت و تقویت ایلدی
و احسان و ملاعبت و ملاطفت بیرله هر برنی طویلدی القضاب

لا یبالی بکثرة و ان کثر الحطب یکفیه من الضرم

ددی و سپاه ظفر پناهن اعلام نصرت اعلامله راست
لشکری جنک اوزرنه چکوب کلوب شهر دیدارک مقابله
سنده

سنده قوندی و جانبیندن **آیة** فاقتلوهم حیث وجدتموهم
اوقوندی لکن هنکام شامدی آرام و تأخیر حصام اتدلر اندن
صکره قفاله یوزدوتدلر **نظم** بینه عزم و رزم ایدب سلطان بحر و بر کنمش

صبحدم چکدی لوای اژدها پیکر کنمش •
• توسن چرخه هلالی نعل اوروب اولدی سوار •
لشکر شام اوزره سوردی رخشینی صفدر کنمش •
• کوردیکم شامی زره کیمش سپاه زنکبار •
چکدی مصری تیغ اورندی یکتری مغفر کنمش •
• یا پینب زرین سپر میدان چرخه صلدی آت •
لشکر هندی صدی اولدی مظفر فرکنمش •
• اتدی بر زر قومبره یقدی فلک فلکن تمام •
نفط اوروب ظلمت کمینی تدی جاکستر کنمش •
• بردکون اوردی بینه قلب سیاه عالمه •
سکه قودی چرخ ملکنده اولوب داور کنمش •

مصاف کردن لشکر چین و دل با یکدیکر و هزیمت
یافتن عقل نامور

یعنی چونکم طاووس صبحدم میدان فلکده جولان اوردی طر
فیندن لشکر عزم نبرد ادب یرلرندن طوردی عقل تاجور
اِنْ غِشْنا سُعَداء وَاِنْ مِتْنا شُهَداء دیوب صفوفن آراسته
وجیوشن پیراسته ایلیوب دل ناموری صدر لشکر وصبر دلا
وری قلب عسکره سپر قلدی بو یکا مهر صفدر داخی خسرو
خاور کبی عزم میدان وطرید جولان کوستروب عقل ودل
سرورلرندن چوق کمسنه، جفاجین لشکره ترتیب میمنه
ومیسره اتدی اول کون سپاه حسندن غمزهٔ مردافکن
مانند حمزهٔ صفاشکن مبارزت کوستروب عقل ودل
سرورلرندن چوق کمسنه، تیغ آبدار وتیر جان شکارله
شهادت یوزندن چرخ وشجاعت آتندن طرح ایلدیی
اکنجی کون قامت صاحب شوکت عقل تاجدارک علمنه قصد
ادوب بر سنان جان ستانله مبارزان دلدن نجه دلاورلری
زبون ونیجه صفدرلروک بغرینی خون اتدی اوچنجی کون زلف
پرفسون شبخون ولشکر عقله یصقون ادب جوی خون سیحون
وجیحون کبی روان اولدی مکر کم جانب عقلدن اول شب

نعیم

نعیم سرور طلیعهٔ ظفر رهبره سرا ولمشدی سیاه زلف بر دل
سیاهک اوزرنه دوندب عظیم کارزار وجمعیتنی بردم اچیده تارو
مار ایلدی القصه حسن پری رخسار ومهر نامدار کوردیلرکه
جنود عقل ودل برله باشه وارلمدی واول عسکر کوه پیکر بو مصادمه
ایله بر قدم ایرلمدی اَلْمُشاوَرَةُ اَمْنٌ مِنَ المَلامَةِ وَحِصْنٌ مِنَ
النَّدامَةِ دیوب بکلرن دعوت وبو بابده مشاورت اتدیی
هربری بر امری فکر وبر خصوصی ذکر ایلدیلر هر رای که اوردلر
سقیم وهر تدبیر که قلدلر عقیم کوردی آخر خال حسن ایتدی ای
حسن پری پیکر وای خوب ملک منظر سنک کوه قافده پریلردن
بر همزادک وار در ادی آن در و پهلوانلقده شهرهٔ دوران اندر
وبنی آدمدن آنی کمسنه کورمز وحمله سنه رستملر طورمز همان
بو امره چاره اندن اولور وعقل ودله ظفر اول بولور حسن
ایتدی الآن عقل ودل برنومله مصادقده دراندن برزه نه
درمان که کوه قافده در خال ایتدی سن خاطرکنی غم
وکوکلک خرم طوت که بنم عنبر خامدن بر حب مشک فام
وار در هر قچن آتشده سوز آن اتسم بوی دلاویزی

جهانی طوترو بخور عطرآمیزی جانلرده دوتر وخاصیتی اولدرکه
کمسنه طویمدن نهانی آنی حاضر ایلر آنی که پریلر صبا رفتار
وروحانیلرک غداسی مشک تاتار اولر پس چینک
بو بشارتدن شمع جانی تابان واتش رخساری فروزان
اولدی خال مختال داخی فی الحال دل حبشی نار ه صلدی
اولدم ادی که آن حسن چقا کلدی حسن بانو داخی مسرور
وخندان ومجبور وشاد آن اولب استقبال وعرض احوال
پرملال وکشف ما فی البال ایلدی آن بی توقف براسب
کلکونه سوار اولوب مردانه وار عزم میدان ولشکر عقله
قرشو جولان قلدی هلال صاحب درلو چنک برکماندار
وارادی پهلوان چرخ پنجم یا یی چکمده آندن کمش قبضه لو
مشک توزلو بر کمان وغمزه دن بر تیر قضا پیکان صادر
لشکر عقله پرتاب اتدی قضا ایله اول تیر راست دلک
سینه سنه طوقنب بغرنی خوناب اتدی تماندم دل پرغم
جکردن بر آه دردناک قلدی ومرقد فرقد سای اسب
دولتدن نکون سار ولا یعقل خاک اوزره تیقلدی

وآن حیله ساز شهباز هما پرواز کبی هوا یوزندن پران
اولوب دل لا یعقلی قاپوب کتوردی وحسن پری
رخسارک اوکنه شویله مجروح ودم بسته کتوردی چون
عقل تاجدار آن طراردن بو سمارلغی کوردی تشبث وقراری
مغلوب وخوف وهراسی غالب الفرار مما لا یطاق
من سنن المرسلین طریقنه ذاهب اولوب روی
توقفه بقمغه رخصت بولمیوب قضای هزیمت کوسترمکی عزیمت
بلدی **نظم** دیرتسه چین الیله قچن عشق رایتی
معلوم مدرکه عقل اوکا اتمز کفایتی **نثر** زلف صاحب کمند
خود بر وجمله طرایق کریزی بند اتمشدی که شو آهنق جبالدن
طیوره طاقت کذار ومو آرد انتقالدن کوزن وکوره مجال
فراری یوغدی لا جرم عقل داخی زلف دلیرک کمندنه اسیر
وسایر زنجیر بلا کرفتارلریله همنفیر اولدی باقی لشکر لکدکوب
پای صفدر وخاکسار سپاه حسن پری پیکر اولدلر پس حسن پری
طلعت بو غنیمتله منزلنه عودت وبو فتح ونصرتله مقامنه مراجعت
قلدی مکر کم حسن مشاورت کردن حسن سرافراز

با دایهٔ خرد ناز طنّاز در حق دل لا یعقل و محبوس شدن دل

سرافراز که بر دایه‌سی واردی آدی نازدی و چین حمله
امورده همدم و همزاد دی چونکم چین بانویه فرصت ال
ویردی دایه‌سی ناز طنّازی یاننه قغردی و دل مجروحک
امرنده مشاوره وانک تدبیرنده محاوره ایلدی ناز ایتدی
ای حبیب دلفریب اگرچه که دل غریب حسیب و نسیب و
مرد ادیب و حالی تخت دولتدن بی نصیب و ضرب
جراحتدن هلاکه قریب اولوب مستحق مرحمت و لایق رعایت
اولمشدر لکن سلطنت و قهر و غلبت طریقیله اوستنزه کلمشدر
و جوف دماغنی غرور جوانی و امور کامرانی تمام المش در
هنوز میوهٔ خام و توسن بد لگام در بر قاچ کون اکا تاب
زندانله پرورش و بند گرانله روش کرکدر که لذت بخش
کام و محنت کش و رام اولا و بنه بو جمله ایله عاطفت دلنوازی
و مکرمت سرفرازی یوزندن اول که سزای سلطنت و جزای
مصادقت دور رعایت و حمایتی تدبیرنده تقصیر و معالجت
جراحتی تفکیرنده تأخیر کرکمز پس فرمان چین بو یله جاری

اولدیکه

اولدی که زلف دلاور عقل ناموری ولایت چینه
الوب کده و انده قید و بند له حفظ ایده راوی ایدر کلشن
رخسار ده بر کنار ده رصدگاه اولوالابصار و چاه بابلدن
یادگار مثال جبّ کنعان و مانند زندان بربیژنی آب و سراب
پرتاب واردی که تدویری بناسی سیم خامدن و فرش زیباسی
آیینهٔ رخامدن اشلنمش و در و دیواری لعل فام مصفا جاله‌لر
کاشی لنمش دل اول مهبط پرجور و مسقط بی غور چاه تباهده
و محبس کاه بی راهده گرفتار و مقیّد دلفکار ایتدیلر و غمزه
سلحداره داخی امر اولدی که جرّاح قوللرله واروب دل بیمارک
یاره لرن آچوب کوره و سینهٔ صدپاره سنده اولان پیکان
جان ستانلری چکوب مرهملر اوره غمزهٔ دلاور داخی فرمان
شاهی بر سر دیب شراب دارچین کامکار که تبسّم نامداردی
انو کله به عزم چاهٔ زنخدان ایلدیلر و دار الشفاء حسندن بر
پاره اول یاره لره الکلچون نمک و شکر کتوردیلر پس غمزه
بی باک جست و چاک دل غمناکک زخم هر چاکن سوزن سینه
دوزله دکوب و تبسم ساقی اول نمک و شکری اوزرنه اکوب

مصحّح مرهملر اوردلر و مفرّح شربتلر ویردلر و آز مدّتده بو حسنی
علاجله دل نازک مزاجی اول مرتبهٔ بلالردن و مقام هولناکدن
خلاص اتدیلر لکن دل پرهوس اول محبس چون قفسده بر آیه
قریب شویله دلفکار و غریب دم بدم فراق و اشتیاق الندن
اغلردی و کوکلن بو ترانهٔ عاشقانه ایله اکلردی و خاطر شکسته
سن بو غزلک غزلیله بغلردی •

غزل خواندن دل بی درمان در زندان چاه زنخدان

نظم
بنده سه بویمده بس در باری قید جان سکا
ای کوکل کر حبلسه جسم تیر زندان بکا •
• بختیار اولم دم سن ماهه ایرب جهد له •
کورنه محنتلر کتوردی طالعی کردان بکا •
• عالمه هر شب جمالک شمع جمع آرا ایکن •
کونده بر یوزدن طعن سن ای مه دوران بکا •
• شویله حیران ایلدک خنده ای حوری سنی •
کم فلکلرده ملکلر اولدیلر حیران بکا •
• کر نصاب نقد وصلکدن نصیبم یوغ ایسه •

ایشکلدن

ایشکلدن اتمک در رد اولوا الاحسان بکا •
• غم دکلدر جان ویرسم زخم هجر یار ایله •
درد جانان ای کوکل جسمیم بس درد جان بکا •

افتادن عشق جهانگیر بر قلعهٔ بدن و جنگ کردن نفس وسواس و هزیمت شدن

امّا راوی اخبار و ناقل اسرار ایدر وقتی کیم بو فتح مبین مقرّر
و لشکر چین مظفّر اولدی مهر دلیر سورب عشق جهان
کیروک حضورنه اردی سپاه مغربله نجه کارزار اتدکن و
عقل و دلک نه رسمه کرفتار اولدوغن خبر ویردی پس عشق
عالیجناب داخی انا مالک الرّقاب و ملک اخراب
والالقاب امر ایلدی که تمام دیار عقلی لکدکوب فیل
کردار و حصار دلی خراب ایدب عرش و کاخنی فرش
خاکه برابر ایده لر بو جانبده غفلک خاتونی نفس سرکش
چون عشق پرآتشک هجومن و خبر قدومن اشتدی
استکبر و اجنوده فی الارض بغیر الحق مصداقنه ما صدق اولوب
بدن قلعه سنک بروج و باروسن تأکد و حواس خمسه

حصاری بیچه سن مشیّد قلدی وظنّوا انّهم مانعتهم حصونهم
ودافعتهم ظنّو بهم پس ریا وریاست وهوا وشهوت و
خشم وکینه وحقد ونمیمه سرلشکرن جمع ایلدی وهر برینه همّت
واستمالت ورعایت وحمایت کوستروب سویلدی وقونداشی
وسواس دیو رعد غریوه وکید پر ریوه که اقصای مغرب
زمینده سردار ودیار بابلده شهریاردی مکتوب یازوب
کوندردی که ای برادر برآزر غیرت وای اخ اکبر صاحب
کبر ورعونت بلمش اول که عقل ودل نامدار لشکر عشق خونخوار
النده کرفتار وقلعهٔ بدن سنی شهریار قالدی تیز اریش که
اطوار سلطنت سا که مفتقر واحکام مملکت طپوکه منتظر در
روا دکلدر که بنوکسنی خاندان قدیم ودیار عظیم نصیب اغیار
وبهرهٔ دشمن برادبار اوله چون کم وسواس قونداشنک نامه سین
اوقدی همان دم قدم عزیمتی سفر رکابنه قودی تحت حکومتنده
اولان عفاریت طغات وحوزهٔ مملکتنده بولنان طواغیت و
عصاتدن برکروه پرشکوه اشرار بدکردار ایله بر مقتضای
الخبیثات للخبیثین والله لاغوینّهم اجمعین دیب عزم ایلدی

وبو لشکر سهمکین برله اول دیو بی دین آز مدتده کلوب
قرنداشی نفس دونله ملاقی اولدی ودیار عقل ودل مردود
مردار وفجرهٔ فجّار ایله طولدی چون سلطان عشقک سمع
شریفنه ارشدی که نفس وسواس ناسله پناس کبی
استیناس یوزندن عهد ومیثاق واتّحاد واتفاق بدن
حصارنه تحصّن واستظهار چنبر اطاعتدن باش چکوب بغی و
عداوت وغیّ شقاوت اظهار ایلدی وعشق فرید
داخی ان الظّالمین لفی شقاق بعید والله ذو الفضل الحمید
دیب مهر ومحبّت وشوق وغیرت دلاورلرن جمع ایلیوب
یوردی که الطیّبات للطیّبین وانّ الله لمع المحسنین وعسکر
ظفر رهبرنه استمالت ایدوب بیوردی که الحمد لله صفو
قمز مجدّد وزحو قمز مؤیّد وسیوفمز مهنّده در ولوکا نواصی
بروج مشیّده ودینمز خیر الادیان وآیینمز دفع عدوان
ومعینمز رحمان در فینسخ الله ما یلقی الشیطان وعداد
موز رمالدن اکثر وفوادموز جبالدن اکبر وجیادموز فلک
محضردر ارجعنا من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر پس اول

عدد عددی دایره احصادن متجاوز واحاطه استقصادن
نا سز عسکر کردون مثال ولشکر دریا امواج کالجبال برله
هماندم جان اتدلر طی منازل قطع مراحل ایدب از مدتده
کلوب نقطه وار حصار بدن فلک مداری قوشتدلر القصه
عشق جهانگیر قل قتال فیه کبیر دیو بامر ایلدی کوس
جنک حربی وجاهدوا فی سبیل الله چالدلر ومردان دلا
وران ربنا افرغ علینا صبرا وثبت اقدامنا وانصرنا علی
القوم الکافرین نداسن ملاء اعلایه ایرشدرب بدن قلعه
سن جب چوره الدلر ودلیران غیرت وهمت اژدها کردار
وآتش بار کانها رؤس الشیاطین طوبلر ومنجنیقلر قورب
اول قوم کنودباشنه صیحه عاد وثمود قوپردلر وسپه وران
مهر ومحبت وجد وتوجه نقابلرنه امر اتدلر تیز منقار
کوکلنکارلیه بجد لغمه مشغول ولدلر وصفدران ذکر ومعرفت
برج باروده روبرو کارزار وپیکار ایدن قوم اشراره و
طائفه فجاره کوزاچدرمیوب سحاب وکماندن تیرباران
اتدلر والحاصل بواسلوبله نیچه ایام علی الدوام مفتتح فلق صباحدن

نمی

مختتم غسق رواحه دک وهنگام نزول قافله اسفاردن وقت
قفول راحله نهاره دک ضرب وحرب متمادی وسنک
وهنک متوالی اولدی نظم بر نبرد اولدی که هرگز روزکار زورکار
کورمشدی اوکه بگزر عالم اچره کارزار نثر ضرب وحربک
تف وتابندن بوته فلکده سیم سحاب وعین آفتاب مانند
آب ناب ومثال لعل مذاب صرب آقدی وکرز شمشیر و
تیغ پیرک مصادمه سی نارندن تنور کارزار قزب غوز زمین
دکی ثوری یقدی آخر اول ایوانی کیوانه برابر وجدارنی آسمانه
همسر حصن حصینک وسد سدیدک باروسی که رفعتده برج
حمله حمله مسامته ادردی جمله سن صحن خاکه وموطن مغاکه موازی
ومحازی اتدلر چون اول سوآرا استوار پر سوز بو وجهله انکسار
فتور بولدی امارا یات فتح مبین قلوب مؤمنین آفتاب
عالمتاب کبی لامع اولدی پس عشق نصرت پناه بر سحرگاه
سوارا سب ظفر سوار اولوب نعماردیو هیوزدی و بوانشارت
پر بشارتله هر طرفدن اول عسکر کوه پیکر یوردی نفس و
سواس داخی غرور وغیرت جاهلیت وقصور فکرت عاقلیت

مقتضاسنجه ال بیرو غرمیک دفعنه تدبیر ادب طفات
مرده وصفات حفده سنده از پای تا بفرق پولاده غرق
اولمش نجه عفاریت وقدورش اتلری مقاتله ومقابله ایتمکیچون
قرشوکوندردلر طرفیندن باشلر کپلوب قانلر دوکلوب سینه لر
دلنوب بغرلر سکلوب بری برین دوندردلر ناکاه سرادق
تتق وکان حقا علینا نصر المؤمنین ماوراسندن جمال باکمال
وکذلک نجزی المحسنین تجلی ایلدی همان دم فتح ونصرت مقدم
اولوب حواس خمسه حصاری نجه سن نفس وسواس الندن
الدلر واعدا انک نجه سن اوج تمرددن حضیض مذلته وبرج
تجلددن مهبط ملکته صلدلر وسایر افتان وخیزان کریزان
اولوب کانهم حمر مستنفرة فرت من قسورة
ایچ قلیعه دوشدلر مهتران شوق وذوق بلند آوازله تکبیر جلیل
وتحمید وتهلیل ادب پایلرینه دوشدلر وعشقک بکلرندن
جزبه سرافراز کمند اندازلقلرله وجانبازلقلر ادب وهمت و
وغیرت پیر اسمان پایه نردبانلر اوروب اول قلل سماسیما
اوزرنه اغدلر ونوازل قضا وقدر کبی اول قوم شوم شورو

وشرک اوزرنه یاغدلر اولدی که رایت عشق فلک رفعت
سنجاغ صبح صادق کبی کنبد دماغک اوستنه نصب اولدی
ونفس وسواسک قلوب مظلم لری رعب وهراسله طولدی
وتختگاه دلک اوکنده کوس نصرت فهزموهم باذن الله
چالندی وهر حجر وشجردن شهادت الا ان حزب الله
هم الغالبون استماع اولندی لاجرم اول قوم پردروغ منهزم
اولوب هر بری بر کوچیه تحصن وبر فرجیه تضمن ایتدلر کویا
که هاتف غیب یا ایها النمل ادخلوا مساکنکم لا یحطمنکم سلیمان
وجنوده صداسن سمع شنیده جمع لرنه ایرکوردی اما این
الخلاص واین المقر واین المناص پس سپاه عشق ظفرپناه الیوم
لا عاصم من امر الله وزمره مجاهدین باعلاء الصوت اینما
کنتم یدرککم الموت دیوب سیوف آبدار وحراب آتشبارله
اول منافقلرک ایچنه کردلر ثعبان موسی سحر سحره یه ایتدوکی
کبی اکثر خریادنی طرفة العین ایچنده تیغ خوار خوره یدردلر وباقیسن
اسیری بند بلا وکرفتار قید عنا ایتدلر بجل نحت لرنه فساء
صباح المنذرین ثبت اولندی ونامه طالعلرنده فاصبحوا

فی دارهم جاثمین یازلدی پس عرصهٔ عالمه فقطع دابر القوم
الذین ظلموا نداسی طولدی وسواس دیو داول نسناس
پر ریوی کنبد دماغده بر بوجاغده بولوب مکبّاً علی وجهه
سلاسل اغلال وجلاجل انکالله سلطان عشقک حضورنه
کتوردلر چون مستحق لطف واحسان ولایق عفو وغفران
دکولدی تیغ شرعله بوینن اوردلر ونفس رذیلی داخی بر ویرانه
منزلنده و بر کوشهٔ فلاکتده خوار وحقیر ومهجور رفقیز ایدوب
قید و بندله الوب کلدلر پس سلطان عشق فالیوم تجزون
عذاب الهون بما کنتم تستکبرون فی الارض بغیر الحق وبما
کنتم تفسقون دیوب امر ایلدی که آنی داخی میدان سیاسته
وصحن عقوبته الله لر نفس مسکین بو حکم عالی مطاعی استماع
ایدیجک معذرت یکین یوزنه دوتب ونیاز و مرحمت ایتکنه
یاپشوب عزم ادوب عجز و مسکنت ترابنه باش قودی
درون جاندن درد له آه ایدوب فمن عفی واصلح فاجره
علی الله آیتن اوقدی وتوبه واستغفار وتضرع وافتقار
کوستردی سلطان عشق کامیاب داخی وانی لغفار لمن
تاب

تاب اثرلرندن صفحهٔ ناصیهٔ سننه مغفرت لر رقم رحمت
چکوب تأخیر خطابی وتغیر عتابی مصلحت کوروب نفسی حبس
اتمک بیوردی نظم ای غریق بحر عصیان یوزک اول درکاهه اور
کم انک بر قطرهٔ فضلی بیک جهان جرمینی یور نثر پس شرق و
غربک سلطنتی وانس جنک حکومتی سلیمان سلطان عشقه
مقرر اولدی آوازهٔ بطش وهیبتی وآهنک وقهر وغلبتی زمین و
زمانه طولدی هر ولایتده سکهٔ شاهی شهریار عشق ادنه طوقندی
و هر مملکتده خطبهٔ پادشاهی جهاندار دمشق ادنه اوقندی
قل اللهم مالک الملک توتی الملک من تشاء وتنزع الملک
ممن تشاء وتعز من تشاء وتذل من تشاء بیدک الخیر انک
علی کل شئ قدیر نعم المولی ونعم النصیر
اتمدن حسن صاحب جمال برقصر وصال
وصحبت کردن دل برکنار عشق آشنایی
باتبسم وخیال

نظم

کل ای بلبل ترا افسرده اولدک — صوقا بلبل پس پژمرده اولدک
شتانک جندی نوروز یله صندی — برودت کوترلوب عالم اقندی

نوالر کوستربت اهنکی کرم ایت | بو آهن دللری آهنکله نرم ایت
بهار ایامی در کل موسمی در | صفا هنکامی در عشرت دمیدر
چمن صحن جنان باغینه بکزر | چیچکلر حور و صولر آب کوثر
سمن بلبل لریله اولمش معانق | صنا سن بیری عذرا بیری وامق
دوتشمش ال الچنده سرو شمشاد | سکر دب قلعه اوستندن آکر باد
قپوب تاجن بنفشه دن یاسمینک | صلنر پاپینه یکل سرو سهینک
صولر ایلر ترانه کل طوتر دف | چلر رقاص اولب هر برانجی کف
عروس غنچه نرکس کوز ایلر | قرنفل ورده نشر بینی یوز ایلر
خمار ن یز منیچون عبهر کل | قباغن لاله نک پرایمش مل
بخور ایدوب بنفشه ورد سحردن | کلوب جان بوی انفاس سحردن
مشامی عالمک پر عنبر اولمش | نسیمک نکهتی جان پرور اولمش
کوکل یغمالر الحان طیورک | مهیا جمله اسبابی سرورک
چو جوش اچنده در عالم بو مدده | نیچون سن منزوی سن کنج غمده
اولورکن هر ورقدن نور تجلی | نه ایچون خاطرک بولمز تسلی
خلاص ایله دلی بو چاه غمدن | وصال ایامی در سور عیش دمدن
بولب جان عالمندن خوش اثرلر | رموز چشن و دلدن ویر خبرلر

نثر بز کلدک بو جانبه و وقتی کم دل غریبک زندان ذقنده حبسی
و اول چاه حزنده مکثی ایکی آیه قریب اولدی حسن پری رخسارک
کوزندن کونه جمال دیله اشتیاقی و آتش افتراقدن احتراقی کماله ایردی
اخر الامر مهر منیر که بر دختر مه پیکری واردی که جمال و طلعتده
غیرت ماه و مشتری و کمال مروتده رشک انس و پری هر نفس
کل کبی خندان رو و مه صفت کشاده ابرو و نام پر احترامی و
فابا نو بیدی چشن قمر طلعت آنی دعوت ایدوب قصه ء
درد نهانن و غصه ء دل و جانن سویلدی و فا ایتدی ای شاه
با وفا و ای ماه شمع لقا نظم قل کل کبی کوکلکی فرحشاد
اول سرو کبی الیدن آزاد | چون کون کبی سن جهانده یکرو
چوکان صفت اول کشاده ابرو نثر که بنم حوالی شهرده دیارده کلستان
جنان کبی بر بوستان دلستانم و مقام عرش اشیانم واردرکه
نفحه ء شمالی صن دم روح القدس در و عرصه ء بی شمالی مانند
استبرق و سندس درکویا که هر کوشه سنک توصیفنده نازل اولمشدر
فیها فاکهة والنخل ذات الاکمام و یا هر صفه سنک تعریفنده
کلمشدر حور مقصورات فی الخیام اول باغه کلشن دلکش

وصحن صفا درلر واول کلستانک میانندن شهد وشکردن
شافی وخمر لبندن صافی بر جویبار دلجوی وروح افزا بر چشمه
سار خوشکوار روعمرآسا مرور وعبور ادرکه مزاجی زنجبیل وامتزاجی
تسنیم سلسبیلدن در شربتی لذة للشاربین در وطلعتی
صفابخش عالمین در اول آبه مهر آشنایی وعین مرجانی اوقولر
واول چشمه‌نک اوبشنده بر قصر کیوان طبقاتم وبرکشک
جنت درجاتم وار در که جنات تجری من تحتها الانهار آنک
شان بنیانندده برکفتار در جری ازکیتبا وصافه بالتبر
فوق الاحداق لها بالخیر علی صحایف الاوراق که اکا سرای
وصال وقصر اتصال ایدرلر بحمد الله که جمله سرکار وسپر
رشته اقتدار الکده در زلف عیار امریله بر کیجه دل کرفتارک
قید بندن کتوردلسون سنداخی بر طور نازکانه واسلوب شاهانه
بهانه سیران وکشت کلستان آدنه مانند طاوس
سعادت پر وهما شرف کستر واولکه مراد دلدر حاصل قل
وشولکی مقصود جاندر واصل اول . نظم

کل صحن کلستانه آل آب رواندن حظ   زعمنجه جهانک سور عمر کذراندن حظ

جهاندن حظ

بو دمده کم اتمزسه جانانیله عشرت   نه بولدی صفا جاندن نه اتدی

نثر چون چین پری رو وفا بانودن بو تدبیری اشتدی
هماندم اول کلزار بهشت آثاردن یکا عزم اتدی زلف عیار دخی
دعوت ایدوب اول خدمتک اتمامن واول امرک اهتمامن
بیوردی زلف دلاور داخی فرمان دلبر بر سر دیب طرارلق
اسبابن الینه الوب وکمند بر تابن بلینه چالوب همان اول کیجه چاه
زنخدانه کلدی وجانبازلق ادب کندوی اشغه صلدی دلک
قید وبندن کوتوردی وطرفة العین ایچنده نکارشن دلکشانه
کتوردی دل چون اول رشک نکارستان چین وغیرت
خلد برین مقامی کوردی فتبارک الله احسن الخالقین والحمد لله
رب العالمین دیوب الن یوزنه سوردی بر سال ایدی که
زندانده محبوس وامید نجاتدن مأیوس ایدی پس بر لحظه
اطراف کلستانده سیران واکناف بوستانده جولان ادب
برخرم زمینده ریاحین ایچنده خواب استراحته وحضور غفلته
واردی حسن سرافراز داخی وفا ونازله دلک عقبنجه روان
اولدیلر حوالی باغی تماشا ایدرکن دل بی محالی اول حالده بولدیلر

نظم بیدار بخت اول که کنش کبی چیقن سحر ∴
∴ بالینی وزره یاری کله خوابکاهنه نثر
دلک داخی بماندم دماغنه بوی وصال و قولاغنه صوت خلخال
ایرشب صحرایی یرندن طوردی خواب غفلتدن بیدار اولنجه
کندویی چین پری رخسارک کنارنده کوردی بر صورت
دلپذیر و طلعت لانظیر تماشا اتدی که کوزمش بده سنه دویمز
و جانلر مطالعه سنه طویمز تصویری بیانه متحمل و تحریری بنانله
قابل دکول بماندم دل دیوانه بر نعره مستانه اوروب تقلیدی
و صبر و هوشی یغمایه ویروب کندوزن یاوقلدی چون چین نابو
بو حالتی دلده مشاهده اتدی دل ناموری خیال و نظر
برله قیوب کتدی و کندوسی وفا و نازله و مزاران صفا و
اعزازله قصر وصاله چقوب عشرته اغاز و صحبته ساز ایلدی
تبسم و نظر داخی دل دم بسته و آهسته کتوردلر و نازکانه
چشمه آشنایی کنارنه کتوردلر ∴ صفت
صحبت شبانه و مناظره شمع پروانه
چونکه بو قبه آتش نکارینه اکلیل دخانی اورندی بو صفه

سپید

سپیدکارزار سیاهله برندی پیکر اجرام نورانی کوهر شب افروز
بدخشانی کبی حقه ابکون کردوندن تابان و مخدرات پرده
ظلمانی مقصورات خیام جنان کبی شقه تتق افقدن عیان
اولدی کوش کردن کردون عقد ثریا و قلاده جوزا ایله و ساق
ساعد آسمان سوار انوار و خلخال هلالله فروزینت بولدی
نظم توکویی ماه نو در قلب افلاک ∴ خیال نازکیست و فکر باریک نثر
مجمع ملک ملک و مجلس صحن فلک قنادیل نور و مشاعل سرور له
طولدی خیال روشن جمال داخی بر شمع جمع افروز یاقوب دکانه
روزک اوکنه کتوردی تبسم طناز و نظر لعبت بازله صحبته
اوتوردی بر زماندن صکره که دل مدهوشک هوشی باشنه
کلدی یرندن طوروب اطرافه نظر صلدی کوردی که اوکنده
بر عذرا عذار و بر مهوش آتش رخسار آه پر احتراق و اشک
مهراقله زار زار آزار قطعه اریمش جانی بغری صویه دونمش
بلا نارنده ضرمش قلبی یاغی ∴ کنش کبی بشنده افسر زر
دمورلنمش ولی محکم ایاغی نثر دود دل پیچمندی و دم جکر
سوز چون سپیدی سحاب مشکین طناب کبی آفتاب طلعت

جهان تابی اوزره سایبانلر نغلدر مربع آتشی آهن قلب شده علم •
کوزیاشینه غرق اولب سرتاقدم براتایغ اوزره طوروب پردردوغم
یانوبن سوزیله اغلردم بدم • عرض ادب عشاقه داغن نغزنک
برفتیل ایدوب چراغن نغزنک یانوبن سوزیله اغلردم بدم •
نثر اما برنکار سرو قامتدرکه کلنار عذارن کوزلنرکس
کبی حیران قلور و بردلدار قمر طلعتدرکه افتاب رخسارن
سیران ایدنلر کل کبی خندان اولورلر • نظم
رخی دیناری خندان سکهٔ زر نکار سیم تن مانند اختر ••
قزرمش کوم دل اودکوزلو محبوب سیه پرچملو یالک یوزلو دلبر •
نثر وقتی کیم دل برغم اول جوان خرمی کوردی جان پرتاب
وچشم پرآیینه حیران قلوب برزمان طوردی وآنی کندو
درد دروننه انباز وسوز دلنه همراز اکلدی پس دونب یوز
درلو حجاب وبیک لطف خطابله اوکا سویلدی که ای جوهر
کرانمایه وای اختر بلند پایه ای انیس شب زنده داران وای
مونس صبح بیداران نه دوندرکه صبح طلعتک اهل ظلمته ید
بیضا ونور بهجتک قوم حیرته شجرهٔ موسی ایکن باشکده سودا

دکده

دکده صفر اسنکده آتش دیدکده دریا • نظم
عجب بلسم نه شهدن ایروسسن که بویله زردوزار وصبر وسسن
دماغم دود کیله طولدی سودا دمکدن آتش اولدی دلده پیدا
نثر مکر سنداخی نجلین بر یار زیبا وفایه کوکل نغلمش سندز
وبرنار بلایه جکر طغلمش سن درکه سررشتهٔ دلک محنت اودنه
طونتشمش وقوشچه جانک محبت دامنه دوشمشدر پس اول
جوان داخی هزاران اضطراب وحسن جوابله زبان شکایتی
دراز وبیان سر کذشته اغاز ادب ایتدی که ای شاه فلک
تخت وای ماه ملک نخت بن زار ودلفکارک سوزکدازی ودر
دونیازی تقریره قابل وبیانه متحمل دکولدر تا اول دمدن که ظلمت
آباد عدمدن صحرای وجوده قدم بصدم کریبان جانمدن و جیب
روانمدن مثال علم بوآتش غم باشم کتورمشدر نظم
صفای وصلچون جانان اوکنده نثار جانه کلمشلردنوزبیز •
ابد صبحینه دک شام ازلدن بورسمه یانه کلمشلردنوز بیز •
نثر اکرچه دیدم بو آتشله بجاده در ولیکن سینیم انک تابیله
صفاده درکفت ریلعبون بالنار بن ثعبان آتش وهامک حالندن

بیان دراللّه در ترحم من فی قلبه نار بنم روی خندانمدن عیان در
نظم کرچه نیمو لازم اولمز بهر اوده * کر مینجه خالص اولمز زر اوده نثر
بو محاوره تمام و بو مناظره انجامه ارشمامشدی که بر درویش
نمدپوش و بر دلریش مدهوش چابک دست و سرباز صاحب
درد و اهل نیاز جثه ده نحیف و بنیده ضعیف کسوتده نظیف و
هیئاتده ظریف جوهر کبی طلعت تابناک و قلندر صفت صورت
پاکله کوشهٔ مجالسدن مانند طاووس جولان رقص کنان
عیان و بیان اولدی نظم صرلمش برنمد اچره النمش بغرنی کبی
مکرکم نار حسرتدن بیوب خاکستر اولمشدر نثر چون یقین ایردی
مهمان صوفی وار سماعه کردی نظم صناسنکم سماع مثنویدن *
صفا بیله دونر بر مولویدر نثر و حاجی صفت کسوت احرام و
عزت احترامله اول حرم محترم و مقام مکرم طواف و زیارت
قلدی ناکاه اول مجالس نورانی و بزم روحانیده بو جوان
قمر منظر و حور پری پیکرک برق رخساری و پرتو عذاری کوزنه
دوقندی مهمان کویا که سمع جمعنه یکاد زیتها و یا اشرقت الارض
بنور ربها اقندی مهمان دیده سی روزنندن سینه سی مخزننه

نظم

محبت اودی دوشدنار آشنیا قله صبری خرمنی طوتشدی جذبات
شکر و غلبات سکردن نکارک جمال دلفروزینه قربت و حسن
جهان افروزینه وصلت دلدی بیچاره بو حالتله چوق اضطراب
ایدی آخر کوز قوردب کندوی اول افتاب جهانتاب اوستنه
پرتاب ایلدی مدعیلر اطرافدن فریاد ایتدیلر که لا تلقوا بایدیکم
الی التهلکة مصراع عاقل ایتمز آتشیله معرکه *
و بوالهوسلر درت یکادن چاغرلرکه * طوبی لمن کان
فی عمره نفس مصراع یوقدر ر دلکدن اوزکه ملتمسین *
اول سرباز مقصوده دسترس بولمشکن یوللندن
شاشردلر و اول بلند پروازی مراده ایرمشکن زیر پایه دوشر
دلر اول افتاده جانی خسته و بغری سوخته بر زمان بیتاب
مذلته عجز و حیرت چهره سین سوردی و زمین خدمته نیاز و
مسکنت جبهه سین اوردی قطعه اولدر بر در دله که هیچ وکه تاب
صناسن موی درکم دوشدی ناره * یه مرغ بنم بسمل دراو ردیر *
یه ماهی درکه اتلمش کناره * نثر کاه تحیر ایله باشنی دوکدی
وکاه تضجر دلیله کندو یه سوکدی القصه بو درد له غلطان و بو

خالتله سرکردان ایکن کوردی که معشوق کوشهٔ چشمله حالنه
نکران و زبان ملامتی دراز ایدوب بو کلامله کویا که نظم
ای نفس هواپرست کوزه دن بنده دکلسن •
• طوتشمیجق عشقله تا بنده دکلسن •
دوتم که بوکن جان وجهان سن بوتن اجره •
• جانانه فدا اولمزسک زنده دکلسن •
نثر عاشق صادق اولدر که طریق مجتاره عشقک دلالتیله کیده
و طالب محق شوکدر ملک موتنده معشوقک اشارتیله عمل ایده
خلقک اعتبارنی ونفسک اعتذارنی قویه لن تنالوا البر
حتی تنفقوا دیه درویش دل ریش چون اول اشارت
بشارت انکیزی بلدی کندو نفسنه بو خطاب عتاب انکیزی
قلدی نظم ای نفس دون بویولک خار بلاسی سن سن
دایم سمند عقلک بار بلاسی سن سن •
• بو زصورتیله که اوپسون تا معنی کنجی ظاهر •
سک یوق که بو طلسمک مار بلاسی سن سن • نثر
پس نی اختیار اغیار واعتبار نظردن ترک وغیرت

وهمت

وهمت کمرن برک ادوب یوندن طوردی مستانه وار آوارنی
نثار و جاننی ایثار ایچون کندو نار جمال یاره وشعلهٔ شمع
دیدار آره اوردی نظم پروانه کبی پرنقوبن جان اتراوده •
نصب نصاب عشق شوکا کیم نصیبدر • ای کل چو پر دکندن ادر روز و شب فغان •
عشاق ایچنده مدعی اول عندلیبدر نثر معشوق بلدی که درویش عاشق
وپر بازو صادق پرشوق و نیازدر اعراض اتمکی مروت
وانقباض کوسترمکی فتوت کورمدی درویشنی دله
الیجق یوز تملق وصفای قلبله تعلق کوستردی درویش
داخی موتوا قبل ان تموتوا دیب همان دم جاننی دوستنه
فدا و وجودن نار عشقله افنا ایلدی • نظم
تی سبب و رمز بیچون جان دیمشسن لامعی •
• جانه جان اولمقدن ایرو بو قدر راندن غرض
نثر وصل ابد جاننه مدد بولدی اثنینیت کدب وصلیت
حاصل اولدی • لا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا
بل احیاء عند ربهم یرزقون فرحین اما درویشک احتراقندن
و دمع مهراقندن نکارک برباره دلی کونیدی فلابد اول سیبدن

چهره سنده ملالت وظلمت غمدن علامت کورندی صحبت
تغیر و نوم اهلنه تحیر کلدی مکر کیم بو نکار پری پیکر و دلدار حوری
منظرک بر دیو خو جنک چنک و براژدر نهنک آهنک
همسایه سی واردی که دایما احوالنه ناظر و اوقاتنه حاضر
ادی و هر مجلسه که کتسه اول سرو قامتک آب صفت دامن
وصلندن الندن قوفردی و هر یرده که عشرت اتسه اول کلعذارک
سایه وار پایه سر یرندن غیری یرده اولمزدی نظم

جهان اجره کورانسز بال بو قدر ● یه ماری اولمیه بر مال بو قدر
اکر او لماسه کم ایردی زاری ● نکلک خاری و هر خمرک خماری

نثر بنه عادت قدیمه سی اوزره نکارک تختی باغنده تمشد
وایکی دیده سی اول سرافرازک جمال دلفروزنه کشاده ایمشدی
چونکه درویشک دلدارله وصلن و دلدارک اوکا کوکلن
ومیلن والی صل درویشک جمله حالنی و نکارک ملالنی کوردی
همان دم عقاب عِقاب مخلب کبی قنت بوکوب یرندن
طوردی و ثعبان عتاب آسیب کبی دهان آچوب اول نکارک
اوستنه سوردی نظم سحاب نیلکون کبی افقدن

چقب طوتدی جمال آفتابنی نثر همان دم اول نکار پرغمک زبان
کهرفشاننی ولسان درنشاننی بی محابا قطع و جرح اتدی و اول
درویش مستمند و دل ریش چون سپندک وجود پژمرده سنکه
مانند حبة السودا روی شکرده و مثال تبخاله صعر آلب
دلبرده قالمشدی و هندوی حرم کبی کنار چشمهٔ زمزمده وسوختهٔ
سقر صفت طرف حوض کوثرده دوشمشدی کلوب جوار
دلداردن منع و طرح اتدی نکارک اول خجلتدن بنه چهرسی
خندان و دم غیرتدن طلعتی فروزان اولدی چون دل نامور
بو قیل قالی و بو احوال باملالی مشاهده قلدی حد سله تقیین و
تجربه ایله تعیین بلدیکم بودار عشرت و دیار غربتده بر سینهٔ
بی نار و بر جان بی افکار یوغمش هر ماهتابک بر شب
دیده دوزی و هر آفتابک بر تب سینه سوزی اولورمش

نظم بوستان دهر اچنده وارمی ای دل چون انار ●
بر لبی خندان که بغری طوبطلو قان اولمیه ● نثر

پس بر زمان دل بو کار مشکل امرنده متحیر و بو وادی
غم و شاده دیده متفکر قالدی بو اثناده یکن تلبسم ساقی ساعد و

ساقی صغیوب غنچه‌لق یوزندن شراب‌دارلق ایچون
میدان صحبته کردی و بر پیمانهٔ نابی صهبای شراب
وعطر کلابله پر ایلیوب دل کامیابک النه ویردی القصه
دل کامیاب داخی اول کیجه اوچشمهٔ نوشک جوشندن
و بو بادهٔ صفابخشک خروشنده التهاب آتش زیاده
واضطراب عطش ارتقاده اولوب بدیهه بو غزل غرانی
و شعر دلارانی انشا ادوب خیال فختاله مجلس چین صاحب جماله
ارسال و عرض حال ایلدی **غزل گفتن دل کامیاب درکنار آب**

اوللدن دل لب جانانه تشنه • بدندن ال چکوبدر جانه تشنه •
دوشب وصلکده کنارنده دل زار • شول احمر کیبی درعمانه تشنه •
زلال لطفکه سیر ایکن خلق • نچون حیرت اودینه یانه تشنه •
دکولر نوش اولدر کن خون عمدن • بنه دل اول لب مرجانه تشنه •
کوزک هردم جکر قتلو به خنجر • شوخونیدر کم اولمش قانه تشنه •
سمند رکیب جانم مهر کیله • اولبدر آتش سوزانه تشنه •
نه ویرسون وعدهٔ وصلک تسلّی • سرابیله اولورمی قانه تشنه •

نثر وقتی کم حسن بانو بو شعر شورانکیزی اشتدی مقابله‌ده

دفعی بو غزل شهد آمیزی آیتدی

نظیرهٔ چین پری شمایل بطریق الجواب

نیم سن لبلری حیوانه تشنه • رنک شمعینه بر پروانه تشنه
یشم کیبی سنی کوزدن قرتدک • ترحم قل که کلدی جانه تشنه
دوشب تیغوکه جان ورسهم عجبمی • صویه ایرسه چقین قلانه تشنه
جکر پر آتش اولدی عارضکدن • صودن کیم کوردی اوده یانه تشنه
رقیبک خطایدر اغلادوغمدن • زمین خشک در بارانه تشنه
قلا غمدر رشک وصفنده کویا • صدف درقطرهٔ عمانه تشنه

دون و کن لامعی قان یاش اچنده
شو ماهی کیبی درعمانه تشنه

غلبه کرد محبت دل بر چین طناز و مشورت نمودن وی درین راز با وفا و ناز و حسد بردن غیر جادو بر صحبت چین بانو

القصه بو اسلوبجه بر نیچه شب حسن شکرلب قصر وصالده
صحبت دل مدهوش اول چشمهٔ نوش کنارنده خیال و تبسم
نظرله عشرت ایدر آخر چین مشتاقک افتراق دلدن طاقتی
طاق اولوب بو بابده وفا و نازله مشاوره و استیصال

دل خصوصنده چوق محاوره قلدی امری وکامنقرر اتدلوکه تبسم
هر کیجه دلک شرابنه داروی هوشبر قته دل کامیاب چون
اول آب کنارنده مست وخراب ینه زلف کمندانداز اتی
کتورب قصر وصاله کتوره یعنی دلستانی دل مست ولایعقل
محفل حسن پری شمائیده اوتره حسن داخی بونپتق اوزره
تا غسق رواحدن فلق صباحه دک جمال دلله عیش نهانی وصفای
کامرانی حاصل ایده وینه فالق الاصباح مصباح افتاب عالمتابله
ایقاظ ارواح اشباح اتمدین زلف شبرو دلی مقامنه الوب
کده والحاصل حسن کامکار دلستانی قرار برله برنیچه کیجه بو حالله
عارفانه عشرت شبانه سوردی ودل مستانه دن مرادینی
کوردی یعنی هرشب دل لایعقله برجامه خوابده عشرت ادردی
وهر صبح نرکسنی تاب کبی دل مخموری کنارابده قوکدردی
اما عشرت خانه پرعسرتده وبو مبخت پیمانه پر باخنده مسار
اقداح سرور ومواهب افراح وحضور شوائب کدورتدن
عاری وکرائب مصیبتدن خالی کیمه میسر ومقدر اولدی نظم
الشمس حین لاح قد اسوده بالغمام • والبدر حین تم قد اغتم بالظلام •

نثر بو کلشن پرنیرنک وصحن زنکارنکده نه کل اچلدی که آزار
خار روزکاردن نجات بولدی ونه نرکس تبدی که زخم چشم
کردش دوّاردن خلاص اولدی نظم هر کلی ابدست خار که پیت
هر ملی رازنی خماری هست • ای نعیم لایکدّره الدهر
وای رحیق لا یعتبره بالذهر نظم دولتینک اوّلی دویعنی یل
صوکی خودولت درنه حاجتانی حل نثر مکرکم رقیب دیوک سحاره
ومکاره وغداره وغداره ایت صوزلو وعفریت صفتلو بر
دختر بداختری واردی که مانند ابلیس روز وشب اشی مکرو
تلبیس ادی صورتی کبی سیرتی بد وجبلتی اوزره صنعتی حسد
اذی مصراع بدسیرت وبدسرشت وبدخو نثر
واذی غیر جاد وادی نظم
یزلمش لهجه سنده زمهریرا • جبیننده عبوسا قمطریرا
یتور هر کوشی قلقان کیبی بردوش • کمان وش اغزی ایرمش تا بناکوش
نه اغز شهر قاپوسینه بکزر • برون بر کرز کران سر •
قرا القده صن اوجق طاشی درو • قران قولیبنه بکزر ایکی ابرو
کوزنده قوز کبی شیشمش قبقلر • ارک صمغی کبی اقر چیقلر •
دهانی اچره دشلر قاره قاره

مغاره طشلریدیپاره پاره　　ایکی چشمی اکی دیای خوندر
طوطا قلرصان نهنک نیلکوندر　　طوکوز کیبی تنینه پرموی چون خار
اورلمش صچلری باشنده چون مار　　قفادن آنی بو صچله کورنلر
صنورقوپرقلوشیلطاندر مصور　　دم سردن اشتبه نار دوزخ
طوکردی سیر فی الحال چون نخ　　قزل یانجر کبی هر لنک تازو
ورم دریر تنی چون جور ومازو　　نثر والحاصل اول دیو خایم بو شکل

ملایم وطبع لایم برله روز شب مجلس حسنه ملازم ادی بو
اثناده هر کاه که چسن عزم کلزارادردی غیر جاذوی کندو
همراه اتمزدی غیرداخی حسنک عدم التفاتندن ملول و بوسرک
کشفنه مشغول اولدی تا برکجه حسنک آردنجه اولدی خفیة
روان و قصر وصالک طامنده اختشامدن کلوب پنهان
اولدی چون حسن پری طلعت قدیمی عادت اوزره بزم
وصحبت وعیش وعشرت قوردی و دل ناموری مست و
بی خبر مجلسه کتوروب صفای وصلت سوردی غیر و جادو
چون بو حالی کوروب بلدی منزلنه کلوب چوق تفکر قلدی
چسن طنار بنی محرم راز و بزمنه دمساز ایلمز تنها دلله صحبت

رندانه قلور وبنی مجلسنه ناشی وبیکانه بلور چاره اولدرکه
بنداخی بر مکر وحیلیه مشغول اولم تا اول مکرله وصال دله یول
بولم اما بیچاره نه بله که رب حیلة تصاحبها وبیله که بن جمال
وکمالده حسنه برابر بلکه فزون ترم و دلک وصالنه اندن
درخورم پس غیر بدسیرت بو تندویر وشیطنت فکرله برکیجه که
دل بی قراری آب آشنایی کنارنده بخار شراب وحسن پری
رخساری سرانیده خمار خواب المشدی فرصت ورخصت
بولوب برقاج جواری خونخوری برله قصر وصاله کروب
کلور　نظم　سلیمان کم سریرن یل کتوردی
دم اولدی یرنه عفریت اوتوردی نثر وخیال محال لب جو
بیا آرده وبرکنارده مست وخراب و نظر ناموری کرفتار
خواب بولور وکندو یه هزاران زیب و زینت ویررو
جاذو نغله چنک صوزتنه کرو ربزم ونشاط وبساط انبساطله
اغاز ایلر وامرایدرکه کنیزکلر دل و نظر خیالدن بی خبر قصر وصاله
کتوررلر وچنک وچغانه ونقش و ترانه برله عشرته اوتوررلر
برزماندن غیر جادو پر خوش اولب جوش ایدر و دل مدحوشی

خنک تختی اوزرنده دراغوش ایدر • نظم بیخبر
برزماندن صکره کوزن آچر ضیا دجهان واستاد دوراکبن
رنجور و دلفکار و مخمور واو کارلقدن بصیرتی بغلنور کل اعمی
تیهودن وکاوی آهودن وخر مهرهٔ لولودن وخاری کل خود
رودن فرق اتمیوب غیرجادوی چین بانو صنوبر و دل داخی
برپاره کند ویه کلوب اول دیو بدکرداری حسن پری رخساری
ظن ایلر وایدرکه بحمد الله بخت میمون وطالع همایون منهج
استقامت اوزره واقع واختر اقبال وپرتو اجلال مطلع سعا
دتدن لامع اولمش وبو مرادک حصولی بوینی حاصلک
حوصله سندن بیرون وبو مرامک وصولی بن شکسته دلک
مرتبه سندن افزون در دیب عذر وخدمت وشکر ونعمت
ایدر وکاه اول دیو پری ریوک شکل مشتبهندن متنبه
اولب ایدرکه نظم

بونجه شهد درخنظلدن آجی
نه تریاک اولسون آغو در مزاجی | بوکرا آهو لیسه سک دوندر
وکرمه درنچون عقرب بدندر | نه حوری بوندن ادم وحشت ایلر
یوزندن صخره جن دهشت ایلر • نثر والحاصل دل مسحور مستانه

لکدن

لکدن دیوی حوردن فرق اتمیوب اول کیجه صباحه دک تردد
واضطراب وتفکر وانقلابله غیروجادوله عیش وعشرتده
وبزم وصحبتده اولور بویکا وقت سحرگاه خیال فرسوده
اول خواب خمار آلوده دن آسوده اولوب یرندن طورر
واطرافه نظر صلوب دلی مقامسنده بولیمز کورر فی الحال
قصر وصالده چقوب نور وظلمتی بر یرده یعنی دلی غیرله بر بسترده
در بر و نظری برکوشه ده مست وبیخبر بولور بو حالتدن
پریشان وبو اشلردن سرکردان اولور همان جان باشنه
صچریوب شهر دیدآره عزم ایدر وبی قرار اولوب حضور
چین پری رخساره دک کدر نظم بولر اوغنچهٔ نازاو یخوسنده •
سوزلمش کوزلری بازایخوسنده نثر صبا وش لطافن آچوب
صوکبی آهسته پاینه رواورر وخاک خدمته چهره سورب سایه
دآرقارشو سنده طورر چونکم او دلبر شمس خاورکبی خواب
کاهندن سرقالدرب خیالنا موری کورر دم بسته آیینه
چهره سندن زنکار کدر وغبار خطر مشاهده ایدوب بسبن
استنشار بیورر خیال داخی دلک غیرله حالندن وقصر وصالده

اتصاللندن خبر ویرب ایدرکه ای افتاب جهان سوز شول
چراغ دلفروزکه نور حدقهٔ صحبتك ونور حدیقهٔ عشرتك
ایدی واول نوباوهٔ برك غنچهٔ کلشن صفا وثمرهٔ شجرهٔ
وفادی حالیا غیرك بزمنده کل کبی خندان وآخرك مجلسنده
شمع صفت تاباندر وقتی کیم چین پری پیکر بو مخالف خبری
اشتدی تمام اندم قصر وصاله دك عزم اتدی کلوب کوردی که
دل غیرله برجامه خوابده هم آغوش ونظر برطرفده مست و
مدهوش یاتور تمام اندم ثنی اختیار بر آه اتدی کریبان
صبرنی کل کبی چاك اتدی کندودن کتدی چون چنکا وازینی
غیرك قولاغنه کردی بلدی که تیر تزویری نشانه ایردی خوف
هراسدن بغرینی خوناب وبام جوسقدن کندوی خندقه پرتاب
اتدی المختال خاین والخاین خایف پس حسن بانو خشم
ایدوب بیوردی دل بر داغی باغدن سوردلر وشول وادی
بی تاب که او زندان عتاب دیرلردی انده حبس ایدوب
بندکران اوردلر

صفت شتا وحالت سرما ورفتن غیر جا دوپیش رقیب حال یا حبیب

مکر بر کون آثار زمهریله صحن اثیر صرح ممرد من قواریر اولمشدی
وبهردار ودیار قلب شتا یله کلشن قلیل آسا صورت بحره
موسی کوستر مشدی اوستاد حداد باد لجین مایه انعقاد ویرب
روس میقا دده وکوس مها دده پولاد نهاد اوتاد شداد
دوزردی وصن هوانك انفاسی برودتده اعجاز داودی
واردی که جلو دخذ ود رو دده وحدود طوداخدود ددهٔ جلید
برودتدن آیینهٔ اسکندر وزجاج تر بغلوردی • نظم
زمین اورس اولمشیدی آب پولاد • صوق آهن دوکردی باد حداد •
نثر کویا لیل ونهار زبان روزکار بو بیتی تکرار ادردی نظم
لبس البحار من الجلید جلودا • وکسا القفار من البرود برودا •
نثر کویا منفخ نفخهٔ مسیحا یدی که آز زمرده واخکر افسردی
هر نفسده احیا ایدردی نافهٔ زمین پنبهٔ برف ایچنده خفیه
وغزالهٔ چرخ برین سنجاب سحاب التنده خفته ادی نظم
ادب سرما اللندن یافه سی چاك • زمان باشینه صچقو استدی خاك •
یوز اوروب باد کبی تیر وبجره • قرا یردن نشان بولمادی زره •
نثر بلغم برودت عالمه شویله تاثیر وسرایت اتمشدی که سحابه

لقوه وآفتابه رعشه عارض اولوب بنوک تنی در اضطراب
وانک دهنی پر لعاب ایدی **نظم** چنارنجه سی کبی کدردی باده همین
الن چقرسه یکیدن محاذات زمین فلک کوکره مشدی آفتاب دترردی
کیردی قاقم وسنجابه اکرچه چرخ برین **نثر** کمان آسماندن تیر باران نوازل
قضا وقدر کبی کوزاجدرمیوب اولقدر ریغردی که **نظم**
سراسر غرق دی پولاده غبرا زره کیمشدی ماهی کبی دریا
نثر یاخود مواد نشو ونما فواده غبراده کرمیت هوا وسورتی
کرمادن متحرق اولمشدی که طبیب سرما وحکیم شتا کلاب وکافورله
تعدیل مزاج وتسکین حرارت ایچون علاج ایدردی **نظم**
سو دایه کی خشک دماغیدی جوان پیر تر طبع دورر شمدی نباتات ولی پیر
نثر فکر دقیق اولوا الالباب اسباب آسمان حالندن اضطرابده ودور
زمان ملالندن انقلابده ایدی که کوه وصحرا وصحن غبرا بو قدر دقیق
سنه حسابله مملو ایکن نه قرص آفتاب پیدا ونه کرده ماهتاب هویدا
ایدی **نظم** شمع زرین فلکدن کمسه کورمزدی اثر شویله طمتمشدی
هوا یوزن کمش پروانه لر **نثر** هر دار ودیار بو پسروده لاویز له
ترنم وبو بیت طرب انکیزی تکلم ایدردی **نظم**

خیاط فلک بجدی براق جامه ژنده حلاج مواد دون کون اتر پنبه سن ایکن
نثر صحن فصل بهاردی که عقده کشای باد صبا هر سنک خارا
وهر سرخار خارزده سیمین شکوفه لر آچردی وکویا دور نیسان
ایدی که دست هوا دامن سحابدن هر پای شاخسار وصحراو
کوهساره آغ انجولردوکوب صاچردی **نظم**
کوک دکز دربولت صدف طلو در شمدی هر یر بودرله طولو در
نظم دیکر پنبه زار برف تخمی در که چرخ پیره زن
کوه وصحرایه صاچر طوطه یرینه روز وشب **نثر** القصه بونک کبی
یوم شدید ووقت حدید ایچنده غیر بلید مانند برید **دیار کسانه**
دک جان اتدی وازمدتده **رقیب** عنیدک حضورنه یتدی
پس حسن ودلک معاشرتن وقصر وصالده اتدکلری صحبتن
حکایت ایلدی رقیب داخی روان ودوان مدهوش وبیجان
سروب شهر دیداره کلدی ودلک زندان عتابده محبوس
ایدوکن بلوب خبر آلدی زندانه کلوب دلی نظر وتلبس ایله کرفتار
ودرد وغمله دلفکار بولدی نظر ودله انواع ازالر واصناف
بلالر ایلیوب قید وبندله الوب دیارنه کتدی چونکم بو قهر و

زهرله اول دیونڭ مهرشهرنه تیدی حصار سكسارك قوندە
بریهٔ فراق دیرلردی بر صحرای محنت فرسای واردی كه درونی
وادی دوزخ كبی پر خار و مار و برونی روزن كلخن كبی دود و
بخاردی **نظم** یولی پر كرد كردی وحشت انكیز
كلی چون خار و خاری خنجر تیز **نثر** بر سنكپستان جان ستاندی
سموم و غموم ملە اودلره یانمش و بریان اولمش بادیه كه سوادی سهول
و دمو علە قانلره بویانمشدی **قطعه** نه مرغ انده بولوردی قطرهٔ آب
نه وحش انك دوتردی نغمهٔ تاب یوغیدی انده جنبنده مسكر باد
اوداخی آتش سمیله پر تاب **نثر** و او دیار رنینڭ دیارك میاننده
سیاه مرمردن یاپیلمش راه و در بر حصار زندان پیكر واردی
قلعهٔ هجران نام بروج فلك عروجی نسر و بومه و غراب
شومه مقامدی دل نامور اول قلعه ده محبوس و امیدنجاتدن
فارغ و مایوس ایدی

كرفتار شدن دل در قلعهٔ هجران و فرستادن نامه پیش بدیع الزمان

وقتی كم دل نامدار حصار هجرانده كرفتار اولدی بر كون نظم نامور
ایتدی ای رفیق و شفیق و ای جانم كبی دریای حیرتده غرق كوردكمی
بو چرخ غدار و دور مكار بنی نه كناهه نه ایتدی و یار نكین
دل بن زارونی حاصله بو نجه آزار ایلیوب پنجه‌ی زارلق و
جفاكارلق كوستردی عزم وصلته وصلت و بزم قربته
رخصت بولمشكن دیار فرقته و دار محنته صلوب بو حبس ملاك
و قفص هولناكه دوشردی لاجرم حیران و دم بسته و نالان
و دلخسته اول طلعت چون مشكاتدن دور و اول ذات قلكی
الصفاتدن مهجور تنكنای حسرت و جای درد و حیرتده دور
پر جور بد طورالذن زهر و قهر دهری نوش ایدوب جان
ویرورم در **نظم** بو درد و حسرتیله اولم كیب بن غریب
وصل نكار و مقصد اقصی یه ایرمدن
محنت بریه سنده اولم كیب ای دریغ
سعی طواف كعبهٔ علیایه ایرمدن **نثر** نظم ایتدی ای شاه
دوربین و ای پادشاه كزین اكر حمات اولمسه حیاتك قدری
معلوم و اكر علت اولمسه صحتك شكری مفهوم اولمزدی كلك
عزتن خار و مالك قیمتن مار ارتر و قحط و رخا توامان و خنده
و بكا فراقدن در هر غیم و غمك بر انجلاسی و هر آب مكدرك

آخری صفا اولور مصرع فانّ الیسر بالعسر • وانّ التمر من سر

نثر وهم دوستک اعراضی اعراض وانقباضی انقراض اکلمق
اولمزکه جور دلدارا انقطاعی مستعقب وغدر یارا امتناعی مستوجب
دکولدر نظم نیی وفالقدن دکلدر زجر وقهر خشم یارا مقتضای
عز وناز وخند ره نه که وار نثر خصوصا دلبر سلیم الفؤاد وپاک
مستقیم الاعتقاد ما بیننده اولان مکر وتزویره واقف وغدر و
تحقیری کاشف اولمامشدر اکر بر نامهٔ دلاویز وبر رقعهٔ شور
انکیز در دوملتفی البال وحیلهٔ غیر بد فعالی اشمام ایده سن امید
درکه روح مجروحکه اول طبیب دل جاندن دوا وسینهٔ مشروحکه
اول حبیب انس وجاندن شفا ایرشه اکر حکم ذرهٔ بی سر وپادن
ذکاء عالی مقامه ارسال پیام ترک ادبدر وقطرهٔ بی نشو ونمادن
دریای صاحب احتشامه ایصال کلام عجب درکن دوستک موائد
انعامی عام وعوائد التیامی تام وبساط لطف ومروت نها
ده مبسوط وعلاقهٔ مهر ومحبت ذاتنده مربوط در نظم

انمز کریم اولنلر باب رجای مسدود • قلمز رحیم اولنلر اهل نیازی مردود •
جم قدر اولنلر ایلر مورک کلامن اصغا • محمود اولانک اولور افعالی جمله محمود

نثر وقتی کم دل کرفتار نظر غمخواردن بو خوش اشارتی ودلکش
بشارتی دکلدی مصراع همان لحظه همان ساعت تمام اندم •
نثر مژکان خون آلوددن قلم ومقلهٔ چشمنک دمع مهراقن و
دم پر احتراقن مداد ایلیوب وصفحهٔ سینه سندن بر خونین طبق
وبیاض دیده سندن بر رنکین ورق کسوب اول جان وجهانه
ودلستان زمانه بو رسمه نامه رقم قلدی ••

صورت نامهٔ دلبر چین پریی شمایل

فنون ازهار دعوات اخلاص لطاف وشجون اثمار خدمات
اختصاص صحاف که مثال کلستان باغ جنان ومانند بوستان
جنان اهل عرفان تند باد خزان ریا وتحریف ازادن مصون و
محزوندر انواع سوز ونیاز واصناف دردکدازکاه صحایف
اطناب وایجاز وکاه صفایح حقیقت ومجازده قوافل شمال وصبا ایله
که مروح قلوب سوختکان درو راحل صباح ومساد لیله که مفرح خاطر
دلخستکان در اول ملازمان آستان فلک نشانه که منزلکاه راستاندر
واول خادمان درکاه جهان پناهه که ملاذ انس وجاندر ابلاغ واهدا
وارسال واجرا اتمکدن صکره معروض ضمیر منیر خورشید نظیره که مرآت

ذات وصفات الهی وجام جهان نمای ارنا الاشیاء کما هی اولدر
ای قطب آسمان رفعت وی مهر دوران عزت ای کیوان اوج
جمال وی بهرام برج جلال ای مشتری خانهٔ سعادت وی مجلس
عشرت ای ماه عطارد فطنت وی نجم راه هدایت که کرهٔ عالم
چوکان طرهٔ پریشان ومشک افشان دکک هر تار عنبر بارنک
خم چوکان ارتمنده برکوی سپهر کرد اندر ومحدب فلک اعظم
مقعر آشیان زنخدان نه غور روآسمان دورکدن برحلقه کبی
نشاندر زلف مقرنس اسا که اوج فرق فرقدسایکدن
حضیض پای جهان پیمایه که پایل ورص جامع حسن فلک محراب ابروسایکدر
برقندیل مشکین رسن ویا برآویزهٔ دلاویز پرشکن درکه اوج آسماندن
نازلدر نظم بکزدن قوس النهاری قشلرک محرابنه
برج عقربدر دیلر صچلرک قلابنه کن کبی آفاقه حسنک ارتفاعن عرض ایدن
عنکبوتی پرده نثر هر دل که ذنب سوی مرغول
مارکردار که حلقه وار تشبث ایده راس سعادته ایرشور وهر حلقه
دایرهٔ عذار تابدارکی هاله وش مدار قبله ذروهٔ دولته تیشور
مقوس برولرو که لوحهٔ جبهه کدن نباکوشک حلقه لرنه دک

بولر

پیوسته بر ذات الکرسی درکه دو عالم نقشی انده هویدا مقرنس
کیسولرک که افق عارضک بیتمنده بسته دربز فلک البروج درکه
اوج شرفده پیدا نظم الٰلک وقاشنک یوزک کوربنجه منجم دیدی
ان شمسا فی هلال تحت بدر قد بدا نثر خط استواء قاشنکبوتان طلعتک
التنده کوزلر یکزر یا سمت قبله ویا معدل النهاردر لرعقدهٔ
خال مشکینکی اول رخشان جبینک اوستنده مشاهده ایدنلر
همانا یا نجم کرفته یا قطب سعادت مداردر نظم
نه مصحف دریوزک بو نقطه نیدر یه کون یوزنده انجم عقده سیدر
نثر نه نجوم اصحابنک خرده دانلری دهانک عقده سندن بر ذره
چه راز اچه بلور ونه سایر علوم اربابنک نکته دانلری میانک
دقیقه سندن قلچه حکم ایچه بلور نقطه خیال وهمی وفرض فکردر بو
سر مودر یه وهمی نقطه دربو نه وهم ایرشدی اوکا دقتیله
نه بولدی بوکه عقل خرده دان یول والحاصل بو حسن جهان آراکه
آفتاب عالم کبی جاوی عالمی دوتمشدر وپرتو عکسی ثوابت
مشارق ومغارب لعبلری اوتمشدر نقطهٔ عقل ووهم اوکا حاوی
دکلدر و نیر اعظم که اوکا اکلیل وسعود مقدم اولمشدر

ارتفاع درجاتنك ادنی منزله سنه مساوی دکلدر بن سیه
روز و مستمند و جکرسوز چون سپندی غبار خاکسار و ذره
نه مقدار رکه جمال باکمال شعاعنوک وصالی هواسنده پرافکن
و نوال بی ظلالی فروغنک خیالی صفاسنده فارغ البال سیران
ایدرکن بر سحاب بی آب و پرتاب و ظلمت تابک احتجابی
مکری واسطه سیله اول عنایت سندی ستاره مسنداذ نکلدن دور
اتدی و بر سایه بی مایه و فرومایه نک انتقاب عذرنده
سببیله اول عزت آشنایی آستانه ءبی مرقد ایلمکدن مهجور ایلدی

نظم بیلیرم کو نکده عمدن هر کون آه اکسک دکل
آدمیلک درشتها قولدن کناه اکسک دکل
ینجه بخشتم آغره یانکجه کم زلفک کبی
حالمی کج اکلدر بر روسیاه اکسک دکل نثر حق علیمدر که
وکفی به شهیدا هر سوء ظن که بونی کناهقنده فهم
اولندی و هر کج خیال که بو بنده ء بی اشتباه خصوصنده وهمه
کلدی خلاف حقیقت حال و عکس قضیه ء ما فی البالدر نظم
بو یک حقی که شمشادار مدر لبک حقی که خرای حرم در

جمالک حقی کم کلدن طبقدر صفا مرآتی در مصباح حقدر
شو زلفک حقی کیم بو نیم بغیدر شو باشم حقی کیم خمرا رمغیدر
شو آهم حقی کیم یاقر فلکلر شو نالم حقی کم اکلر ملکلر
شو عشقک حقی کم جاندن اولودر شو دردک حقی کم جانلر طولودر
غمک حقی که قوت جان و دلدر دمک حقی که نا راب کلدر
شو دیدم حقی کم دریای دمدر شو سینم حقی کم پرداغ غمدر
اکر حور و ملک عرض اتسه دیدار برینه جان و دل اولمز خریدار
که طوتدم مهرالیله دامنک بر اکر بیک پاره اولسم اتمزم ترک

نثر بل فرض که بن مستمند بونجه عصیانده و اکی الم قانده
بولندی نظم بنده جرمینه اعتراف اتدی
قانی ای خواجه کرم عفوک نظم طوت بکون جوریله اولدردک قمو عاشقلری
نیلپک تتسک کرکدر دلبرا فردای کور نثر مع هذا مقصود
بو حکایتدن اظهار شکایت و مراد بو اطالندن عرض ملالت
دکلدر بلکه صورت تکلف در عذر تقصیر ایچون و نوع تحمل
در دفع خجالت و تشویر ایچون یعنی بو شکسته دلک که بال
همتی رشته ء علایق مختلفه بسته در و بو فرومانده ء آب و

کلک که قدم عزیمتی سنک لاخ عوایق صجرتده شکسته درعفو شاهی
وفضل پادشاهی حال تباهمنه مقارن وجان پرکناهنه معاون اولوب
لطف عقده کشاسندن خلاصهٔ نمت وکرم بشارتنماسندن
نجاته اشارت بیوره والا مقرردرکه بونیران حسرت وفراق
حریقی وعمان حیرت واشتیاق غریقی بوزندان محنت وغادهجران
وحشت وبلاده زار ودلفکار منزار شده وزارله عن قریب
تنها وغریب هلاک اولسه در نظم اکر وارلیسه بن مسکینه درمان
دمیدرکه اولدی بغوم دردله قان نثر اکرچه حکم بو املک حصولی
بن شیئی حاصلک حوصله سندن بیروندر مرادک وصولی
بن بی دلک مرتبه سندن افزوندر لکن خورشید درخشان
نورافشان که جمال جهانتابی وفروغ شرف ضیابی عالم عینته
عیانکن برتو دامننک حرقه ادبارنه طوغسه خلقت پاکنه و
طلعت تابناکنه نه نقصان کلور وباران پراحسان وکرم الشانکه
طبع زخاری ودست کهرباری افاق چنده برسوخته خرمنک
کشت زارنه یاغسه انعام عامنه وفیض تامنه نه زیان اولور نظم
صدف سمع قبوله تولهٔ برقطره سوزم ایرشوب دُرّ کرانمایه کبی بولسه شرف

نثر باقی قصهٔ غصهٔ غم فراقک تقریری وحکایت شکایت
الم واشتیاقک تحریری چون میسور قلم یکسور اللسان و
مقدور زبان قاصر البیان دکلدر رسمین بو بابده اطناب عند الناس
ارباب عاداتک واصحاب مراسلاتک مغاوضاتنه
قیاس منظنهٔ مبالغه وطمطراق ومُوهم مراغوه واغراقدر
همان ظل عالی مد الایام واللیالی پیوسته ومتوالی ممدود باد
بالنون والصاد وبالنبی واله الکرام علیه وعلیهم التحیة والسلام

اوردن خیال نامهٔ دل راچین جمال وجواب دلدار
بانواع لطف واعتذار

القصه چون اول فراق بالعذر والندامه خامهٔ مشکین جامه یله باتمام
بیاضه مفتول طومار غنچه کردارنه رک جاندن بررشتهٔ خونین
طولایب حمامهٔ خیال شب رو وشمال دوله اول شمع جمال خورشید
پرتودن یکا کوندرلدی پس خیال صبا رفتار داخی پری وار طی
مکان ومنازل وقطع زمان مراحل ادب تمامندم شاد وخرم دیار
دلدآره یعنی شهر دیداره ایرشدی اولا دایهٔ چین سرافرازله
اعنی ناز دلنوازله بولشدی دل پرنیازک اول قعهٔ سوز وکدازک

مفهومنی عرض ایلدی نیاز ایتدی ای خیال مختال وای ساحر
مکروآل مکرچشن مابینده اولان انفعالی وحال با ملالی بیلمز
میسن دوتا لم که بو نامۀ فرخنده احوال وطومار خجسته فال سحر
تأثیر سحر حلال وعذوبتده ماء زلال در حسن صاحب جماله اینی
عرض ایلمک بیهوده خیال بلکه محال در **نظم**

دل خوبان کوزیکبی در • نیز اوددر اکرچه صوکبی در •
درشت اولدقده بر رخشان گهر در • سراپا یا صنجق نیشتر در **نثر**

وقتی کم خیال غمخوار زنازجفاکاردن بویله یوز کوردی همان دم **وفا**
بانوی خرّم خدمتنه یوز آوردی وفا ایتدی ای یار مشفق
وای غمخوار محق اشتباه یوقدر که دل عذرخواه بو باده بیگناه در
وضمیر منیر چشن جهانگیره داخی بو معنیدن آگاه در قرائنیله حسب
حالی معلوم ودلائلیله مکروآلی مفهوم اولمشدر امّا مقتضای سطوت
شاهی وتقاضای صولت پادشاهی که صورت انقباض وسیمای
اعراض گوستررتوقّع اولنور که بو تضرّع اوکنده مقبول وامید درکه
بو تفجّع حضورنده معقول دوتله پس وفابانو خیال جادوکی چشن
پری رخسارک خدمتنه القوب دعای دولت وثنا رفعت ایتدی واوقدی

ونزار نیازذلیتلکی وانکسار شکستکی بزله دلک نامه سن حسن
نظرنده قودی **نظم** دد یکم حضرتکدن اولدر امید •

صمایوب خاطرین بن بنده سینک • کتوره خاکدن بو دل شکستی
یوجلده قدرنی افکنده سینک **نثر** چون چشن سرافراز وفای
دلنوازدن بو تضرّع ونیازی کوردی بیک درلو عزّ ونازله
اول طومار سوز وکدازی صنوبر یردن کتوردی پس افسر
ابتدادن خلخال انتهایه دکین اول نامۀ بلاغت طرازه واول خامۀ
فصاحت پردازه نظر قلدی کوردی که عبارت لطیفله بر رقعۀ
درشریف وموزون وسراسر جواهر آبدار ولآلی تابدارله
مشحون مضمون میمون وفحوای پرفسونده کاه بی دادلقدن
فریاد وکاه سنی کناه لقدن قیمل یاد اولمش هر عبارتکه انده
دوشمش صاان آتشدن استعارت اولمشدر شویله سوز وهر
حرف که بیانه کلمش گویا آفتابه ظرف اولمش شورسیمه دل افروز
والحاصل نکارک اول کلمات آتش بارندن دلی سوزان اولوب
الله برخامۀ سحربیان الدی **نظم** بو رسمه خامه مرغ مار کردار •

تنی یاقوت در منقاری پرقار • دهانی چشمۀ کافور درصاان •

ینورلیکن دلندن قیر وقطران   همیشه مشک دریاسنده غواص

مدامی صحن کافورا چره رقاص   ظریف ونکته دان یا زنی دل

حریف وخرده دان مرد کامل   صریر نغمه دم ساز ودلسوز

کوزی شلونکون سار وسیه روز **نثر** چون حسن سرافراز وفای

دلنوازدن بو تضرع ونیازی کوردی بیک در لو غزو نازله اول

طومار سوز وکدازی معلوم ادنب مماندم حبیب طراز کلامی وطوق

پرواز مرامی در رضایع معنوی برله پیراسته وکهر بدایع مثنوی برله

اراسته ادوب دل مستهامه اعطای قدر وعذر غدرایچون برنامهٔ

دلنواز وبر رقعهٔ غم پرداز یازوب خیال مختالک النه وردی

جواب نامهٔ نکارین بدل کرفتار غمکین

جواهر زواهر حسن عبارات ولالی متلالی لطف واستعارات که

کلک مسکبار وقلم کوهر نثار وسیله سیله اظهار ورشتهٔ

اشتهارده صورت انتظام بولمشدر زیور جمال نامهٔ فصاحت

شعار وحلیهٔ کمال رقعهٔ بلاغت دثار اولوب ایرشدی مدام درهٔ

التاج امراء الکلام وواسطهٔ قلادهٔ لیالی وایام بلکه سبحهٔ مسطع

وقطان محافل انس ورابطهٔ مجامع سکان صوامع قدس اولمقدن

خالی اولمسون **نظم** نه کوهر بری بر درّ مکنون

بلاغت کنجنک درجنده مخزون   نجه در هر بری بر نجم دری

که نورندن جمال دهر مفتون **نثر** اعنی اول ذات فلک سمات

ملک صفات مطلع انوار حکم منبع اسرار شیم ثمرهٔ شجرهٔ طیبهٔ

ذریه بعضها من بعض صاحب لوای کرامت جعلنا کم خلائف

فی الارض خداوندکار خواص نوع انسان خدایکان عوالم فضل

احسان محیط الفضل والافضال محط رحل قوافل آمال کنجینهٔ کهر

معانی غیب وآیینهٔ صور امانی غیب قبلهٔ حاجات انام

وکعبهٔ مناجات خواص وعوام یوسف مصر جامع خلافت سلیمان

سریر ملک ولایت دیباچهٔ صحیفهٔ مردانکی وصدر جریدهٔ فرزا

نکی نور حدقهٔ دولت ونور حدیقهٔ سعادت نهال کلستان

جهانداری بوستان بختیاری نکین خاتم فتوت کوهر کان مروت

کریم النسب شریف الحسب الفائز بالقدح المعلی من اقداح المجد و

الکرم المتحلی بحلی مکارم الاخلاق ومحاسن الشیم ذی الطبع

الوقاد والذهن النقاد صاحب الحدس والفراسة صاحب ارباب

الفطنة والکیاسة جامع فنون الفضایل المبعوث بحسن الشمایل

وکریم الخصایل مستحوی المواهب والمفاخر مستجمع المناقب
والمآثر ذی الطول الباذخ والعز الشامخ المختص باللطف الجلی
من حضرت الملک العلی لا زال شموس اقباله طالعةً من مطالع
السموات السرمدیه وکواکب افضاله مشرقةً من مشارق
العشایات الابدیه ما غلب الشمس وغاب الغیب واقبل الصبح
وولی اللوکب غب اتحاف تحف التحیات والطیبات
المتنالیات التی حروفها منشبنةٌ عن الصحیح الوداد واثر اهداء
طرف التسلیمات الدایبات المتوالیات التی ابنیته مزیدا
تها مشتقةً عن مجردات ضیع خلوص الاعتقاد معتلةٌ بتضاعف
الاخلاص ومستنبطة عن مصادر الاختصاص مقرونةٌ بامثلة
الشوق والغرام ملفوفةٌ بالبنیة العز والاحتشام رای جهان
آرای ضمایر کشایه مخفی دکلدرکه هر باز هوایی بازوی پادشاهی
قوت کلبهٔ روشنایی اخیا رایده اکرانک مخلب شکاری
ویر منقاری تیغ جفا ومقراض بلا ایله قطع اولنه عجب اولمزمی
مرغ زیرک که دام عنایه وکام اژدهایه کند والیله دوشه
فغان وفریادی وناله‌سنی دادی کیمدن ایده‌رمین دانا

اولدرکه دام دانه دن وشستی لقمه دن مقدم فکر ایلیه لکن
اذا جاء القضا ضاق الفضادر بو داخی حد سله مبین وقیاسله
مبرهن اولمشدرکه هر مرادک اولی که معقود اولا علامت
فتح مقصوددرکه عسی ان تکرهوا شیئا وهو خیر لکم بو قضیه دلیل
محموددر بلکه هر کرفتار وبند عاقله نصح وپنددر وهر الم وکزند
کامله مفید وسودمنددر ومردم زکی یاننده هر زیان زیرکی
وهر درد وعنا عارف فلک محکی درخردمند اولدرکه جهان غمندن
خاطرن پریشان وصفادمندن کوکلن خندان اتمیه نظم
عاقل اول کمسه که هر حاله • شکر ادب حقه اتکا ایلر •
جاهل اولدرکه غرق نعمت ایکن • ینه ربندن اشتکا ایلر •
نثر پس ای دل صاحب خرم فاصبر کما صبر اولوا العزم که بو
تنکنای غمدن خلاص صبر ایله‌در بو جای المدن رهایی جانه جبر ایله اولور
چون صبر وهمت بر یرده مقصود اولا بو ایکی مقدمه‌نک
نتیجه‌سی حصول مقصود اولا که • التانی من الرحمن • والعجلة
من الشیطان نظم منزلک چاه اولدیسه ای ماه کنعان غم یمه
بر کون اولور سین سریر مصره سلطان غم یمه ••

بد دل اولمه ای دل غم دیده حالک خوش اولر •
• ای سرشیدا بولورسن بینه سامان غم یمه •
بو بیابانه چو کعبه شوقنه اوردک قدم •
• سرزنشلر کرایده خار مغیلان غم یمه •
عالمی سیل فنا آلورسه ای دل پر تشر •
• چون سکا نوح اولدی کشتیبان طوفان غم یمه •
پر خطر درکرچه راه عشق و منزل کی بعید •
• هیچ بریول یوق کا وکا اولمایه پایان غم یمه •
دور کردون کرایکی کون اولمدیسه برمراد •
• بر قراره دایم اولمز کار دوران غم یمه •
قهر هجر اینله کیسه وصل دلبردن امید •
• پرده عیب اچره وار در لطف پنهان غم یمه
نثر همان آن و آهب الامال نیی زوال ولایزال مجاری
احوال بر منهج استقامت واقع کرداناد و درازی عز و اقبال
ازمطلع سعادت و کرامت لامع و ممکن نزار حقیقت و رب
بمقصود آکاه کناد و دست ارغون های نیی بود کوتاه والسلام

والاکرام

والاکرام آمدن نامه چین تا جدار بدل کرفتار مکتوبکم بر کیجه
کم صحن آسمانده شمع سعادت اویانمش و قندیل بشارت
یانمشدی و سواد شام بیاض صبح بام کبی عین عالمه ماده
نور و مایه سرور اولمشدی نامه روز پر نور دست
شب دیجورله دور لمشدی و طومار نهار اوستنه خاتم
لیله تارله ختام اورلمشدی اول هیکل کردون عز و اقبالی
یعنی نامه چین صاحب جمالی خیال طایر فرخنده فال پر و بال
شرف ظلالنده بسته زندان رقیبه کاوب زندانه نظر
ایدب و دل لبیبک حضورنه کتوردی چونکم دل ضعیف
اول رقعه شریفی و نامه لطیفی اوپب اللہ الدی نظم
اوپب دولت کبی بر سر ادندی • ایاغی توزینی افسر ادندی •
بصوب بغرینه جانی کبی آنی • جمالن کل کبی دفتر ادندی •
نثر صحن بنده مشتهامه خواجه سندن عتق نامه ویا واله
عرصاته اسماندن برات حسنات ویا اسیر جحیمه حضرت
رحیمدن خط نجات کلدی صفادن سماع ایدوب بو شعر
دلا ویزله ترنم و بو نظم شوق انکیزله تکلم اتدی نظم

نامه کم جاندن کلور منشور اقبالم در اول •
• مُهر مهری لوح دلده نقش امالم در اول •
بن قرا یازولیه کوندردوکن خط ضمکوزر •
• یاره معلوم اولدی یوزکز صورت حالم در اول •

نثر چون اول طورمار غنچه کرداری صبا آوار آجدی مماندم نظر کو هر بار اوستنه برکیسه لعل آبدار و بر کاسه لولوی شا هوار صاجدی دل مفتون کوردی بر درج لطیف و موزوندر که درج کهر مکنوندن افزون و صفحهٔ صادف شال دُرَرِ عذرا ابکار افکار ربر شوقله مشحون

نظم

بیاض صفحه سی چون روی دلبر • سواد نقطه سی خال معنبر •
نظام نظمی ترتیب حروفی • خط مشکین و کیسوی مجو هر •

نثر مطلع ملمعدن مقطع مصنفنه دک هر بیت و مصرعده اِنَّ مِنَ الشِّعرِ لَحِکمَةٌ خواسنجه هزار آرا انواع انوار بدایع طالع وَاِنَّ مِنَ البَیانِ لَسِحراً مقتضاسنجه بی شمار اثار رضایع لامع هر سطرنده شطر لطافت و هر نقطنده لطف و ملاحت هر هر فنک اشارتی فرح جان و هر خطنک صورتی خط جان

دلنواز

قطعه صفحهٔ خدنده خط مشکبارن درکورن •
• صحن کافوراچره تمش عنبر سرشت •
• کورپه بر بتین قصورن عُذْنکِ اکلر حور عین •
نسخ اولور عرض اتسه حسنن نسخهٔ اردبهشت •

نثر والحاصل نهان بنیان کوهر نشان و رقم قلم عنبر افشانله اول عذار حور کبی صحیفهٔ نور اوزره اولقدر لطایف تحریر و معارف تصویر اولنمشدر که واصفان دیباچهٔ حسن و ملاحت توصیفنده دم بسته اولوب دوات کبی قلم انکشتی دهاننده حیرتدن قلوردی و معارفان رسالهٔ لطف و فصاحت تعریفنده دلخسته دوشوب خامه صفت زبانی خجلتدن شکسته اولوردی القصه چون دل کرفتار بو بنده نوازلغی و غم پرداز لغی اول خطاب مستطابک اچنده بو عتاب آمیز جوابلری کوردی سروزندن اول کلخن غنا کلشن صفا و اول زندان غم کلستان ارم اولدی و دلبرک اشارت بشارت نما و عبارت مسرت فزاسندن فهم اتدی که بو املک حصولی مقدمهٔ صبر و همتنه مبنیدر و بو مقصودک

وصولی انلردن مقارنت ومعاونته متمنی خیال ایدیے
ای خاطر حزینک انیسی ودل غمکینمک جلیسی بال همّتی آچوب
همای سعادت کبی اوچوب صبر دلاوری بولمق کرک سن و همّت
تاجوردن یکا اوکا رهبر اولمق کرک سن ونیم احوال پرملالمی
اول روشن ضمیره تقریر وغصّهٔ ما فی البالمی تقریر وتطمیر آنی
خبیر آتمک کرک سن خیال اتیدی چون شاه مرداندن اما اوله خیال
شبرو بویولده مانند عمرو اوله بس زمین بوسه ویروب
صبر ودلاورک طلبنده طواف اماکن وبیّاح مساکن اولدی
یافتن صبر دلاور را در زاویهٔ قناعت وغنیمت کردن صبر تسبیر همّت
راوی ایدر اول وقت کم سپاه یونان شکسته وعقل ودل
زلف پریشان النده بسته اولدی ناچار صبر نامدار میدان
معارضدن فرار اتمشدی واقصای دیار عقله دک کتمشدی
مکر کم صبر دلاورک بر درویش سیرت وزاهد سریرت
برادری واردی سرحدّ مملکت عقل تاجورده توکّل نام برلنکر
بهشت پیکرده جهاندن فراغت وانس جاندن عزلت اختیار
ایدوب اوتورمشدی آدنه شیخ قناعت درلردی صورتده

کدا ومعنی ده پادشاه ایدی توقّع النی کمیه کشاده وتذلّل
النی خلق اوکنده کشاده اتمش دکولدی صبر پر احترام اول لنکرده
بر کوشه ده مقام وقونداشی قناعتک یاننده آرام وقرار
اتمشدی نظم هر که غم کنجده بولمشدر قناعت کنجنی
اول کدادن استه همّت کم جهان سلطاندر نثر پس خیال نامور
صبر دلاوردن خبر الوب بادسبکبار روپیک صبا رفتار کبی بر
اد نا مدّتده زاویهٔ قناعته کلدی وصبر دلاورله بولوشب شهریار
دلک قصّهٔ پرغصّه سن حکایت ورقیب دیو پری ریوک
اهانتلرندن شکایت اتدی واتیدی حالیا دل برّیهٔ فراقده
مسجون وسلاسل اغلال الچنده بغری پرخوندر تخت دولتدن
دور وجمال حسن پری طلعتدن مهجور روز وشب کاری
فریاد انین وزاری اولب نظم بریکا محنت بلای رقیب
بریکا فرقت وصال حبیب نثر ملاکه قریب اولمشدر وقتی کیم
صبر دلاور بو خبر جکرسوزی اشتدی صبر وقراری الندن کیتدی
واتیدی عقل ودلک ذمّتمده سوابق نعمتی نامحدود وحقوق
منّتی غیر معدوددر انلر بلا ومحنتده بن کوشهٔ قناعتده فراغتده

اولمق مروتدن دور وفتوتدن مهجور در ممانده قدم غربتی
دیار همتده اوردی روزکارله سوروب شهر هدایته
ایردی همت عالیجناب وفتوت نصابله ملاقات ادب
عقل و دلک مزیمتن وسپاه حسنک وعشقک غنیمت وعزیمتن
وبالفعل شهریار دلک قلعهٔ هجرانده محبوس وامید نجات
بلکه رجاء حیاتدن مأیوس اولدوغن وعقل تاجدارک دیار
چین ده زلف پرکین النده کرفتار واول دار غربت ودیار
کربتده کرفتار دوشدوکن اعلام ایلدی همت اتیدی عقل و
دلک استخلاصی بکا چوقدن لازم اولمشدر زیرا نظر عیار
بنم دلالتمله چشمهٔ آب حیوانه یول بولمشدر حقیقتده منبع فساد
واول ارشاد در وبو نا رفتنه ایقاده وتخریب وتعذیب
عباده سبب اولاشهاد در اما الامور مرهونة باوقاتها
سنوک قدومک بهانه سیله دیار عشقه عزم وعقل ودلی
خلاصه حزم ایده یین منتم مقبول وتوقّم حصوله موصول اولا. فهما
واِلّا دیار عشقی سراسر لکدکوب خیل سیل کرد آراد ب
نه حصار سکساری ونه شهر دیداری قویم قطعه

چو نرم لکیله تمدی آتش ناچار یوزک درو ب درشت اول
سمو زلیت اتدی بیجان سن غوصلکی صقله چاروب اول

رفتن همت به پیش بدن عشق لشکرشکن ومکالمهٔ عشق با همت
عالیجناب

القصه همت سرفراز فرّوا غازله وبرنیچه خدم وحشم وحواشی
وهمدم برله عازم دیار عشق جهاندار اولدی مکر کم بوجابنده حسین
پری رخسار داخی وفا بانو تیی اتاسی مهر نامداره خفیة
بو خصوصیچون ارسال اتمشدی وفا بانو داخی اتاسی مهر دلاورله
بولشوب ابتدای قصهٔ انتهای غصه یه دک عرض حال قلمشدی
مهرک بو حاله دلی کیوب دون وکون عقل ودلک خلاصی بابنده
متفکر ورقیب دیوک هلاکی امرنده متحیّر قالمشدی چونکم همت
عالی نژادک قدوم شرف نهادی خبرن اشتدی بحمد الله باری
یارلی قلدی دیوب همت نامداری استقبال اتدی وخانهٔ
سعادت اشیانه سنه قوندروب برنیچه کون انواع ضیافت
واضاف خدمتلر ایلدی واتفاق ایدوب بارکاه جهان
پناهه واول درکاه کردون اشتباهه متوجه اولدیلر چون

عشق جهاندار همتڭ مقدمندن خبردار اولدی نوّاب مملکت
وحجّاب دولتی قارشو کوندروب همّت بلندنامی اکرام واحترام
واعزاز والتیامله الوب سلطان عشقڭ دیوان فلک
ایوانینه کتوردلر عشق عالیجناب داخی همّت کامیابه انڭ
بابنه دک قارشو کلوب محبّت ومصادقه یوزندن مصافحه ومعانقه
واشتیاق وموافقه یولندن مکالمه ومناطقه ایلیوب بربرنڭ
اوستنده همنشین اولور همّت برسلیمانی دیوان وبر
شدّادی ایوان کوردی که بهرام وکیوان وسام ونریمان بامنده
برکمتر پاسبان وپاینده برکمینه دربان وپای سریر عرش
نظیرده زرّین کرسیلر اوستنده مشتری تدبیر وزیرلر صف
صف اوتوررلر وسلطان عشقڭ قفاسنده قات قات
پری طلعت وملک زینت خوبان ختایی وترکان یغمایی
کبی اللرنده قبضهٔ تیغ وخنجر اوروب طوررلر ویریر مبارزلر
ودلیرلر پیل دمان وشیر ژیان کبی نجه لرین ثور زمینه اوروب
شتران مست کبی چوکاورمشلر وقول قول حاجبان خوش
نیک وسرهنکان نهنک آهنک اللرنده موسی وار زرّین

عصالری

عصالری طوتوب طورمشلر نظم صنایسن صحن محشردرنه دیوان
که کورمسه اوندر دیون سلیمان نثر والحاصل همّت یکانه برترتیب
وتزیین زمانه وشاهانه وبر رسم آیین پادشاهانه کوردی که
تعبیر وبیانه کلمز پس پادشاه عشقه دعا وتحسین ومدح و
آفرین ادب مناسبت کلام ومحافظت مقام ایله سوزی
عقل دلفکار ودل کرفتاره التور همّت ایدر ای شاه
عالی نژاد وی پادشاه خرّم زاد که انعام عامڭ زمین وزمانه
شامل واحسانڭ تا مکان انس وجانه واصل در بن کمینهٔ دیرینه
سمع وجمعه شویله دوقنمشدر که خداوندکار اعظم وشهریار مکرّم
اتاڭ حضرت روح معظّم که ربع مسکونه حکومت وثقلینه سلطنت
ایدردی مراد ادندی کم اقالیم سبعه نڭ عجایبن وبرّ وبحرڭ
غرایبن تماشا ایده چونکم دریای محیطه کردی برجزیرهٔ خرّم نهاده
ایردی که فضاسی دلکش وهواسی جانفزا میاهی سلسبیل وکیاهی
زنجبیل احجاری یاقوت اشجاری پرقوت ترابی کافور وسوادی
پرنور نقطه کبی دایره بحرده قرار مدار قطب صفت فلک دوّار
برقرار طلیعتی صحن آسماندن کشاده صن برفلک فلک مثال در که

روی دریاده نهاده جمال بحرده مسکین خاله بکزر سمن زار
اچره دوشمش سایهٔ فرّخ قاله بکزر فصّ فیروزه کبی خاتم دریاده
مرکوز کنج خسروانه کبی طلسم سیمابه مکنون نام پر احترامی جزیرة
العشّاق لم یخلق مثلها فی الآفاق مکرّم اول جایکاه بهشت اشتباه
مالک البحرک دختر چون اختری سیّر بانوی پری زاده تختکاه
ایمش پس سیّر بانوی پری زاد روح عالی نژادک اول مقام
خرّم نهاده قدوم خبرن استماع ادجک کندونک اتراب و احباب
و نوّاب جابجا بیله استقبال ایلدی و سرای خاصنه قوندروب
نیچه ایّام اول مقامده روح تمامه انواع ضیافتلر و اصناف رعا
تیلرله خدمت و اکرام کوستردی سلطان روحه داخی سیّر بانونک
جمله آداب پسندیده و جمیع اطوار حمیده کلدی کوردی که
بر دلارام کل اندامدر که لطف کفتاری شهد و شکردن احلی و
بر حور نورسرشت بهشتدر که حسن رخساری مهری قمردن
اسنی و اعلادر نظم
رخید پرتو نور الهی • که ادراک ایلمز کوز لوکاهی •
سعادت صبحی مصباح هدر • لطافت باغیدر کلدن طبق در •
سوزه کلسه نغز شکر سوزندن • کنش شرمنده در حسنی کلندن •

کورن

کورن کر بکلر صف صف برابر • صنور اولمش برابر ایکی لشکر •
علم قدّی که شمشاد آرمدر • نما ظلّ خضر دل نخل حرمادر •
جهان ایچنده یا جان صورتیدر • یه جان ایچنده ایمان صورتیدر •
اکی قوللراکی دستهٔ سمن در • نهال کل یه شاخ نسترندر •
درخت تازه در کم تازه ایرمش • یه بار میوه در کم تازه ایرمش •
قللرا و جاری زنکین چیچکلر • زهی صنع خدا الله اکبر •

نثر القصّه روح کامکارک اول سرو قد نکارک جمال
جمیلی مجلس آراسته و حسن طلعت دلکشاسنه تمام میل و
محبّتی اولب نچه مدّت انوکله روحانی عیش و عشرت ایلدی
و سن بزم سن دیو هر نفس لطف و ملایمت و عرض محبّت
کوستردی لاجرم کرمیّت نفسدن هماندم نخل مریم کبی رحم
سیّر بانوده بار و نفخ فیه روح الامین سرّ آشکار اولدی
چونکه روح الاعظم اول دیاردن کوچب سایهٔ حمایتی برو
داخی صلدی ایّام و روزکارله و شرف چرخ دوّارله چون
عیسای مجرّد عقل مؤیّد وجوده کلدی چونکه عقل صاحب بخت
مرور ایّام ایله و شهور اعوام ایله سزای تاج تخت اولدی روی

دریادن برنیچه یوز مثال جبال مشحون بالرجال والابطال
سفاین نهنک آهنک وجنک خرچنک چنکله که هر بری جرم
پاینده فلک فلکی ذنک ایلو واجدر کبی سینه لری اوزره
یوررلر وابر سیاه کبی روی دریای یوررلر مرغ تیز رفتار کبی
هوا یوزنده قنت اچوب اوچرلر وباد سبکبار کبی بردم ایچنده
اقلیملری کچرلر شیر ژیان کبی نخچیرخای ونبردشکن فیل دمان کبی
مردم خور وزورمند مردافکن **نظم** اگرچه هر بری صورتده یادر

ولی معنیده بر تیر قضادر * عجب یاکم دلنده تیری قایم *
اتیلور تیر کیبی کندو دایم * یه نقش صورت نون والقلم در *
که اندن لوح دریا پر رقم در * طشنده هر بری سودایی مشرب *

ایچی صفا ایله طولمش لبالب **نثر** والحاصل شول قادرغالر کوکا
لریله **نظم** ایرمش یره دومنلری کوکا نه کیبی * روی زمینی طوته چوزلسه رسنکلری
نثر دیار مغرب زمینه نزول اتدی که بلدان کفر وضلال وظلم
وباله طولمشدی نه اسلامدن بر رایت ونه قرآندن بر آیت
ایرمشدی لشکری ظفر رهبر وانجم پیکرله یوریوب چارسوی کوی
خاکه ودرآوازه فلک الافلاکه ولوله وزلزله برقدی وزار

امنو

آصف رای وامرای صف آرایه بولک بولک لشکرلر قویب
اول دیاری ادنی روزکارده تیغ آتش نظیرله فانزلنا الحدید فیه
بارشی مقتضاسنجه وتیر شهاب میرله فاتبعه شهاب ثاقب
فحواسنجه فتح ادب آواز وتکبیرله چرخ اثیری پرصدا اتدلر معابد اصنامی
مساجد اسلام قلدلر اول تاریخدن برو عقل کریم اول خاندان
قدیمه مر الایام واللیالی حاکم ووالی ایدی وفقیر کم همت نامور
بو قصه تمام اتدی مهردلاور پای تخت عشقه باش اوروب ایدی
ای پادشاه عالی مقام همت بلند نامک هر مقالی مصدق وهر نقلی
محقق در زیرا اول مجلس بهشت نظیرده بن کمینهٔ حقیر سلطان روحله
واول برهان فتوحله بله ایدم واول بزم شرابدار وساقی شیرین
کاروندیم نکته کزار ایدم وحریف باده کسار بن بنده ایدم
هنوز اول نشوهٔ بزم ودم وعشوهٔ عشرت نغم درکه نهادمدن
جوش ودرونمدن خروش ایدر چونکم شهریار عشق بو کلام
خوش عنوانی اصغا اتدی وبو پیام دلکش بیانی یقین بلدی که
عقل تاجور کندونک اوز برادری ایمش وایکیسی داخی بر برجک
اختری وبر درجک کوهری ایمش لاجرم شهریار عقله بو دکلو ازا

اندوکن دن پشیمان و شهزاده دله اولقدر جفا اولدوغندن
پریشان اولدی همان فرمان قضا جریان اوکا منجر اولدیکه
مهر صفدر روارتاب دیار چیندن عقل ناموری کتوره تا کم عمر
ما مضی اولمایچون مسند وزارته اوتره و همت نامدار داخی
حصار سکساره عزم ایدوب دل کرفتاری اول قید کراندن و حبس
زنداندن خلاص ایدوب رقیب کلب نابکاری انک یرنده
سلاسل جبایل و انکالله بند ایدوب قیوب کده ۰

اوردن مهر نامدار عقل تاجداری پیش عشق
شهریاره ونشستن عقل بمسند وزارت وخرمی مملکت

نظم
کلبه وای همت عالی نهاد — کم شنک یانکده حاصل در مراد
بر بوجه پروازلو شهباز تپسن — صید ایچون عنقاره دمساز سن
کم هما کیبی مبارک سایه سن — چرخ طاووسی کبی سم پایه سن
عرش و کرسی صید کاهکدر سنک — ملک غیبی شاه راهکدر سنک
نیتک اعلادر رعرفک شریف — فکرتک اقصی در رخ مکک لطیف
هر نیه صونسک ایر قدرک الی — حل ایدر مشکلی لطفک دلی
سندن اولمزسه اکر لطف و مدد — عقل و دل اولور کرفتار ابد

اول مقید بردم ای مطلوع عنان — حبس غمدن عقل و دل چقسون همان
نثر وقتی که عشق ساطع البرهاندن همت علی الشانه و مهر سعادت
نشانه بو رسمه اشارت ایردی همین ساعت مهر دلاور آنا
آتیک به قبل ان یرتد الیک طرفه دیوب عقل ناموری دیار
چین دن طرفة العین ایچنده سلطان عشقک حضورنه کتوردی
چونکم سلطان عشق قرنداشی عقل تاجداری یاننده کوردی بذامن
فضل رنکنی دیوب بویوردی پس عقل تاجداره اکرام بی
حد و احترام بی عد ایدوب مسند وزارتی و مهارت مملکتی اوکا تسلیم
ایلدی چونکم عقل نامدارک کسوت بختی طراز وزارتله معلوم
و منشور دولتی طغرای آصفیله رقم اولدی امور دنیا و دین
تازه لندی نظام اساس رسم و آیین جدید قوام بولدی عقل نامور
داخی خوش قانون عشق ملک بدنده تا اقصای چین و ختنه
اجرا ایلیوب اصحاب علم و حکم که اساس قواعد دین و سبب نظام
ملک یقین درتمکلر و عزتلر ایلدی نظم
نه در علم و حکمت دل و جانه نور — سرای سراپرده سور و سرور
نثر وارتاب تیغ و قلمله که کشاینده عقده فتح و نصرت و

نكارنده چهره امن وامنيت درعطيه ورعايتلر قلدی

نظم نقب آيينهٔ اسراره ددی اهل حكم ❊ مملكت چهره سنك نوری در تيغ وقلم

نثر وسائر اقوام ملك وملت ورعايای مملكت دخل خزينهٔ

مملكت ونزل سفينهٔ رفاهيت درحمايتلرو محارستلر كوستردی

نظم بويله حل ايلدی نوكتهٔ ارباعقود ❊ زرعدرعين پرو كسب درشنك نقود نشر

هر كوشه ده كه بر اهل هنر اشتدی ايلدی وچكوب رفيع القدر ايتدی

وهر كوچه ده كه بر صاحب كهر فهم ايتدی رغبت كوستروب اهل

فضل درديو صاحب صدر ايلدی وهر يرده كه بر منبع فساد بولدی

ميل ايتميوب سياست قلدی وهر قنده برمجمع عناد طوتدی تأخير

ايتميوب دفعنه مباشرت قلدی نظم ازلدن بودر اتفاق ای همام

رعايت سياست سوزا اولمز تمام نثر والحاصل جمله وضيع وشريف

وقوی وضعيف آسوده ومرفه الحال وآرميده وفارغ البال

اولدلر ديار شهرسور وپر ورله طولدی وچهرهٔ دهر كل كبی

كولدی مزاج عالم اعتدال بولدی وجنی وبنی آدم جمله خوش حال اولدی

كوستادن عشق مهر بالشهر ديدار وهمت رابجانب ديار كسكلا دن رخاص دل كرفتار

وقتی كم جمال عالم آرای عقل صاحب رايه پسند وزارت مكرم

وچهرهٔ مملكت خرم اولدی سلطان عشقدن امر واجب الاتباع اولدی

وحكم جهان مطاع بويله صادر اولدی كه مهر پيك رفتار يمين دم صبا

وار شهر ديداركده وحسنك بكلرن سور وعشرت وسرور بشارات

ايچون جمع ايده وهمت نامدار داخی تأخير ايتميوب ديار بيكپاره

عزم قله ودل كرفتاری خلاص ايدوب شهر ديداره كله تا كم نيه فرمان

شاهی نيجه وارد واشارت پادشاهی نه رسمه عايد اولورسه انوكله

عمل وعقد حل اولنه پس امتثالا للامر السلطانی وانقيادا للحكم الخاقانی

مهر مشتری طلعت برادنی مدتده شهر ديداره ايروب بركلزار بهشت

اثار كنارنده خيمهٔ زرنكار اوروب قوندی ودخترچون اختری وفا

بانوی مه پيكره خبر كوندردی چون وفا بانو اتاسنك قدومی خبرن

استماع ايتدی صفاسندن يرندن طورب سماع ايتدی كلوب پدرنك

جمال منور وزخ چون پدر انورن كوردی عشق عالی مقام ودل وزار

پنهانمدن خبر صوردی مهر خجسته فال چون پری جمالنه بشارات

عز واقبال ايچون كلدوكن اعلام ايلدی وحسب حال هرنه واقع او

لدو ليسه نقير وقطمير بر بر تمام سويلدی ❊ نظم

ددی شمدی كرو يوز طوتدی اقبال ❊ ميسر اولدی مقصود اوكدی احوال ❊

نیه عز و شرف قندیلی یاندی • نیه بزم وصفا شمعی اویاندی •

نثر چونکم وفا بانو بو مسرت افزا خبر دلکشایی اشتدی همان ساعت سروب بشارتله حسن پری طلعتدن یکا عزم اتدی کلوب اول غنچه لبی نرکس کبی سحری سکر خوابده بلکه فراق یاردن بیخود اولب کل کبی آتش تابده بولدی پس وفا بانو دولت کبی اول نکارینک بالینی اوزره کلوب ولطفله کل کبی الینه الوب اوتوردی نظم

ددی ای مهر عالم صبح در طوع • جهانک کون یوزکسوز رونقی یوغ •

اویان ای شمع جمع وبخت ودولت • جهان کلسون ایرشسون جانه سلوت •

نقابک لاله سیرابدن آچ • خمارآلوده چشمک خوابدن آچ •

کربیانک دورر چون مطلع نور • جهانی نوره غرق ایتسه ای کنش طور •

دم شادی وهنکام صفادر • بشارت اولسون ایام وفادر •

کرکدر رخصت ایتمکدن مژده کاتبی • که دولت اولدی بختک همعنانی •

برآمد ای جمال عالم آرایی • کل بخت زخار وخارت ازبای •

نثر چون چین پری روفا بانودن بو حکایت بشارتی فرع و اصلیله وجمله تفصیلیله بلدی وفا بانو یه چوق عطیه لر ایدوب بی حد وعده لر قلدی وسروردن رخی کل کبی خندان وجانی

کلشن

گنش کبی تابان اولدی همان دم چشم امید راه وصال یاره وگوش توقعی خبر قدوم دلداره طوتب طوردی یوزینی

اوردی صفت حرمان دل حیران در قلعهٔ هجران وزاری کردن او باچشم کریان وبرآوردن دست مناجات بحضرت قاضی الحاجات

بزکلدوک بو جانبده دل بدحال تمام بیکال زار ومستهام قلعهٔ هجران وزندان حرمانده قالدی بریکا هجر حبیب وبریکا قهر رقیب تخت وبخت شاهیدن دور وبزم رزم پادشاهیدن مهجور نظم غم دیاره یادر دیارمی دیه لوم •

فسون غیر ودم روزکارمی دیه لوم • فراق کنجی یا زهرمارمی دیه لوم •

جکرده لاله کبی داغ درجیر تمی • اول کل غمینمی یوزخم خارمی دیه لوم •

نثر اشک آهندن غیری همدمی ونظر خیالدن ارتوق محرمی یوغدی کاه اوکا حال زارندن نیوب شمع وار اغلردی وکاه بوکا درد یارندن سویلیوب خاطرن اکلردی آخر الامر برشب یا رب یا قلور کن نظم نه شب چون روز هجران تند وتیره •

ز ظلمت چشم اختر کشته خیره • در واز صبح صادقک نشانی •

[illegible]

نمی خندد دمی چون بد گمانی **نثر** هجر یار جانانه کار و دلینی
قرار و رخت صبرنی تارمار اتدی پس تذلل و تفجع پرنی
عبودیت محرابنه اوروب و نیاز و تضرع یوزنی مذلت ترابنه
سوروب اول قاضی الحاجاته مناجات ادب ایتدی **نظم**

یا الهی سن سن اول یزدان پاک — کم جهان مهرکله اولدی تابناک
ام که برطشمی وار موم اولمدی — یوز اورن قاپوکه محروم اولمدی
جمله عالم فرع در ذاتکدر اصل — سندن اولور جان و دل بیننده وصل
هجر و تنهائی و غربت یا احد — بی مدد قلدم بکا سندن مدد
نقدی یاندردی بنی سودای غم — بو شب هجرانه یوقمی صبحدم
پرتو حسن دلفروزک حقی — شعلهٔ روی جهان سوزک حقی
طلعتی چشمیله چشمم روشن ایت — مهر رخساریله جانم گلشن ایت
شول رجا حقی که حاصل ایلدک — آدمی حوایه اصل ایلدوک
قلمه اول حور بهشتی دن بینی — بر نفس دور ای کرم اتی غنی
عصمتک حقی که ادب هردم نکاه — یوسفی زنداندن اتدی پادشاه
قورتر ب بو چاه غمدن جانمی — تا که کوستر طلعت سلطانمی
احمده کوستردوکک طلعت حقی — اول صفای وصلت وحدت حقی

وصل

وصل یار ایله بنی پر ور قیل — طلعتندن دیده می پرنور قیل

رسیدن همت بقلعهٔ هجران و رهانیدن دل را از قید زندان و گرفتن رقیب کافر و سوختن غیر ساحر

دل مستهام هنوز بو تضرع و نیازی تمام اتمامشدی که طرف مشرقدن صبح سعادت طالع و انوار بشارت لامع اولمغه باشلدی

نظم
قلوب شب مرده لر طومارینی — موذندن ارشدی بانگ یا حیی
کتوردی شاه خاور خوابدن سر — یودی عالم یوزن نور ایله یکسر
قزندی لوح دن طغرای دیجور — گنش حلیله یازدی دهره منشور
قماریدن ایرب آوازهٔ عود — عنادل ایشلدی الحان داود

نثر همانندم اطراف قلعهٔ هجران واکناف زمین و زمان غریو مواکب وصهیل مراکبدن غلغله و ولوله ایله طولدی که کریم همت نامور ظفر رهبری ایله و قوت صولت سعادت یکری ایله لشکر رقیب خواب غفلتده و بسته فراغتده یاتورکن حصار سنگ تارک اوستن اوردلر چون بو آوازهٔ مهیب سپاه رقیبک سمعنه دوقندی برج رویه سکردب غوغا و علاله و فریاد و ناله ایلدیلر همت سرافراز سپاه ظفر جهاد نه امر ایلدی اول طایفه چون کرازی

تیر بارانه طوتدلر و طبل باز نصرت آواز قوقوب زاغ و زغن
کبی جمعیتلرن سنک فلاخن ایله طاغتدلر کمین سرپنجهٔ شیر
جهانکیر اوجیله دوشرب زهره‌سن چاک و کیمین مخلب عقاب جان
شکار مرکه قابدرب هلاک ایلدیلر و فنک و زنبرکلر هوادن تکرک
صاعقه بار کبی سمادن اول حصار اچنده اولان قوم بدکردارک
اوزرنه یاغوب وجود شاخسارلرینی بی برک و بار اتدی
و غبار مشکبار کارزارک و کرد نبرد پیکارک سحاب فتنه بارندن
یغان تیر باران اول دیولروک قانیله سوق شهر بحران
جویبار ایلدی **نظم** خوندن یوللر اولدی نهر روان ؛؛
بحر کبی کتوردی کوده‌لی قان **نثر** پس همت بهرام رزم و کیوان
عزم داخی بر جنک جنک ظفر سوار آره سوار اولب کروه انبوه لشکر
فلک شکوهله کوه کبی یرندن قوپب قلعه اوزرنه یوردی و مواکب
کواکب شمارک پای خاک نثارندن قلقان غبار چهرهٔ مهر و ماهی
ابر سیاه بوردی هماندم اول فلک ابروجله رو برو اولن برج و
بارویی قرارهٔ خاکه برابر ادب تیقدلر و فوج فوج اول لشکر دریا
موج حصارک کدکلرندن سیل وار قویلوب نار تیغ خونبار ایله

اول شهرک سوق و بازارینی و دار و دیارینی سرتاسر
خراب ایدوب یقدلر **نظم** همیشه اودلره یانسون دیار دشمنک
مدام قاره یر اولسون حصار دشمنک **نثر** و عسکر رقیبدن هر کروه
کریزانه که ایردلر تیغ و تبرله سوقاقلری بخیده سکدن تبر قردلر رقیب
دیو بدفعال داخی بو حالدن اشفته بال اولوب سک دیوانه کبی
سکردوب هر یکا افتان و خیزان کریزانکن اوزرنه طاش
و اغاج اوشردلر اخر الامر اول دیو مطرودی محکم مجروح ایدوب
دوشردلر اللرین بند و بوینینی کمند ادب کشان کشان بر کشتان همت
کامران حضورنه یدب کتوردلر **نظم** ایلمز اصی دوکب رقیبی ای حبیب
اول اتی اصلاحسه کر بونجه احساندن غرض **نثر** همین همت نامدار رقیب
نابکاری کوریجک ایتدی ای دیو لعین وای خاین بی دین دل کزین
و اول غنچهٔ نازنین و در ثمین و نافهٔ چینی نه قلدک دیدی رقیب
دیوا ایتدی ای شاه بلندپایه وی پادشاه بلندسایه هر نه دکلو
خور و فرومایه ایسم بن حقیر و خاک پایی ضربت قهر و شربت زهرله
هلاک ایلمه اکرچه‌لم شهزاده‌یه دله‌وار اول زبدهٔ اتب و کله‌بند زندان
اندم اما نه کزند و زیان اتدم و هر نه دمره کم مباشرت قلدم شادت

سلطان عشقله و دلالت پادشاه دمشقله قلدم غیرت نامدار
که وزیر عشق جهانداردر بلورسن که نه وجهله مردکاردر ونیجه
هنربرکارزار و بیر پیکاردر هر زمان بن افکنده سنه شهر دیدارک
محارستی بابنده حجتلر قوردی وهر آن بن بنده سنه باغ دیدارک
محافظتی امرنده استمالتلر وسیاقلر ایدردی • بیت

هر نفس واجبدر انواع عقوبت جاننه ‖ بنده باش اندرمسه مولاسنک فرماننه

نثر همت ایتدی ای جاهل دون وای احمق هنرکمون احترازیاردن
دکل اغیاردن ایدی و پرهیز کلدن دکل خاردن ایدی راهک غلط
ورایک سقط کارک سقیم و فکرک عقیم ایمش القصه همت جهانگیر تیز نیجه
دلیرلرله رقیب اسیری ات اوکنجه خور و حقیر سوروب اول چاه بلاو
ازاره یعنی چبکاه دل گرفتاره کاورلر و دلشنی کناهی برچاه
تباده که موطن عقارب و سوسماردر پابنده بر مار کرداز زنجیرله
باشندبلا زنبورلرندن هزاران غم و تشویرله بولورلر همت خجسته
فال فی الحال دل فرخنده خصالک سلاسل واغلالن الوب رقیب
بدفعالی اول چاه هلاک و تنکنای هولناکده محکم قید و بندادرو دل
جوانبخته عذر و تقصیر خدمت و تسلی و رعایت یوزندن یوزندن

بو مدحت و محمدتی اوقو غزل خسرو اجامک سمن پیرآهنک کل یار شور

دشمنک قان اغلسون سن لطفله کل یار شور ‖ ذره جه غم کرد قونماسون دیو دامانکه
حورلر یولکده جاروب تاکا کل یار شور ‖ باغ دولت غنچه سی سن خاطرک طوتعل دلکشا
قوللروک بلبل لبن اوتسون قیغ غلغل یار شور ‖ سلطنت باغنده تمکش بر نهال تازه سین
بو ینوکه قمری کبی شاهاتچن غل یار شور ‖ بونه آبا و چهار ارکانک چو بر فرزندی سین
عشرتک دورانده هردم تسلسل یاره شور ‖ لامعی شام و سحر ورد دعای شاه ایله
کاشن بزمکده بر شوریده بلبل یار شور

نثر شهریار دل آخی همت سرافرازدن
برقوت و مروتی و بو معذرت مدحتی کورب بی حد منتلر و دنی
قیاس خدمتلر کوستردی بس اندن خاطر شادان و چهره خندان ایله نثر

نظم
چاه‌دن چونکه دل خلاص اولدی ‖ کل کبی غنچه دن چقب کلدی

سوروب سرای رقیبه کاورلر و بارونبکاهنی نهب و غارت
و دارخرکاهنه انواع خسارت ایدوب غیر و جادوی برکوشه
مذلتده و بر ویرانه‌ده نداشتده بولورلر صاچندن یوزی وزره مار
کبی خور وزار سوریب دل کامکارک خاک پای سعادت نثارینه
عرض ایدرلر پس زشت روی بدکردار و منبع فتنه و شرارو دل
ازار جمال شهریاری کورنجک استغفار و اعتذاره باشلیوب

جرم وعصیاننه اعتراف وعفو سلطانی ومرحمت خاقانیدن
اعتراف کوستر چون اول ساحر بی دینک وکافر پر کینک ایمان
بأس کبی وقت یأسده اولان توبه سی مقبول اولمدی وانابه سی
حصوله وصول بولمدی غیرت دل فروزان اولب نظر دیده
بانه که بو عمدن محترق الفؤاد ایدی امر ایلدی که بر عظیم آتش
ایقاد ایلدیلر پس اول منبع شور وفساد ومجمع شر وعناد ومعدن
والحادی ورقیب کلبی خلایقه قارشو فروزان ادب عالمینه اشتهاد اندی

رفتن دل کامکار با همت سردار بجانب شهر دیدار
واستقبال نمودن امیران حسن پری رخسار

وقتی کیم قتل رقیب وغیر جادو امری تمام بولدی پس وصل حبیب کارنه
اقدام اولدی همین ساعت قرین دولت برله دل بر نیچه یوز مرد راه
وچتر نبکا بله محمل یعلیوب ثریا وار منزل بمنزل مهر ومه کبی عزم دیار
یار وتوجه شهر دیدار ایتدلر نظم نه خوشدر روزکار اولوب موافق
اده عزم دیار یار عاشق نثر چون دیار حسن پری رخساره
بر ایکی منزل قلورلر همت نامدار ایلد نسیم خوش رفتاری
بولورلر شهریار دلک قدومنه بشیر ایدوب ارسال ایدرلر

وکنز

وکنز ولر داخی بخت میمون وطالع همایون ایله آهسته آهسته اردنجه
کدرلر پس ادنی روزکارده نسیم پیک رفتار بر سحر شهر دیدار ره
ایروب چشنک همدم لری ایله ومحرملری ایله بولوشب ممتلی دل
پرشوکتک قدومی خبرن ویررسماندم نسیم خرمی الورلر حسنک
بارکاهنه وخلوتکاهنه کلورلر چونکم نسیم دلنوازه اجازت
اولب بچر وکیرور خاک پای چشن سرافرازه بوسه ویریوز یره
اورر صبحدم کبی نفس مشکبار له چمن پری رخساره دعالر
ایدوب ایدور نظم قونمسون کون یوزک آیینه سنه کرد ملال
دوکمسون آب رخی کلشنکی باد خزان ایلک طبرغنه یوز سوریو صو کبی دل
کلدی دلجولغ اومرسندن ایا سرو روان نثر دل پر عز وناز له بو نچه
سالهای دراز کرفتار قلعهٔ هجران واسیر زندان حرماندی اوش
سوز وکداز ودرد ونیاز له وهمت سرافراز له سرحد شهر
دیداره وحوالی مرز بوم شهریاره ایردلردی چون حسن صاحب
جمال بو خبر فرخنده فالی اشتدی دفعی بکلرینی جمع ایدوب دل و همته
استقبال اتمکی امر ایتدی همان مهر دلاور بر رخش شیر پیکره سوار
اولب پرتو سرور له سحردن دل آرامورک خدمتنه ایردی

واسب فلک کرد جهان نوردندن سایه وار یره اینوب
زمین خدمته بوسه ویردی واسب کلگون دل همایونک پاینه
زربفت کمخالر وزر اندوده خارالر دوشندی و آفتاب عالمتاب
برسکو بوسته ارتفاع اتمشدی که قامت شوکت نصاب داخی
سهم سعادت وفر وصولیله قرشولوب برمیل مقداری یردن
قدنی دوتا قلدی عبودیت ترابن و خدمت رکابن اوپوب درازی
عمر و دل سرافرازا چون دعا قلدی وانوک اردنجه **زلف** سردار
برشبدیز باد رفتاره سوار اولوب ایرشدی وایلروکلوب
پای دل بی قراره باش اوردی و تعبد خاکنه چهره سن سوردی
والحاصل بو اسلوبله حسنک سرور صف آرالری لالای کلوب
دل روشن رایه استقبال وانواع تعظیم واجلال اتدیلر وبو تکریم
و تفخیمله دل کریمی کتوروب **باغ وفاده** آب آشنایی کنارنده
قوندردیلر وهربری مقاملو مقامنه واروب نزول نعملرو
بولک بولک بلکلر کوندردیلر **ضیافت کردن مهر**
دلاور دل نامور را برسحرکم بزم فلک کشاده و صحن
عالم صاف وساده ایدی وکف سپهرده دف مهر سرکردان

اولمشدی

اولمشدی وکلشن افلاکه آچلوب هر دل غمناک کل کبی کلمشدی
مهر مشتهری رای جهان آرای دخی یرندن طوروب وفوقنه
برافسر زر پیکر اوروب حسن قمر طلعتک اشارتیله بشارتیله دل
خورشید منزلتی دعوت وضیافت نیتن ایلدی پس **قصر**
وصالک جوآرنده آب آشنایی کنارنده بر کلزار بهشت آثار
ده که **نظم** صحن کل ولاله دن منقش . نطع چمنی وسبزه مفرش
نثر بویردی برابر فلک اطلس وهمسر چرخ مقرنس زراندود
خارالردن کونلکلر و خیمه‌لر بنیاد دوروب قوردیلر **مصراع**
که هربیری صلر فردوسه سایه **نثر** ویریرا نجم کردارینه حد
وبی شمار مقابل عرش عالی زرین کرسیلر قوروب اورتالرنده
آفتاب وار برتخت زرنکار راوردیلر **مصراع**
که نورندن ارشه آیه سایه **نثر** ودامن دامن سمنلردن و
خروار خروار کلبنی خارلردن خرمنلر ایلیوب بسیط زمینی
رشک بساط خلد برین اتدیلر ودسته دسته سمنلردن وبوغنچه
بوغنچه کللردن مجلس اچنی محسود حور عین اتدیلر . **نظم**
شو دکلو کرسیلر قونمشدی زرین . که برمک فرشی رشک عرش اولدی

ساچلمشدی شوحد ده ورد نسرین که وجه ارض ابلق فرش اولمشدی

نثر پس مهر شرف نصاب داخی جمله اتراب وانساب

سعادت اکتساب وزمرهٔ حجاب ونواب سیادت انتساب ایله

دل کامیاب اوکنه دوشب اول بزمگاه بهشت اشتباهه کتوردی

دل قمر طلعت داخی هزاران قدر عزت وفر شوکت برله اول تخت

زینت وکیوان رفعتک اوزرنده صدر مجلس اولوب اوتوردی

سعادت اوجنه صاناردی تاجیله نظم به خود کجدی شرف برجنه خورشید

نثر اشارت اولدی سمان ساعت پری آیین وملک تزیین

ساقیلر که هر بری لب میکون وخندهٔ شیرین ایله جانه جان

بغشلر وچشم مستانه وغمزهٔ خونریزله یورکده اشلرلر مصراع

صغایب ساعد وساق بلورین نثر یرلرندن یوزشور وشغب

ولطف وادب برله قالقوب اایاغ اوزره کلدیلر ودل جوانجک

تختنه باش قویب ودعای پادشاهی اوقیوب اللرینه پیاله لر

الدیلر مصراع که اتدی حور رضوان کوکده تحسین نثر پس

ایکی قولدن یعنی صاغ وصولدن اول آفتاب جهان تاب اعنی

بادهٔ نابی دوراتدرب مجلسه اول آب آتش طبیعتله کرمتیلر صلدلر

وصراحیلر اول قیام ایدن سرو خرامله بوینلر چکوب واو

کلرینه چکوب صراحیلر کبی سجوده کلدیلر نظم

جام جان بخش ایدوکن کوردی صراحی لبنک

باش اوروب اینکه یارجک الله ددیی

یوزنه قرشو فغان اتدکم اول آه اشدوب

یاندر رعالمی بوآه سحرگاه ددیی نثر

وطرف طرف خوش آواز وشیرین نوا مطربلر ومغنیلر اللرینه

بر قانون صحبت کمانچه ومغنیلر الوب کل کبی دفلر وبرک وش

کفلر چلوب دعیسی ایله داودی الحانلر وصوت حزینله ققنوس

وش افغانلر وفریادلر قوپردلر نظم

شودملر درکه جانلردن الور صبر وقرار وهوش

سماع ایدنلری ایلر کمن حیران کمن مدهوش

نثر ویریموزون ناز وشیرین کار وپرناز وکبک رفتار

رقاصلر حلهٔ انکلیونی وجامهٔ بوقلمونیلرله دامن افشان چون

طاوس جنان جولانلر کوستردلر نظم

پری پیکرلرک هر کم تماشا اتسه رقص دیر کواکب رقصه کیرمشدر ملایکدر طواف ایلر

نثر والحاصل بو بزم پر صفانک خروشندن و بادهٔ آتش
پیمانک جوشندن فلکلرده ملکلر صف لر بغلیوب مهر و مه
زرین و سیمین دفلرله مدهوش اولوب چرخه کیردلر نظم

طک دکل رقص اتسه حوریلر ملکلر چالپه کف •
• دف طوتر بو بزم چون مه کوز دریا غر کنش

نثر و آتش بازلر صحبتک حرارتندن صحن مجلسده کل افشانلر
یقوب اسمانیلر اتدلر و روی هوایی فلک و آرشهب آتش
بارله روز روشن ایچنده پر نجوم تابدار اتدلر نظم

پر نجوم اولور شرار دود آهمدن هوا •
• هی نه آتش بازکردون سوز در جانم بنم

نثر و ارباب و اصحاب صحبت هر قولدن ملّلر شوقیله شاخ کل
بازولرن یاقوب بلبل کبی فریاد دپستانه کنکرهٔ عیوق نقش و
ترانهٔ بو طاق کاشن نطاقه ایرکیردلر نظم

یاره لردن شاخ کل کبی قولم پر داغ ادب •
• بیلکه ای سرو سیمین زر کمر نقش آلدیم

نثر کدرک بر بر نه بدیهه یوزندن سوراکیز کلماته و طعنه یولندن
دخل آمیز نکاته باشلدیلر نظم قچن یوزدن کوتره شرم باده

اولور بزم ایچره شوراشلر زیاده طعنه زدن دف کل پر شفقت را
وقتی کم مستان مدهوش و یاران بزم نوش ایچنده بو زمله
غلغله دوشدی بو اثناده یکین ناکاه اول غوغاده دف پر کفت
و کوبک نظری کل خود رویه دوشدی کورسه که کل بی شرم
شراب ناز و سرور له کرم اولب خندان لب سر مجلسده اوتورمش
و هوای غرور و غفلتله اچلوب خرم دل پردهٔ حیای یوزدن
کتورمش شراب ناب کبی هر کج کله تر سپر و رفتار دلبرک باشنه
چقوب آفتاب جهان تابی ذره جه عینه صلمز و دینار کم یاب
کبی هر سکهٔ پیکر لاله عذار سیمین برک و آروب زر خورشید
منظری فلوس احمر جه اعتباره آلمز لا جرم دفک غیرت تفندن
دلی سوزان و اندامی برک وش لرزان اولوب بر زمان آب
صفت حیرت کفن یوزنه اوردی و کلدن بیکادون بنا ایدیکه
ای کل خود روی و خودرای و ای شوخ خاکسار و هوا یمای
ای دم بستهٔ دار بلاوی دلخستهٔ رخ آر رعنا بو بزم دلکشاده
که فرح فزای جان و جهاندر و بو مجلس بهشت آراده که غیرت
حور و رضوان در بن خندان منظر و شیرین کفتار طور ر کن

سکا آدب لبنی پرخنده ادب آچلق دوشمز و بن سکه پیکر
و خورشید منظر وارکن صفا کفنی پر زر قلوب سا آچلق یرشمز

نظم

بنم الحانله دمساز عشاق   بنم دستانله همراز عشاق
بنم رقاص بزم آرای عالم   فلک آهنک خوش آوای عالم
بنم آهوی چیندن یوزدرن پوست   تمندر مشک کیبی خشک بی دوست
بنم اسرار آراد وار یله همپشت   لبم اوزره انوکچون قونر انکشت
قدم درد و غم اندی کرچه چنبر   ولی بو چرخه بردم اکمزم سر
اکرچه درده شکلم دال اولبدر   نصیبم اچن الاشکال اولبدر
کونمدن یانسه طکمی بدر انور   زخم در عشق اوندنده سکهٔ زر
بو دورا چره انوکچون بی قرارم   که دون کون چرخ وش اختر مدارم
کفم در کفنین چرخه همسر   که میزان وش قویرلرا غزمه زر
کبوتر کیب زرین طوق بوینم   نمد پوشم ولی بر سیم قوینم
اولب پرخلقه کوشم خیدری وار   دهانم زر جعفری وار
ایاغم بازوش پر زر جلاجل   بنی ال اوزره دوران خلقی حامل
دلمدر آشنای بحر قلزم   اودر بو سینمک اوتدکی کم کم
کولرکن کل کبی بلبل وش زار   که پهلوم اچره وار یوز راهنین خار

بو بولیلکن کرو یوزدر مزمن   بنکا اورک بر یوزم دندر مزمن
نه وار اولدیچه بن زار دلفکار   چون اتدم بو نجه رویین تنلری زار
سنک کیبی دکلدر دامنم چاک   یرم که خاک اولا که خار و خاشاک
بنب طفلان کیبی چوبین فرسلر   هوایی لقدن ایلرسن هوسلر
زن بازاری ایکن کچمکل بکبر   دمادم ایلکل خون دامنک فکر
ارا اولن میل ایدرمی اول کلینه   که ویره دامنن هر خار الینه
نه در بو رنک و بو فخر مونث   قنی عارک دکلسک کر مخنث
سنک هر خار له باشک خوش اولدی   انوکچون بسترک پر آتش اولدی
اول آتشده اریدب عاقبت جان   قلورسن شیشه زنوانده کریان
دکلسک دیو پر ریوای دلفکار   نچون جانک اولا بر شیشه ده زار
اچرسن کلشن اچره سفره خندان   اولورسن برک وش اوستینه لرزان
تمیس سن درشود کلوزعفرانی   یومولمز کلمدن درلرد تانی
ایکن کرم اولب آچلمه زیاده   کدر بو رنک و بو یردمده باده
صوق یوز کوسترر بر کون بو بازار   دونر زرنیخه اول زنجفر زنکار

جواب دادن کل نازک بدن دف طعنه زن را

چون کل مدهوش دف پرجوشدن بو خطاب عتاب آمیزی

کوشش ایتدی چیکسندن از پای تا بفرق دریای عرقه غرق
اولدی و تننده هر بر موسنی بر خاره بلکه آهنین مسماره
دوندی نار خجلتدن درونه اود دوشدی و شرار غیرتدن
پنبه زار کبی دوتشدی صفحهٔ رخسارنه تمام حمرت کلدی و فکرت
عالمنده بر مدت قالدی آخر کندویی جمع ایدوب ایتدی که
ای دف پر دعوی پوست بی معنی بنم جمالم که چون سکهٔ شاه
دوران خندان در و رخم که تمغای چرخ و زماندن نشاندر
سن بنم او ستمه نه یوزدن نقطه قورسون و یا نمده نه کماله
نطقه قادر اولورسن **منظوم** رخمدن پرتو آلور صبح صادق

چراغ کلشنم شمع حدایق • مشام کون بو یمدن معطر
جمال دهر رویمدن منور • سنی ال اوزره آلورسه کدالر
بنی باش اوزره طوتر پادشاهلر • چمن صحنده طاوس جنانم
قمر دورنده شاه کامرانم • سحر وصلمدن ایر جان نسیمه
صبا خاکم دوزر عنبر شمیمه • اچوب هر صبحدم چشم کتابن
اوقر بلبل بهارک فصل بابن • بن اول نازک قمیصم ال واله
که دردن دوکمه لر دراوکازله • ال اورماسون دیو هر مرد و هر زن

انکچون دامنم درجمله سوزن • چکرلر وصلم اچون زخم خاری
که کنجم کنجک اولر زهر ماری • نه وار یوسفلین سم چاک دامن
بنم عیسی کبی چون پاک دامن • رخمدر داغ دار قلب افلاک
جمالم سینه سوز آتش خاک • نه طک کلسه زخم چون مهر انور
که کفتم طوبطلو در خرده زر • زمرد سند و لعلین کلاهم
یورر کلشنده سکم پادشاهم • ادب هر منبر و شاخ اوزره غلغل
بنم آدمجون اوقر خطبه بلبل • جمال باغ دهرک زیوری یم
نبیلر شاهنک النی دریی یم • عرق اولدی چو اصلم لطف حقدن
بنه جانم صفا بولر عرقدن • چو اصل و فرعم اولدی آب و ش پاک
یریدر شیشم اولسه عرش افلاک • در چون دردسپر چکلد کلری بو
که اول دردده بودرد خوب دارو • کشاده خاطر و خرم نهادم
سبک طبع و فرخ بخشم دمادم • بنی کندوک کبی سرکشته صنمه
حسددن چون دکل سنیک سنک صاف
یوزومه قرشو اورمه حسدن لاف • کچنمه بازچون یوق سنده پرواز
که سنپسن بازی اچون بر طبل باز • نه طبل باز بر بوش طبلهسن سن
نه طبله برچرمدن بلهسن سن • یرک عالمده اوددر خاملقدن

جهانده یوق یوزک بدنامله‌دن اولب هر بر دنینک زیردستی
چکرسن ضرب غمدن یوز شکستی عجبمی اکلسنک کردون الندن
که یرسن سیله لر مردون الندن طولب دریا فراقندن دلک تف
اوررسن موج غمدن یوزکه کف چکرسن که غم اودندن شکنجه
دوقینورر دورالندن که طپنجه انوکچون زرد روی وزار دلسن
بوتاب تباره سرپنج خجلسن سنک کوشک اولورکن حلقه ذن بر
بکازن تهمتن اتمک عجبار ر وریکن سنده بونجه نقش عارض
اولورسن زنک ذاتیه معارض بو پایه اچره یوقدر ساکه دعوی
که دستمارنم معنیده بالا جهانده بر کدا آپسن بالک واج
نزار وزار وایکی پوله محتاج اکن کوکسنک کرب کچمه زیاده
جوابک دکدی سن صاغ بر صفاده **نثر** وقتی کم کل وصافدن دف
لفاف بوجواب صواب وبوخطاب مستطابی کوش اتدی
هرنه کم دیلدیسه تحسین وآفرین اوقدی وحالنه انصاف وقصورنه
اعتراف ایدوب یوزیره قودی پس اصحاب بزم هر بری برکوشه‌یه
عزم ایدوب خیال سنی دارآن وخواب بیماران کبی پراکنده
اولدیلر دل آشفته حال نظر وخیالله قصر وصالک پاینده مست و

خراب کنار آب وصحن مهتابده دوشب قالدیلر **کمر بستن قامت**
بخدمت ضیافت دل جوان بخت چونکم بینه رایات بیضای افلاک ساحت
صحرای خاک اوزره شقه زرنکار اچوب روی اسمانی منور وجمال
جهانی پرزر قلدی ونخل بند آفتاب عالمتاب ظل ممدود سرو
شمشاد له ودست یار اوستاد باد له بر فرش ممهد وصحن ممرد اوزره
نقش بوقلمونی ورسم انکلیونی لر بغلیوب صحیفه زمینی رشک
خلد برین وغیرت نکارستان چین اتدی قامت بلند همت
داخی سحردن طوروب حسن پری طلعتک امر عالیسنه امتثال
کوستروب دل کامیابی ضیافته اچون دعوت اسبابن کوردی
وعشرت آلاتن قیردی بر کلپستان دلستان اچنده هر سرو
آزادک سایه سنده اطلس فلک دوار کبی بر زرنکار
منقش نهالی وهر شمشاد دلشادک پایه سنده رخسار جویبار
کبی پرموج دلکش وبر بساط عالی دوشدیه **قطعه**
شوقالیلر در زیبا زمان قبض وبسط اچره ⁂ زمین کبی چکیلر فلک اسا دریلورلر
اوالر در که صحنده پلنک وبردم بسته ⁂ کلپستانلر که نقشنک کورنلر نقش اولورلر
نثر ودل کریم الاخلاق اچون بر شمشاد سیمین ساقک سایه سنده

کلپستانی بر وثاق فلک طاق قوردی و بو وثاق کردون
نطاقک التنده بر تخت عالی و بر پسند زجاجی وردی که
پای سیمیننده مرکوز اولان سرکو هر شب چراغک بهاسی
عالم خراجی دکوردی **نظم** ز سیمین پای بر شمع دلفروز •
جکرسوز روشب وسرمایهٔ روز **نثر** چون قامت عالی نهاد
صحن بزمکاه بهشت آباد اتدی یرندن قالقوب بر نیچه خدام
طونی خرام وغلام سدره قیامله و بر قاج عالی نسب شریف
الحسب عظام کراملهٔ **دل** بلند نامی اول دار السلام کبی
مقامه بهر تعظیم واکرامله الوب کلدی دل صاحب قدر
داخی اول تخت چون بدر اوزره کچوب اول مجلس اهلنه صدر
اولدی **بیت** کوردی سرو قد دلجو کی چوبستانده خار
اینع اوستنیه طورب اللرنی سرده قودی **نثر** امر اولدی
نیه سرو قد ولاله خد موزون طبع وشیرین حرکات ساقیلر
اللرینه بیخ بیدن رنکین جاملر الوب اتایغ اوزره طوردلو
ونواکش بلبل وش دمساز وخوش آواز مغنیلر کرم دل اولوب
نایلرو کاینجه اوداوردلر شویله که صفادن هر درخت کشیده

دامن دست وپای کوپان سماعه کیردلر ومرده لر در کوردلر
نظم اغجلر رقصه کیردی دامن افشان ❁
چچکلر جبه لر چاک اتدی بیجان ❁ صولر شوریده اولب چلدلر کف
سمنلر برک تردن چلدلر کف **نثر** ارباب مجلسک کبی نشوهٔ
میدن مست وسرکودان سایه وارکند ولرنی یره چلدلر وکمی
نغمهٔ میدن فریاد کنان سوسن کبی کفتاره کلدلر **دل** مستانه
لکدن قیل وقاله وتقریر حسب حاله بشلدی **دخل کردن نینی**
دلبند بنخل برومند چون اصحاب شراب مست وخراب
اولوب بربرنه دخله دوشدی اتفاقی ینی عاقبتک دیده سی
نخله دوشدی کوردی که نخل دراز بالاخود نمالق یوزندن دماغی
پرهوا وسرن برابر سما ادوب اهل زمینه سایه صلمزصانکه سردار
قوم عاد در ارم ذات العماد اچره ویا فرعون ذوالاوتاددر
بلاد اعواداوزره وقتی که نی دمساز نخل ذات اعجازدن بو
اعزاز واهتزازی کوردی دوددلی دماغنه چقدی ونار غیرت
جاننی یقدی فریاد ادوب ایتدی که ای نخل سرکش وی همه اتش
سنک که طول قامتک حماقتکه علامت در بن رشیق القد وصبیح الخد

طورركن سكادعواى بالآيى واظهار غنايى ايممك عظيم سفاهتدر

منظومه بو بزم اچره نيم دل سوز و دمساز … سهى قدلر اراسنده سرافراز

دممدن مرده دللر جان بولورلر … ايزيلر برممه خندان اولورلر

دلمده عشق اودى بير ايلمشدر … بمله يارا غزيرا يلمشدر

دهاني پاره قودم چون دهاني … لبندن الدى سينم خط جاني

اغزاجدم چو سر عشق شرح … غمندن سينم اولدى شرحه شرحه

بكا ديردى دوا ويردى طبيبم … نفخت فيه من روحي نصيبم

درونمدن قوپردقجه غم آواز … نجه جان خواب غفلتدن كلور واز

بونيسه كوكلره دود سيا هم … فلكده مهر وماهى ياقر آهم

ويرير رحق بكا اى بوالهوس خوش … سكون نفسله فتح نفس خوش

نوآده بلبل شيرين زبانم … سخنده طوطى شكر دهانم

طشم كيبى درونم صاف وساده … فلك كيبى كوزم كوكلم كشاده

چو فرمان اولميه دم اورمزم بن … نفس تا ختم اولنجه دورمزم بن

قوماززم قلجه غمدن دلده كسرى … نيم در كنج باد آورد كسرى

هر انكشتمده وار در بر هنر راست … جهانده بر نفسدر باكه درخواست

بو بزم اچنده كرچه كم نيم بن … دممدن مست اولور عالم بيم بن

دمم پر نار سوز اندر دكل باد … درونمدن انوكچو ندر بو فرياد

چو بغرم تيغ عشقيله دلندى … دلم بر در داولب بكزم الندى

كسلدم عشق ياريله هر اشدن … ييك اچمكدن وياد وبلشدن

سنك كيبى دكولون برهوايى … قلم بو خلق اچنده خود نمايى

قلم بو خلق اچنده خود نمايى … صنورسن عالم اچره همسرك يوق

صبا دخل ايتمز اولا بر يرك يوق … يرك نار اولسه آخر خطب دار

كه بو نيوك اوزره جل من مسدوار … دراز وكج دكلمش سه الك كر

اولورميدى سزاى تيغ وخنجر … بتشكده بركلاه اكنكده كهنه

الى بوش بو نيو نعلو پا برهنه … كرفتار يكن آب كلده پايك

بشوكى كوكه ايركور مكاره رايك … تكبر لك يوزندن رفع ادب سر

قلورسن آب كلدن دامنك جر … صلينر سن قنى باد فرحدن

ال آخر حصه مشىء بالمرحدن … شو لركم چالدى چو كانله بو طونى

درخت اوستنده اول كوردى چوبى … منارى كيبى اولمش قد وقامت

بو دير كهنه ده چون يوق اقامت … اسر بركون مخالف بوهوالر

كسر دلدن رك وجاندن صفالر … دوشرسن تن نزار و جان و دل زار

ينرسن قهر اودنده آخر وكار

جواب دادن نخل بلند بالا آنی باد پیمارا

چون نخل سرافرازنی بلند آوازدن بو طعنهٔ سرانداز و گفتار
جانگدازی ایشتدی درونی خسته و دلی شکسته اولب دمشتندن
تننده هر برگنی دیوش بر سبز رنگ خنجر اولدی و غیرتندن عننده
هر اشکی تاک وار بر عقیقین خوشهٔ تر اولدی اخر الامر بر ساعت لطیف
و لحظهٔ خفیفدن صکره حرکت ایلیوب سجرهٔ موسی کبی زبانه و
پنجه سن ثور زمینه اوروب ارصلان کبی میدانه کیردی جواب منظومه

ددی ای بی زبان و پر بریده　　تنی بی مغز و بی دل کور دیده
درونک پر هوادر منفعل نار　　انوکچون بویله اولدی دمبدم زار
تنک زار و دلک زرد اولدغی بو　　که جانوک علتیله اولدی مملو
حقیقت سن سن اول مار فسرده　　هواکر منتندن جانی زنده
یلان کبی چوقاوکدن چقرسن　　دم پر سمله جانلر یقرسن
دلکده اولسیدی کر غم دوست　　حجاب اولمزدی ساکه برقرو پوست
دهانک طوت چو یوقدر سنده معنی　　داخی بیل نغلمه دعوی یه یعنی
ایکن اچمه بو سرّی پرده پرده　　نفس دوت بردم ای نفس فسرده
ددیکک چون اولرا اولمز خبرلر　　سکا السک دکل اکری نظرلر

کزوکی جد و غیچون دست ناحق　　قودیلر بغلیوب اوستینه برمق
کوکل پر علت اولسه یکدرّ　　خدا بین اولمین کوز بسته یکدرّ
انوکچون پر فغان درد و غم سن　　که سرتا با کلو بیله شکم سن
یوزک صوین دوکب ای باد پیما　　هوس رآهنده اولدک بی سر و پا
اولیدی سنده کر چشم خدا بینی　　کورردک بندکی برک نوا بینی
بنم برک نوا بیله سپر آمد　　ظریف و خوب و موزون سهی قد
طولودر آستینم خوشهٔ تر　　نه خوشه هر بری بر شوشهٔ زر
نجه زر شوشه بر سلک جواهر　　نجه سلک جواهر نجم زاهر
بنم وصفم دودار چون نخل باسق　　بنم پر لشکر ملک خدا ایق
نه نخلم روضهٔ خلد برینم　　سرا تا پای شیر و انکبینم
بنم دون کون عبادت اچره قائم　　دلمده ذکر المده سبحه دائم
شریف الاصل و خرّم نهادم　　رفیع القدر و عالی نژادم
هما کبی سعادت بخش پاییم　　سما آسا سیادت نقش پاییم
کیردن سدره کبی سبز خلعت　　اوردن جلوه چون طاوس جنت
قزندم یوز صوین خاک حرمدن　　انکچون عالم اچره محترمدن
چو یرم اولدی اول جنت حوالی　　بنمدر اصل ثابت فرع عالی

الم اوپتن در زنخسم همایون   بنم معراجدن صد پایه افزون

ثمر بخشیم کم اچپه باکه دستی   کهر تا بشم کورم کر یوز شکستی

کلپتانم بنی صنمه نیستان   کاتم وره جا نومه هر خس نا سوزا

بو میدانده بنمدر قدر طوبینی   که قورچو کانمه سپر قدر طوبینی

دکلسک ای تهی دل مست و مدهوش   دهانک طوت جوابک دکدی خاموش

نثر وقتی کم ظل عالی نسب نی پرشور و شغب قانون وادب و بلاغت عرب اوزره بو جوابنی ویردی نیک کلوسنده نفسی تغلبنوب دم بسته قالدی و تننده قانی قوریب دلخسته اولدی مجلس اهلنک داخی یوکی تیدی هر بری برجا نبه کتدی پس دل نا مور خیال و نظر برله بر سرو آزادک سایه سنده مست و بیخبر و بر شمشاد دلشادک

دامننده شراب عشق در سر و شب یاتدلر

مهمان کردن زلف سردار دل پریشان روزکار را

چون خطبه غبر آینه ظلمانی خیمه اورندی و روی هوا پرده دخانی برله بورندی و کلشن حضر انبغش زارله بنفشه زاره دوندی وکیسوی شب تار کواکب خودانی برله مجو هر زلف مسکبارده بکزدی زلف دلاور داخی چمن تاجورک امریله دل صاحب کهری ضیافت ایچون دعوت قیدن کوردی دامن درمیان خدمتده بویان اولوب صحبت بنیاد اوردی لب جویبارده بر بنفشه زارده هماسایه وسما پایه سحاب کبی مشکین طنابلو خیمه لر و عقاب صفت عالی پرواز لو سراپرده التنده عود قماری و مسک تاتاری لر دوتوزدی عنبرلر و مجمرلر یقدی مصراع کاشتسه شمه چمن ارواح اولورجمع

نثر وصحن زمینی جواهر تابدارله ارایسته ولآلی بدارله پیرایسته قلدی مصراع نه کوهر هر بری تابنده برشمع نثر قوچق قوچق ریحانلر و دسته دسته سنبل وضیمرانلر کتوروب بزم ایچنی نکارستان چین دوندردلر پس زلف مشکین دم برنیچه محتشم خدم وحشم و اصحاب قدم برله دل مکرمی اول حرم محترمه و بزمکاه خرمه آلوب کلدی دل داخی طالع میمون و بخت همایونله سریر سروره چقوب هماکبی مجلس اهلنه سایه صلدی بنه پیمانه لر دور ایدوب هر قولدن مسلسل یوردی بنه نجار سودالر باشه چقوب روی عقلی بوردی کرو چنکلیلر اللرنه چنک الوب آواز روح افزا ایله اصحاب بزمک قلوبنی ذنک ایلدیلر کرو ربابیلر رباب جوش آهنکی سویلدوب برتار پر نوا ایله ارباب مجلسک عقولنی اوتک اتدلر قطعه

حجازک پرسندن چنک اچوب راز ۝ عراق واصفهاندن وردی آواز
عجمدن کوستروب عشاقه نوروز ۝ نوادن اوجه کجدی قلدی شهناز

نثر القصه کرو فریاد و فغانلر و ناله والحانلر سپرا پردهء اسمانه ایردی واشفتهء بی دللر و مست لایعقللر بربرنه کردی

نظم
ینه کوترلدی شرم اچلدی یوزلر ۝ کرو تعریفله سویلندی سوزلر
ینه اوقندی افسونیله دستان ۝ کرو کردی بری بیرنه پستان

تعارض نمودن چنک حزین بنفشهء مسکین را

چونکم ینه اهل بزم اچره نکته آمیز سوزلر سویلنوب وشورانکیز درستلر و غزللر اوقندی بو اثناده ناکاه چنک مدهوشک نظری بنفشهء ازرق پوشه دوقندی کوردی که بنفشهء سالوس هزاران زرق وافسوسیله بین الناس عباسی لباس کیوب طورمش یعنی صورت اهل صلاح وکسوت قوم فلاحده مرصوفی وکاف کوفی کبی باشن دیزنه اورمش خمیده صحبت انجمنده خلوت در دیو ملامی لرکبی جامع کلشنده مراقب اولمش لکن دلی محبت دنیا ودماغی هوا ایله طولمش

نظم
زلفینه کورنه دردله اکدی بنفشه باشن ۝ کرچیکه قاره چولده درالا دماغی وار

نثر بزم اهلندن هر آشفته دل انوک صحبتنه مایل وحالتنه قایل اولوب اوکا تعظیم وتکریم ومجلسده تقدیملر ایدرلر ۝

نظم
دلرسک اوشه ساکه خلق عالم ۝ ببنک اک قاره لرکی اوتورالیسم

نثر لاجرم چنکک بو حالتدن هربر اوقلی بیک دل اولوب کفتاره کلدی وبنفشه مسکینی طعنه ولوم یوزندن اله الدی

منظوم
ددی ای مبتلای رنک وصورت ۝ سیه روز وسیه رو دزدکسوت
دماغک سرتسر پر نار نمرود ۝ ندر بو جامهء پپالوس پردود
سیه طونک فنا اهلی کچرسن ۝ اکوب باشک صفا اهلی کچرسین
مسلمانم دیوانه سجودی ۝ نشاندر کفره دستارک کبودی
اکر یوز بیل دوکرسک باشی طاشه ۝ دماغ اهلی مسلمان اوله کاش
بو فرش سبزه زنکک زنکی سن ۝ یه مجنون سن یه کوم کوک نیلی سن
مذلتده دلنجی دن بترسن ۝ براکما دکلری ییرده بترسن
قالوب یوللرده مسکینلر کبی خوار ۝ کمی کورسک اکرسن بونیکی زار
زمینک ایردی بکبز رساکه بردی ۝ که جانک دتریب جسمک کو کردی
بنشک ضعفکدن ایرشن زیرپایه ۝ غم و درد ایله دوشمشسن عصایه
کر وسحر ایله هیجان کوسترسن ۝ عصاکی حلقه ثعبان کوسترسن
لباس ماتم اچره زار دلسن ۝ سواد وجهله خوار وخجل سن

سنی بو رشته یله بغلیوب زار آر   ادرلوکز در ب رسوای بازار
چو سن زراق سن آفاق اچنده   یر شمز منزلک عشاق اچنده
بو بزم اچره بنم سردار عشاق   فلکلر نغمم آهنکینه مشتاق
دل و جاندن تچن اتسم سر آغاز   ویرر هر بر قلم بیک درلو آواز
سوزم سوزیله نازی دخاندر   نه دکلو پیر سم کوکلم جواندر
انوکچون بویله سر افکنده یم بن   دوتا قدم چو غمدن یوکلویم بن
انوکچون خضروش بن سبز پوشم   که طوطی کبی سوزده قند نوشم
بنی با دام کوز هر کل اندام   ایدر زقند قلم یکه شکرین کام
چو بزم ایدم قضا دارم اولولر   سوزه کوسم هوا دارم اولرلر
تچن اولسم غم و دردیله خاموش   کتوررلر بنی غرتله بر دوش
سوررلر هپ بنی مداح شهرم   جهان سیر ایلمش سیاح دهرم
بنم اسرار عشقک ترجمانی   درم تیمش ایکی درلو زبانی

جواب دادن بنفشهء غمکین چنک بی غمکین را

وقتی کم بنفشهء ناتوان چنک پر دستان بو جنک و پیکار و آهنک انکاری کوردی بر مدت مدید و عهد بعید تفکر عالمنده باشن اکوب طوردی عالم کوزینه کبود و تیره و خاطری غمدن طیره اولدی

پس زبانه

پس زبانه کلوب ایتدی که ای پیر سنی تدبیروی شیخ پر تزویر که جمله تعریفاتک باطل و تفریعاتک بی طایل در بو دراهادن فایدک و بو مهملاتدن عایدک ندر که لاف و کذاف اهل هنکامه نک در وجدال و خلاف اجماع عامه نکدر منظوم

بلورسن کندوکی قلمه تجاهل   فدع هذا التی سر والتطاول
که سن برتچه سن کیسو بریده   بسک آیاغه یوق یوزکده پرده
کوزک کور وایاغک جب الک شل   تنک پر موی و بیونک کر بسکل
سنی هر بزمده تعزیر ادرلر   طقوب بورنوکه قل تشهیر ادرلر
تماشای جهان سن خاص و عام   عجب ظرافه سن طرفه نغمه
خجالتدن مدام ای زنک و مدهوش   دونرسن پشت کم قلسه در اغوش
شو دکلو حیرت المش کندوزکی   صنرسن خلقی صیر و ساغ اوزوکی
تنک اولمش غمیله شویله لاغر   اوتورسک ارقه کیبرب دوترلر
اکر جانک دکلمشسیدی صیرو   اوررلرمیدی سینک اوزره یاقو
صیلیلر شکلک کودکده بر بر   درونک دترر ال اورد قچه در در
غرور اتمشسن سرمست محکم   طورازسن آیاغ اوستینه بردم
ادرلوسه برادرنی کوشمالی   چقاررسن کوکا فریاد عالی

کزب خانه بجا نه نوحه کرسن   اوتورب خلقه صاغولر صغرسن
سرو تا پا درونک پر علایق   دم اورمق عشقدن سا که نه لایق
طوقنسه سینکه بر ناخن غم   فغانیله طوترسن دهری محکم
ایدرسن مدعی وش های و هویی   نه عشقک سنده زنکی وار نه بویی
بل اکسو کلوکلی کجه زیاده   صلاح اهلینی حمل اتمه فساده
بنم عطار بازار کلستان   معطر دردمدن بزم بستان
سپند چشم بددر زنک رویم   ایر مجمر کبی آفاقه بویم
کوکک نیلم غمندن بغری صودر   یرک عطرمله کلکزی مسک بودر
المده نیزم و قولمده قلقان   بودور اچره بنمدر شمدی دوران
بنی غم آتشنده ضمنه دودم   صو کبی صاف یاقوت کبودم
دلم چوق چکدی کینه اعتکافی   نظر اتمک الف قد و مه کافی
یر التنده شو دکلو دوکمشم یاش   کینل اولدی کوزمدن موج اورن یاش
طشم غیم و ایچمدر شمس تابان   برونم صودر و نم نار سوزان
انوکچون کیمشم ماتم لباسن   تقارقی اکلادم دهرک فناسن
بو اشدن اکلدکچه قلبه سن راز   برآخر بردن کوستر سپر آغاز
بو دارغمده برایرق دوزن طوت   بکنمش صوتکلی مرمر دوزن طوت

نثر وقتی

نثر وقتی کم بنفشه بزار چنک دنعکاره زبان فصیح و بیان ملیح بر لطیف جوابلرله التزام و غریب غنابلرله افحام کوستردی چنک آشفته دل داخی الن چکوب مناظره دن و دلن طوتب محاوره دن صامت و ساکت بر کنج غمده منزوی و سرفکنده ترک اختصام ادوب اوتوردی بعده بساط عشرتی دوردلر و سفرهٔ نعمتی کوتردلر مجلس تارومار اولب هر دل بر کوشه یه استظهار و هر جان بر کوچه یه اختیار ایلدی پس دل نیی قراری زلف نامدار داخی اول شب تاریکنده مست و مدهوش بردوش ایلیوب قصر وصاله چقاردی تا دبیت پرده ظلامی طلعت جهاندن آچنجه دل کامیاب تا شرابله مست و خراب اول مقام جنتده آیابده آسایش خواب ایلدی مردم داری غمزهٔ عیار دل بیماری چون عین عالم خواب غفلتدن اویاندی و شمع سحر بزم فلکده یاندی حسن بانو بو برد که غمزهٔ دلاور دل ناموری خانه سنه دعوت ادب اول که مراسم انسانیت و لوازم فتوت درینه کتوره غمزه داخی فرمان شاهی بر سر چشم بر روضهٔ دلآراده که صحن خضرا کبی

زمینی پر نجوم ادی زین نرکسدن وفرش چون عرش پاک
پاکیزه ادی هر خاروخسدن هر کوشه صومعهٔ فلک کبی خانهٔ
عشرت وهر کنجی زاویهٔ جنّت وش کاشانهٔ عشرت نظم
شول کوشه لرکه هر بر نه نسبت ایلیسک ∴ محراب ماه نو کونر کهنه بر کمر نثر
سیمین ستونلر اوزره مشکین سایه بانلر قوردلر وطرف طرف
خدمتکارلر تیغ ابدارله صف صف اولوب طوردلر پس غمزهٔ
دلاور داخی برنیچه مردم زاده لر وپسرلرله وروشن
دل اهل نظرلرله دل صاحب کهرکی اوکنه دوشب اول مقام خرّم
نهادواول روضهٔ جنّت آباده کتوردی نظم

د دیکم بصرایاغک یوزم اوزره ∘ نه امرک وارسه ایکی کوزم اوزره
جمال دهر سن سن قرّة العین ∘ توزکدن ایله چشمم حجره سن زین
کنش سن ویر شرف درویش اوینه ∘ دلم روشن اولب جانم سوینه

نثر القصّه غمزهٔ جوانمرد اول جلاپس خاص ومناص خواصده
سیمین سینیلرله نعمتلر وکاسهٔ چینیلرله شربتلر چکدرب
بر مجلس مرتب وبر محفل مهذب تزیین ایلدی که فلکدن
ملکلر آفرین وتحسین اتدلر نیه چشم مست ساقیلر اللرنیه نرکس

پیمانه لر الدلر وکیرو روشن دل مغنیلر سپر اغازلر ادو
کاسهٔ چینیلر جلدلر ونیه هر دیده مستانه لقدن خوابالود
وهر سینه نار شوقله پردود اولدی کنبد تماشو روغوغالیه
وصحن غبرا ترنم وتملا آیله طولدی هر اجناپس سرورده اولدی
نظم اندی هر مست بر افسانیه آغازینه ∘ اولدی هر شیفته بر نکتیه دمساز

مناظرهٔ کاسهٔ چین با نرکس خودبین

وقتی کم بو وجهله شوروشغب مجلسه دوشدی اتفّاق کاسهٔ چینینک
نظری نرکس شهلایه دوشدی کوردی که نرکس معلول دیده سن
مکحول ایلیوب مست سرکردان سیم وزرفرا وانله جهانی کوزنه
صلمز اکرچه شراب غرورله مخمور واوکار وبی خوابلقدن دلفکار
اما النده زرّین قدح وجامنی پرصفا وقدح عالی بر کرکینه الموز
چون کاسهٔ چینی نرکس خودبینی بو وجهله مغرور وصفا
وقفله مسرور کوردی ایتدی ای نرکس معتل العین بنم جمالم
مجلسه زین ایکن سکا نه قدروقیمت ونه افتخار رعونت اولا
مکرکه دیدکده نور وبصر چهرکده حیادن قطعا اثریوقدر
منظوم منم پاکیزه روی پاک کوهر ∴ که اولدی طینتم کافور عنبر

جمالم نقشنك رسم زمینی　　خجل ایلر نكارستان چینی
مفرّح در رخم صوتم حزین در　　بضاعم آز در قدرم سمین در
بنم آدم صفت فرخنده احوال　　كه یوغولدی كلم عالمده چهل سال
بكون آیینهٔ عالم نمایم　　زلال روشنم عین صفایم
كورب مینامی چرخ لاجوردی　　اوتانب كه قزردی كه بوزردی
صواوزره كرچه خطّم نقش تردر　　ولی ثابت كنقش فی الحجر در
نه یرده بزمه بنیاد اورسه میر　　بنم صرح ممرّد من قواریر
كنم دركم رخك آیینه پسندان　　ایر شمشس دهره چرخك سینه سندان
بنمدر شمدی دوران خرّمم بن　　بو عشرتخانده جام جمم بن
قمر كیبی سریرم تخت عاجی　　سپهر آسا سرایردم زجاجی
چو غنچه هر نفس خندان لبم بن　　صو كیبی صاف و تر مشربم بن
رخم نقشینی یویمز آب آذر　　تمدن بركاوزمز باد صرصر
پسنك چانك اولور بر نفخه دن زار　　صرارسن اولب غمدن دلفكار
چیانكدر جهانده طرفة العین　　ایدر بر لحظه اچره زینكه شین
كرفتار غم و رنج و عناسن　　الی نیفقه كوزی آج بر كداسن
اسیر شش درم سن قهرا چنده　　انكچون سرنكون سن دهرا چنده

اغرمشدر كوزك زرحسرتندن　　صرارمشدر یوزك دورآفتندن
قلب غم ششدری اچره كرفتار　　بو محنتخانده اولمش دلك زار
عجبمی اولسه چانك آزرازره　　كه دترسن قتی سیم وزرازره
صرولق علّتی دوشمش كوزه كه　　علاج ایدریوری وار كندوزوكه
دلك پرتاب غمدر صنكه آزر　　اول علّتدن قودك برف اوزره ساغز
اولب یوللرده اعمی كبی قایم　　الكده بر عصا و كاسه دایم
تنك سكّر دلك صنمه عسیل در　　چو پیرك شوره دراصلك بصلدر

جواب دادن نرگس بنظر كاسهٔ املس

چونكم نرگس مست كاسهٔ رجیدن بو طنز و طعنی اشتدی بر لحظه باشن اكوب فكر اتدی آخر كاسهٔ چیینیك لومی جانسه اثر قلدی پس دونب كوشهٔ چشمله بركره نظر قلدی جواب منظومه

ددی ای سفله طبع خاك طینت　　سفال آب كش آزر طبیعت
اسیر معده خالی بطن پرآز　　طعام امید نه اتمش دهن باز
چو سن بر كلوخ خاك بازرنك　　بو زرجامه نه الك وار كاورسنك
ندر كرمیّت ای بی سروپا　　مزخرفدر ایچك طاشك مجلّا
اوقورسك جبهك اوزره سرنوشتك　　بلورسن دلدكی احوال زشتك

کرک چین نقشی اول کر صورت جان   صقین برکون تبک صر سنک دوران
دو شهرسن الدن اولرسن شکسته   دل و جانک غم در دیله خسته
سنی چوجوا و کودربود کرمن   کرک آهن کرک سنکین دل اولسن
بوغمدن نیلکو ندر صورت شطط   که هر نقشه چکر دوران الی خط
کرکمز عاقل اولن نقشه مغرور   که صورتا هلی معنیدن اولور دور
مرادک نقش و صورتسه جهانده   اوقی بو معنیٔ لوح بیاندن
سنک کلکک سکا هب سرز نشدر   بنم کلکم بکا پای روشدر
بنم چشم و چراغ بزم کلزار   بنم در خواب نازو بخت بیدار
بنم ازهارا چندە قرة العین   جمالم مجلس کلزاره در زین
بنم بو بزمکاهک کامکاری   ریاحین ملتینک تاجداری
بنم صحن چمن ملکنده صفدر   الملده ششپر و باشمده مغفر
بنم بو قصر ابلق فام آچنده   شراب زرد اچراق جام اچنده
بو دوراچر بنم زرین پیاله   لبو مه دشس بلبر دندان ژاله
طیورک دکلیوب هرشب خروشن   سحرلرا یلرم خوش خواب نوشین
پر سیمرغ در اطراف خانم   مقال زال زر در اشیانم
تنمدر سیمدن بر بیضهٔ تر   درونده نهان آزرکبی زر

بنم بر زرنشانلو کلاه سیمین   که رسمدن خجل درکاسهٔ چین
زبرجددن ستون اوزره نکونهم   طنابم سیمدن برخیمه آم زر
طورب برخوش آتابغ اوستنده دایم   شب و روز اولمشم طاعتده قایم
درخت ایمنم اوستنده نارم   یه موسایم المده اخکر دونارم
شتا فرعوننه تیمز می هر آن   عصا میله ید بیضایم برهان
ثریا وش بنم تابنده منظر   سهیل روشنم برجم دو پیکر
بنم شول حوض بللورین چمنده   که دوشمش افتابک عکس انده
بنم خسیله شول زرافتابه   چمن صحننده قونمش ماهتابه

نثر وقتی کم کاپه نرکسیدن بو جوابی اشندی حیادن کندوی غرق عرق اتدی جانبی اول سرزنشدن پر اضطراب اولدی و دیده سی خجلتدن آبله طولدی پس ماجرادن الن چکوب فراغت اتدی بزم اهلی داخی هر بری مست و سرکردان ابرکوشبه کندی صحبت پریشان و اول جمعیت بی نام و نشان اولدی دل شیفته قرار کنار جویبار ده سرمست و دلفکار خیال نامدارله قالدی بیت انوکچون تکیه لنمز دهر عاقل
که بزم راحتی در ظل زایل

شکایت کردن دل بی‌قرار از انتظار با خیال تابدار

چونکم نیه مشترقک کاسهٔ زرنکاری دریای مغربده غرق آب
اولوب نابدیدار اولدی و بو صحن لاجوردی هزاران نرکس
تابدارله زین اولوب رشک روضهٔ بهار اولدی دل بی
قرارک اول کجه انجم صیمقدن کوزلر تیره و خاطر خیره اولوب
انتظار وصل دلدار جانبنه کار اندی و آرزوی روی نکار
کوکلنی بی‌قرار اندی نه وصلت دلبرله آشنالیی و نه طلعت
سحردن روشنالیی نه صبره مقاومت و نه جبره طاقت بو حالله
هر کناره نظاره ایدوب درد نه برچاره استردی ناکاه
دیدهٔ غم دیده سی خیال غمخواره طوقندی کویا که هاتف غیبدن
جان بی‌درماننه سرور و شفا اوقندی • نظم

دددی ای همدم جان حزینم • چالک ماهی شمع شب نشینم •
اریدی انتظار او دیله جانم • بو یادی شمع وش چرخی دخانم
خیال وصلله دوندم هلاله • کونم امیدله ایردی زواله •

نثر چون صحبت یار میسّر و مشاهدهٔ دیدارله چشم منوّر دکلدر
پس دور مهردن صونلن هر شراب بکا صورت سراب

بلکه بر آتش پرتابدر و صلای خوان قامتدن ایرشن هر نعمت
جانمه نقمت بلکه محکم لنذر و قید صحبت زلفدن هر جمعیت که
کوکلمه تفرقهٔ عنا بلکه دام بلادر و انسانیت غمزه‌دن ایرشن
هر نظر سینمه زخم عتاب بلکه عین عذابدر • نظم

نظر ایدر اولورسک جانمه کور • نینی مؤمن دکل کافر اسه کور

نثر که صحبت بی‌یار قور در دپسر در و بهشت بی‌دیدار
دوزخدن بتر در نوش ساغر دلبرسوز نیش و نیشتر در پس
بن بو دیدهٔ بی‌خواب و سینهٔ پرتابله و جان بی‌قرار و دل
زارله نه زمانه دک امیدوار و نه وقته دک منتظر دیدار
اولسم کرک • قطعه

نه رسمه شرح ایده اول دلستان فراقنی جان
که طشره در انکا دراکی فهم انساندن •
• جهانده هول قیامت سویلنیر مشهور •

كنایه در شب حسرتله روز هجراندن نثر خیال ایتدی
ای شاه پر شکوه نه در بو غصّه و اندوه بحمدالله که طالعک
شرف اوجنده تابان و ستارک برجنده درخشاندر بختک چشمی
اویانمشدر رو اقبالک شمعی یانمشدر مرادک پیمانه سی دمانکه

وجانک آرزوسی یانکه کلمش در **نظم** بنم کوکلم هاله ایلر شهادت
بوکون یارن بوغم بولور نهایت **نثر** کوزدن اب حسرتی
وکوکلدن تاب حیرتی کدر اکوچکم هر شجر ثمراتیله وعاشقلر
عبراتیله معتبر در اما بودم جای غم ومحل الم دکولدر القصه دلی
رآم کام وناکام اولجه صبح بآمه دک خیال نیک نامک کلام
مرام تخیله ارام وقرار ایلدیی **عقد بستن حسن دلبند**
با دل نیازمند چونکم نیه عروس فلک تتق افقدن جلوه
کر وجمال عالم پرزر زیور اولدی وانجم طبق طبق کهر تا بدار وکا
کاپه درر شاهوآری سپر جهانه نثار ایلدی عرصهٔ دوران
سور وسرور وفرحت صبور له طولدی **عشق جهان دادن**
توقیع سلطانی ویرلیغ خاقانی بر پیک صبا رفتار وبشیر
شکر گفتار ایرشدی که میان حسن ودل عقد مواصلت مشارود
وپیوند معاملت معقود اولوب من بعد دل محترم حرم سلطان
عشقده محرم اولا **وناز طنازی** نظر سربازه **ووفا بانوی**
پراغازی همت سرافرازه ویره لر پس بر وقت سعید
وساعت چون عیدده که هر کوکب شرفده تابان ونیرین

اورتاسنده قران اولمشدی انظار نحوست راجع واثار سعادت
طالع ادی زهره زهرانک نظری تثلیث خورشیده وتیر منیرک
میلی خانهٔ امیده ادی زحل عالی محل اوج شرفه عروج وبرجیس
صاحب تجریس برج عشرته ولوج اتمشدی که **حسن** قمر طلعت
ودل خورشید منزلت اورتاسنده آیین دین اوزره **عقد**
کابین اولوب خطبهٔ ایجاب وقبول وفاتحهٔ تهنیت وصول
اوقندی حسنک بکلری جمله شهریار دله مبارک باده کلوب
بابکلر کتوردلر واول کون من الفلق الی الغسق حضور دل پرورده
نسق باسبق اوزره عیش وعشرته وبزم صحبته اوتوردلر
زفاف کردن شهریار دل با حسن پری شمائل
چونکم نیه شب هنکام ایروب عروس رودم روز تتق فیروز
سرخ فامله خلوتخانهٔ شامدن یکا روان اولدی ومخدرات
حورد نجهای نوردن بوسورک سیرنه سر بیرون ایلیوب
شبستان کردون تماشای عالمیان اولدی پردهٔ آبنوسی سیاه
هزاران شمع عروسی تابان اولوب صحن فلک وملک ملک قنادیل
نور ومشاعل سرور له طولدی **نظم** صفادن چرخه کردی نجم کردون

فلک چنک الدی مه دف زهره قانون **نثر** پس حسن •
ناموزک بکلری جمع اولب دل سرمستی کل کبی بر دستکتور دلر
قامت هواری و همت یاری و زلف دستکیرلک یوزندن
حمایت وغمزه عین عنایت کوستریب دل صاحب خروجی اول
طاق فلک بروجه عروج اندر دلر چون دل خورشید رای
اول سرای دلارایه ایردی و قصر وصالک بابندن ایچرو
کیردی **تبسم** فرخنده فال فی الحال دله استقبال ایلدی شکرخنده لر
ایلیوب دل نیازمندی طتلو دلله طویلدی • **نظم**

دیدیکم مرحبا ای شاه عالم … فلک دربو سراسن ماه عالم
ندر بیکانه کبی بو توقف … که کندوخانکز دریوق تکلف

نثر پس تبسم دلاویز بو کلماتی شهدآمیز و تکلفات لطف
انکیزله دل شیدایی اول قصر زیبادن ایچرو بر خلوت خانهٔ
بی همتا و کاشانهٔ سما سایه الندی دل ناتوان برایوان فلک
سایبان کوردی که مشتری و کیوان تا منک پاسبانی و بر
سراپردهٔ شفق کون مشاهده قلدی که مهر کردون تا منک
دربان نکهبانی لاجرم دل حیران اول آراده دم بسته و سر

گردان

کردان و آشفتهٔ بی درمان قالدی نه بو پردهٔ آجمغه دست
قدرت و نه دونب کتمکه پای طاقت وار پس زاری و حنین و
ناله و انین برله بو شعر دلاویز و شور انکیزه باشلدی **غزل**

بن صنوردم که تن دلخسته درمان اولمیسین … صنم بیدم که چوب جان کبی پنهان اوله سین
قلب عقربدن ایا ماه چقوب جلوه لر ات … کون کبی عالمه چون حسنله سلطان اوله سن
نوله بر مورچه یول ویره سن خدمتکه … خوبلق ملکنه سنکه سلیمان اوله سن
اوزمشم حلقه کبی قاپوکه یوز زار و نزار … بلمدم بو یکیسنی آفت دوران اوله سین
غیم غم قبلدی بختم یوزی آچلمدی آه … سکا کیم دیردی کوکل اول یوزه حیران اوله سین

نثر اولدم خرم ایدی کم وفای سیرافراز و نازطنازهزار
اعزازله دل صاحب نیازه قرشو کلوب بی حد ملاطفت و بی عد
ملایمت کوستردلر دل ایتدی ای سرداران خواص وای یاران
با اخلاص بن نیه طلع سینه روزه بو سراپردهٔ جکرسوزدن و
حجاب پرتاب دیده دوزدن ایچرو راه یوقمدر نیچه دک
جمال مطلوب و فاعله محتجب و چهرهٔ مقصود نقاب امتناع برله
منتقب اولسر در **بیت** یار اتمش رخنی پردهٔ نازاچر نهان
اه کردست کرم اولمزسه پرده کشاد **نثر** نازایتدی ای پادشاه

جوانبخت وی سزاوار تاج وتخت بو توقف وآرامک
سبب وار در زیرا هر مقامک بر آدمی وار در بو سرا پرده
عزتک زیل امتناع وعصمتی وفضلهء قناع وعفتی کشف ایتمکه همت
دست آلوده اجازت وهر نیم سوخته پرورده رخصت
یوقدر هرکم بودهء سعادت نشانه وآستانهء سیادت آشیانه ده
فتح باب ورفع حجاب استر سکوز بال وسکون حالله سر تسلیم رضاده
راه فتاده قویب خاک پا وهبا اندر هبا اولمق کرک که اندن
نه نشان قله ونه اثر نام بلنه ونه خبر **نظم** هرکم استر همدم جانان اوله
شرط اول اوکه ترک جان اوله **نثر** وقتی کم دل دمساز ناز طنازدن
بو زار غم پردازی شنیدی بالکلیه صبر وهوشنی طغندی بماندم
آستان دوسته یوز اوروب کندودن کندی چونکم وفای
سرافراز دلک بو حالنی کوردی مروت دیکی جوش ایلیوب
کرمیله یرندن طوردی واتیدی من بعد ابواب سرور وسلوت
کشاده واسباب عیش وعشرت مهیا وآماده وقواعد الفت
مأکد ومعاقد موانست مشید کرکدر بماندم دل نیی دلی اول
افتادهء لایقلی بهزار لطف ورفعتیله ومحبت عشقله کتوردی

واول

واول آستان کعبه کبی مکرم وشق فلک کبی معظم سرا پردهنک
شقه سن آچوب **حسن** پری رخسارک حضور پر حبورنه
کتوردی داخی نیی بی اختیار دل بی قراره قرشو واروب
الن النه الدی بهزار لطف والتیام واظهار شوق غرام
کوستروب قولن بوینینه صالدی چون داعیهء ذوق غالب
وجاذبهء شوق جالب ادی بماندم دل مدهوشی نغزنه بصوب
در آغوش ایلدی **نظم** ای مبارک کیجه کم بن آیره خوش مهمان اولم
صبحه دک بزم جمالی شوقنه حیران اولم • زلف مشکین فشاننک کیروب الوبه دامنی
چاک ایدوب جان جبه سن پاینه جان افشان اولم **نثر** القصه
دل مدهوشک برزماندن صکره عقل سرنه وجانی یرنه کلدی
دیدهء حیرت دیده سن آچوب اطرافنه نظر صلدی کوردی
که بر نور باهر میان زمین دن عنان چرخ برینه ایرمش نجه
سموات وارضین اون سکز بیک عالمینه ضیا ویرمش مشارق
ومغارب واطراف جوانب اول نورله طولمش بلکه اول وآخر
وظاهر باطن سراسر نور اولمش پس دل لا یعقلک بو نور
سنی رنکک شدت اشراق وحدت احتراقندن اولانجه

ادراکی داخی متزلزل اولب حیرتدن کندوی دوستدن
وبتّی پوستدن فرق ایتمیوب ایتدی ۰ قطعه
اکر بن عاشقیسم قانی معشوق ۰ وکر معشوقیسم عاشق کورنمز ۰
اکر این عالم جانستتن کو ۰ وکر تندرسم لایق کورنمز ۰
نثر والحاصل دل لایعقل اول کجه تنسّم اوّل رواحدن تبسّم
آخر صباحه دک کنار دلدارده ومشاهدهٔ دیدارده ذوقندن
بی‌پایان وشوقندن بی‌کرانه کاه جمال روح افزای راحت زایندن
عشرتده وکاه جلال سینه سوز ودیده دوزنده حیرتده کاه آب
لعل جانبخشندن نوشده وکاه شراب کلمات شهد نوشندن
جوشده اولب عیش شبکیر وعید تبکیرا ایلدی نظم
زهی قدرت زهی عزّت ۰ زهی عیش وزهی عشرت ۰
ایکی یار اوبن خلوت ۰ ایکی جان بوله لر وصلت ۰ بولوشب عشقله طالب
اول اولا حسنله جاذب ۰ تعدّد کیده اورتادن ۰ بولا جان وکوکل وحدت
شکر ومنّت دل مرین نعمت وصلت را وعقد بستن
میان ناز ونظر ووفا وهمّت
چونکم بیه آثار صبح وسعادت افقدن کورندی وانوار آفتاب

عالم تابله بورندی دل کامیاب داخی صفا وسرور وفرحت
وصبورله یرندن طوردی دادار جهان وداور زمین وآسمانه
حمد فراوان وشکر بی‌پایانی ادوب عبودیت چهره‌سینی
خدمت ترابنه سوردی وخدمت جبهه‌سین عبادت محرابنه
اوردی وظایف اوراد واذکاری وشرایف اعذار واستغفاری
یرینه کتوردی واول که واسطهٔ دولت دینی ودنیوی
ورابطهٔ سعادت صوری ومعنوی در خلوص اعتقاد وکمال
انقیادله ادا ایلدی بعده عبادتخانه‌سندن چقوب اصحاب
کرام واحباب عظام ملاقات ایتدی وابواب خزانه‌سنی آچوب
مساکین وفقرا وایتام وغربایه البسه ومطایا ویردی وانواع عطایا
بیوردی قطعه بهایم خصلتن ترک ایتمینجه
کشی عالمده هرکز اولمز انسان ۰ نه در حیوانه شرّ وشور وخور وخواب ۰
نشان آدمی عرفان واحسان ۰ نثر وامر ایلدی ارکان صفا و
اعیان وفا جمع اولب وفا بانوکه عالی نژاد وچین پری‌رخسارله
همزاد ایدی همّت نامدارله رسم وآیین اوزره عقد وکابین ایتدیلر
مصراع چو کنجیدی آتی نی کنجوره ویردی نثر شرآب با بی اول کنجوره ویردی

نثر وسایر خدمتکارلرنه دولتخواه وهوادارلرنک هر برنه
مراسم شهریاری ولوازم کامکاری اوزره انواع عطیه‌لر واصناف
مطیه‌لر بیورب امرا ونواب ورعایا واحباب جمله عیش و
صفاده ودل کام‌رانک دولت زورافزونیچون دعاده اولدلر
هر دل بو سرودله ترنم وهر جان بو حروفله تکلم ایدر اولدی نظم
بر ایکی کون یار اشیکنده اقامتدر مراد • ای اجل صبر ایله بر دم قلمه ای عمرم شتاب •
نثر شهریار دل داخی فارغ البال وخوش حال اولوب بو منوال
اوزره روز وشب کلکشت باغ رخسار وتماشای شهر دیدار اده
کاه کنار چشمهٔ خنده‌ده نوش جام جم ایدردی وکاه سایبان زلف
پرخم التنده شاد وخرم عشرت ودم سرردی کاه اول باغ
دلکشانک سیب بی آسیبیله دست بازی وکاه ترنج نار بجیله
دل نوازنیه قلوردی

صفت فصل خزان ورسیدن دل بحضرت علیه صلوات الرحمن

چون ترازو یله طرتلدی زر سرخ فلک
کفتینی شب وروز اولدی برابر نیه شک
مطلعندن چو سهیل یمنی اجدی جمال ::

حقهٔ نار عقیقیله طولوب بولدی کمال نثر یعنی صباغ فطرت
خم طبیعتدن باغ وراغک حلهٔ اخضر فلک منظرنی جامهٔ اصفر
خورشید کبی صفرا وفاقع لونها تسر الناظرین نه مظهر اتمشدی •
مصراع جهان صان زعفرانیله بویانمش نثر وصباغ قدرت
بوتهٔ حکمتده خم شب اتش روزله یعنی پرتو ماهتاب وتاب افتاب
تموزله تودهٔ خاکی سبز درب سراسر زر قلمشدی مصراع
یه خود هر بر درخت التونه تبمشدی نثر صحایف ارغوانیدن بدل
صفایح زعفرانی اچلمشدی نظم شده بر فرش سبز وصحن کلشن
هوا از رنج بار وزعفران بیز نثر هر روزکه خزانهٔ خزانده
مخزون نیدی پایمال برک وباردی وهر درکه جر آب سحابده مرهون
سر اشجاره نثار ردی نظم نه خاصیت وار اکسیری زمینده •
دوزر زنکاردن زرین تنقلر • یه خود تأثیر شعرای یمنده
عقیق اولور زمرددن ورقلر نثر نرکس مکحول که اطفال کلزار
ایچنده قرة العين بهاردی پردهٔ روزکار ونوازل امطار
معلول ورمد داردی وبنفشهٔ نامدار که شبان مرغزار اراسنده
سر شکر باغ راغدی داور دوران وصداع کردش زماندن

مختلّ الدّماغدی نظم نرگسک دیده سی یوملمشدی •
بوستانک جمالی صولمشدی • صولت برد ایلیوب آغاز •
دولت ورد آخر اولمشدی • بلبل وقمرینک مقرّی ایکن •
زاغدن تاغ طولمشدی • نثر بلبل مدحت سرا مکر کم
خلوت سرا آسنده دلچسته ایدی وگویا طوطی شکرخانه انزواده
دم بسته ایدی ویا تف نیراندن صیقله یا آنوب کلاغه دونمش
لردی وَدُودُ سواخرنیقله یا آنوب زاغه بکزمشلردی که فریاد
وفغانلری وناله وافغانلری صفا اولنمزدی ونام ونشانلری
واآدُوصانلرندن اثر بولنمزدی نظم قمری یرنه چمنده مقرّی •
زاغیله غرابیدی مقرّر نثر وهربرگ بید صحن رود اچنده
دمان برماهی زراندوددی وهرخوشه گویا عنقود ثریّا ویا
عقود گهرباردن معقود ایدی نظم صویا ماهی کبی هربرگ فرغودو گلوز
یرقان علّتنه دوشدکچون اولر نثر شاخ انارجلنارکه صورت
علّقت بالشّجر الاخضر نارا ایدی گویا وادی ایمن ده بتمش
شجرهٔ نار ویاکلیم وارالنده اخگرطوتاردی ودرخت ترنج
ودوحهٔ نارنج که کانّهن الیاقوت والمرجان ایدی صاآن

قطعه چراغ فروزآن ویا بر شمع خندان ایدی
مزرع عرض سوب المکه دهقان فلک • یبرادو دقومشدی خاکه درختستانه
یا جهان طلعتنی اتمکچون نورانی باغبان کسمشدی مشعله لر بستانه
نثر وغمام کبود فام عالی مقام اماکن خجسته فرجامدن مرد ر
ایامله هرجلب وغضب که اتمشدی کروا اعتدال وقتک عدلی
منوالنجه گهرشا هوارله اداسنه التزام کوسترمشدی وهوای
دلکش وروح افزا انجار بجاردن شهور واعوامله هرجبر وجذب
که ایلمشدی ینه عصرک فیض امتثالنجه قضاسنده اهتمام
قلمشدی والحاصل جمال روزگار وطلعت هرکنار رشک باغ و
بهار وغیرت گلزار اولمشدی دل نامور داخی همّت ونظرله
وقت سحردن طورب صادق وصفایله ونشاط صبحله خرّم وهوای
وقتله همدم گلگشت باغ رخسار وتماشای دار ودیار ایدرلردی
دل جوانبخت کوروسه که چشمهٔ فم کنارنده بر پیروزه تخت او
رلمش واول تخت اوستنده بر پیر سبزپوش خموش اوتورر
که کرامت یوزندن سجّاده سین آبه صلمش وسایه سین افتابه
بالشن اکمش عالم مراقبه ده وجهان حالن مو بمو محاسبه ده

نور ولایت جبهه سندن تابان وآیت کرامت طلعتندن
عیان اولمش **نظم** لباس سبزی جنتدن نشانه
رداسن قلدن اتمش صوفیانه **نثر** وقتی کم دل صاحب تمیز
اول پیری عزیزی کوردی جانینی غرق تحیر وجانی پر تفکر
اولب طوردی تمت پر موهبت ایلدوکلوب ایتدی ای شاه
صاحب هدایت وای پادشاه اهل عنایت نه طورسن بو پیر کرامت
وشیخ استقامت که کورسن مقبول خاص وعام ومحبوب رب
الانام امام المسلمین والاسلام **حضرت حضر نبی علیه السلام** که
فیض حقدن دلی سیراب وصفای آب حیاتله جانی پر تاب اولمشدر
علم لدنک محرمی وحضرت کلیمک همدمی در **نظم**
بودر اول حضر کم زمرد وار کورا یدر نفس اژدردن هر باز
نثر دل داخی همین ساعت حضرت پیری زیارت ادب زانوی
ادب برله قارشوسنه اوتوردی پیر داخی صبح صادق کبی خنداندن
لب جیب مراقبه دن باشن کوتوردی رموز طریقت وکنوز حقیقتدن
تقریر معارفه وتصویر لطایفه اغاز ایلدی چون **بسم الله** دیب سوزه
کردی اولا بسمله دن برنیچه نکته سویلدی **تفسیر کردن حضر**

علیه السلام بسمله را و نمودن راه ارشاد دل صاحب حله را

اون طقوز حرفدر بر در مرجان

حرز بسم الله در بر زر کلید • فتح اولور آنکله قفل امید •
هم طلسم اسم اعظم در بو حرز • هم معمای دو عالم در بو حرز
اون سکز بیک عالمک سرن بیان • بو در چون ایکی عالمدن مراد •
قلدی بر نقطه‌یله تا بی اتحاد • ایکی عالم سر در اول نقطه بس
سر وحدتدن اولوبدر مقتبس • منبع عرش محیط اول نقطه در •
مرکز فرش بسیط او نقطه در • هر دو کون اول نقطه دندر ابتدا
جمله سینه کرو اولدر انتها **پسینک** طوتدوغی اولدر طرف لب •
کم بو سرک سرنی ایلر طلب • کم که بو سردن ادرسه نقطه حل •
اژده بر سر دریاستدن بدل • معربا بنده ایلرسک هوس
با وسینک رمزی دایم ساکه بس **میمی** کم سر حلقهٔ دوران در •
افسر مهر ومه دوران در • چشمه سندن چشم جان پر نور در •
طلعتندن ملک دل معمور در • مهر کبی نوردن اچوب دهان •
چل صباحک نکته سن ایلر بیان • اربعین دن کردلرسک دم قدم •
هوش در دم کن نظر اندر قدم • هر **الف** کم بر عصا پیکر در •
اهل عصیان عینه اژدر در • بر اشارتدر بره اول شاهدن •

که آدکلدی عصا الله دن ** سر وحدتدر میان جانده **
ظاهر و باطن بودر ایمانده ** رمز ایدر معنی و صورت بو طلسم
مستمی بردر بیک ایسه اسم ** ریور اسلام در اول لاملر **
زلف دلبر کبی اولمش دالملر ** ایکی شاخ اولدو غنه در عین دال **
اره تشدیدی ای صاحب جمال ** کرچه شکلی ماه نودر صبح و شام
اولدی معنیده ولی ماه تمام ** ماسنک کم هو بلور ما هیتن **
پنج وقتک رمز ایدر فرضیتن ** هم همه جا نه هدایت جانذر **
یعنی اول ها موء منک معراجیدر ** اول ایکی راکم جهان آرادرر **
سرن اکلر اول که اهل رادرر ** بغلو در بوراده قلب عرش و شرع
حل اولر بورایله هر عوف و فرع ** حالریدر غنچه باغ امید **
فتح باب هشت جنت چون کلید ** اشبو حادر روضهٔ جنات خلق **
نون اولمشدر اساکن فکان ** بونک اوستینه طورر کون مکان
کاینات امرنده کافی اولدی بو ** عین عالم اولدی کافی بولدی بو
چونکه لوح اوزره قلم نقش اتدی بو نون ** ظاهر اولدی نکته لا یسطرون
عشر در قرآندن اول یا بزه ** عرش حقدن فیض ایدر دریا بزه
هر نفس تیر دعا یه یادرر ** یا الهی نکته سین کویا دررر

فتحه

فتحه لر مفتاح باب غیبدرر ** نصب رفعت اولدوغی لاریب دررر
جر ایدر اول کسره لو هر بابدن ** بسط عزت دایم اول تو ابدن **
ضمه لردر دافع اعلام دین ** هر سکون جزمچون عین الیقین **
چار نقط چار کوهر در تمام ** بولدی هفت و پنج و شش اندن نظام
مندرجدر لامعی بلکل یقین ** بونده علم الاولین و الآخرین
ایچینجه نور حقدن باد بان ** ساحلینه بونک ارفر بادبان

نثر وقتی کم پیر بسمله دن برمقدار علی طریق الاختصار تفسیر اتدی پس اساس قصر دینک و قواعد کعبهٔ یقینک اسرار وضع نهادینی و اطوار رفع بنیادینی تقریر ایلدیی **

اسرار گفتن حضرت خضر نبی علیه السلام باوقار و همس
در شرح حدیث بنی الاسلام علی خمس

پس ایتدی ای سالک مسالک طریقت و ای طالب مطالب حقیقت اولا بلکل کم اصل توحید اولدر کم باطن و جیله معلوم اولمش اولا نه مجرد طریق فلاسفه کبی توحد برله مفهوم اوله که سر توحید سر تعلقدن وحید اولوب قلبک حق اولمق در نه درونک علتله طولمق در الف اسلام اعلام ایلرکه اهل تو

حیدرک مقامی دار السلام در اهل اسلام توحید دن صکره
شریعت ذیلنه متمسک اولسه صاحب سلامت درکه
اسلام داخی بو مفیددن عبارتدر اسلام اچنده سرّ تو
حید اضمار اولنجه اسلم اولور شریعت حکمی سپر ایمانله احکم
اولور هر کم اسلامدن ال چکه سام شآمته دوشر اول کیم
ایماندن سپر پیچ ایده یمان حالته اوغرر حقیقت اسلامی
اسم اللهله نفی خواطر اتمکدر ایمان واسلام واحسان الفکر
اشارت ایدرکه مؤمنک ظاهر و باطنی برک کرکدر مثل
سلمان علیه الرحمة والرضوان بر ترسا یدی دین اسلام
اکنه یاپیشمنجه ترسا اولدی و مرد کامل الیله حلقه بکوش
اولمنجه مسلمان اولدی اکر سن داخی مسلمان اسک فکر پریشانی
قوکم اول کفردر هر کیم شرک خفی راینی پایمال ایدر اول اهل
شکردر حقیقت شکر داخی شول صورت سکردرکه ذوق اهلنه سکردن
احلی ورشک بادهٔ صهبادر کیماره کیم رای شکر بوقدر اول اتبردر معنیده
اهل شک و صورتده سکدن بتردر وابتدای اسلامه شروع ابدست
ایله کرکدرکه اول طهارت آبدر تلوث جهات ستدن تجرد

عبارتدر بو ناقص بدنک یوستن غسل اتمکدن وضونک غایتی وضو
مؤمنه هدا ایتدرکه اول مصباح جهات ستدن عبارتدر
نمازک باطنی مسلمه مارحما ایتدرکه اول نفی ماسوایه اشارتدر نتهکم
لای صلوة بر نفی تمهید و بو سرّ تاکید ایلر تکبیر ایلمک تکبیر دیمکدر تکبیر
رفع ایادی اول آدی ندای جانله اتمکدر قیام اولدرکه کوکلده قیام
ندای حق اولب باطنک الفی کبی استقامتده اولا رکوع اولدرکه رکوع
رای کفت و کوی خلقه عین تواضع قدمکه مراجعتده اولا هر چین سجود
سجده دن باشکوتر پیک جود واجب الوجودی ذکر ایله و هر قعود
وقت که قعوده یوز طوتسک عود الی المعبودی فکر ایله هر کیم نوزمان
تفرقه ده جمعیت نمازه اوزره اولا امن قلب حاصل ایدر و هر
یرده که بر صلا اشده صلاته دک کدر نمازی اول کشینک مقبول
اولور که معصیتلردن فکرا دیجک نم آزدر دیه و عالمی کوز یاشنه
غرق ایلسه بو نم آز دردیه رمضان اول کشیه مرضاندرکه رضای
ماه ومن ده اولا و روزه نک ماسی روزی سنی نهایته علامت
اید وکن بلمیه رمضانک اول برشیا نلغی اکر نفس اماره یه مرکلسنه عجب
دکولدرکه صومک ابتداسی صادصبردن عبارتدر و آخری

دک دهان حرص وشهوت نعلوا اولمقدن کنایتدر صایم حقیقی
اولدرکه باطنی مجوّف اولا ماسوادن نه اولدرکه پر علّت اولا
هوادن هرکیمده کم اورج رای واردر اوج وصاله عزیمت
ایدر زیرا اورج تفرقه سی سرای قلبه جاررو در وجوارقربه
دلالت ایلر اکرچه اورجک اوّلی واخری اجلقدن عبارتدر
لکن باطنی روی روحانیّتدن کنایت در نهایت سنون اورجدن
اکر تفرقه کلپه رواد ر زیرا اورجده علّت قلب اولماینجق هیمشر
رجا در اخلاص صدقه اولدرکه انده صدق خالصله قصد خاص اولا
وزکات که اوّلی ذاءِ زردن تعبیر در دلنده مضمردرکه یکرمی
مثقالده بر ویرمک کوکدر رواصل زکوة کاه محبّت اللّهله تاره
تعلّق دنیای کسمک درورکای فطرتله منتهای امنیّته ایرشمکدر
ونصب نصاب که جز فضلهء امواله ایهام ایلر آب شرعله
تطهیر اخلاقا تمک نفس ولدوغن اعلام ایلر طاعت حج محبّت
استطاعتله منصوص در وروی جدی حق جانبنه قلمغه مخصوصدر
حجاجه خلعت حج اول وقت مسلّم درکه دلی جای محبّت الله اولا
وورونده روی رجا مضمر اولوب خشیة الله ایله طولا محرمده که

برنقطه جنایت اولا مجرمدر وقفه صاجبی فاءِ عرفاتی صادعوصادتدن
بادل بلپه اثیم دراحرام اهلی کرکدرکه صفا ومروه میل لری
اورتاسنده سعی ایدیک حرّ حرمدن یوزچورمیه حاجی اولدرکه
میدان طلبده سر باز اولوب بو یولک آجلغندن واجی لغندن
سرپیچ اتمیه جرح اجار رحارنی جوار رحنه آخردوآیه اشارت
بله وحرّ حریم دیار رنی قلبنه عکس رحمت بی غایت اکلینه نکته
احرام اولبردن غیرینی طلب حرامدر دیمک درویش قربان
توب آن حضرت ذوالانعام دیمک درحطیمک طوافی خط
ثوابله حطیم کناهه دلالت ایدر وحجرک استلامی حج اتمک
جرح سر رای رضا اوزره اولمقدن کنایت ایدر میقات
اولدرکه انده تفرقهء قیامت ملاحظه اولنه عرفات اولدرکه
قلبنده رفعت درجات بولنه

تتمهء معارف حضرت نبی علیه السّلام از باب توبه
وطریق جذبه واتمام کلام

بعده بلکل کم ای دل اکرچه کم بو امور خمسه اساس اسلام وارکان
احکام در اما سرای طاعته دخول داخی باب توبه وانابتدن

٦٠ نقط

اولور که التائب من الذنب کمن لا ذنب له در وصدر توبه‌یه
وصول جذبه وعنایت برله بولنور که جذبة من جذبات الرحمن
توازی عمل الثقلین در توبه‌یه داخی آب وتاب کرک زیرا
کلزار جان سرسبز اولمغه برق وسحاب کرک یعنی کلشن
باطننی تاب برق سینه وبی آب سحاب دیده نظارت بولمز
وآتش خشم وکینه بو آب ایله ساکن اولمز وجذبه‌نک اسباب وآلاتی
اولور نتیجه‌نک نجه مقاماتی اولور اولا آیینهٔ دل ذکر یار ایله
زنکار تعلقات اغیاردن پاک وتابناک اولمق کرک تا کم تجلیات
الهی ومظهر واردات نامتناهی اولا که اعلای معارج اعتلایه
عروج واقصای مدارج ارتقایه ولوج کمند عشق وجذبه ایله
پیوند بولور وسلم عذر وتوبه ایله مسلم اولور که توبه محتاج الیه
جمیع مقدمات ومبنای جملهٔ عبادات در که اصل توبه رجوع در
ادنادن اعلایه واحوال وجوددن نته کم سید البشر الذی
جاء فی حقه لیغفر لک الله ما تقدم من ذنبک وما تأخر
بویوردیکه انه علی قلبی وانی استغفر الله فی کل یوم سبعین
مرة فلابد طالب کرکدر که بحکم ارجعی الی ربک وبمقتضای

ففروا

ففروا الی الله رجوع اختیاری یه اشتغال ایده تا کم رجوع اضطراری
وقتنده که موت در خوش حال وفارغ البال اولا وفی الحقیقه
توفیق وتوبه داخی رفیق جذبه‌سز میسر دکولدر وحقیقت جذبه
داخی تولای مولا وتبرای ماسوادر یعنی اختلاف مظاهر خلایقی
نور احدیت حضرت خالقله اخفا اتمک کرک که نفی وجود وبذل
موجود اتمکسزن حضرت واجب الوجود وخدمت معبوده
ایرلمز تا عیسی علیه السلام وعلی نبینا خلوتخانهٔ تجرید وراه
تفریدده کار وبار وجودی نار محبت الهیه‌ایله افنا وکالای رخت
قیودی رهکذر دنیاده القا اتمینجه جذبهٔ بل رفعه الله الیه برله
تنکنای زمیندن فضای دلکش علیینه چکلمدی پس کارخانهٔ
محبتده کم کرکسه صدرنشین محبوبیت اولمز ومیدان وجودجا
لانده هر کشی چوکان زن کوی سعادت کلمز هر دله سجدهٔ
نیازه دستور ورلمز رحمة خاص نصیبهٔ هر فرد دراولمز
راه خلتده بر خلیل دم کرکدر که نسیم اخلاصندن نار سوزان
کلزار حضور اولا ومقام تمنده بر موسی قدم کرک که اثر اقدامندن
بحر روان راه مرد اولا والحاصل بو طریقتنی پایانک

سالکلری بذل جاندن گریز و ترک نام ونشاندن پرهیز اتمز
لر پس ای دل چونکم دلایل نقلی و براهین عقلی برله مبرهن
وانظار حدسی واطوار قیاسی برله متیقن درکه فواتش اجل املی
دورپر دُر وساقی هادم اللذات جام حیاته زهر ممات
دوکسردر و بو کسب مشرف وترتیب مزخرف خرابه یوزدو
تسردر و بو انتصاب قامت انتساب استقامتدن چقسردر
شرفات ایوان عالم منهدم وغرفات بنیان سنینه ادم
منعدم اولسردر هر گفتارک ملامتی و هر کردارک غرامتی
ومکافات مجازانک روز قیامتی ظهور بولسردر لیجزی
الذین اساءوا بما عملوا ویجزی الذین احسنوا بالحسنی پس
عامل اولدر که بر مسلکه ذاهب و بر مقصده طالب اولمق
کرکدر که پیرامن عفتی گرد زوالدن مصون و دامنی عصمتی
رنگ ملالدن محزون اولا اول دیار غربتدن بو مفرناسوتده
تمهل دن حکمت ندر بله عالم غیب که قرارگاه اعیان ثابته در
وعالم جبروت که مستقر ارواح مجرده در وعالم ملکوت که
محل اکتساب خلعت اشباح لطیفه در بونلردن مسافرت نیه

نه بحکم ثم الینا ایابهم انلره مراجعت ده نکته ندر فهم الهیه
و داخی ادراک ایده که انسان برجوهر روحانی و بر لطیفه
ربانیدن عبارتدر نه بو قالب تیره خاکی ومحبوس طوارق
افلاکیدن کنایتدر بر شاه باز بلند پروازدر که آشیانی
خطایر قدسدر و بر طاوس جلوه سازدر که جولانگاهی
مجالس انس در هیاکل علوی واجرام سفلی انک همای همتنک
بالی التنده بر بیضه کمتردر وسعت حوصله سنه نظر بردانه
دن احقردر القصه بو حکایات باد ر ایاتک بیاننده
عبارت غیر وافیدر لکن ارباب عرفان واصحاب وجدانه
بر اشارت کافیدر که القلیل یدل علی الکثیر والقطره
تنبیء عن الغدیر اما اول که نابینادر ماذر زاد در کحل الجواهر
ارشاددن نه منفعت بولدر واول که پایمال مال و منال دُر دُر
درد عشق وسوز حالدن نه معرفت حاصل قلور کلمات حکمت
کوش عوامه باد در سموم آمیز و دل خواصه آتش در باد
انگیز پس بو بر قاچ اشارت پر بشارت اوزره اختصار
و عبارت با استعارت اوزره اختصار اختیار اولندی

والله المرشد الى سواء السبيل نعم المولى ونعم الدليل

آخر حال دل كامياب وحسن خاتمهٔ كتاب واليه المرجع والمآب

وقتی كيم دل كامياب حضرت خضرك كلمات آب حيات تابندن
ونفايس سحر آثار دير تابندن مستفيض ومستفيد اولدی
بستان جان وكلستان جانی ازهار حكمت واثمار معرفت
ايله زينت بولوب خزينهٔ سينه سی پرتو معارف الهی وانوار
لطايف نامتناهی برله طولديسی وزرنش مشايخ طريقت ودرويش
اكابر حقيقت اثر نجه ذاهب اولب اغراض دنيادن اعراض كلی
واعراض اولی واخرادن اغماز حملی ايلدی كوشهٔ فراغنده تو
شهٔ قناعتی وكنج خلوتده كنج عزلتی اختيار ايدوب نای
هوی كثرت وزنك بوی شهرتدن ال چكدی وسر تذكری جيب
تفكرهٔ چكوب پای قدوم ارتحالی دامن اشتغاله طولادی
فقر ومسكنتی كند ويه شعار وحسن طويت وخلوص نيتی دثار
ادندی وروزكاريله اندن بودار فنا وديار غناده نتيجهٔ خير الخلف
اثار وتحفه قلدی اول جمله دن بری بو دوستانه داستاندر كه
نو بادهٔ بوستان بيان وتذكرهٔ دوستان زماندر وشمع

جمع شبستان خيال ونو عروس حجلهٔ جمالدر همين غرض بو
كفتار وكردار وتذكار زنكار آردن اولدر كه بو نسخهٔ زيبا
ورقعهٔ انشايه زمرهٔ اذواق وفرقهٔ اشواقدن بر نيك ناكاه
نظری والتفاتی وتوجه ورغبتی واقع اولب بو خاك پای ارباب
عرفان وغبار راه اصحاب كشف عيان ذرهٔ احقر وكمينهٔ
كمترا عنی به محمود بن عثمان بن علی اللامعی عفی الله عنهم
بلطفه العلی روح محتاجی ودردنی علاجی ايچون استمداد
ومغفرت ربانی واسترداد مرحمت يزدانی قله لر نه اول كه
بوندن مراد بر مقدار الفاظ سقيم وتراكيب عقيمی جمع ادوب
باد رنك آلوده وخيال بيهوده برله افاضل كرام واكابر
عظامه اوكنده لاف وكذاف وافتخار واعتبار اولمنه
بلكه انلری دام عبارته وقيد صورته متعلق قلوب بو وسايط
صورتی وروابط ضروری برله انلر وكله علاقهٔ معنوی
ورابطهٔ اخروی محكم ومؤكد ومتصل وابد ايتمكدر والا
مقرردر كه نه معنيده سخن واردر ونه سخنده معنی مراد
كمالدن خاموشلق دريابی قی همان قوری دعوی درپس

قلم دعوی شکسته زبان و دوات معنی بسته دهان
یکدر نظم نثر و نظمه لامعی عمر عزیز خرج ادب چوق پریشان سویلدک استغفر الله العظیم
والله غفور رحیم
تم

رضينا قسمة الجبار فينا لنا علم وللأعداء مال
فإن المال يفنى عن قريب وعلم الله باقٍ لا يزال
دع الحرص عن الدنيا وفي العيش فلا تطمع
ولا تجمع من المال ولا تدري لمن تجمع
فإن الرزق مقسوم وسوء الظن لا ينفع
فقير كل ذي حرص غني كل من يقنع

صحی [illegible] صحی ١٦٦

[illegible]

[illegible] جانم ایله

[illegible] دردن ایله

[illegible] ایکن

[illegible] اوزون ایله

[illegible] اصیان ایله

عشقده [illegible]

ترک ایتدک [illegible] نقد فراق

[illegible] وصلکه بوق [illegible]

[illegible]

[illegible]